

20 let po padcu
berlinskega zidu:

**Quo vadis,
Slovenija?**

stran **3**

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje - letnik XXXV - november - 11 / 2009

O kom/čem pišemo?

Ivana Gačnik:

**Potihoma si pa
želim
praznovati
100.
rojstni
dan!**

stran **32**

Film - Glasbeni portret
Bernarde in Marka Finka:

**Ko se duša izraža po
glasu**

stran **34**

Na ravni občine na Polici, na ravni regije pa v Loškem Potoku:

Kviz mladih gasilcev

stran **24**

Pohodi po poteh spominov in prijateljstva

stran **28**

SERVIS IN PRODAJA KOLES

Delovni čas za stranke
od ponedeljka do petka
od 7. do 9. ure in
od 14. do 18. ure,
ob sobotah
od 8. do 12. ure.

TBS

Ski servis

HH

Sprinter

CYCLES ŠKERLJ

Pod gozdom c. IV/20
Tel.: 01/7861 875, 01/7871 482 GSM 041/668 788

*Na zahvalje
stari prijatelji!*

Vaša zvesta znanka

VINSKA KLET TROŠT
na Obrtniški 2 v Grosupljem
(NASPROTI TRŽNICE)

VAS VABI NA

**VELIKO
PRODAJNO AKCIJO**

**VINA CABERNET
SAUVIGNON**

**DNEVI
CABERNET SAUVIGNONA**

PLAČAŠ 4L, DOBIŠ JIH 5L

*Tržiška cesta
Ob Grozupeljski
Tržnica
Adamičeva cesta
Obrtniška cesta
Cesta na Kivo*

*Tržiško za zdravlje opozarja:
Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju.*

POD DEBELO SKORJO MEHKO SRCE

NOVI HLEBEC SKORJAVC JE TAK, KOT BI GA NA MIZO POLOŽILI
NARAVNOST IZ KRUŠNE PEČI KATERE OD SLOVENSКИH KMETIJ.
NJEVOA DEBELA IN RAZPOKANA SKORJA JE PRAVA POSEBNOST,
ŠE BOLJ PA PRITEGNE, KO SE PRI POKUŠANJU ZDRUŽI Z MEHKO
IN SOČNO SREDICO.

SKORJAVC

**SAMO V
MERCATORJU**

Po bogati skorji, ki jo na Skorjavcu seveda naprej opazimo, nas pričaka še razkošna sredica. Hlebec smo namreč pripravili iz izvrstne bele moke, v katero smo dodali prgišče koruznega zdroba in ržene moke. Za mehko in sočnost sredice smo v testo vmesili še

droži ali naravno kislo testo. Skorjavec je tako ne samo zelo okusen, temveč je v skupno veselje grosupeljskih pekov in ljubiteljev kruha tudi kot novi član družine prvovrstnih hlebcev, izdelanih brez aditivov. Prileže se k vsaki jedi. Poskusite!

**Pekarna
Grosuplje**

NAREJENO Z LJUBEZNIJO

20 let po padcu berlinskega zidu: Quo vadis, Slovenija?

Slovenci smo v času padca berlinskega zidu bili celo nekoliko pred tem dogajanjem, zdaj pa se mi zdi, da v marsičem zaostajamo tudi za vzhodnimi državami. Kaj je temu vzrok? Nedvomno jih je več, a po mojem mnenju je najslabše, da preveč nasedamo blebetanju večine medijev, praznim obljubam politikov in se pustimo zaradi majhnih lastnih koristi izkoriščati odurnim kapitalistom. Tako smo še daleč od demokracije, ki smo si jo predstavljali, ko se je Slovenija osamosvajala.

Jože Miklič

Sporočilo zgodovine

9. november je v prejšnjem stoletju Evropo zaznamoval med drugim z dvema dogodkoma, ki sta pomembno vplivala na svetovno zgodovino. Čeprav sta po vsebini skoraj diametralno nasprotna, sta se oba zgodila v Nemčiji, kar priča tudi o bipolarnosti človeške in s tem tudi narodove narave:

- Pred 71 leti so nacistične skupine v »kristalni noči« z eksplozivom napadle 267 židovskih sinagog, 7500 trgovin, veliko hiš in stanovanj ter oskrunile skoraj vsa njihova pokopališča. V divjanju je bilo veliko ljudi ubitih, še več ranjenih, okoli 20.000 do 30.000 pa so jih odpeljali v koncentracijska taborišča. (O tem ne bom pisal, ker je precej znana zgodba.)

- Na isti dan (in noč) pred 20 leti pa je padel berlinski zid.

Podobnih dvojnih sporočil pa lahko najdemo tudi v zgodovini Slovencev. Vprašanje je le, kaj je za narod dobro in kaj ne in kdaj je narod to sposoben doumeti in sprejeti za svoje. Če sledimo časovnem sosedstvu, smo že dokaj blizu tudi rešitvam, ali povedano drugače: V tej »dialektiki« ne moremo in ne smemo posledic postaviti za vzroke. Zato moramo biti ob razumevanju takih primerov dosledni in se ne zavesti oportunističnemu vztrajanju tistih, ki so se začasno znašli na sicer zmagovalni strani zgodovine, a vendar so tekom dogodkov in časa pristali v njenem slepem črevesju. Zdaj se na vse kriptično trudijo, da bi resnico spet skrili v razne 'barbarine' rove in 'hude jame', a slej ali prej – resnica pride na dan.

Ostanki gnilega sveta in novi konflikti

Nasprotja, ki so se v nekaterih narodih vleka in kopičila dolga stoletja, so svoj večji zagon dobivala v socialnih spremembah družbene ureditve na prehodu iz fevdalizma v kapitalizem. Temu sta po pol stoletnem (in več) zamiku neizogibno sledili dve svetovni vojni, ki pa nista rešili ničesar, temveč sta še bolj zakomplicirali odnose v svetu.

Prvi močnejši vzgibi teh nasprotij so se pokazali že v francoski revoluciji, svojo bolj masovno uresničitev pa so doživeli v Rusiji z oktobrsko revolucijo. Vendar že v srčiki tega okolja se je kaj kmalu izkazalo, da komunizem nima bodočnosti, saj so z vzpostavitev sistema trčili na osnovne probleme organizacije, ki so povzročile celo lakoto v mnogih vključenih deželah. Poleg tega so že ob sami revoluciji in kmalu po njej pobili na tisoče ljudi.

Druga svetovna vojna je nato še posebej za seboj na vzhodnem delu Evrope pustila »pravi raj« za vzpostavitev totalitarističnega režima, ki je bil v osnovi že močno »izpiljen«. Tega si je tudi Hitler izposodil ob vedno agresivnejšem povzpenjanju že pred drugo svetovno vojno, saj se je »učil« metod od Stalina. (Tu se je istih metod učil tudi Tito.)

Pakt o nenapadanju je bil zato logično dejanje, ki pa se ni obdržal samo zato, ker je Stalin »globlje držal figo v žepu« kot Hitler, pa tudi drugi dogodki so že silili izpod pokrovke tega vročega svetovnega kotla. K zmagi nad Hitlerjem so nato pripomogli še »imperialisti«, ki so se skupaj s Stalinom že pred koncem vojne dogovorili, kako si bodo razdelili svet.

Se Slovenci sploh zavedamo zgodovinskega računa?

Če smo se na začetku 20. stoletja še lahko izgovarjali, da so stoletja tujega vpliva naredila narod preveč hlapčevski in pohleven, pa se je že po prvi svetovni vojni pokazala lahkomišelnost odločitev Slovencev, da se nam bosta v združevanju z južnimi Slovani cedila mleko in med. Že z denarno menjavo 1:4 takoj po vojni leta 1918 v škodo Slovencev se je nakazalo, kam bo šla ta usmeritev, ki se je nato z leti »gospodarske griže« samo še stopnjevala, čeprav je treba priznati, da pa smo v tem času dobili kar nekaj institucij, ki so zelo pomembne pri obstoju in delovanju naroda v javni ureditvi. Po drugi svetovni vojni se je nato »beograjska centralizacija« vedno bolj razraščala in bila brez poslušnosti za specifično posameznih narodov in kultur v državi.

Mnogi Berlinčani oziroma Nemci so na zahodno stran mesta prišli čez zloglasni Berlinski zid (Zahodnjaki pa v Vzhodni Berlin) in ga tudi simbolično začeli razbijati (na sliki). Zahodnoberlinska TV je prikazala posnetke, kako so mladi ljudje v zgodnjih jutranjih urah ob pesmi in glasbi z različnimi orodji načeli oviro, postavljeno pred 28 leti.

VEČER 11. NOVEMBRA 1989

Najbrž neposredno na dogodke v prvi svetovni vojni Slovenci nismo mogli vplivati. V marsičem pa bi se lahko izognili moriji druge svetovne vojne, predvsem v državljanski vojni, ki so jo spodbudili komunisti še posebej v osrednji Sloveniji (Notranjska, Dolenjska in širše območje Ljubljane - Ljubljanska pokrajina). Temu dejstvu še vedno zagovorniki revolucije močno oporekajo. Žal pa s takim zaokroževanjem in vključevanjem tudi narodnoosvobodilni boj ni tisto, za kar so se domoljubi v partizanskih vrstah borili in kar so že pred razpadom Jugoslavije marsikateri tudi priznali.

Na Slovenskem je druga svetovna vojna zahtevala okoli 100.000 mrtvih, od tega je bilo okoli 95 % moških. Kaj je to pomenilo za družine? Pogled na žalostno demografsko podobo dobimo šele, če pomnožimo število teh žrtev še vsaj s 3, če ne celo več. »Samo milijon nas je,« je zapisal pesnik. Od tega milijona jih je tako žalovalo in občutilo velike stiske skoraj polovica. Od te polovice pa jih spet približno polovica sploh ni smela javno žalovati, kar je najhujša travma za civiliziranega in kulturnega človeka.

Te posledice pa nedvomno še danes čutimo in se le s težavo soočamo z njimi. Zmagovalci so si rane celili s privilegiji, sorodniki poražencev (poraženi so bili ali pobiti ali pa so se izselili – le malo jih je ostalo v domovini) pa so bili še desetletja vključeno z vsemi mladoletnimi otroki izpostavljeni raznim diskriminacijam. Ko k temu dodamo še slovenski introvertirani značaj, ki je nagnjen k samomorilnosti, alkoholizmu ter pretiranemu strahu, dobimo zelo čudno podobo o sebi. Strah pa se večkrat sprevrže v nasilje nad šibkejšimi in podtalno delovanje v različnih oblikah do najhujših kriminalnih dejanj. Od tu po mojem mnenju izvira večina raznih fobij in ne od tam, kot nas učijo novodobni učitelji! Je potem sploh čudno, da ne zmoremo moči za bolj smel pogled v prihodnost?

Hladna vojna

Najvišja državna mesta na vzhodu so po drugi svetovni vojni poleg Stalina v Sovjetski zvezi zasedli komunistični partijski voditelji, kot so bili Ulbricht/Honecker, Kádár, Ceausescu, Hoxha, v Jugoslaviji pa stalinistično v ruski NKVD šoli vzgojeni Josip Broz - Tito.

Organizacija združenih narodov, ki je bila ustanovljena po drugi svetovni vojni namesto Društva narodov, naj bi skrbela za mednarodno ureditev svetainpreprečevanje sporov. To pa ji še do danes ni uspelo, saj je v glavnem vsa desetletja ohranjala ureditev sveta iz povojnih časov, ki so ga določili »veliki zmagovalci«. Obdobje hladne vojne je nato še bolj zabetoniralo razmerje sil. Nihče se pri tem ni oziral na koristi sveta kot celote, temveč so bile v ospredju le lastne koristi oziroma koristi narodov in držav voditeljev. Kljub nekaterim občasnim dogovorom so tudi ti voditelji držali figo v žepu in so lastne dogovore največkrat sami kršili.

Kako je bilo takoj po vojni pri nas?

Nekateri pravijo tako – drugi drugače, resnica pa na dan prihaja vendarle samo ena, a skoraj petdeset let se ni smelo slišati o njej. Karel Destovnik - Kajuh (padel je pod nemškimi streli na Žlebniku že 22. 2. 1944) je povojno »družbeno ureditev« čutil že med vojno v pesmi

Slutnja

Ni res, ne morem verjeti
vestem tem zloglasnim,
da spet bo tako kot pred dvajsetimi leti.

Ne, ni res, ne morem verjeti ...

Da bomo z barbarskimi klici hiteli preko zemlje,
da bomo pobijali vse, razrušili vse,
mi, ki čitamo Byrona, Gorkega, Bloka,
Puškina,
in da bomo jutri divjali s peno
krvavo na ustih.
Uživali bomo ob krvi nedolžnih teles.

O, ne ... o, ne ...

Kako sram me je ...

Druga svetovna vojna je po štirih letih na slovenskih tleh pustila ne samo fizično ampak tudi kulturno, moralno in vsakršno

razdejanje, ki ga je nova oblast samo še povečevala. Heroji revolucije so se izživljali nad vdovami in sirotami. Na različne načine so jih ropali, razlastnili ... skratka - jim onemogočali normalno življenje.

Pri tem so veliko vlogo odigrali prav krajevni ljudski odbori. Tako je na primer ena od mater v naši občini s petimi mladoletnimi otroki ostala brez moža, za katerega ji niso nikoli povedali, da so ga ubili, poleg tega pa so ji zaplenili še vso borno kmetijo in jo izselili iz hiše, da je morala z otroki k (na srečo) dobrim sosedom.

Arhivski zapisi so zelo zgovorni in jih je na srečo še kar precej ohranjenih. Ohranjeni pa so predvsem zato, ker so se vse do osamosvojitve Slovenije stari oblastniki hvalili z njimi kot največjimi dosežki »tekovin revolucije«. Zdaj, ko jih bremenijo, pa bi radi vse zatajili in pozabili. Takih primerov pa je bilo v naših krajih še zelo veliko.

Titova politika se je v grobem izoblikovala z mednarodno pomočjo v monolitno združbo že na 2. zasedanju v Jajcu. Do leta 1943 pa praktično ni imel nobenega pravega vpliva na vojaško dogajanje na Balkanu. Po vojni se je ta monolitnost samo še stopnjevala v totalitarni sistem, ki mu zdaj že zgodovinarji pravijo titoizem, kar pomeni nekaj takega kot stalinizem z balkanskim brezobzirnim navdihom.

Tito je s pridom uporabljal tudi geografsko lego države. Politično je bil ves čas v enakem sistemu, le enkrat se je družil z vzhodom, drugič z zahodom, za dodatno »zmešnjavo« pa je navezal stike še z neuvrščeni, ker je potreboval, da so ga ob različnih sprejemih na stadionih pozdravljale množice, ode v cvetje. Če pa prav večino slednjih damo skupaj, prepoznamo zares čudno združbo, ki jim tudi zgodovina v nadaljevanju ni namenila kakšnih posebej svetlih strani. Partijski aparat je bil razraščan vsepovsod do najnižjih funkcij. Vsake toliko časa pa ga je tudi sam prečistil, da je lahko vladal vse do svoje smrti (pa še nekaj let po njej!). Te resnice pri nas nekateri še vedno nočejo sprejeti, čeprav je na primer sam predsednik zveze borcev dejal, da je povojne poboje ukazal Tito, kar je že na samem začetku njegovo pot uvedlo v totalitarizem.

»Prve petletke«

Najbolj neposredno in grobo se je partijska totalitarna politika zares izvajala sicer takoj po vojni in se je z desetletji kar precej spreminjala, vendar se nikoli ni spremenila v svojem bistvu. Spremembe znotraj partije pa so se zares dogajale do konca osemdesetih let.

Ko so ljudje videli, da »ljudski« odbori že kmalu po vojni ne delujejo »v imenu ljudstva« ampak v svojem interesu uresničevanja popolne nadoblasti nad preostalim prebivalstvom, je ljudstvo vedno bolj začelo izgubljati zaupanje.

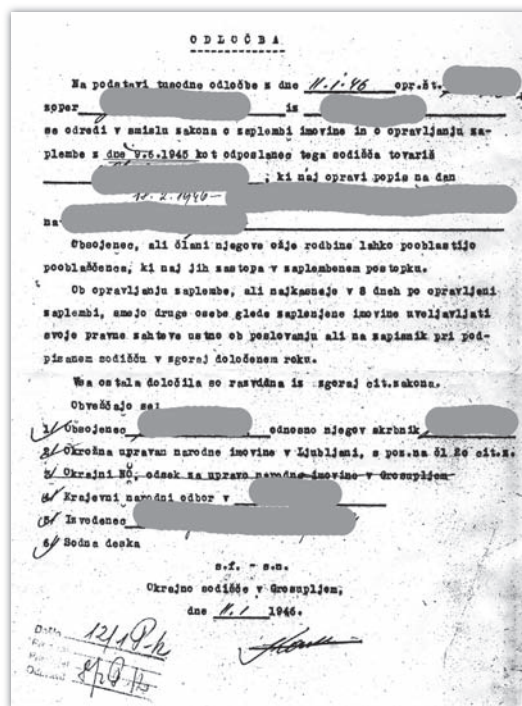

Zato so ljudske odbore kar po tekočem traku dokaj kmalu ukinjali in jih združevali. Tako so prišli do novih lokalnih samouprav, ki pa so se med »političnim prekladanjem« do nedavnih občin že močno spolitizirale in tudi zelo oddaljile od ljudi.

Marsikaj od tega se je v teh okoljih ohranilo še vse do danes. Ena od takih v javnosti splošno znanih krilatic je trditev, ki prihaja iz teh logov, da imamo v Sloveniji po letu 1995 preveč občin. Ne! Ni res. Morda sem ter tja res kakšno. Res pa je, da so na primer občine, kot so Dobrepolje, Ivančna Gorica, Škofljica, Velike Lašče in še cela vrsta drugih v tem času po mojem globokem prepričanju veliko bolj napredovale, kot bi sicer, če bi ostale v nekdanji »komunalni« občinski ureditvi.

Titoistični rasizem je bil večplasten. Ker je bil razredni, so preganjali (če jih niso pobili že med vojno) plemiče, meščane, tovarnarje in kmete. Diskriminatorno so se obnašali do drugače opredeljenih v svetovnem nazoru. Načrtovali so izkoreninjenje vere. Še posebej so udarili po največji katoliški cerkvi, predvsem po duhovnikih, pa tudi po nekaterih vernikih, ki so bili nekoliko bolj izpostavljeni.

Kljub 'potemkinovim' vasem, ko so dajali v nazive države in vključenih republik razne nazive (DFJ, LRS, SFRJ ...) ljudskosti, demokraciji, socialističnosti in nato še samoupravljalskosti, pa ne nazadnje tudi neuvrščeni, so masovno kršili človekove pravice.

Tako je komunizem že v startu in osnovi onemogočil normalen družbeni, politični, ekonomski in institucionalni razvoj. In kljub temu, da so ga vsakih nekaj let reformirali, reforme nikoli niso uspeli. Zato je bilo treba najemati vedno več kreditov, pa še inflacija je razvrednotila delo in ostala prizadevanja državljanov, če so se kakorkoli želeli primerjati s tujino. Dobro so prišli skozi le špekulanti. Proti koncu smo vsi državljani »švercali« marke, kavo, bencin, hrano ..., da smo sploh preživel.

Končno so nekateri le imeli toliko poguma, da so proti koncu osemdesetih let začeli kazati, kako država ne deluje, ampak razpada.

Padec berlinskega zidu in ohranitev »starih« oblasti

Že v času hladne vojne pa se je v mnogih državah (ali bolje rečeno narodih) prebujal tudi duh, ki mu je bila povojna delitev Evrope tuja. Nekaj poizkusov, da bi uveljavili demokracijo v vzhodnih evropskih državah in tudi v Jugoslaviji, je bilo že pred padcem berlinskega zidu, a so se slej ali prej dokaj klavirno končali. Vstaje koncem šestdesetih (in v začetku sedemdesetih let) na Češkem, Madžarskem, Poljskem, pa ne nazadnje tudi v Jugoslaviji, so bile po mojem globokem prepričanju tudi poizkus nove generacije, ki se je rodila tik pred, med in takoj po vojni, da bi demokratizirala družbo, a je imela še premalo moči v sebi, da bi svoje cilje tudi vpeljala v življenje. Na to je bilo treba čakati skoraj še eno generacijo, da se je ta premik zares lahko zgodil.

Ob teh dogodkih pred dvajsetimi leti je generaciji, ki se je zdaj že vpisala med Abrahame, bilo veliko zanesenjakov, ki so dobesečno nosili glavo na pladnju, čeprav se zadrgnjeni zagovorniki »tekočin revolucije« in nekdanjega jugoslovanskega povojnega režima še vedno v posmeh demokraciji

sklicujejo, kako dober je bil enopartijski totalitaristični sistem. Osebo pa sem prepričan, in mnoga dejstva pričajo, da takrat nihče na vodilnih mestih v Sloveniji ni razmišljal o dejanskem sestopu z oblasti, temveč kako bodo ušli s čim več privilegiji iz vročega balkanskega kotla. Le-ta je že močno pokal po šivih in bil na mnogih mestih tudi močno preluknjan, v glavnem od znotraj.

Tako ohranjene privilegije pa so danes s privatizacijo družbenega premoženja samo še pomnožili in ga razdelili v glavnem sebi ter svojim dedičem, sorodnikom in prijateljskim političnim somišljenikom. Partijski bogovi in njihovi ministeriali pa še vedno delijo mrtve po več kot pol stoletja na zmagovalce in kolaborante, kljub temu da je komunizem propadel in da je za seboj pustil največ mrtvih po svetu, ter da so bili komunisti prvi kolaboranti z nacizmom in posredno tudi s fašizmom.

Za koga je bil dober stari partijski režim?

Za tiste, ki so bili »na pravi strani« ter za ubogljive in upogljive državljane. Če pa nisi bil eden od teh in si želel nekaj doseči, si moral najprej postati član komunistične partije ali pa si živel z vsemi svojimi zmožnostmi, talenti, hotenji in sposobnostmi.

Ali se res nihče več ne spomni, kako se je pozdravljalo v šoli? (Za domovino - s Titom naprej!) Ali ni nihče v vojski doživel razgovora z oficirjem »bezbednosti«, ki te je prepričeval, da bi naj vstopil med komuniste? Ali vas niso nikoli v službi obiskali partijski sekretarji ali njihovi najožji sodelavci in te prepričevali, da boš tako lažje napredoval v delovni organizaciji do vodilnih mest? Ali vas ni nihče v kraju bivanja obiskal, ko si bil še na začetku ustvarjanja družine in ti svetoval, da vstopiš v to »rdečo družbo«, ker boš lažje prišel do svojega (ali boljšega) stanovanja?

Ko si na primer na krajevnem sestanku želel izpostaviti kakšno pridobitev, ki bi koristila posameznim vsem ali tudi širši lokalni skupnosti, si bil zelo hitro izpostavljen šikaniranju ali pa si bil vključen v to kot organizator. Potem so ti naložili operativno »funkcijo«, da si moral veliko več delati, kot so delali drugje pri podobnih projektih, svojim sokrajanom pa si moral razlagati, da morajo

plačati več, kot na primer plačajo komunistični privilegiranci za vodovod, asfalt, javno razsvetljavo in podobne zadeve, sami pa so se na ta način izogibali tudi raznim konfliktom in si pri tem pilatovsko umivali roke.

Smo res vse to pozabili? Ali pa sem to doživljal res samo jaz, v kar ne verjamem?

Kriza morale

Nič novega ne bom rekel, če trdim, da v zadnjem letu bolj kot finančna in materialna izstopa moralna kriza, ki pa se jo na prvi pogled sploh ne čuti. Ljudje še vedno brezbrizno hodimo »v navidezne arene« in hočemo kruha in iger. Vse, kar »posvečeni« rečejo, vzamemo za zdravo. Vse smo zavili v leporečje: menjavanju partnerjev rečemo svobodna ljubezen, splavu pravica do izbire, brezbožnosti svobodomiselnost, preganjanju javno mnenje, namesto zapornih kazni imamo časopisne novice, namesto upravičenih ukrepov represivnih organov TV omizja ali internetne grmade na forumih, kjer nepismeni anonimneži sproščajo svoje neumnosti in žlehtnobo, država pa jim vse to omogoča pod pretvezo kot višek demokracije. Če pa kot posameznik ne misliš vsaj približno tako, kot razmišljajo oblastniki nad politiko in kapitalom, ali so razmišljali aparatčiki v preteklem sistemu, si nevaren. Zato te je treba čim prej prek raznih prikritih in skritih metod diskvalificirati in diskreditirati na politikomiserski način.

Bodi za enkrat dovolj!

Advent je tu! Čas za razmišljanje.

Menim, da bi Slovenci kdaj pa kdaj morali bolj poglobljeno razmišljati tudi o tej še vedno dokaj enostransko predstavljeni problematiki - tudi takrat, ko nismo neposredno vključeni v aktualno dogajanje. Takrat, ko nas zmaličeno javno mnenje pred volitvami zasičeno s praznimi obljubami z vsemi žalbami namazanih politikov posrka vase, takrat je prepozno.

O današnjem dogajanju v lokalnem okolju, o (ne)delovanju nekaterih institucij, o (ne)sociali, o (kvazi)dobrodelnosti, o (plitkem)razmišljanju, o (nepotrebnem) spreminjanju zakonodaje, o prostorskem (ne)redu, (ne)odzivnosti ljudi in še o čem ter o vrednotah, pa v naslednji številki časopisa. Morda tudi zato, da se pokažejo še vsi tisti, ki vztrajno podtalno rovarijo in že dlje časa držijo figo v žepu. Nekateri pa so se vendarle že razkrili.

Zdaj bodo najbrž spet zagnali vik in krik o pristranskosti lokalne uredniške politike in mi spet svetovali, da pa tega ne bi smeli pisati? Kljub temu sem še vedno prepričan samo v eno: Takrat, ko gre za resnico, ne more biti kompromisov!

Prihodnjič nadaljevanje.

Kosovopoljski odbor včeraj izrekel nezaslišano grozno

Ne izključujemo prelivanja krvi!

Predsedstvo kosovopoljskega Odbora za vrnitev Srbov in Črnogorcov na Kosovo je včeraj preučilo priprave na miting 1. decembra v Ljubljani, ki so ga odločeni organizirati kljub jasnim in nedvoumnim stališ-

čem Slovenije, da niso zaželeni, saj s tako obliko političnih provokacij ničesar ne rešujejo oz. le še prilivajo olje na ogenj napetih mednarodnih odnosov. Po besedah tajnika združenja Milanka Buljega bodo

zborovanje v Ljubljani odpovedali, samo če bo slovensko politično vodstvo javno priznalo, da svojemu narodu prikriva resnico o Kosovu. Pri tem tajnik ni izključil možnosti prelivanja krvi, če bodo organi za

notranje zadeve v Ljubljani miting prepovedali!

Izjava ne potrebuje nobenega komentarja. Kosovopoljski odbor je dokončno razkril svoje karte.

VEČER
PONEDELJEK, 20. NOVEMBRA 1989

Dr. Peter Verlič, poslanec v Državnem zboru in občinski svetnik.

Jože Miklič: Spoštovani dr. Peter Verlič! Naši bralci vas sicer poznajo kot občinskega svetnika in nekdanjega državnega sekretarja na ministrstvu za promet. Odkar pa ste poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije, se z vami prek časopisa še nismo pogovarjali. Nam lahko zaupate, kako je potekal prevzem nove funkcije in z njo povezanih sodelovanj v različnih odborih?

Dr. Peter Verlič: Najprej naj rečem, da je izvolitev za poslanca v Državni zbor tudi zame bila velika sprememba v delu, ki sem ga dotlej opravljal. Funkcije, ki sem jih opravljal prej, so bile veliko bolj operativne. Kot poslanec pa se srečujem z različnimi problemi, ki jim sicer ne bi polagal toliko pozornosti. Tako me mora kar naenkrat veliko bolj zanimati na primer odnos do Hrvaške, srečujem se z državnim proračunom, na začetku mandata nas je zajel val recesije. To in še veliko drugih vprašanj se mi postavlja pred vlogo poslanca, s katerimi se srečujem in se moram z njimi dejavno ukvarjati, pa čeprav mi po strokovni plati niso tako blizu.

Ne glede na to: Ko sem prišel v poslansko skupino (in poslanska skupina Slovenske demokratske stranke je v tem sestavu državnega zbora relativno največja skupina), je bila odločitev v njej, da se poslanci v skupini skušamo razvrstiti in predlagati članstvo v odborih, ki so nam najbližje. Tako bi lahko prispevali s svojim znanjem in delom največ.

Zamene je bilo pričakovano, da bom deloval v Odboru za promet, kjer sem podpredsednik. Odbora za promet in prostor sta tudi močno povezana z lokalnim okoljem, na evropski ravni pa se sprejema vedno več zakonodaje, ta pa se potem preliva v nacionalno. Ker pa

Za svojimi besedami je treba stati!

Več kot eno leto je že preteklo, odkar so bile lani volitve v Državni zbor. Iz naše občine je v notranjskem okraju na listi Slovenske demokratske stranke kandidiral dr. Peter Verlič in bil tudi izvoljen. Rekla sva nekaj o delu v državnem zboru in njegovem sodelovanju v odborih, črpanju evropskih sredstev za lokalno raven, pa o (ne)delovanju državnih institucij in aktualnem dogajanju v slovenski družbi. Pogovarjala sva se točno na večer, ko je pred 20. leti padel berlinski zid, zato sva nekaj spregovorila tudi o tem in »o njegovih ostankih«.

Pogovarjal sem se Jože Miklič

so promet ter okolje in prostor med seboj zelo povezani, sem se odločil tudi zanj kot član v tem odboru.

Sem pa tudi član Parlamentarne skupščine Sveta Evrope. Ta institucija se ukvarja pretežno z demokratičnimi vrednotami in standardi. Pod delo v tej instituciji spadajo tudi slovensko-hrvaški odnosi. Druga, prav tako pomembna tema, je resolucija o obsodbi totalitarizmov in povojnih pobojev, kjer smo v Sloveniji naredili neko izjemo glede na ostale evropske države. V Evropskem parlamentu je bila ta resolucija sprejeta z veliko večino in so jo podprli tudi vsi naši evropski poslanci ne glede na strankarsko pripadnost, v domačem parlamentu pa so se stvari odvijale po svoje in menim, da se bodo tudi na teh ravneh morale zadeve odpreti.

Odbor za evropske zadeve spremlja tudi črpanje evropskih sredstev. Ne glede na politiko v mandatu prejšnje vlade, je sedanj minister za evropske zadeve Gaspari pojasnjeval oceno lizbonske strategije, pri kateri je ocenjeval, da je črpanje doseglo zgolj 6 %.

Jože Miklič: Ustaviva se pri teh sredstvih! Ker o tem govorimo tudi na lokalni ravni, vidimo, da smo v občini Grosuplje sorazmerno malo črpali teh sredstev. Poleg Gasilske ceste in še nekaj manjših zadev drugih projektov niso uspeli uveljaviti.

Dr. Peter Verlič: Najprej moramo ločiti dve ravni teh sredstev. Najprej imamo sredstva, ki se črpajo iz treh različnih skladov. Na eni je kohezijski sklad. V času Janševe vlade je bilo izpogajano 4,9 milijarde € evropskih sredstev, ki se potem delijo na različna področja. Eno področje je področje okoljske in prometne infrastrukture in prav tu je bilo namenjenega veliko denarja. Vsa zadeva pa je obtičala ravno na ministrstvu za okolje in prostor. Tam je obtičal tudi velik projekt odlaganja odpadkov.

Kar se tiče manjših projektov - ne glede na to, da so vsi vojeni preko ministrstva - pa lahko občine ta sredstva koristijo tudi neposredno. Za to pa je seveda treba imeti nekaj usposobljenih ljudi, iznajdljivosti in

angažiranosti. Stališče našega župana je že dolgo zelo znano. Dolgo časa se je upiral celo izobešanju evropske zastave pred občinsko zgradbo.

Jože Miklič: V Grosupljem v zadnjih letih vedno bolj kulminirajo nerealizirani projekti družbenega standarda in gospodarske infrastrukture, še posebej regionalnih odlagališč, kanalizacij in čistilnih naprav, pa tudi prometnega sektorja. Občini se na ta način zmanjšujejo možnosti za obvezno soudeležbo pri evropskih in državnih sredstvih. Zaradi recesije se tudi občinski proračun polni počasneje, kot bi se po načrtih. Zato preostaja verjetno le še možnost, da se občina zadolži do zakonite višine, kar pa bo obremenilo občino verjetno še v naslednjem mandatu.

Kakšno je gledanje vas kot poslanca na vse to?

Dr. Peter Verlič: Regijsko odlaganje odpadkov nedvomno tak projekt je. Skladno z evropskimi direktivami naj bi se vzpostavil sistem regijskih odlagališč. Zato odlagališča je na voljo 50 % evropskih sredstev, 25 % gre iz državnega proračuna, preostanek pa morajo skupaj zbrati vključene občine.

Kadar gre za večje projekte, se mora občina uvrstiti v vladno uredbo. Konec koncev gre za manjši delež investiranja s strani občine, saj je projekt tudi državnega pomena. Občina Grosuplje je po mojem mnenju dobro uveljavljala svoje legitimne interese. Problem je nastal zato, ker je ministrstvo za okolje in prostor, ki je zadolženo za izvajanje tega projekta, praktično neaktivno in neodzivno.

To je velika kritika ministrstva, na katerega sem izpostavil že veliko poslanskih vprašanj, a razen obljub se ni nič zgodilo. Zdaj se pripravlja sprememba o varstvu okolja, kjer naj bi tem spremembam poizkušali vsaj s strani opozicije dati nekaj amandmajev, ki bi pomagali izvršni veji oblasti, vendar za enkrat zahteve, ki jih je ministrstvo samo postavilo, ne izpolnjuje. Še več! Tisto, kar so sami zahtevali, so preložili na občinsko raven, župani pa se zdaj »tepejo« za stvari, katere bi morale biti v pristojnosti države.

Jože Miklič: S čim rešiti ta problem?

Dr. Peter Verlič: Z zakonom. To mora urejati vlada z državnimi lokacijskimi načrti. Dodati pa nameravamo, da se tudi cene, ne glede na povišanje ekoloških kriterijev, ne bi smele povišati.

Naj še povem, da sem bil predlagatelj, dokler se regijska odlagališča ne vzpostavijo, naj se dovoli obstoječim odlaganje v tem vmesnem času do izgradnje regijskih odlagališč. Tako ne bi smelo prihajati do ukrepov inšpekcij, ki pošiljajo grožnje občinskim in komunalnim službam o zapiranju odlagališč.

Drug tak večji sklop problemov sta odvajanje in čiščenje odpadnih voda. Ker sem v državni zbor bil izvoljen v notranjskem okraju, poznam projekt čiščenja odpadnih voda v zgornjem porečju reke Ljubljanice. Župani so me zelo hitro obvestili, da je ta projekt v državnem proračunu izpadel. Zato sem že vložil amandma, po katerem bomo poizkušali vsaj to vrniti nazaj.

Slišal sem tudi o porečju reke Krke, v katerega je vključena tudi občina Grosuplje. Žal pa z občinske strani nimam pravega kontakta, da bi vedel, kako stvari potekajo.

Jože Miklič: V zadnjem pogovoru, ki smo ga imeli z direktorjem Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, gospodom Tomažem Riglerjem, je dejal, da se sta se skupaj z županom zanimala, kako naj bi se ta projekt pospešil.

Dr. Peter Verlič: Morda sta se z županom obrnila na koalicijske poslance. Z menoj v tej zvezi ni komuniciral nihče. Kar pa se tiče regijskega odlaganja odpadkov, sem z direktorjem komunale poiskal stik sam, ker se mi je zdel problem pereč. Sicer pa imajo župani več vpogleda v lokalne zadeve in je zato treba s te ravni poiskati stik. Sam se načeloma takoj odzovem na klic in poskušam pomagati v okviru možnosti.

Jože Miklič: Večkrat je bila že izpostavljena (tudi z vaše strani) neodzivnost ministrstva za okolje in prostor. Ampak ta odzivnost se po mojem vedenju vleče že najmanj tri mandate.

Dr. Peter Verlič: Najbrž tudi v prejšnjem mandatu ni bilo vse idealno. Je pa treba poudariti, da je bil predvolilni slogan socialnih demokratov: Državo je mogoče voditi bolje. Zdaj naj to dokažejo in naj ne iščejo kar naprej izgovorov – enkrat na staro vlado, pa na recesijo in ne vem kaj še vse. Po enem letu pa se kaže zares precej drugačna slika: minister na odbor za prostor ne prihaja več, državni sekretar pa je odkrito priznal, da v enem letu niso sprejeli niti enega državnega prostorskega načrta.

Jože Miklič: To odpira že naslednje vprašanje. Prostorski načrti zdaj že vrsto let niso sprejeti in na občinski ravni zavirajo razvoj.

Dr. Peter Verlič: Absolutno.

Jože Miklič: Vendarle pa moramo pri tem reči nekaj več. Na mnogih občinah bi lahko poskrbeli za svoj strokovni in organizacijski del ter javne razgrnitve in razprave, vendar so pri tem problematična na primer soglasja, ki jih dajejo ministrstva (pretežno ministrstvo za okolje in prostor) ...

Dr. Peter Verlič: ... ki ne naredi svojega posla zaradi nesposobnosti, da bi preverilo te načrte.

Jože Miklič: Kakšno pa je potem to ministrstvo, ki piše zakonodajo, svojega dela pa potem ne opravi v nekem razumnem odzivnem, da ne rečem zakonitem, roku?

Dr. Peter Verlič: Preprosto – nesposobno. Ni drugega odgovora. Čas, ko so se sklicevali na prejšnjo vlado, se je iztekel. Če niso bili prejšnji ljudje dobri, naj bi jih zamenjali. Kljub temu, da so zatrjevali, da pa ne bo kadrovskega cunamija, so ga vseeno naredili, delo pa še vedno ni opravljeno. Vse to se že zares kaže kot razvojna coka. Lahko greste poslušat magnetograme odbora za prostor. Na to sem večkrat opozarjal. Tudi zato se ne da črpati evropskih sredstev. Tako je pri črpanju sredstev tudi za prometno infrastrukturo (avtoceste, železnica...).

Jože Miklič: Ker je promet vaše strokovno področje, bise dotaknila tudi nekaj vprašanj s tega področja. Zadnjič ste na občinski seji omenili podaljšanje avtobusne proge št. 3 do Grosupljega. Ali je ta stvar realna, na kakšen način jo je možno speljati in za kakšne ovire pri tem lahko gre?

Dr. Peter Verlič: Kljub vsemu sem vesel, ker smo v prejšnjem mandatu speljali nekaj projektov prometne infrastrukture tudi v občini Grosuplje. Odsek od Cikave do Grosupljega je bil s sodelovanjem Občine narejen. Se pa strinjam, da se je vse to izvajalo prepočasi. Uspeli smo narediti dva nivojska prehoda na Cikavi – na cesti proti Šmarju – Sapu in za vas Sela. Vesel sem tudi, da je šmarski priključek na avtocesto ostal prioriteta tudi za naprej. Naredile so se protihrupne ograje ob avtocesti, da so bližnja naselja vsaj deloma rešena pred prometnim hrupom. Urejeno je bilo tudi krožišče pri Kovinastroju. Ne nazadnje pa se je začela modernizacija proge proti Kočevju.

Jože Miklič: Kakšno je predvideno nadaljevanje dela na prometnem ministrstvu, če gledamo skozi očala občine Grosuplje?

Dr. Peter Verlič: Tudi župan pove na sejah občinskega sveta, da sem bil pobudnik srečanja z direktorjem direkcije za ceste, kjer smo se dogovorili o krožišču Logo, pa ureditve Adamičeve ceste do krožišča in odcepa Ljubljanske ceste do krožišča Logo.

Vendar so projekti zdaj, žal, po predlogu proračuna premaknjeni na leto 2014, kar pomeni, da se do tega leta sploh še ne bomo na občinski ravni pogovarjali o reševanju teh in tudi ostalih glavnih cest. Prav tako je modernizacija proge proti Kočevju ustavljena. Naredilo naj bi se samo to, kar je bilo že zastavljeno. O uvedbi potniškega prometa na tej progi, ki bi koristil tudi Grosupljemu, s takim konceptom ni možno razmišljati.

Kljub temu bomo v naši stranki vložili amandma v zvezi s tem, čeprav bi pričakoval, da bi se poslanec in kočevski župan Veber bolj potegoval za to progo. Pa ne vem, zakaj se ne. Ali nima besede ali pa se vsi skupaj na deklarativni ravni samo opredeljujejo za prehod potniškega in tovornega prometa s cest na železnice, v resnici pa so to le lepe želje.

Podobna zgodba je tudi, kar se tiče vozovnice Ljubljanskega potniškega prometa, ki bi morala biti enaka do Grosupljega, saj Grosuplje postaja predmestje Ljubljane. Seveda pa temu nasprotujejo monopoli, v tem primeru cestni avtobusni prevoznik iz Kočevja, ki ima koncesijo in ne dovoli takih širitev. Zato sem tudi pobudnik vložitve zakona o prevoznih sredstvih v cestnem prometu, bi pa župana kar opogumil, ker vse to Občine pri izpeljavi ne bo dosti stalo. Če pa rečem na splošno, pričakujem, da bi lahko zdaj župan verjetno »zaradi koalicijske usklajenosti« več iztržil kot v preteklem času, ko je bila oblast v rokah »druge politične stranke«.

Jože Miklič: V zadnjem času smo nekajkrat že slišali, da naj bi ukinili vinjete. Kakšen sistem naj bi bil uveden v bodoče?

Dr. Peter Verlič: Očitno so vinjete tako dober ukrep, da ima sedanja koalicija velike težave, kako naj bi vinjete ukinila. Za »vrat držijo« sedanjega ministra najbrž kakšni monopoli, ki si želijo, da bi služili na račun raznih sistemov po vzoru ABC. Ta sistem ni standardiziran in je neskladen z evropskimi direktivami. Hvala Bogu, da smo člani Evropske unije in da veljajo evropske direktive. Zato bomo poizkuse ukinitve vinjet preprečili. Žal pa so jih popolnoma po nepotrebnem podražili zato, ker je minister Vlačič počepnil pred italijanskimi izsiljevanji, kar se nam kaže tudi v primeru s Hrvaško. Sprašujem pa se, kje so ozadja. Bistvo je, da bomo plačevali brez potrebe 70 % dražjo letno vinjeto.

Osebnostno menim, da bi morali uvesti primerno obdavčitev tovornjakov, kjer koli že vozijo in naj plačajo cestnino, saj najbolj obremenjujejo poleg cest tudi ostalo okolje. Osebnostno promet bi bil lahko oproščen te dajatve. Menim, da bi bila to najbolj pravična obdavčitev. Manj osebnega prometa pa bi vzpostavili lahko na ta način, da bi napravili čim bolj privlačen javni potniški promet.

Jože Miklič: Slovenija bo zaradi prekoračitve CO₂ za 8 % v ozračje plačala kazen v višini 80 milijonov €. Kako jo bomo plačali?

Dr. Peter Verlič: Kjotski sporazum nas zavezuje, a so ga presegli tovarnjaki in nečista zastarela industrija. Vlada pa se je odločila, da bomo z uvedbo nove dajatve v višini 2 centov na liter prodanega goriva, ki ga bomo dejansko večinoma plačevali vozniki osebnih avtomobilov, saj vozniki tovarnjakov (tako domači kot tuji) večji del kupujejo gorivo zunaj naše države, ker je cenejši, ozračje pa »svinjajo« (tudi) pri nas.

Jože Miklič: Kolikšen delež izpustov pa promet zares prispeva v deležu celotnih izpustov CO₂ v ozračje?

Dr. Peter Verlič: Gre za približno 25 %. Ostalo se nabere tudi v industriji in raznih drugih okoljih. Zato je še toliko bolj nepošteno, da to plačujemo vozniki osebnih avtomobilov. Podobna je bila nedavna Kopačeva izjava, da je treba kurilno olje obremeniti s trošarinami in davki kot nafto. V tem vidim neko novo paradigmo nesposobnosti reševanja aktualnih problemov. Zato probleme prelajajo na čim širši krog ljudi, ne da bi se sploh poglobili v izvor njihovega nastanka. Predvolilne obljube te koalicije so bile namenjene tudi močni socialni stabilnosti. S takim poseganjem in obremenjevanjem širokega kroga prebivalstva pa se kaže prav nasproten trend.

Jože Miklič: Slovenska družba se ob krizi v zadnjem letu očitno ponovno razslojuje. Tajkunske zgodbe so več ali manj znane, čeprav se še nobena ni končala. Kaže pa se jih še cela vrsta – tudi na lokalni ravni. Kar se domače krize tiče, osebno menim, da so jo večji del v zadnjem letu povzročile domače in deloma tuje banke, ki so našim tajkunom dodeljevale popolnoma nekritično kredite. Kdo bo za vse to odgovarjal, oziroma ali bo vse to spet »narod pozlatil«?

Dr. Peter Verlič: Delno je res za krizo pri nas kriva svetovna kriza. Deloma pa je tudi zato, ker se ne znamo pravilno in dovolj hitro nanjo odzvati. Nadzorni sveti in direktorji bank so v rokah vladajoče koalicije. Ampak, če se spomnimo, se je direktor največje banke odrekel poslanskemu mestu, da je lahko kandidiral za direktorja banke. Pred njim je bil na tem mestu prav tako človek, ki je bil Drnovškov svetovalec. Tako očitno še vedno ostaja želja, da se s takim početjem samo nadaljuje. Očitno tudi ukrepi, ki jih je predlagala vlada z jamstvenimi shemami, da bi se ta kreditni krč omilil, ne primejo. V Evropi se počasi že kažejo znaki oživljanja gospodarstva, pri nas pa ne.

Jože Miklič: Naslednje vprašanje postavljam z drugega zornega kota. Če pogledamo delovanje sistema varstva otrok, šolskega izobraževalnega sistema, varstva starejših občanov in še vrsta drugih, ugotavljamo, da se v Grosupljem čuti veliko pomanjkanje prostorov, na drugi strani pa za gradnjo vsega tega Občina nima denarja.

Dr. Peter Verlič: Kar se povečanja števila otrok tiče, bi dejal, da je najprej treba reči o tem samo pohvalno, da imamo več otrok. Spomnim pa se še vedno vseh tistih razprav, ko smo obrtno-industrijsko cono spreminjali v stanovanjsko območje.

Jože Miklič: Gre za Sončne dvore?

Dr. Peter Verlič: Takrat smo nekateri opozarjali, da bo priseljevanje potegnilo za seboj tudi potrebe po večjih kapacitetah v družbenem standardu. Govorili pa so samo o razvoju. Zdaj sem prepričan, da se bo poleg vrtcev in šol slej ali prej pojavilo tudi vprašanje zdravstvenega doma. Večkrat sem se oglasil tudi s predlogom o javno-zasebnim partnerstvu, pa sem bil preslišan. Zdaj slišim, da v občino prihaja waldorfski vrtec. V tem ne vidim nič napačnega, vendar je treba za vse, kar bo porabljenega iz javnih sredstev, imeti primeren nadzor in enake kriterije.

Jože Miklič: S tem sva trčila tudi na zgodbo o jari kači oziroma šoli na Polici. Šola trenutno deluje v treh prostorih. Eden od teh prostorov je župnišče oziroma veroučna soba, v katerem je po več letih delovanja šole kar naenkrat postal problem za nekatere cerkveni simbol na steni, ki je bil na steni že ves ta čas, odkar prostor uporablja šola. Zadevo so (zanimivo) nekateri v zadnjem času spet precej medijsko razpihnili. Po drugi strani pa občina ni sposobna (ali pa nima želje) graditi nove šole. Prostorski problem šole se bo najbrž pojavil kmalu tudi v Grosupljem, čaka pa nas še gradnja šole na Kopanju.

Dr. Peter Verlič: Žal je res škoda, da večinoma občina pride v medije le takrat, kadar gre za neke probleme. Če sem prav razumel, je afero sprožilo ministrstvo za šolstvo. Dopuščam pa možnost, da je kdo komu na ministrstvu to prišepnil.

Jože Miklič: Ravno zdaj sem že prejel odziv poliških staršev, ki podpisujejo peticijo za gradnjo šole. Menda imajo zbranih že okoli 400 podpisov.

Dr. Peter Verlič: Če se spomnite, smo svetniki v občinskem svetu že v preteklem mandatu, ko smo pripravili svoj načrt razvojnih programov in smo s tem hoteli uveljaviti nek koncept razvoja. Tak koncept omogoča lažje oblikovanje proračuna po prioriteth potrebah. Zdaj se nam lahko zgodi, da

bodo ljudje začeli podpisovati peticije za kanalizacije, vodovode, ceste in tako dalje. Lahko bo postal velik problem grosupeljska še nezgrajena obvoznica.

Za tako strategijo pa ne potrebujemo ne vem kakšne študije, temveč kako naj bi se strateško posamezni projekti nizali v naslednjih na primer 10 letih, pa čeprav presežemo obdobje mandata. S tem bo tudi nov občinski svet vsaj seznanjen in če bo želel kar koli spreminjati, bo moral spremembe bolj natančno utemeljiti. Ad hoc načrtovanje slej ali prej pripelje do problemov in konfuznosti. In načrtovanje Sončnih dvorov je očitno takšno tudi bilo.

Kot izvoljeni poslanec med drugim tudi v občini Velike Bloke, opazujem njihov razvoj. Rese ne morejo primerjati z občino Grosuplje, vendar pa so dosegli v tem času, od kar delujejo kot samostojna občina, zavidljivo raven družbene in gospodarske infrastrukture. Pri tem so se obnašali racionalno in ljudje so z doseženim zadovoljni.

Jože Miklič: Če prav slutim, s tem okoljem, v katerem ste bili izvoljeni kot poslanec, sodelujete dobro?

Dr. Peter Verlič: Ljudje so bili zadovoljni, da so dobili svojega poslanca, pa tudi uredniška politika v lokalnih časopisih je temu naklonjena in so veseli, da se vsak mesec oglasim s svojo kolumno v njihovih lokalnih časopisih, v kateri na kratko napišem o aktualnih dogajanjih v državnem zboru ali pa svoj pogled ob določenih dogodkih.

Jože Miklič: Še nekaj besed nameniva dolgoletni problematiki romskega svetnika!

Dr. Peter Verlič: Menim, da bi za določanje romskega svetnika v posameznih občinah morali biti določeni kriteriji v zakonu. Zato je bilo z določanjem, katera občina mora imeti romskega svetnika, storjen nedopusten poseg v lokalno samoupravo. Ker sem član Parlamentarne skupščine Sveta Evrope, bom ta problem izpostavil tudi na tej ravni. Gre za vprašanje principa delovanja države.

Jože Miklič: Ampak! Kako gleda na vse to Evropa, ko pa vse do zdaj ni bilo nobenih pravih namigov tudi z njene strani v tej smeri?

Dr. Peter Verlič: Soočeni smo bili z evropsko listino o lokalni samoupravi. Svet Evrope ščiti lokalno samoupravo tudi s posebno deklaracijo, kar pomeni, da bi se morala lokalna samouprava razvijati po načelu subsidiarnosti. Država pa naj bi se čim manj v to vmešavala. Menim, da so pri tem tudi pravice Romov dovolj zaščitene. Obžalujem pa, da je občinska svetnica, ga. Cerarjeva, praktično v celoti povzela mojo razpravo iz državnega zbora na seji

občinskega sveta. Opazno je tudi bilo, da smo na občinski ravni enotne vse stranke. Ko pa je treba to mnenje iz baze prenesti na državno strankarsko raven, njenega mnenja nismo zasledili. Razprava poslancev njene stranke v državnem zboru je bila diametralno nasprotna.

S tem se kaže neka dvoličnost. Tako se je zgodilo, da na državni ravni zagovarjajo eno stališče, na lokalni ravni, kjer pa je zadeva pri večinskem prebivalstvu nepriljubljena, pa zagovarjajo drugo stališče.

Jože Miklič: Podobnih dvoličnih zgodb pa lahko najdemo tudi v drugih primerih. Veliko se govori o svobodi, o novi družinski zakonodaji, vzgoji, izobraževanju ter še v vrsti drugih področij. S tem prihajamo v neke čudne situacije, ko na primer v vzgojnem sistemu uvajamo še večjo permisivnost. Po drugi strani pa imajo celo učitelji vedno več težav s tako vzgojenimi otroci. V nekih obdobjih in okoljih postajajo otroci popolnoma neobvladljivi. Zdaj grozi, če bodo na primer starši želeli razposajenega otroka nekoliko umiriti, da jih bo le-ta prijavil centru za socialno delo. Od tu naprej pa bo, bojim se, postopek potekal več ali manj samo še kot prestopke staršev.

Kako naj v konfliktnih okoliščinah otroku starši dopovejo, kaj je prav in kaj narobe?

Dr. Peter Verlič: V predlagani zakonodaji koalicijskega četvorčka opažam rdečo nit, ki se kaže kot poseg v vse pore življenja. Močno me spominja na sistem, ki smo se mu Slovenci z osamosvojitvijo odrekli po padcu berlinskega zidu. Ko poslušam razprave koalicijskih poslancev, so tudi le-te odraz ideološkega razumevanja življenja in s tem vsake situacije posebej.

Osebnim vidim problem v tem, da bi radi vplivali čim bolj na mlade ljudi prek sistema, starše pa so že s spremembo svetov šol izrinili iz območja možnega vplivanja na funkcioniranje vzgojno-izobraževalnega sistema.

Jože Miklič: Prav na današnji dan, ko se pogovarjava, je padel berlinski zid, ki ste ga omenili. V Sloveniji pa se kljub padcu tega zidu in osamosvojitve še vedno srečujemo z ostanki razmišljanja in celo trditve nekaterih, ki pravijo, kako je bilo včasih dobro. V zadnjem času pa se pojavljajo celo zagovorniki največjih zločincev, ki so povzročili med Slovenci pravi holokavst.

Dr. Peter Verlič: Pripadam generaciji, ki je od konca druge svetovne vojne že kar nekaj časa oddaljena. Nedvomno smo bili tudi mi prikrasani za zgodovino oziroma smo poslušali zgodovino, kot so nam jo posredovali zmagovalci. Očitno je kljub odkritim »hudim jamam« in drugih grobiščem, kjer so še zdaj skriti

posmrtni ostanki žrtev zločincev, da se tudi slovenski narod težko sprijazni s tako kruto resnico. Kljub zasutim, zaminiranim in zabetoniranim jamam pa menim, da imamo pravico in dolžnost do resnice. In kljub temu, da se še kar naprej pojavljajo nekateri, ki se v javnosti sprašujejo, zakaj je treba premetavati kosti, ne gre zgolj za to. Gre za civiliziran pokop in osnovno pietetno dejanje demokratične družbe. Sem velik zagovornik tega in menim, da bi s pokopi teh žrtev morala nadaljevati tudi vladajoča koalicija ne glede, če jim ideološko to ni najbolj všeč.

Jože Miklič: Balkan smo še nedavno doživljali zelo krvavo. Na srečo smo Slovenci temu klanju ušli za las z desetdnevno vojno in manjšim številom žrtev. Vendarle pa lahko ugotavljamo, da so glede polpreteklosti marsikje na Balkanu že postorili več kot v Sloveniji. Kako to?

Dr. Peter Verlič: Zelo dobro vprašanje. Najbrž smo Slovenci pač taki, da se težko soočamo s travmami. Zgodovinar Jože Dežman pravi, da nekatere stvari raje odnesemo s seboj v grob, kot da bi se javno soočili s njimi. Demokrati se s tem srečujemo v zavesti, da gre tudi za osnovno nacionalno kulturo. S tako pomembnimi dejstvi, pometenimi pod preprogo, ne bi smeli živeti.

Jože Miklič: Zanimivo bi bilo slišati tudi vaše mnenje glede medijev v Sloveniji?

Dr. Peter Verlič: Medije bi morali oblikovati ljudje. Novinar in urednik pa bi se moral vsak sam vprašati, če je zares zavezan nevtralnemu in objektivnemu poročanju. Sicer pa je nevhvaležno vprašanje za politika, kaj meni o medijih. Kljub temu bi dejal, če naj bi bili novinarji oziroma mediji zadolženi, da nastavljajo ogledalo oblasti, potem se je to nedvomno dogajalo v mandatu Janševe vlade. Zdaj tega ni opaziti. Oziroma še več! Še vedno se v glavnem ukvarjajo z opozicijo.

Če pa se dotaknem lokalnih medijev, menim, da kljub novim internetnim možnostim, ki so lahko dodatna oblika informiranja, mora časopis biti še vedno na papirju, da ga lahko prebere vsak in to takrat, ko ima čas in priložnost za to. Kar pa se tiče raznih forumov, kjer se ljudje zasipajo z raznimi informacijami ali dezinformacijami, za katerimi so skriti ljudje s psevdonimi ali pa čisti anonimneži, to zmore vsak strahopetec. Povedati svoje mnenje, in se podpisati z imenom in priimkom pod to, pa je že dejanje poguma. Šele takrat, ko bodo ljudje stali za svojimi besedami tudi na teh forumih, bomo dosegli tisto pravo mero informiranja, ki jo ponujajo med drugim lahko tudi novi mediji.

Jože Miklič: Hvala za pogovor!

Računovodska podpora za nevladne organizacije

Društva, zasebni zavodi, ustanove, torej vse nevladne organizacije, so pravne osebe, ki morajo vsako leto poskrbeti za oddajo letnih poročil na DURS in AJPEs, torej za urejeno računovodsko evidenco. Ker si v večini društev težko privoščijo drage računovodske servise, se predvsem manjša društva v večini primerov zanesejo na znanje in zmožnosti svojih članov.

Stičišče nevladnim organizacijam v okviru projekta, ki se sofinancira iz Evropskega socialnega sklada, nudi brezplačna usposabljanja in svetovanja s področja računovodstva z namenom krepitev nevladnega sektorja in večje usposobljenosti nevladnih organizacij.

Prek stičišča lahko začnete uporabljati spletni računovodski program miniMAX, ki za nevladne organizacije omogoča enostavno in poceni uporabo programa. Za vključitev v program potrebujete digitalno potrdilo in nekoga, ki se bo usposobil in zadolžil za njegovo uporabo. Do programa lahko dostopate kjerkoli preko interneta. Z njim vam je olajšan pregled poslovanja, saj lahko sproti vnašate in pregledujete vse dokumente. Uporaba spletnega programa vam bo olajšala tudi vse potrebne oddaje letnih poročil. V sistem e-davki in ajpes se namreč dostopa kar preko računovodskega programa, zato niso potrebni novi vnosi v te portale.

Za vse dodatne informacije smo dosegljivi na info@srce-me-povezuje.si ali po telefonu 040/786-939.

Polica potrebuje šolo

Rosa Luksemburg je dejala, da je najbolj revolucionarna stvar, ki jo človek lahko naredi, to, da preprosto na ves glas pove, kaj se dogaja.

O potrebi po zagotovitvi ustreznih prostorskih pogojev za pouk na Polici na ves glas govorimo in pripovedujemo že skoraj petnajst let. Pa ne le ravnateljica, učitelji, starši in učenci.

»Izgradnja šole na Polici je predvidena v programu za leto 2000,« je dejal župan občine g. Janez Lesjak, ki svojo funkcijo opravlja že 11 let. Obljuba, ki se je tako kot vse ostale spremenila v golo zavajanje, nepripravljenost iskanja rešitev in kopičenje izgovorov.

Glede na trenutno medijsko izpostavljeno prostorsko problematiko šole Polica se mi zdi potrebno seznaniti občane Grosupljega z dolgoletnimi prizadevanji za njeno rešitev.

Da šola na Polici resnično potrebuje nove prostore, ve vsak, ki pozna razmere, v

katerih se izvaja pouk: dve ločeni stavbi, med katerima teče prometno nevarna cesta, ozki hodniki, utesnjena knjižnica, ki je hkrati prostor za izvajanje individualne pomoči učencem in shranjevanje športnih rekvizitov, neustrezna šolska kuhinja, vlažni, majhni in za spol ne ločeni WC-ji, pa seveda dejstvo, da šola nima telovadnice ...

Zaradi tako slabih prostorskih pogojev je bila v dokumentih Ministrstva za šolstvo in šport iz leta 2000, kjer je bil izdelan prednostni red izgradnje šol za celo Slovenijo, Polica na 12. mestu (oz. 2., ker je bilo 10 šol pred njo ocenjenih z enakim številom točk) od 179 šol, česar pa Občina pri gradnji podružničnih šol ni upoštevala. Prostorsko stisko je najbolj zaostila uvedba 9-letke leta 2003 in všolanje še enega razreda učencev, takrat je končno postalo jasno, da ni dovolj prostora za vse. Županovemu predlogu, da bi en razred otrok obiskoval pouk v Grosupljem, so se starši uprli in med počitnicami na lastno željo in s sredstvi šole za pouk uredili veroučno učilnico. Učenci 4. razreda so takrat prvič začeli obiskovati pouk v prostorih poliškega župnišča. Od leta 2003 smo v župnišču izvajali pouk po nekaj ur tedensko vsa naslednja leta.

S pogoji dela so bili odgovorni na Občini Grosuplje seznanjeni. Ko je bil leta 2005 ustanovljen IO za izgradnjo šole (starši, krajan, predstavniki šole), so bili s perečo problematiko seznanjeni tudi ministri in predsednik vlade Slovenije.

Leto 2006 je prineslo velike predvolilne obljube župana g. Janeza Lesjaka: »V letih 2009/10 bomo na Polici zgradili podružnično šolo z večnamensko dvorano in igriščem,« je zapisal na predvolilnem listu za KS Polica gospod Lesjak, ki se o gradnji šole sedaj ne želi pogovarjati.

»Šole se ne gradi, kot se pečejo žemlje,« pravi danes in se nasmehne.

Zanimivo je, da so bila za šolo na Polici finančna sredstva iz občinskega proračuna že večkrat namenjena. Po 7-urni razpravi na februarški seji občinskega sveta leta 2008 so svetniki podprli dopolnilno svetnika g. Janeza Dolinška in za naslednje triletno obdobje za šolo na Polici namenili 715.000 €. A očitno so na to na naslednjih sejah pri sprejemanju rebalansa proračuna pozabili in namenjena sredstva za šolo na Polici preložili v prihodnost.

Prepričana sem, da bi svetniki glasovali drugače, če bi šolo na Polici obiskovali njihovi otroci in v njej ostajali po 8 in več ur

na dan. Zagotovo bi se tako kot naši starši borili za boljše pogoje dela svojih otrok, še zlasti, če bi se otroci v šoli počutili varne, sprejete, če bi dobro napredovali in razvijali svoje spretnosti. Slabi pogoji dela niso odvrnili od šole ne otrok, ne staršev, ne zaposlenih, saj šola kljub težkim razmeram dobro in uspešno funkcionira. Letos je pouk začelo obiskovati 58 učencev. Ker v dveh, med seboj s krajevno cesto ločenih šolskih zgradbah, ki sta za izvajanje pouka neločljivo povezani, ni dovolj prostora za 5 razredov, se celoten pouk tretješolcev izvaja v že omenjeni veroučni učilnici v župnišču, ki je prostorsko najbližja možna lokacija. Verski simboli so sprožili plaz polemik. »Smo laična šola, kako je mogoče, da otroci obiskujejo pouk v prostoru, v katerem visijo simboli krščanstva?« O vsakodnevnem večkratnem prečkanju ceste v dežju in snegu, o tem, da nimajo telovadnice, ustrezne knjižnice, da se drenjajo na ozkih hodnikih, kosijo v učilnicah..., o tem ne govori nihče, to ne moti nikogar. Kako dolgo še?

Zaradi spornih simbolov se je ponovno začelo govoriti o možnosti selitve učencev v druge šole oz. na drugo lokacijo (v GD, ki je od šole precej oddaljen in nima primerne prostora za izvajanje pouka). Starši so se temu predlogu ponovno uprli, zaradi dolgoletne »jare kače« neizpolnjenih obljub (tu bi lahko med drugim tudi spregovorili o enakovrednosti in enakopravnosti vseh krajanov, ki navsezadnje polnijo občinski proračun) so 20. 10. 2009 začeli z organiziranim podpisovanjem izjave, s katero jasno izražajo svoja stališča.

Izjavo podpisujejo tudi krajan, ki trenutno nimajo otrok na naši šoli. V dveh dneh so starši zbrali 260 podpisov, ki jih je ravnateljica matične šole Brinje Grosuplje ga. Irena Kogovšek predložila županu. Sedaj je zbranih preko 400 podpisov.

V šolskem letu 2011/2012 bo na šoli (glede na rojstva otrok v KS) do 70 učencev in več. Prostorska stiska bo še večja. Kje bomo izvajali pouk takrat?

Šola je za kraj vitalnega pomena, je center kulturnega dogajanja in sooblikovalka socialnih vezi med krajan.

137 let stara zgradba, v kateri se izvaja pouk sedaj, bi bila mnogo primernejša za krajevni muzej in spomin za prihodnje generacije.

Kljub mnogim zamujenim letom in neizpolnjenim obljubam smo še vedno optimisti, saj verjamemo, da nova šola na Polici bo.

Marija Podvršič

Izjava

Starši, krajan, delavci in vodstvo šole si že več kot 10 let prizadevamo za rešitev prostorske problematike na podružnični šoli Polica.

Zaradi pereče problematike v šolskem letu 2009/10 in uporabe veroučne učilnice v župnišču ter izpostavljene problematike glede verskih simbolov grozi možnost selitve naših učencev/otrok v druge šole.

S tem se absolutno ne strinjamo in zahtevamo ohranitev pouka vseh petih razredov na Polici, tudi pouk v župnišču, dokler se prostorska problematika ne začne reševati.

Ne razumemo, zakaj bi spreminjali organizacijo pouka in dela na podružnični šoli Polica zaradi pouka v veroučni učilnici, medtem ko nobeden od prostorov v obeh šolskih zgradbah ne ustreza niti predpisom o gradnji in opremljenosti šol niti sanitarno-higienskim pogojem.

Pričakujemo, da se odgovorni začnejo ukvarjati z dejanskimi problemi (prostorska stiska in neprimernost prostorov v obeh zgradbah - gradnja nove šole in vrtca) in ne z nekimi simbolnimi zadevami, ki nikogar ne motijo in ne vplivajo na kakovost pouka.

Iniciativni odbor za novo šolo in vrtec na Polici

V zadnjem času se je prostorska stiska poliške šole pojavljala v mnogih medijih, zato želimo preko lokalnega časopisa seznaniti vse občane o trenutni situaciji in upravičeni potrebi po novi šoli in vrtcu.

1. Pouk POŠ Polica poteka v dveh starih zgradbah, ki ju loči občinska cesta. Prostorske razmere so katastrofalne, zato je občina leta 1999 prijavila gradnjo nove šole Ministrstvu za šolstvo za sofinanciranje. Že 2004 so starši preprečili selitev enega razreda učencev v Grosuplje in leta 2005 smo ustanovili Iniciativni odbor za novo šolo, v katerem sodelujejo predstavniki staršev, šole in krajevne skupnosti.

Istega leta se je začelo iskanje ustreznega zemljišča. Občini smo predlagali 3 lokacije in pristojni strokovnjaki so izbrali najboljše ocenjeno.

Naslednja potrebna koraka bi bila, da občina odkupi izbrano zemljišče (v občinskem proračunu so bila za to že rezervirana sredstva) in da se pospeši postopek za izdajo gradbenega dovoljenja za izbrano lokacijo.

2. Glede na trenutne možnosti je po oceni učiteljic in učiteljev pouk v župnišču najboljše začasna rešitev, za kar smo starši in krajanji župniji in župniku hvaležni.

3. Starši smo hvaležni učiteljicam in učiteljem, ki kljub neustreznim prostorskim

razmeram dobro delajo, naši otroci dosegajo odlične rezultate, so med seboj povezani in nadpovprečno razvijajo socialne veščine.

4. V torek, 20. oktobra 2009, je bil v POŠ Polica izredni sestanek staršev, krajanov, učiteljic in učiteljev in tudi ravnateljice, na katerem smo se enoglasno izrekli za ohranitev vseh petih razredov na Polici.

Že prve dni je izjavo podpisalo okoli 260 krajanov in do danes smo zbrali že skoraj 400 podpisov krajanov.

5. Z gradnjo stanovanjskih objektov je v občini Grosuplje vedno več prebivalcev. To velja tudi za KS Polica. Pri izdaji gradbenih dovoljenj in sprejemanju urbanističnih načrtov je potrebno gledati celoto in ne le en del: pobiranje komunalnega prispevka, dodaten prihodek iz davkov novih prebivalcev ... Potrebno je zagotoviti zdrav razvoj tako za najmlajše prebivalce kot za najstarejše (poskrbeti za dovolj vrtcev in šol, zagotoviti ustrezno zdravstveno oskrbovsem prebivalcem občine, vzpostaviti ustrezne cestne povezave, urediti komunalno infrastrukturo ...). Pripravljeni smo aktivno sodelovati pri reševanju vsaj ene problematike, saj verjamemo, da bi s tem pridobili tako otroci kot starši in vsi krajanji.

6. Ker je v krajevni skupnosti Polica čedalje več prebivalcev, bi z novo šolo, vrtcem in večnamenskim prostorom pridobili tudi nujno

potreben prostor povezovanja in srečevanja za krajanje vseh generacij. Tudi po projekcijah število šoloobveznih otrok na Polici narašča in bo kmalu preseglo zmogljivosti obstoječega kritičnega stanja na POŠ, zato je projekt več kot upravičen in se ga je tudi s tega vidika potrebno lotiti takoj.

7. Občani želimo aktivno vlogo ne zgolj ob volitvah, ko se nam kandidati pokroviteljsko smejejo s plakatom, ter takrat, ko smo vir sredstev, s katerimi občina razpolaga, pa naj bo to del dohodnine, ki je namenjena financiranju občin, ali pa komunalni prispevek za urejanje javne infrastrukture, ki je ne tvorijo zgolj ceste in kanalizacija. Aktualni dogodki v občini Grosuplje potrjujejo kritičnost stanja na področju zagotavljanja primernih prostorov za izvajanje predšolskih in osnovnošolskih programov izobraževanja. Kritičnost slednjih se bo v polni meri pokazala šele tedaj, ko bodo otroci, ki zaradi prostorske stiske niso deležni predšolske vzgoje, morali prestopiti vrata osnovne šole. Ali pa naj morebiti tudi to nalogo prevzamejo stari starši? Zato zahtevamo, da se naš glas upošteva tudi takrat, ko se sredstva občinskega proračuna razporejajo. In tokrat je skrajni čas, da se jih namenijo tudi za gradnjo šole na Polici.

8. IO vabi vse krajanje k aktivnemu sodelovanju, zato zainteresirane prosimo, da pustite svoj kontaktni naslov v šoli, da vas lahko povabimo na sestanek, ki bo v bližnji prihodnosti.

Za IO za gradnjo nove šole in vrtca na Polici, Albert Smrečnik

Primeren čas za razmislek o zamenjavi energenta

Pričetek nove kurilne sezone je nasjbrž tudi primeren čas za razmislek o morebitni izbiri novega energenta. Energetski strokovnjaki vam bodosicer svetovali prehod na obnovljive vire energije, ampak njihova uporaba je za enkrat še dokaj omejena, kar še posebej velja za urbana oziroma večstanovanjska naselja. Tudi zaradi promocije uporabe OVE se vse premalo gospodinjstev odloča za zemeljski plin, ne glede na razvejanost in dostopnost plinovodnega omrežja, ki sega skorajda že do vsakega gospodinjstva.

V času, ko se vedno bolj soočamo s posledicami podnebnih sprememb, je razmislek o prehodu na zemeljski plin še posebej utemeljen in okoljsko odgovoren. V primerjavi s premogom in nafto zemeljski plin vsebuje zanemarljivo malo žvepla, precej nižje so tudi ostale vrednosti škodljivih snovi, ki se sproščajo pri gorenju, kot so CO₂, ogljikov monoksid, dušikovi oksidi, prav tako praktično ni prašnih delcev, ki so hud onesnaževalec urbanih

naselij. Pri zgorevanju zemeljskega plina se v zrak sprošča kar za tretjino manj CO₂ kot pri zgorevanju premoga ali kurilnega olja, ki je eden od glavnih povzročiteljev učinka tople grede in segrevanja ozračja.

Slovenija ima dostop do različnih virov zemeljskega plina v Severni Afriki, Rusiji in državah Evropske unije. Za zadovoljevanje povečane porabe zemeljskega plina v zimskih mesecih pa distributerji uporabljajo tudi zakupljene kapacitete v podzemnih skladiščih zemeljskega plina v Avstriji in na Hrvaškem. Gospodinjski odjemalci v Sloveniji imajo zagotovljeno neprekinjeno dobavo zemeljskega plina, saj sodijo med tako imenovano zaščiteno skupino odjemalcev, za katere nikoli ne sme zmanjkati zemeljskega plina.

Zemeljski plin je cenovno konkurenčen energent takolegde same investicije kot končne porabe v gospodinjstvih. Še posebej, če se novi odjemalci odločajo za kondenzacijske kotle, ki zaradi dobrega izgorevanja za 30 odstotkov

zmanjšajo porabo energije. Tudi končna cena zemeljskega plina se je v zadnjem letu znižala za približno 30 odstotkov. V prihajajoči zimi se sicer lahko pričakuje minimalen dvig cen zemeljskega plina, toda po izračunih Gospodarskega interesnega združenja za distribucijo zemeljskega plina se ta naj ne bi porabilnega plina oziroma 3,5?povišala v povprečju za več kot 2,9 centa na Sm centa z vključenim davkom, kar znese približno 6 odstotkov.

Poleg cenovne konkurenčnosti in okoljske prijaznosti je ena izmed ključnih koristi za uporabnika tudi raznolikost in udobnost uporabe, ki jo nudi zemeljski plin. Saj en sam energent, ki ne potrebuje nobenega dodatnega prostora za skladiščenje, lahko dom ogreva ali hladi, uporablja se ga za pripravo tople sanitarne vode in za kuhanje.

GIZ DZP (Gospodarsko interesno združenje za distribucijo zemeljskega plina)

Stoji učilna zidana...

(2. del)

Pisalo se je leto 1904, ko je takratni župan Grosupljega občinskemu odboru predložil načrt in predračun za izgradnjo šole. Županove načrte je upočasnila odločitev občinskega sveta, da gradnjo šole za pet let odloži, kmalu je sledila še prva svetovna vojna in tako je šolska stavba na Adamičevi cesti 29, v kateri bivamo še danes, odprla svoja vrata šele 30. septembra 1928.

Grosuplje se je razvijalo, število prebivalcev je naraščalo, zato je bil v šolskem letu 1959/60 zgrajen prizidek, leta 1988 pa s sredstvi samoprispevka še telovadnica in kuhinja z jedilnico.

V zadnjih letih je stavba dobila prijetno rumeno-sivo pročelje, stara okna so bila zamenjana z novimi, postavljen je bil nadstrešek, urejeno zunanje košarkarsko igrišče. Ko so se varovanci Želve preselili, smo v kleti pridobili še dve prostorni učilnici, tako zdaj učenci obiskujejo pouk v 14 učilnicah, od tega sta dve manjši. V eni je prostora le za 12 učencev. Ker pa je oddelkov 15, 22 učencev pouk obiskuje na matični šoli na Tovarniški cesti 14.

Večino Grosupeljčanov spomini vežejo na šolo na Adamičevi. Mnogi ji rečejo 'stara šola', drugi 'brinjska šola', zaposleni pa jo kličejo kar 'Adamičeva'. Ni jih malo, ki z nostalgijo pripovedujejo o zelenih lončenih pečeh, o vonju tople malice, škripanju lesenih stopnic in šolski hranilnici. Zgodb o dogodivščinah pa prav tako nikoli ne zmanjka. Mogoče je tudi to vzrok, da je šola na Adamičevi od vseh stavb, ki spadajo pod okrilje OŠ LA Grosuplje, najbolj obremenjena. V njej gostujejo Glasbena šola Grosuplje, društvo Sožitje, taborniški rod Louis Adamič, številna športna društva in kulturno-umetniške skupine.

In kako izgleda običajen šolski dan?

Ob pol sedmi uri zjutraj šola odpre svoja vrata in sprejme prve učence. Oddelki jutranjega varstva se hitro polnijo. Ob 7.40 se začnejo odvijati interesne dejavnosti, v posameznih oddelkih tudi pouk. Šolski uri smo naredili ime predura. Do pol devete je zelo živahno dogajanje tudi v okolici šole. Nekatere učence v šolo pripelje šolski avtobus, druge pospremi starši, manjše število jih prihaja peš. Vrvež na cesti, avtobusnem postajališču in parkirišču pred šolo se nadaljuje na šolskih hodnikih, ko se malce po 8.30. uri direndaj prelije v zavzeto delo.

Tok, tok. 'Oprostite, ker sem zamudila,' s

skoraj solznimi očmi vstopi drobna učenka. Tiho sede in poskuša ujeti ritem.

Prav kmalu se po šoli razlije vonj po malici, za katero poskrbi vedno nasmejani kuhar Miha. Ob 9.15 dežurni učenci pohitijo v jedilnico in v razrede odnesejo malico. Ostali si umijejo roke in pripravijo mize. Dežurni ob pomoči učiteljic razdelijo malico in kulturno zaužijejo, žal mnogi, svoj prvi obrok v dnevu. S pridobljeno energijo delo lažje steče. Iz enega dela hodnika odmeva veselo otroško petje, drugje na zemljevidu iščejo slovenska mesta, spet tretji se trudijo potegniti ravno črto, narediti preval nazaj ali izračunati, koliko bonbonov dobi vsak izmed treh otrok, če jih ima mama v žepu osemnajst. Ob podpori in spodbudah učiteljic, pri športni vzgoji tudi učitelja, učenci neprestano pridobivajo nove izkušnje in znanje. Po končanem pouku, ko so moči zopet pošle, prija zdravo in okusno kosilo. Nato se učenci udeležijo še interesnih dejavnosti. Nekateri odidejo domov, večina se jih vključi v oddelke podaljšanega bivanja. Do prihoda staršev se sprostijo na šolskem igrišču ali v telovadnici, naredijo domačo nalogo, rišejo, igrajo družabne igre in podobno. V tem času izpraznjene prostore že zasedejo učitelji in učenci glasbene šole. Ob 16. uri telovadnico napolnijo člani športnih klubov in društev. Šele ob 22. uri se šola pogrezne v nočni spanec.

Prednosti šole, ki se nahaja v mestnem središču, so številne. Učenci lahko obiščejo mnoge ustanove kar peš. So dobrodošli obiskovalci Mestne knjižnice Grosuplje, po dogovoru z gospodom Štibernikom si privoščijo uro plezanja na plezalni steni, kulturni dom čez cesto jih razveseli s predstavo in še bi lahko naštevali.

Pogosto v šoli gostimo zanimive ljudi: lovca, čarovnika, pisatelja, policiste, gasilce ...

In tako smo v oktobru, mesecu požarne varnosti, na šoli izvedli vajo evakuacije iz šolske zgradbe. Po obvestilu, da v šoli gori, so nemudoma prispeli gasilci PGD Grosuplje, učiteljice so iz razredov odpeljale vse učence, dva petošolca pa sta ostala ujeta v kleti. Iz stavbe so jih hitro rešili dobro opremljeni gasilci in srečen konec smo proslavili z ogledom gasilskega vozila in zavijanjem sirene.

Varnost naših učencev je zelo pomembna, na kar pogosto opozarjajo tudi starši. Izpostavljajo problem varnega prečkanja ceste, premajhnega števila parkirnih mest, dostavne poti za kuhinjo, ki poteka tik ob igrišču. Letos smo omejili vožnjo z avtomobili le do nadstreška, urejanje

varnega prehoda čez Adamičovo cesto pa je problem, s katerim so pristojne službe seznanjene in ga tudi rešujejo. Na začetku šolskega leta našim otrokom na pomoč priskočijo člani ZŠAM in policisti Policijske postaje Grosuplje, vsak dan pa smo vzniki tisti, ki smo dolžni s svojim vedenjem v prometu prispevati k večji varnosti.

Šolo z 28 učitelji, štirimi tehničnimi delavci in 303 učenci zelo uspešno vodi učiteljica Anita Gačnik, ki poleg opravljanja nalog vodje šole tudi poučuje. V vlogi mentorice skupnosti učencev me je povabila na sestanek s predstavniki oddelkov, kjer sem izvedela, da se učenci na šoli dobro počutijo in so zadovoljni. Izpostavili so tudi nekaj svojih težav ter podali zanimive predloge. Na zunanjem igrišču si želijo gol in dodatne gugalnice, pa visoko mrežo, da žoga ne bi uhajala k sosedu. Vsak bi rad imel svojo garderobno omarico. Več časa želijo preživeti v telovadnici in podobno.

Učitelji bi na to dodali, da si želijo vsaj kakšen kabinet, starši večje parkirišče, šoferji šolskih avtobusov prosto postajališče. Stvari, katerih si sicer daljnovidni grosupeljski župan pred 105 leti, ko je občinskemu odboru predložil načrt za izgradnjo šole, nikakor ni mogel predstavljati.

In vendarle tudi danes stojimo pred podobnim problemom: kako dolgoročno zagotoviti ustrezne prostore za izvajanje osnovnošolskega programa?

Trenutna dejstva so jasna: na razredni stopnji naše šole se v mestu Grosuplje šolajo 303 učenci, od tega 22 zaradi pomanjkanja učilnic na matični šoli na Tovarniški. Letošnjo jesen naj bi po podatkih Ministrstva za šolstvo in šport na DE Adamičeva vpisali 59 prvošolcev, dejansko pa smo jih 74. V šolskem letu 2013/14 bo šolo obiskovalo predvidoma 337 učencev od prvega do petega razreda. Odgovorov na vprašanja, kje in kako zagotoviti dovolj prostora, je lahko več...

(se nadaljuje)

Janja Zupančič

Volilni občni zbor Občinskega odbora Nove Slovenije Grosuplje

Stranka Nove Slovenije – krščansko ljudska stranka izvaja po parlamentarnih volitvah temeljito programsko in kadrovske prenovi na vseh nivojih delovanja stranke. Nesporno je, da slovenski politični prostor potrebuje stranko krščanske demokracije, ki ima tudi v tem času družbenih sprememb odgovore na izzive prihodnosti. Na evropskem političnem prostoru je krščanska demokracija vodilna politična skupina, ki v številnih državah vodi vlade, ki se uspešno soočajo z novimi izzivi, ki jih prinaša globalizacija in z njo povezanimi pojavi, v boju z družbenimi spremembami.

Kmalu po državnoborskih volitvah so se pričele odvijati intenzivne dejavnosti v samem vrhu stranke. Sklican in izveden je bil volilni kongres v Ljubljani, na katerem je krmilo stranke prevzela ugledna in izkušena članica stranke in nekdanja evropska poslanka ga. Ljudmila Novak. Na novo so bila izvoljena vsa delovna telesa stranke. V članstvu delovnih teles so se pojavila nova imena z novimi prijemi in strokovnostjo in spontano je dejavnost stranke stekla z vso delovno močjo in voljo s skupnim ciljem vrniti krščansko demokracijo na pota politične uspešnosti in prepoznavnosti.

Rezultati volitev v evropski parlament so nam potrdili, da smo na pravi poti in pomeni veliko spodbudo po še zavzetijem delu. Tako je bilo kmalu razvidno, da je v stranki velika delovna pripravljenost. Izvršilni odbor stranke je zavzel stališče, da se v vseh občinskih odborih izvedejo volilni občni zbori z namenom, da se morebitne praznine v sestavi občinskih odborov zapolnijo z novimi člani in da se dejavnost odborov poživijo.

Temu izhodišču Izvršilnega odbora stranke smo sledili tudi v Občinskem odboru Grosuplje in 16. 10. 2009 smo izvedli dobro obiskan volilni občni zbor, na katerem smo tudi samokritično pregledali naše dosedanje delo. V veliko veselje nam je bilo, da se je stranka kadrovske in strokovno okrepila. Ob tej priložnosti smo sprejeli nove člane, kar je še posebej vzpodbudno. Na podlagi teh izhodišč smo

izoblikovali jasne in ambiciozne programske smernice za delo v bodoče. Izvedli smo tudi volitve in tako na novo izoblikovali sestavo Občinskega odbora. V naslednjem mandatu bodo funkcije v Občinskem odboru opravljali naslednji člani:

- funkcijo predsednika Občinskega odbora bo opravljal Janez Kozlevčar iz Podgorice pri Št. Juriju,
- funkcijo podpredsednika je prevzel naš novi član Matjaž Trontelj iz Šmarja - Sapa,
- tajniške naloge bo opravljal Franc Koritnik iz Male vasi,
- delo blagajnika pa je sprejel Anton Zupančič iz Kožljeva.

Ostali člani občinskega odbora so Darinka Virant, Jože Kadunc, Janez Gerl, Darko Starc, Janez Tomažin, Anton Obreza in Maria Ana Slak Trontelj.

Prepričani smo, da imamo v Novi Sloveniji z novo ekipo vizijo nadaljnjega razvoja občine Grosuplje na vseh področjih delovanja in da lahko ponudimo občankam in občanom varnost in stabilnost ter odgovore na aktualne teme, tako s področja družbenih dejavnosti kot tudi infrastrukture in ostalih področij, ki morda niso v tem trenutku v ospredju dogajanja.

Naj ob tej priložnosti velja povabiti vsem posameznikom, da se nam pridružite pri skupnem delu v stranki kot člani ali pa kot naši podporniki. Korajža velja.

V programu dela je zagotovo na prvem mestu priprava na lokalne volitve predvsem v programskem delu, ki bo javnosti sproti predstavljen in tako podvržen tudi presoji drugih političnih subjektov in ostalih organizacij ter posameznikov.

Volilnemu občnemu zboru sta prisostvovala tudi predsednica stranke Ljudmila Novak in glavni tajnik stranke Robert Ilc, kar je dalo srečanju še posebno svečan pečat, saj ima predsednica stranke bogate izkušnje z delom na političnem področju, tako v Sloveniji kot tudi izven naših meja.

**Nova Slovenija –
Občinski odbor Grosuplje**

LDS v Grosupljem z novim vodstvom

V začetku oktobra smo se na rednem Zboru članov Občinskega odbora LDS Grosuplje zbrali člani in članice stranke v občini in izvolili novo vodstvo. Za

predsednico je bila ponovno izvoljena **Zdenka Cerar**, ki je tudi podpredsednica Liberalne demokracije Slovenije, funkcijo predsednice občinskega odbora pa bo opravljala še naslednja štiri leta. Sekretarka odbora je postala Alja Gabrijel, izvoljen pa je bil tudi nov izvršni odbor. Do leta 2013 bole-ta deloval v sestavi Aleš Medved, Sašo Jalšovec, Bojan Trontelj, Jože Krašovec in Milan Hojč. V skladu s pravili o organiziranosti in delovanju občinskega odbora pa so po funkciji člani izvršnega odbora tudi svetniki, člani LDS, v občinskem svetu občine Grosuplje – Jože Intihar, Franc Štibernik, Sonja Boh, Barbara Godec, Božidar Gabrijel in Zdenka Cerar.

Tako kot do sedaj, bo tudi delovanje novega vodstva osredotočeno predvsem na lokalna vprašanja. Na področju dela v občinskem svetu bodo svetniki in ostalo vodstvo nadaljevali s sodelovanjem z drugimi svetniškimi skupinami pri sprejemanju vseh pomembnejših odločitev ter nujenju maksimalne podpore programom in projektom, pomembnim za delovanje občine in kvaliteto dela in življenja v njej.

Poleg zadovoljevanja in izpolnjevanja potreb občine in želja občanov in občank bomo grosupeljski liberalci dostojno zastopali ideje Liberalne demokracije Slovenije, ob tem pa bomo še naprej ohranjali potrebno samostojnost.

Prihodnja jesen bo v Sloveniji ponovno v znamenju volitev, saj bo županom ter občinskim in krajevnim svetom potekel štiriletni mandat. Seveda se bomo volitev aktivno udeležili tudi liberalci, ki se na nove izzive že pripravljamo. Dela pa ne bo zmanjkalo tudi na drugih področjih, v hitro razvijajoči se občini, kot je Grosuplje, je namreč problemov in priložnosti vedno dovolj.

Vse, ki se nam želite pridružiti, ali pa z delovanjem našega odbora približe seznaniti, vas vabimo, da nas obiščete v prostorih LDS na Kolodvorski 2 v Grosupljem.

Alja Gabrijel

Del udeležencev volilnega občnega zbora N.Si'00 Grosuplje

Obujali smo spomine na dogodke iz vojnih let 1941 – 1945

Oktoberški dnevi so za člane Združenja borcev za ohranjanje vrednot NOB Grosuplje namenjeni obujanju spominov ne težke vojne dni.

Okrog 500 udeležencev prireditve na Ilovi Gori je s svojo udeležbo počastilo spomin na več kot 100 padlih partizanov v borbi, ki je tod potekala od 1. do 5. novembra 1943 (po nekaterih virih je bilo takrat 135 mrtvih partizanov in domačinov). V grobnici pri spomeniku počiva okoli 70 neznanih borcev (zgodovinarji, ki se sedaj ukvarjajo z raziskovanjem povojnih dogodkov, bi tudi tu lahko imeli veliko dela, da bi vsi ti neznani borci dobili svoja imena).

Počastili smo tudi spomin na pomoč domačinov in njihovo trpljenje, saj so takrat okupatorski vojaki iz maščevanja požgali vasi Gabrje in Ilovo Goro. Preživeli borci so se s hvaležnostjo spominjali domačinov in večkrat je bilo iz njihovih ust slišati: »Zaradi nas so trpeli domačini, saj, če nas ne bi bilo, sovražnik morda ne bi požgal domačij!« A takrat, ko se je pričel napad, druge možnosti ni bilo. Pretresljivo je bilo poslušati recitacije lastnih pesmi domačina Alojza Zakrajška, ki je tiste dni preživel kot 13 letni fantič. Tem spominom so bile namenjene tudi besede župana občine Grosuplje, Janeza Lesjaka, in slavnostnega govornika, vodje poslanske skupine LDS, Boruta Sajovica. V kulturnem programu so sodelovali Godba glasbene šole Grosuplje pod vodstvom Mitje Draguliča, združeni pevski zbori – MPZ Grosuplje pod vodstvom dirigenta Primoža Cedilnika in MPZ CORONA pod vodstvom dirigenta Jerneja Kralja,

recitatorja Nedeljka Ulaga in Klemen Šeme. Prireditve je doživeto povezovala gospa Simona Zorc Ramovš.

Na to prireditve je vezan tudi spominski pohod po Radenskem polju in Ilovi Gori, ki ga vsako leto organizira Planinsko društvo Grosuplje. Planinski vodnik Franc Štibernik udeležence vodi po značilnih znamenitostih Krajinskega parka Radensko polje in ob tem obuja spomine na življenje domačinov v teh krajih pred več kot 60 leti ter opozarja na naš odnos do naravne in kulturne dediščine v okolju, kjer živimo.

Škoda je, da se prireditvam ne pridružijo tisti domačini, ki še v današnjih dneh nosijo in oživljajo osebne zamere. Po več kot 60 letih bi že bil čas, da se današnje generacije odkrito in brez zamer pogovarjamo o naši pretekli zgodovini.

Veseli pa me, da se nam je pri organizaciji te prireditve letos pridružilo Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje in upam, da bo tako ostalo tudi vnaprej. Pomagajo nam tudi gasilci iz Velike Ilove Gore in Gasilsko društvo Grosuplje ter mnogi posamezniki, ki se jim iskreno zahvaljujem.

Konec oktobra smo se spomnili vseh padlih partizanov in žrtev vojne na komemoracijah in polaganjih vencev na ostalih grobiščih partizanskih borcev. Na partizanskem pokopališču v Grosupljem in v Šmarju - Sapu je njihov spomin počastila tudi častna straža Slovenske vojske. Na prireditvah so za kulturni del poskrbeli Šentjurski fantje, MoPZ Grosuplje, ŽePZ Lastovke, MoPZ Šmarje - Sap, trobilni tercet - Stric trio, recitatorska skupina OŠ Šmarje - Sap in

recitatorji Biserka Jakopin, Nedeljka Ulaga ter Klemen Šeme.

Na prireditve smo še posebej povabili vse osnovne šole naše občine, saj ugotavljamo, da se v večini šol na našem območju posveča premalo pozornosti seznanjanju učencev z zgodovino narodno-osvobodilnega boja slovenskega naroda. Na žalost se naši ravnatelji temu ne želijo pridružiti in na ta način prikrajšajo naše šolarje za marsikatero življenjsko izkušnjo.

Na Ilovi Gori se vsako leto srečujejo stari in mladi. Z roko v roki se srečata kultura in šport, zgodovina in sedanjost. Srečajo se vsi, ki imajo radi pohodništvo, in tisti, ki ljubijo svoj domači kraj. Enkrat na leto se na tem kraju lahko srečamo prav vsi, ki imamo radi svojo domovino.

S posebnim povabilom smo se obrnili tudi na župnišče v Grosupljem, da se nam skupaj z verniki po maši pridružijo na komemoraciji v Grosupljem. Skupaj smo želeli počastiti spomin na padle borce in aktiviste NOB ter vse nedolžne žrtve vojne. Na žalost z njihove strani ni bilo odziva.

Želimo si graditi mostove povezovanja in medsebojnega razumevanja in kraj, kjer je pokopanih veliko vernih partizanskih borcev, je več kot primeren za utrjevanje tega povezovanja.

Upam, da bo moj zapis pripomogel k temu, da se bomo za prireditve v letu 2010 drugače organizirali in se povezali v skupnih prizadevanjih za ohranjanje slovenske zgodovine in slovenske samozvesti.

Franc Štibernik, predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Grosuplje

Foteljaši!?

V zadnjem času se zopet veliko govori o »nadjudeh« v preljudi Sloveniji, ki so tako sposobni, da lahko opravljajo dve, tri, štiri in celo več funkcij hkrati. In prav oni trdijo, da jih opravljajo kvalitetno, da so nenadomestljivi. Tukaj gre za »nadjudi« vseh političnih strank, pogled ga zlomka, kako hitro so si enotni, ko gre za njihove koristi.

Vsi pa vemo, da ima dan le 24 ur, da človek zmore le toliko časa delati intenzivno ... Temu je nujno narediti enkrat za vselej konec in to na vseh področjih. Vsak naj opravlja eno delo in to odgovorno. Če človek kandidira za poslanca, naj to funkcijo opravlja profesionalno in odgovorno cel mandat. Državlani in državljanke, spremljajte delo poslancev. Ugotovili boste, da so nekateri kot »trupla«, ne razpravljajo, so odsotni. Nedopustno je, da je Državni zbor vedno na pol prazen. Poslanci bi morali biti plačani glede na prisotnost in tudi glede na njihove prispevke... Nujno bi bilo potrebno določiti, da je vsak poslanec lahko le dva mandata zaporedoma. Ljudje smo siti enih in istih obrazov, enih in istih nestrokovnih razprav. Tu je pravo gnezdo za nastanek najrazličnejših korupcijskih zadev. Poslanci plačujejo 60 € na mesec za stanovanje, pa še tega, kot smo brali, nekateri ne plačujejo. Mlade družine v Ljubljani pa 600 €. Kontrola je na vseh nivojih odpovedala. Tudi v Državnem zboru potrebujemo nov veter, sveže možgane. Če si minister, opravljaj odgovorne naloge ministra. Če si izvoljen za župana, je tvoje delo v občini. Če se človek odloči za stroko, naj dela strokovno kot učitelj, profesor, zdravnik, pravnik ... Tudi zdravnik ne more opravljati tako odgovorne naloge dopoldne v bolnici, popoldne v privatni ordinaciji, ponoči v dežurstvu. Vemo, zakaj nismo že davno podprli nove medicinske fakultete, pa bi bilo zdravnikov dovolj. To je onemogočil »zdravniški lobi«.

Nedopustno je, da so vsi bivši poslanci in ministri, generalni državni sekretarji dobivali plačo še eno leto. Prav bi bilo, da bi jo dobivali morda tisti, ki niso takoj dobili službe in to pol leta. A so jo prejemale tudi tisti, ki imajo lepe pokojnine, ki so profesorji na fakultetah. Ti pa bi le lahko bili toliko sočutni, da bi se temu odpovedali. Pa temu ni bilo tako. Vsi so dobivali plače celo leto, sklicevali pa so se na zakonodajo, ki so jo sami sprejeli v svojo korist.

Tudi sedaj bo hudo, ko vlada želi urediti

zadeve gleda nezdružljivosti funkcij in dela župan-poslanec, poslanec-profesor, takih in podobnih primerov je zelo veliko. Odločitev vsakega posameznika je, na katerem področju se čuti najbolj sposobnega, ima tudi vsa potrebna znanja, tisto delo naj opravlja.

Če bomo temu naredili konec, bo kar na enkrat mnogo praznih delovnih mest, ki jih bodo lahko zasedli drugi, ki bodo po vsej verjetnosti mnogo bolj uspešni, saj ne bodo tako preobremenjeni. Zavedati se moramo, da na več fotelj hkrati se ne da sedeti, očitno pa to mnogi zmorejo. Njihova »požrešnost« je prerasla vse normalne meje. Ne vidijo nič okrog sebe, da mnogi životarijo s 400 € na mesec, oni pa dobivajo po dve, tri visoke plače na mesec. Kakšni smo Slovenci in Slovenke?! Čuta za sočloveka ti ne poznajo. Poznajo pa ga preprosti ljudje, ki ob nedeljah v oddaji »Spet doma« zbirajo denar za pomoč ubogim.

V Sloveniji so se nepravilnosti kopičile 18 let. Če ne bi nastopila svetovna kriza in tudi velika kriza pri nas, bi zadeve sploh ne prihajale na plan. Spričo kar dobrih raziskovalnih novinarjev smo državljani in državljanke dobro informirani in prav njim moramo biti najbolj hvaležni. Pri »koritu« so vedno eni in isti, tako z leve kot z desnice. Določeni ljudje se presedajo iz ugodnega fotelja na fotelj s celo kopico bonitet, ki so si jih sami sebi izborili. Vsi so med seboj prepleteni (levi in desni) in ko je potrebno, ko gre za njihove koristi, se znajo med seboj ščititi.

Pričakujem, da bo vlada temeljito analizirala stanje, kakršno je v Sloveniji in pripravila predlog zakona, ki bo jasno opredeljeval, katere funkcije niso združljive.

Volivci in volivke, spremljajte izjave teh »nadjudi« in na prihodnjih volitvah jim ne dajte svojega glasu. Imamo mnogo mladega – usposobljenega – izobraženega kadra, ki je pošten in je brez služb.

Če vladi nikakor ne bi v Državnem zboru to uspelo, predlagam, da izpelje referendum. Prepričana sem, da bi bila udeležba na referendumu zelo dobra in rezultat tudi.

Ker nobena vlada doslej ni hotela urejati takih in podobnih nepravilnosti, ki jih v Sloveniji kar mrgoli, loteva pa se jih prav ta vlada, ima izjemno težko delo, pa seveda veliko nasprotnikov. Če želi ta vlada pri državljanih in državljankah imeti podporo, mora to zadevo izpeljati do uspešnega konca. Bojim pa se, da bo tako, kot pri mnogih dosedanjih zadevah, da se loti dela, razburka javnost in potem vse potihne in »karavana« gre dalje.

Angelca Likovič

Priprava ceste za zimo na Kobiljeku

Vaščani dela Ponove vasi – zaselek Kobiljek se zdaj že tradicionalno pred zimo zberejo, da pred zimo počistijo ceste raznih nanosov peska in zemljin, ki jih pustijo za seboj slabo vreme in nekateri neodgovorni vozniki vozil (tovornjakov, traktorjev, pa tudi močno zablatenih osebnih avtomobilov) na cestah v njihovi bližnji okolici.

Hkrati še postavijo rumeno-rdeče obarvane količke ob bankinah v primeru, da bi zapadlo več snega in bodo tisti, ki cesto plužijo, lažje sledili smeri v belo odeti pokrajini.

Na koncu pa, prav tako že tradicionalno, »ženski del« zaselka pripravi piknik, na katerem tudi kakšno veselo rečejo.

**Po informacijah Žarka Komadine
zapisal Jože Miklič**

Dodelitev štipendij Občine Grosuplje za šolsko leto 2009/10

Občina Grosuplje je tudi za šolsko leto 2009/2010 dala razpis za dodelitev štipendij Občine Grosuplje. To naša občina počne že vrsto let, kar zasluži posebno priznanje. S štipendijsko politiko se naša občina zaveda, kako pomembno je pomagati najboljšim mladim - tudi finančno, da si pridobijo zeleno izobrazbo. To so perspektivni kadri naše občine in naša skupna želja je, da po končanem študiju zasedejo najodgovornejša delovna mesta v naši občini.

Letos je imela komisija za dodelitev štipendij Občine Grosuplje pred sabo nov Pravilnik, ki ga je sprejel Občinski svet. Pravilnik je zelo dodelan, razpisni kriteriji so jasni in tudi izračun točk glede na povprečno oceno v preteklem šolskem letu in uvrstitev izvenšolskih dejavnosti je jasno opredeljeno. Na razpis za dodelitev štipendij Občine Grosuplje je v zakonitem roku prispelo 29 vlog. Komisija je lahko dodelila 19 štipendij, glede na zagotovljena sredstva v občinskem

proračunu. Štipendije smo dodelili kandidatom, ki so prejeli največje število točk. Razpršenost kandidatov glede na študijske smeri je raznolika, kar je zelo dobro. Pa si oglejmo, kje in v katerih smereh se izobražujejo naši mladi, ki so dobili občinsko štipendijo za šolsko leto 2009/2010:

- Štirje - Filozofska fakulteta: ameriške študije; francoski jezik in književnost; sociologija kulture; psihologija; angleški jezik in književnost; umetnostna zgodovina.
- Eden - Akademija za glasbo.
- Eden - FDV-mednarodni odnosi.
- Eden - Pedagoška fakulteta-razredni pouk.
- Eden - Fakulteta za socialno delo.
- Eden - Pravna fakulteta.
- Eden - AGRFT.
- Eden - Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici.
- Eden - Universiteit Leiden-Latinske ameriške študije.
- Eden - Fakulteta za arhitekturo.

- Trije - Medicinska fakulteta-dentalna medicina.

- Eden - Veterinarska fakulteta.

- Eden - Gimnazija Ledina.

- Eden - Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad.

To so naši najboljši. Srečni smo, da imamo v občini pridne in posnemanja vredne mlade ljudi. Na svoje dosežke imajo prav oni največji vpliv. Zelo pomembno pa je, da so jim tudi starši znali pravočasno razviti delovne navade in odgovornosti do lastnega dela.

Člani komisije vsem dobitnikom štipendije čestitamo, želimo jim tudi pri nadaljnjem študiju veliko uspeha in zadovoljstva. Starši so pa lahko ponosni na svoje otroke.

Komisija bi rada podelila še več štipendij, a žal so sredstva omejena.

Predsednica Komisije za dodelitev štipendij Občine Grosuplje, Angelca Likovič

S pomočjo spletne strani do večje prepoznavnosti NVO

Za večjo prepoznavnost in promocijo nevladnih organizacij so številna društva že izkoristila možnost postavitve brezplačne spletne strani, ki smo jih izdelali v okviru projekta Srce me povezuje, in se tako lansirala na svetovni splet.

Konec septembra je potekalo prvo izobraževanje za administratorje spletnih strani, na katerem so se predstavniki društev naučili, kako spletno stran ažurirati, dodajati nove vsebine, slike, ustvarjati povezave in kreirati fotogalerijo. Peter Benko iz podjetja Peternet, ki je spletne strani razvil, je udeležencem

predstavil tudi pomen vpisov spletne strani v imenike in iskalnike ter pravilno izbiro ključnih besed, s katerimi dosežemo višje uvrstitve v iskalnikih. Udeleženci so bili navdušeni nad enostavnostjo posodabljanja in nam predstavili že prve odzive obiskovalcev njihovih strani. Preko analize že izdelanih spletnih strani so se društva spoznala med seboj in navezala stike za nadaljnje sodelovanje.

Izobraževanje in izdelava spletnih strani so za nevladne organizacije iz Osrednjeslovenske regije brezplačne in jih sofinancira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada, ki se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013.

**Več informacij na
info@srce-me-povezuje.si.**

Jesenski pohod v Št. Juriju

»Spoznavaj sosednjo vas«

V nedeljo, 18. 10. 2009, sta Krajevna skupnost Št. Jurij in Turistično društvo »Županova jama Št. Jurij« organizirala jesenski pohod pod naslovom »Spoznavaj sosednjo vas«. Udeleženci smo se zbrali pri novi osnovni šoli v Št. Juriju in se po pozdravnem govoru odpravili do vasi Vrbičje, Udje, Smrjene in Vino, kjer smo naredili postanek za okrepčilo. Nadaljevali

smo po poti skozi gozd, ki je v preteklosti povezovala kraj Vino in Šmarje, vendar smo se na poti odcepili in nadaljevali proti vasi Bičje, naprej do vasi Pece ter po stari cesti do Podgorice in nazaj v Št. Jurij.

Jesenski pohod smo zaključili s prijetnim

družabnim srečanjem ter se dogovorili, da se vidimo spomladi na naslednjem pohodu spoznavanja sosednjih vasi Krajevne skupnosti Št. Jurij.

Tanja Kadunc, foto – Tone Podržaj

Dostava podatkov za odmero dohodnine za leto 2009

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (besedilo je objavljeno v Poročevalcu Državnega zbora št. 123/2009), ki je že prestal prvo obravnavo v Državnem zboru, v 141. členu določa, da se ohranja obveznost dajanja podatkov za odmero dohodnine na letnem nivoju še za leto 2009. **Izplačevalci dohodka, ki so plačniki davka, bodo morali skladno z navedeno določbo podatke o izplačanih dohodkih za leto 2009 predložiti tudi na letnem nivoju.**

V skladu z navedenim je že pripravljen osnutek pravilnika o dostavi podatkov za odmero dohodnine za leto 2009, ki ga z namenom pravočasne seznanitve zavezancev za dajanje podatkov z vrsto, obliko in načinom dajanja podatkov za odmero dohodnine za leto 2009, objavljamo na naši spletni strani. Osnutek pravilnika ne predvideva posebnih sprememb glede na pravilnik za leto 2008. Predvidevamo, da bo Pravilnik objavljen v Uradnem listu RS konec meseca decembra, po sprejetju Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku.

**Služba za odnose z javnostmi
Davčna uprava Republike Slovenije**

Aktivnosti v mesecu požarne varnosti oktober 2009

Iz poročila poveljnika Gasilske zveze Grosuplje Janeza Pezdircica smo na upravnem odboru zveze v novembru med drugim slišali, kaj vse je pripravilo 18 grosupeljskih gasilskih društev v mesecu oktobru. Poročilo je na seji v odsotnosti poveljnika posredoval podpoveljnik Božo Perko. Naslov teme meseca požarne varnosti je bil »Varni pred požarom v tretjem življenjskem obdobju«. Z upoštevanjem pomislekov direktorice doma Starejših občanov Grosuplje pa gasilci v domu vaje niso organizirali, saj bi s tem verjetno preveč vznemirjali starostnike, še posebej težje obolele.

Jože Miklič

Gasilsko tekmovanje na občinski in regijski ravni

V začetku oktobra, v soboto, 3. 10., je bilo organizirano občinsko gasilsko tekmovanje, naslednjo soboto, 10. 10., pa regijsko tekmovanje v Ribnici.

O občinskem gasilskem tekmovanju smo v Grosupeljskih odmevih poročali v pretekli številki.

Kviz mladih gasilcev

O kvizu mladih gasilcev pišemo v posebnem prispevku na strani 24.

Društvene in meddruštvene gasilske vaje

Gasilci so organizirali tudi več vaj na terenu. Vaje so vsako leto bolje pripravljene. Na vajah

je sodelovalo vseh 18 društev iz GZ Grosuplje, več društev tudi v več vajah. Vsi organizatorji so pred izvedbo vaje obvestili poveljnika GZ, ta pa je sam ali pa preko delegata poveljstva sodeloval na vseh organiziranih vajah. Na vajah so prikazovali in usposabljali članstvo za gašenje požara z velikim poudarkom na reševanju oseb.

Po vsaki vaji je bila opravljena kratka analiza, v kateri so predvsem opozorili na postopke, ki jih je potrebno v resnični intervenciji upoštevati in izvajati, da lahko varno intervenirajo in v največji možni meri rešujejo življenja in materialne dobrine občanov.

Grosupeljski odmevi so se v letošnjem mesecu požarne varnosti udeležili dveh vaj.

Lokacija vaje: Velika Loka Vaja članic v Gasilski zvezi Grosuplje – 15. 10. 2009

Organizator PGD Velika Loka in ženska sekcija gasilk v Gasilski zvezi Grosuplje

Ko so se ljudje v četrtek, 15. 10., spraševali, kam hiti toliko gasilskih avtomobilov, ni bilo požara, bila je le gasilska vaja članic

GZ Grosuplje. Na vaji so prikazale gašenje gospodarskega poslopja oz. kozolca v Veliki Loki. Na vaji so sodelovale članice desetih društev s 16 avtomobili. Zbralo se je kar 80 članic, ki so sodelovale pri gašenju. Članice iz Velike Loke so pripravile napad z motorno brizgalno in zajele vodo iz potoka v vasi. Vsa ostala društva so pripeljala vodo z vozili, iz katerih so napravile napad na objekt. Z večjimi cisternami so zagotavljale vodo manjšim gasilskim vozilom. Vajo je preko radijskih vez vodila članica PGD Velika Loka. Na vaji so poleg članic PGD Velika Loka sodelovale še članice PGD Št. Jurij, PGD Polica, PGD Gatina, PGD Šmarje - Sap, PGD Ponova vas, PGD Račna, PGD Grosuplje, PGD Škocjan in PGD Čušperk. Vajo si je ogledal tudi poveljnik GZ Grosuplje Janez Pezdirc. Namen vaje je bil usposabljanje članic za sodelovanje na intervencijah in preverjanje komuniciranja z radijskimi vezmi.

Komisija za članice pri GZ Grosuplje se zahvaljuje predvsem PGD Velika Loka za pomoč in organizacijo pri izvedbi vaje ter vsem ostalim društvom za sodelovanje na vaji.

Zapisala vodja komisije za delo članicami pri GZ Grosuplje Majda Kastelic

Velika Loka: Vaja članic v Gasilski zvezi Grosuplje

Velika Loka: Vaja članic v Gasilski zvezi Grosuplje

**Lokacija vaje: Grosuplje
Požar v prostorih nove
Upravne enote z reševanjem
oseb z izolirnimi dihalnimi
aparati (IDA) – 18. 10. 2009**

Organizator in izvajalec PGD Grosuplje. Vajo sta si ogledala poveljnik GZ Janez Pezdirc Janez in poveljnik CZ Niko Mihičinac.

PGD Grosuplje pa je izvajal še številne druge aktivnosti od evakuacije na osnovni šoli, preventivno usposabljanje krajanov in drugo.

**Lokacija vaje: Mala Ilova
Gora
Požar na gospodarskem
poslopiju in stanovanjski hiši**

Organizator vaje PGD Mala Ilova Gora. Sodelovali so še Velika Ilova Gora, Račna in Čušperk. Vajo si je ogledal predsednik GZ Andrej Bahovec.

**Lokacija vaje: Ponova vas
Požar gospodarskega
poslopija – reševanje oseb z
izolirnimi dihalnimi aparati
(IDA)**

Organizator: PGD Ponova vas. Sodelovali še Škocjan in Št. Jurij. Vajo sta si ogledala poveljnik GZ Janez Pezdirc Janez in poveljnik CZ Niko Mihičinac.

**Lokacija vaje: Šmarje - Sap
Požar na osnovni šoli z
reševanjem oseb z višine z
vrvno tehniko – 22. 10. 2009**

Organizator in izvajalec PGD Šmarje - Sap skupaj z osnovno šolo. Vajo sta si ogledala poveljnik PGD Grosuplje Matija Brodnik in poveljnik CZ Niko Mihičinac.

Pred vajo je osnovna šola izvajala evakuacijo, na kateri so s strokovnimi nasveti sodelovali gasilci PGD Šmarje - Sap.

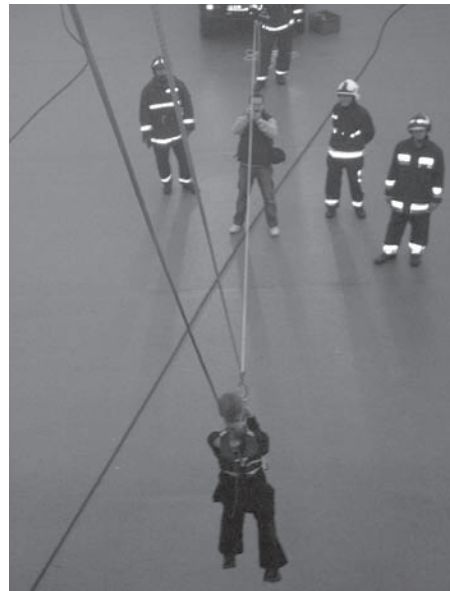
Poveljnik Gasilske zveze Grosuplje in predsednik PGD Šmarje - Sap je po vaji povedal:

Šola Šmarje - Sap si je v mesecu požarne varnosti izbrala požarni dan. Že v dopoldanskem času so izvajali evakuacijo otrok. Pri sami evakuaciji sta sodelovala tudi dva gasilca, bolj kot opazovalca, ki sta podala oceno o njej in učence in učitelje opozorila še na nekaj najpomembnejših zadev.

Lokacija vaje: Šmarje - Sap: Požar na osnovni šoli z reševanjem oseb z višine z vrvno tehniko

Lokacija vaje: Šmarje - Sap: Požar na osnovni šoli z reševanjem oseb z višine z vrvno tehniko

➤ V zgodnjem popoldanskem času so izvajali vajo reševanja otrok, ki so bili ob predpostavki požara ujeti v višjih prostorih šole. Sami se niso mogli rešiti iz zgradbe, v predpostavljene paniki pa so jih tudi učitelji spregledali. Po pozivu Regijskega centra za obveščanje o požaru je PGD Šmarje - Sap odhitelo na intervencijo z moštvenim in kombiniranim vozilom. Najprej so se lotili reševanja otrok. Iz drugega nadstropja so jih reševali z lestvijo, s tretjega nadstropja pa z

vrvmi in ob spremstvu gasilcev skozi zasilni izhod preko terase telovadnice. Hkrati so se preostali gasilci lotili gašenja požara znotraj poslopja z dvema napadoma. Med vajo se je (spet s predpostavko) ponesrečil gasilec, zato so mu namestili izolirni dihalni aparat in so ga nato štirje gasilci, opremljeni prav tako z dihalnimi aparati, po zadimljenih stopnicah odnesli na prosto, kjer ga je oskrbela bolničarska ekipa gasilk.

Na koncu se je po deževnem dnevu še

dodatno ulila prava ploha, tako da so oceno vaje gasilci naredili kar po prihodu v domači gasilski dom.

V vaji je sodelovalo okoli 30 gasilcev in 20 otrok, vajo pa si je ogledalo še vsaj 200 gledalcev, od tega večina učencev šole.

Lokacija vaje: Žalna – 23. 10. 2009

Požar na gospodarskem poslopiju – prikaz delovanja IDA

Organizator PGD Žalna. Sodelovali: Velika Loka, Luče in Grosuplje s prikazom reševanja z IDA. Vajo si je ogledal poveljnik PGD Grosuplje Matija Brodnik.

Lokacija vaje: Polica **Požar gospodarskega poslopja – reševanje oseb z IDA**

Organizator in izvajalec PGD Polica. Na vaji je sodelovalo tudi PGD Prežganje. Vajo si je ogledal poveljnik GZ Janez Pezdirc.

Lokacija vaje: Spodnja Slivnica

Požar stanovanjske hiše

Organizator in izvajalec PGD Sp. Slivnica. Vajo si je ogledal podpoveljnik GZ Mirko Gačnik.

Lokacija vaje: Gatina **Požar v mizarski delavnici – 23. 10. 2009**

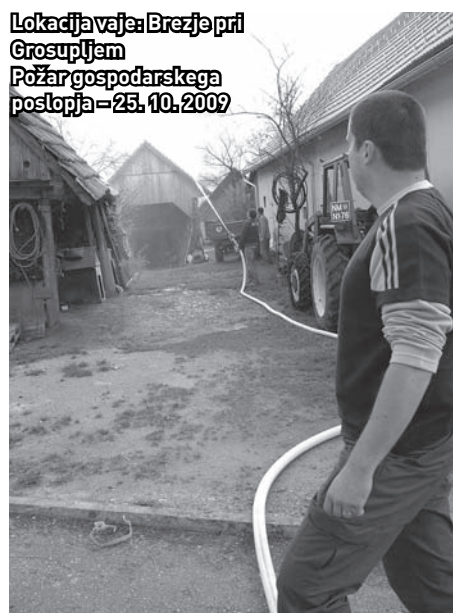
Organizator PGD Gatina. Sodelovali so še: Veliko Mlačevo, Malo Mlačevo in Zagradec. Vajo si je ogledal podpoveljnik GZ Božidar Perko.

Lokacija vaje: Brezje pri Grosupljem **Požar gospodarskega poslopja – 25. 10. 2009**

Organizator PGD Grosuplje. Na vaji so sodelovali krajani vasi Brezje, poleg operativne enote PGD Grosuplje (poveljnik Matija Brodnik) še starejši gasilci (poveljnik

Lokacija vaje: Brezje pri Grosupljem

Požar gospodarskega poslopja – 25. 10. 2009

Lokacija vaje: Brezje pri Grosupljem - Požar gospodarskega poslopja - 25. 10. 2009

➤ Avgust Burger), skupaj 28 članov. Vajo pa si je ogledalo še 17 članov in članic PGD Grosuplje ter poleg številnih vaščanov in gostov še poveljnik GZ Janez Pezdirc in poveljnik CZ Niko Mihičinac.

Kratek opis vaje:

Takoj po izbruhu namišljenega požara so začeli intervenirati kar sami krajani z vodo iz hidrantov. Kljub temu so sporočili v regijski klici center, da gre za večji požar, zato so poklicali na pomoč še PGD Grosuplje, ki se je na kraj požara pripeljalo z moštvenim vozilom in dvema kombiniranima voziloma. Z izdatnimi količinami vode so požar hitro pogasili.

Po vaji so vaščani skupaj s pobudniki za vajo (starejšimi člani PGD Grosuplje) organizirali ob 10. obletnici postavitve vaške kapelice sredi vasi krajšo slovesnost, na kateri so vse prisotne pozdravili predsednik PGD Grosuplje

Iztok Vrhovec, podžupan Dare Gabrijel in župnik Janez Šket, program pa je povezoval Mateja Vrhovec. Skuhali so okusen golaž in postregli s pecivom ter dobro kapljico.

Zahvala

Vaščani se zato še posebej želijo zahvaliti za finančno podporo Krajevni skupnosti Grosuplje in predsedniku Tonetu Žitniku, Gostilni Krpan - Tatjani in Ivu Virantu, Avtotransportom Kastelec Lado s.p., PIL Inženiringu - Zmagu Permetu in družini Tineta Rozmana. Posebej se zahvaljujejo PGD Grosuplje na čelu s predsednikom Iztokom Vrhovcem ter poveljnikom Matijem Brodnikom in častnim poveljnikom Avgustom Burgerjem za sodelovanje v vaji. Za udeležbo in ogled vaje se zahvaljujejo podžupanu Daretu Gabrijelu, poveljniku GZ Grosuplje Janezu Pezdircu, poveljniku CZ Niku Mihičincu, dekanu Janezu Šketu ter nekdanjim predsednikom KS Grosuplje Alojzu Potočniku in Alojzu Kastelcu ter uredniku Grosupeljskih odmevov Jožetu Mikliču in vsem dobrim ljudem, ki so se udeležili vaje in 10. obletnice kapelice.

Lokacija vaje: Veliko Mlačevo Požar na gospodarskem poslopju - 30. 10. 2009

Organizator in izvajalec PGD Veliko Mlačevo, sodelovali pa so še gasilci PGD Zagradec.

Aktivni starejši gasilci PGD Šmarje - Sap

V letu 2009 je bilo za skupino starejših gasilcev PGD Šmarje - Sap kar aktivno in zanimivo.

V maju smo se odpravili na mednarodno srečanje gasilcev na Madžarsko v mesto Gyula, kjer smo zastopali slovensko gasilstvo, o čemer pa smo že poročali.

V juniju smo bili povabljeni v Metliko. Tu smo se popeljali z našo znamenito vprežno ročno brizgalno skozi mesto Metlika, kjer je njihovo prostovoljno gasilsko društvo slavilo 140 let obstoja, saj je bilo ustanovljeno kot prvo prostovoljno gasilsko društvo na Slovenskem in je zato tudi najstarejše in je kot mejnik organiziranega gasilstva na Slovenskem.

Ob tej priliki je Gasilska zveza Slovenije pripravila slovesnost ob 140-letnici organiziranega gasilstva na Slovenskem z vseslovensko parado gasilcev in med njimi smo se popeljali tudi mi s svojo 130 let staro vprežno ročno brizgalno.

V juliju smo se odzvali vabilu PGD Krka in sodelovali na njihovem tekmovanju s staro ročno brizgalno. Moram pa povedati, da tu nismo nikoli uspešni. Že več let, četrtič, nas je povabilo Turistično društvo Postojna, da z našo vprežno ročno brizgalno sodelujemo v povorki furmanov na njihovem furmanskem prazniku. Organizatorjem smo se zdeli tako zanimivi, da so nas leta 2008 izbrali za na razglednico Postojne. Z razglednico pa bomo prepotovali še veliko sveta. Seveda tu predstavljamo predvsem pomen furmanov za potrebe prevoza brizgaln na mesto požara.

Pričele pa so se tudi resnejše zadeve. Udeležili smo se tekmovanja z našo brizgalno v Radmirju. Vreme je bilo deževno, zato so bili pogoji za takšno tekmo težki, pa nam je vsemu navkljub uspelo zmagati.

Zadnje tekmovanje sezone pa je v Šoštanju. PGD Šoštanj – mesto je organiziralo že 26. tekmovanje po vrsti. Kot organizatorji se zelo potrudijo in je tu tekmovalno vzdušje najlepše. Zbere se veliko ekip, samo v kategoriji ročnih brizgaln nas je bilo 13 moških ekip, potem pa so še ženske ekipe in ekipe z motornimi brizgalnami v moški in ženski konkurenci, katerih pa je še več. Tekmovanje je trajalo kar 4 ure.

Tu je tekmovalno, vendar prijateljsko vzdušje najboljšo. Drug za drugega navijamo, se veselimo uspehov in obžalujemo napake. Ogledujemo si opremo in orodje teh naših starih lepotic, saj morajo biti mlade najmanj 50 let. Izmenjujemo izkušnje in obujamo spomine. Sodniki nas ocenjujejo in merijo čas ter na koncu odločijo o našem vrstnem redu. V poznih večernih urah smo zapuščali prizorišče s še večjim veseljem, saj smo ponovno zasedli prvo mesto.

Tako smo uspešno zaključili naš uradni delovanja in se odpravili skupaj s svojimi boljšimi polovicami na enodnevni izlet v

Posočje. Ogledali smo si zanimivosti od Mosta na Soči pa vse do Vršiča. Med njimi tudi rojstno hišo našega velikega pesnika Simona Gregorčiča. No, za konec tudi malo kulture, ne le gasilstva.

Na željo Turističnega društva Šmarje - Sap pa

smo v septembru sodelovali še na prireditvi tega društva in se za veselje krajanov in obiskovalcev popeljali z našo lepoticco skozi kraj in ponovno demonstrirali gasilstvo in furmanstvo kot nerazdružljivo.

Anton Kastelic

ZGORAJ: Predsednica komisije za delo z mladimi pri Gasilski zvezi Grosuplje Monika Kastelic – PGD Šmarje – Sap pred podelitvijo priznanj in pokalov.

SLIKA NA NASLOVNICI: Zmagovalne prve tri ekipe v posameznih kategorijah gasilskega kviza na Polici.

SPODAJ: Vsi udeleženci kviza na Polici.

Kviz mladih gasilcev

Mladi gasilci društev v Gasilski zvezi Grosuplje so letos na občinski ravni spet tekmovali v soboto, 24. oktobra, na Polici. Tisti, ki so se uvrstili na prva tri mesta, so pridobili priložnost, da so se lahko odšli na regijsko raven v Loškem Potoku, kjer so se pomerili poleg mladih grosupeljske in domače zveze še mladi gasilskih zvez Dobropolje, Ivančna Gorica, Kočevje in Ribnica. Na tej ravni so se najbolje odrezale med ekipami mlajših pionirjev ekipa iz PGD Zagradec pri Grosupljem, med starejšimi pionirji Ponova vas in med mladinci Račna.

Jože Miklič

Rezultati občinskega kviza na Polici in regijskega kviza v Loškem Potoku:

Mlajši pionirji

1. Zagradec pri Grosupljem 1, 2. Velika Loka 2, 3. Ponova vas 3
Sodelovali so še: Čušperk 2, Ponovna vas 1, Grosuplje 2, Polica 1, Čušperk 1, Grosuplje 2, Velika Loka 1, Ponova vas 2, Zagradec 2, Grosuplje 1 in Žalna 1.

Na regijskem tekmovanju se je ekipa Zagradec med 18 sodelujočimi ekipami uvrstila na 5. mesto, Velika Loka na 10. in Ponova vas na 16. mesto.

Starejši pionirji

1. Račna 1, 2. Ponova vas 3, Šmarje – Sap 2
Sodelovali so še: Čušperk 1, Polica 1, Grosuplje 1, Zagradec 1, Ponova vas 1, Št. Jurij 1, Zagradec 2, Ponova vas 2, Čušperk 2, Velika Loka 1 in Polica 2.

Na regijskem kvizu se je ekipa Ponove vasi med 17 ekipami uvrstila na 3. mesto, Račna na 5. mesto, Šmarje – Sap pa na 9. mesto.

Mladinci

1. Velika Loka 1, 2. Čušperk 2, Račna 1
Sodelovale so še: Čušperk 1, Št. Jurij 1, Žalna 1, Šmarje – Sap 1, Zagradec 2, Zagradec 1.

Na regijski ravni je ekipa iz Račne med 15 sodelujočimi dosegla 3. mesto, Velika Loka 5. mesto in Čušperk 6. mesto.

Iz Št. Jurija na »10. praznik kozjanskega jabolka« ➤

Krajevna skupnost Št. Jurij in Turistično društvo »Županova jama« Št. Jurij sta v soboto, 10. oktobra 2009, organizirala izlet na Kozjansko. Pot nas je vodila iz Št. Jurija do Grosupljega, kjer so na avtobus vstopili še ostali udeleženci izleta, od tu smo vožnjo nadaljevali do Trojan, kjer smo imeli postanek za jutranjo okrepčilo. Ob 10. uri smo prispeli v vas Olimje, ki je že od nekdaj znana po tihoti in lepoti, letos pa je razglašena za najlepšo evropsko vas. Ogledali smo si samostan, baročno cerkev z mogočnim »zlatim« oltarjem, ki je posvečen Mariji Vnebovzeti, tretjo najstarejšo zeliščno lekarno v Evropi (za Parizom in Dubrovnikom) in vrt zdravilnih rastlin, kjer redovniki gojijo zdravilne rastline. Od tu smo se odpravili še do bližnje čokoladnice ter naprej do Jelenovega grebena, kjer smo si ogledali farmo jelenov,

košut in muflonov.

Sledilo je kosilo v vasi Bistrica ob Sotli, kjer so nam postregli s tradicionalnim kosilom, ki mu seveda ni manjkala tipična kozjanska juha. Pot smo nadaljevali po Kozjanski pokrajini

- pokrajini mnogih obrazov, kjer se vinogradniški griči srečujejo z obsoteljskimi ravnici, po soteski Bistrice do najbolj grajskega med gradovi - gradu Podsreda. Po ogledu gradu smo si vzeli nekaj minut za

Vaja evakuacije v POŠ Žalna

V petek dopoldne, 16. 10. 2009, je na naši šoli glasno zatulila sirena, kajti v šolski kuhinji se je razplamtel požar. Prestrašeni smo na pomoč poklicali gasilce iz PGD Žalna, ki so v nekaj minutah, skupaj z gasilci iz PGD Velika Loka, prihiteli na mesto požara in strokovno pogasili ognjene zublje.

Seveda smo se pred požarom vsi pravočasno in varno rešili na šolsko igrišče, kljub temu pa sta bila dva učenca lažje poškodovana, zato so ju gasilci ustrezno oskrbeli.

Vse se je srečno končalo, mi pa smo siglaboko oddahnili, saj je zaradi hitrega in strokovnega posredovanja žalskih in loških gasilcev v naši lepi šoli nastala le manjša materialna škoda. Tako je potekala vaja evakuacije, ki so nam jo pomagali izvesti gasilci iz PGD Žalna in PGD Velika Loka.

Seveda se obiska gasilcev vedno razveselimo! Tudi letos so nam, po vaji evakuacije, prijazno razkazali gasilsko opremo in nove avtomobile, obenem pa so nam tudi nazorno predstavili različne in zanimive gasilske zadolžitve. Vsi smo uživali v gašenju manjšega požara, še bolj pa v "špricanju" z gasilsko cevjo. Gasilec Tone je najmlajše otroke iz vrtca Zvonček z novim gasilskim avtomobilom popeljal malo naokrog, prijetno druženje pa smo zaključili s čisto pravim gasilskim fotografiranjem.

Vsi iz šole Žalna se gasilcem iz PGD Žalna in PGD Velika Loka najlepše zahvaljujemo za

zelo uspešno izvedeno vajo evakuacije in jim želimo še veliko uspešnih intervencij ter obilo lepega vremena pri organiziranju gasilske veselice!

Učenci, učitelj in učiteljice POŠ Žalna

uživanje na grajskem dvorišču, od tu pa nas je pot vodila do vasi Podsreda, kjer je na trgu potekal 10. praznik kozjanskega jabolka, ki ga organizira Kozjanski regijski park. Ogledali smo si preko 90 stojnic, kjer so domačini prodajali regionalne proizvode, organizirana je bila predstavitev tradicionalnih obrti, stiskanje

jabolčnega soka, žganjekuha in bogat kulturni program.

V poznih popoldanskih urah smo se odpravili na pot proti domu, ki nas je vodila po drugi strani, čez Bizeljso, Brežice do Grosupljega in Št. Jurija.

Tanja Kadunc

10/10/2009 16:53

Zahvala

6. 11. 2009 ob 8.30 je na stanovanjski hiši Jožeta Groznika, Blečji Vrh 3, prišlo do kratkega stika na električni napeljavi. Ob izredno hitrem posredovanju gasilcev iz PGD Polica in Grosuplje ni prišlo do večjega požara. Vsem, ki so sodelovali pri intervenciji, se najlepše zahvaljujemo.

Družina Groznik

Novice iz Društva upokojencev Šmarje - Sap

Kaj smo delali od aprila do konca septembra

Rekreativni šport:

Aprila in maja so potekala izbirna tekmovanja. Sodelovali smo v kegljanju, balinanju, namiznem tenisu, pikadu, šahu in ribolovu. Na prvenstvu Osrednjeslovenske pokrajinske zveze so bili igralci namiznega tenisa tretji kot ekipa, tretji med posamezniki pa je bil naš Iztok Tuma. Spet so se izkazale metalke pikada. Že drugo leto zapored so postale pokrajinske prvakinja kot ekipa, Angelca Glinšek pa je bila najboljša med posameznicami. Septembra so se udeležile državnega prvenstva v Zagojčih pri Ptuj. V prvem krogu tretje, v drugem pa tudi tretje, a z zadnjega konca. Bilo je pa lepo. Vsem iskrene čestitke.

Rekreacija:

Rekreativke so lansko sezono zaključile s pohodom na Lipoglav, sredi septembra pa so zopet začele z vadbo. Prav tako igralci namiznega tenisa in šahisti.

Ljudske pevke:

Pevke s harmonikarjem Tonetom so spomladi nastopile trikrat, v domu starejših na Vidmu in v Ribnici ter na domači spominski prireditvi. Jeseni pa so se spet začeli družiti in prepevati. Prijatelji iz grosupeljskega doma so

jih že povabili. Seveda pridejo, sem jim obljubila.

Izleti:

So najbolj priljubljena in zato množično obiskana dejavnost društva.

Maja smo se podali v Ptuj. Ogledali smo si stari del mesta in grad ter se kopali v termah. Obiskali smo tudi Ptujsko goro. Junija smo si ogledali Trst in grad Miramar, se kopali v Žusterni.

Julija smo imeli kopalni izlet v Žusterno. Ogledali smo si Tonino hišo s staro istrsko stanovanjsko opremo in oljarno. Povzpeli smo se na grad Socerb, od koder smo imeli lep panoramski razgled na Trst in okolico.

Avgusta pa na Gorenjsko. Najprej smo se ustavili na Brezjah. Na Jesenicah smo si ogledali predel železarne. Nekdanji gigant je večinoma le še muzej v naravi. Časi se zelo spreminjajo. Popeljali smo se tudi do Aljaževega doma v Vratih. Čudovita narava, le Triglav se je le za kratko pokazal iz oblakov. Slučaj je nanesel, da sem se že naslednji dan povzpela nanj in to čez Plemenice. Že dolgo zaželeno, sedaj pa nepozabno...

Še zaključni izlet v neznano nas čaka oktobra.

Skupno letovanje:

Kar štirideset članov je bilo na enotedenskem letovanju v upokojenskem hotelu Delfin v Izoli. Zelo so bili zadovoljni. Ujeli so še zadnje lepo vreme.

Srečanja upokojencev:

Bili smo na srečanju upokojencev ljubljanske pokrajine v Podpeči pod Krimom. Poslušali smo pozdravne nagovore predsednice ZDUS-a, Mateje Kožuh Novak, predsednika pokrajinske zveze Ljubljana, Marjana Sedmaka, ljubljanskega župana Zorana Jankoviča in drugih. Športniki so prejeli zaslužene pokale. Po končanem programu smo si ogledali še tehnični muzej v Bistri. Zbirka je zelo velika in bogata. Bomo še prišli, vsaj z vnuki.

Tudi letno srečanje Koordinacije Dolenjska je že za nami. Letos so bili gostitelji predstavnikov sedmih društev Dobrepoljci. Imeli smo lep kulturni program in veselo druženje s prijatelji.

V manjšem številu smo se na povabilo šentviških upokojencev udeležili tudi piknika na Gradišču nad Stično.

Drugo druženje:

Upokojenci iz Ivančne Gorice imajo vsakih štirinajst dni pohod v gore. Veseli smo, da se jim lahko pridružimo. Z njimi smo se povzpeli na Lipanski vrh in Mrežce nad Pokljuko, na Strelovec nad Logarsko dolino ter na planino Korošico pod Ojstrico v Kamniških Alpah. Nepozaben je bil tudi dvodnevni izlet v Beograd.

In v Šmarju:

Koncem septembra je bila sredi Šmarja prireditev Dan spomina v organizaciji domačegaturističnega društva. Upokojencev nas je bilo veliko tam, nekaj kot pomočniki, še več pa kot gledalci. Iz vsega srca iskreno čestitamo ekipi, ki je speljala tako zahtevno in čudovito delo, pa naj bo to sama prireditev,

Naše pevke in Tone s svojo harmoniko.

Blagajničarka Jožica in vodja izletov Olga pri delu.

Vida in Anka na Strelovcu.

pa postavitev turističnih tabel in klopov po Šmarju in okolici. Hvala za vse.

Za konec:

Vodstvo Društva upokojencev Šmarje - Sap pristrčno pozdravlja vse člane, ki se ne morejo udeleževati naših dejavnosti. Druge pa lepo vabimo k sodelovanju. Dobili boste mnogo prijateljev.

Predsednica DU Anka Fabjan

Nežka, Angelca, Anka, Ivanka in Sonja na državnem prvenstvu v pikadu.

Slavljenska, 90-letna Marija Zajec, s svojo hčerko Julko.

Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje

»Širimo obzorja, združujemo ljudi« je bilo geslo ob letošnjem vpisu na Univerzo za tretje življenjsko obdobje.

V novo zgrajeni dvorani Družbenega doma se nas je 6. oktobra 2009 zbralo skoraj 200 slušateljev. Za kulturni program je poskrbela ga. Marinka Vahčič na citrah, ga. Marija Tavčar pa je recitirala pesmi Ivana Minattija.

Naša velika zdravnica dr. Katarina Vukelič iz Zdravstvenega doma Grosuplje nam je predavala o dejavnih tveganja za srčno-žilne bolezni. Z navdušenjem smo jo pozorno poslušali, ko nam je predstavila trende na tem področju v svetu in pri nas. Priporočila nam je veliko gibanja, torej nordijske hoje in pohodništva, ter zmerno in zdravo prehrano.

Univerza je konec maja 2009 uspešno zaključila peto leto delovanja in je v oktobru zakorakala v šesti letnik.

Tudi letos je največ zanimanja za sledeče programe:

- angleščina, 9 skupin - 100 slušateljev,
 - računalništvo, 8 skupin - 92 slušateljev,
 - umetnostna zgodovina, 2 skupini - 64 slušateljev,
 - digitalna fotografija, 2 skupini - 42 slušateljev,
 - nemščina, 3 skupine - 32 slušateljev,
 - italijanščina, 3 skupine - 30 slušateljev,
 - slikarstvo, 3 skupine - 31 slušateljev.
- Računalničarji bodo letos razvijali novo spletno aplikacijo-internet.

Povsem nova skupina, astronomija, bo skupaj s Fakulteto za matematiko iz Ljubljane, na Ilovi Gori opazovala naše nočno

nebo. K medgeneracijskemu sodelovanju smo pritegnili tudi učence iz Osnovne šole Louis Adamič.

Slušateljica Slavka Mencin na vprašanje: »Zakaj vpis na U3?«, odgovarja takole: »Vsem nam je Univerza v petih letih spremenila življenje, ga naredila bogatejšega in kulturno zanimivega. V U3 se povezujemo, sodelujemo, izobražujemo, ustvarjamo, pišemo knjige ... Grosupeljčani smo zaživeli.«

ZaU3: Andreja Smolič

Dr. Katarina Vukelič med predavanjem.

SLIKA SPODAJ:

Tako pozorno so slušatelji U3 spremljali predavanje zdravnice, dr. Katarine Vukelič.

Pohodi po poteh spominov in prijateljstva

Sekcija za pohodništvo pri Območnem združenju veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje je v letošnjem letu zelo aktivno delovala. V pohode so bili vključeni člani veteranske organizacije in njihovi družinski člani.

Stane Žvegla

Pohod spominov in prijateljstva – Radovljica - Vrba

V nedeljo, 8. februarja 2009, smo se na povabilo Območne organizacije veteranov vojne za Slovenijo Zgornje Gorenjske udeležili 7. pohoda spominov in prijateljstva. Zgodaj zjutraj smo se zbrali pri gostišču Fortuna na Cikavi in se nato z osebnimi avtomobili odpeljali na Gorenjsko. Skupaj s pohodniki iz vse Slovenije smo se zbrali pri Domu veteranov Zgornje Gorenjske v Radovljici.

Po krajšem nagovoru organizatorja, župana in predsednika veteranov Zgornje Gorenjske smo krenili na pohod spominov in prijateljstva v počastitev slovenskega kulturnega praznika v spomin našemu največjemu pesniku dr. Francetu Prešernu.

Iz Radovljice smo se spustili proti Lancovemu, kjer smo prečkali Savo Bohinjko. Zapustili smo reko in se dvignili do vasi Bodešče, kjer nas je pozdravila značilna gorenjska arhitektura – majhna okna z gavtri na njih in seveda veliki leseni ganki, kjer se preko poletja bohotijo rdeči gorenjski nageljni.

Prispeli smo na Bled, kjer smo se najprej okrepčali in odžejali s toplim čajem. Pot nas je potem vodila ob jezeru do spomenika dr. Franceta Prešerna. Tu je zapel zbor, otroci blejske osnovne šole so pripravili nekaj recitacij Prešernovih pesmi. Sledilo je nekaj nagovorov.

Nadaljevali smo pot proti Zasipu. Kljub rahlemu deževju in močnemu vetru, ki nam je obračal dežnike, je bilo na poti zabavno. Pot nas je vodila naprej ob reki Savi Dolinki, ki je s svojimi bučnimi valovi dajala ritem pohodu. Poslovili smo se od reke in se dvignili po zasneženem gozdu. Kmalu smo prispeli na ravnino, kjer smo v daljavi zagledali naš cilj – Vrbo.

V Vrbi smo bili deležni takega sprejema, kot da bi prišli borci iz ne vem kake težke bitke. Prisostvovali smo kulturni proslavi in si ogledali Prešernovo rojstno hišo ter cerkev sv. Marka. Po krajšem počitku smo se z avtobusi odpeljali nazaj v Radovljico. Pričakal nas je topel in okusen golaž. Poslovili smo se z željo, da se snidemo ponovno čez leto dni.

Po poteh generala Maistra – Lenart

V soboto, 6. junija, smo se na povabilo Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Lenart udeležili tradicionalnega vseslovenskega pohoda po poti generala Maistra. Tega dne smo se zgodaj zjutraj zbrali pred Gasilskim centrom v Grosupljem. Povzpeli smo se na avtobus, s katerim nas je prevoznik Štefan odpeljal proti Štajerski. Vzdušje je bilo zelo prijetno. Posebno pa je postalo veselo, ko je Lojze prav pošteno raztegnil svojo harmoniko. Zraven sta skupaj z ženo Marjano prav lepo ubrano zapela.

Pot je hitro minila in že smo bili v Lenartu. Zbrali smo se pri Sokolskem

domu ob lenarški osnovni šoli. Pozdravili so nas zvoki pihalnega orkestra MOL. Nagovoril nas je župan občine mag. Janez Kramberger, občina pa je poskrbela za jutranje okrepčilo.

Ob 9. uri smo krenili na približno 10 kilometrov dolg pohod v smeri Lenart – Lormanje – Hrastovec – Strma gora – Lenart. Pohod je vodil Stojan Bračič s sodelavci. Pot nas je vodila poslikovitem delu osrednje Pesniške doline mimo naravnega rezervata Komarnik, ki je znan po redkem vodnem rastlinju in pestrem biotopu vodne in obvodne perjadi. Od Komarnika, ob katerem je speljana Franckova sprehajalna in turistična pot, smo krenili do mogočnega grajskega poslopja Hrastovec. Ustavili smo se na grajskem dvorišču in ob tamkajšnjih grajskih ribnikih. Zavod Hrastovec nas je pogostil z obilno malico, sestavljeno iz kulinarike tega področja. Direktor nas je seznanil z zgodovino gradu in zavoda. Pot smo nadaljevali preko slikovite Strme gore, mimo lepih vinogradov in zaselkov. Prečkali smo reko Pesnico in se mimo Lormanja vrnili nazaj v Lenart.

V prijetnem vzdušju ob dobrem vojaškem golažu in dobrotah kmečkih žena smo pošteno uživali. Po obedu pa je Lojze ponovno raztegnil svoj meh. Sledila je pesem in prijetnemu vzdušju ni bilo videti konca. Kljub utrujenosti so nekatere zasrbele pete. A žal je vsakega veselja enkrat konec. Poslovili smo se od gostiteljev in že nas je avtobus peljal preko Trojan, kjer nismo pozabili na tradicionalne krofe, nazaj v Grosuplje. Preden smo se razšli, smo izrazili naše želje, da se drugo leto ponovno udeležimo tega pohoda.

Spominski pohod na Goteniški Snežnik

Za nami je poletje. Na uspešno organizacijo srečanja družin veteranov ljubljanske

Pohod spominov in prijateljstva – Radovljica - Vrba

Utrinek iz pohoda na Kočevskem.

pokrajine v deželi Desetega brata in krajši pohod na Gradišče nad Stično je ostal le še lep spomin. Že smo se odzvali povabilu Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kočevje.

V soboto, 19. septembra, so ZVVS, OZVVS Kočevje in Planinsko društvo Kočevje organizirali tradicionalni spominski pohod na Goteniški Snežnik. Pohod je posvečen spominu na 17. december 1990, ko je s postrojenjem pripadnikov kasnejše 1. specialne brigade MORIS Republika Slovenija v Kočevski Reki prvič po razorožitvi pretežnega dela TO v maju istega leta domači in tuji javnosti demonstrirala pripravljenost, da bo svojo svobodo po potrebi obranila z orožjem. To je bil dan, ko je v Kočevski Reki »zadišalo po slovenski vojski« (Lojze Peterle) in dejansko predstavlja prvo javno predstavitev »vojske slovenske države« (Milan Kučan), porojene v tajnem projektu Manevrske strukture narodne zaščite.

Zbrali smo se zgodaj zjutraj pred Gasilskim centrom Grosuplje. Vsi dobre volje smo se vkrcali v avtobus in že smo drveli proti Kočevski Reki. Prispeli smo prvi in doživeli topel sprejem organizatorjev. Časa je bilo dovolj za jutranjo kavico v bližnjem bifeju ter za slikanje pred spomenikom. Pred pričetkom pohoda nas je pozdravil Janko Veber, župan občine Kočevje in poslanec državnega zbora. Sledil je krajši nagovor Antona Vovka, predsednika OZVVS Kočevje. Vodja organizacijskega odbora Darko Čop pa je izrekel nekaj pohvalnih besed na račun OZVVS Grosuplje. Pohvale je vedno lepo slišati.

Ponovno smo se posedli na avtobuse in se odpeljali v Gotenico, od koder smo krenili na pohod. Začetek poti je bil strm, pot oziroma steza je vodila po gozdu in strmo čez pečino. Kolona se je kmalu raztegnila. Strmina je takoj pokazala zobe. Organizator je na čelo kolone postavil mladince Planinskega društva Kočevje v upanju, da bodo krojili počasen ritem pohoda. Žal temu ni bilo tako. Mladi so šli kot gamsi, ki smo jim starejši težko sledili. Vseskozi je po gozdu odmeval klic, naj upočasnijo korak. Kljub kondicijskim težavam in naporom smo po dobri poldrugi uri prisopihali na ravnico. Za nami je bil najtežavnejši del poti. Imeli smo krajši postanek za počitek in okrepčila.

Nadaljnja pot nas je vodila po vrhu hriba, s tu in tam manjšimi vzpetinami. Nastopil je čas za sproščen klepet in opazovanje narave. Beseda je tekla o lepoti te pokrajine, o času II. svetovne vojne in po njej in seveda o divjih živalih, ki tu kraljujejo. Posebno pozornost je zaslužil medved, saj se nahajamo v osrčju njegovega domovanja. Danes mu ni prišlo na misel, da bi lomastil tod naokoli. Bili smo preveč glasni zanj.

Po poteh generala Maistra – Lenart

Prispeli smo do jase, kjer so nam gostitelji postregli s toplim čajem in slastnim pecivom. Sledil je zadnji vzpon na vrh Goteniškega Snežnika. Malo smo postali, naredili nekaj slik, kjer ni smel manjkati napis na deski »Goteniški Snežnik 1289 m«, ter se nato podali na pot.

Sestop je bil po drugi strani navzdol po blatni gozdni cesti. Po daljšem času smo prispeli na urejeno, lepšo cesto. Toda tu se je korak že upočasnil. Pri nekaterih je napor že opravil svoje. Noge so se premikale bolj leseno in videlo se je, da so pošle moči. Končno je le prišla dolina, kjer so nas pričakali avtobusi. Kmalu smo prispeli v Kočevsko Reko. Organizator se je resnično potrudil. Okrepčali smo se z dobrim veteranskim golažem. Moči so se ponovno vrstile. Na

odru se je organizator zahvalil za udeležbo in nas povabil za naslednje leto. Ansambel je poskrbel za prijetno vzdušje. Marsikoga so zasrbele pete in že so se vrteli v ritmu polke in valčka.

Poslavljanja ni bilo ne konca ne kraja. V avtobusu je Lojzetova harmonika dajala ritem in slišala se je ubrana pesem. Na koncu smo si bili vsi edini: drugo leto gremo zopet.

Člani veteranske organizacije vojne za Slovenijo Grosuplje se udeležujemo tudi drugih pohodov (pohod na Triglav, pohod na Ilovo Goro, Jurčičev pohod, Levstikov pohod od Litije do Čateža itd.), gremo radi v gore, se družimo in poskrbimo za lepše in prijetnejše dneve.

Skupinska s pohoda Po poteh generala Maistra - Lenart.

Slika na naslovnici: Skupinska slika pred spomenikom osamosvojitve Slovenije v Kočevski Reki.

Ekskurzija upokojencev po Moskvi in St. Peterburgu

Ob dobri ponudbi agencije Palma je skupina upokojencev od 22. do 28. avgusta 2009 z letalom odpotovala v Moskvo in Sankt Peterburg. Z letališča Jožeta Pučnika v Ljubljani smo se odpeljali proti Pragi ter dalje v Rusijo s pristankom na letališču Šeremetjevo v Moskvi. Pričakal nas je ruski vodič, ki nam je v naslednjih dneh predstavljal Moskvo. Po zajtrku smo nadaljevali z ogledi bogate zgodovine Moskve. Ta dan smo spoznali kar nekaj zanimivosti, kot so Park zmage s socialističnim spomenikom Materi Rusiji, ki simbolizira ruske zmage vseh časov od Napoleonovih obleganj do Hitlerjevega poraza pred Moskvo. Nadalje smo spoznali znamenito Univerzo Lomonosov s 36 nadstropji, ki jo je Stalin dokončal 1953. leta in je postala z vzdevkom »Stalinova torta« sinonim za sovjetske arhitekturne dosežke proti ameriškim nebotačnikom. Naslednji dan smo se za nekaj ur odpravili v Kremelj, ki nas je prevzel s svojim obzidjem in visokimi stolpi ter z mogočnostjo nekdanje moskovske vojaške trdnjave. V Kremlju smo se sprehodili do stolničnega trga, kjer stoji katedrala Marijinega vnebovzetja, v kateri so kronali carje in imenovali moskovske metropolitne. Šli smo mimo velike kremeljske palače, carskega zvona, ki velja za največjega na svetu in še enega velikana, bronastega carskega topa. V nekdanji orožarni je našel prostor muzej, v katerem smo si ogledali zbirke nakita, oblačil, kočij, porcelana in bogato

okrašene krone ruskih carjev. Kremelj je kasneje postal center politične moči ruskih carjev in sedanjih ruskih predsednikov. Znotraj obzidja smo videli kongresno palačo komunistične partije, še bolj nas je prevzel ogled kremeljskih cerkva z zlatimi čebulastimi kupolami, saj je bil Kremelj tudi sedež patriarha ruske pravoslavne cerkve. Kamnite stene, stolpi in cerkve so zdržali več stoletij. Mnogokrat so jih napadli tuji sovražniki, zidovi so se ponekod porušili in deloma so jih nadomeščali z lesom. Leta 1480 so sklenili, da se bodo znova lotili izgradnje Kremlja. Namesto kamnitih sten in stolpov so postavili opečnate, ki stoje še danes na istem mestu. Pri gradnji so sodelovali ruski in italijanski mojstri. Dva kilometra in pol se vlečejo kremeljske stene visoke od 5 do 19 metrov.

Doživljali smo Rdeči trg, ki je v seznamu najbolj atraktivnih vele mestnih trgov svetovnih prestolnic in znan po velikih prvomajskih vojaških paradah Rdeče armade. Na Rdečem trgu smo si ogledali slikovito cerkev Vasilija blaženega, Kazansko katedralo, Leninov mavzolej, palačo moskovskega muzeja, ki predstavlja zbirko dragocenih predmetov, ki so se skozi stoletja ohranili v carski zakladnici ter v patriarhovih zakristijah.

Topopoldne smo vstopili še v atraktivni muzej Borodinske bitke, kjer smo na 115 metrov dolgi cirkularni sliki spoznali dramatični spopad francoske vojske Napoleona in ruske

armade pod poveljstvom legendarnega maršala Kutuzova. Po končanih bogatih ogledih tega dne nam je prijal odhod v naš hotel na počitek in večerjo.

Naslednji dan smo se z avtobusom odpeljali 50 km izven Moskve. V Sergijev Posad, kjer smo si ogledali bisere stare ruske arhitekture iz 15. in 16. stol.: Sergijev samostan, najstarejšo cerkev iz belega kamna, sv. Trojico z ikonami znamenitega Andreja Rubljova. Samostan je eden najstarejših odprtih pravoslavnihi samostanov v Rusiji. Znotraj samostanskega kompleksa se bohoti več cerkva z značilnimi čebulastimi kupolami, poslikanimi v modri barvi. Sprehodili smo se po samostanu in spoznali življenje menihov.

Ob vrnitvi iz samostana nas je lokalni vodič odpeljal na vožnjo z metrojem, naredili smo turo z znamenito moskovsko podzemno železnico, ki je nastala po Stalinovem planu urbanistične in prometne preureditve Moskve. Metro deluje še vedno odlično in spada med najlepše postaje, so prava turistična atrakcija zaradi dekorativnih in umetniških elementov, v lepše sodijo Beloruskaja, Majakovskaja, Komsomolskaja, Teatralnaja, Kijevskaja in še marsikatera. Po končani turi metroja smo izstopili na najbolj priljubljeno in staro moskovsko ulico Arbat, kjer je vedno velik vrvež, tako Moskovčanov, kakor turistov, ki se vrtijo okrog trgovin s spominki, antikvariatov, butikov, posedajo po kavarnah, restavracijah in barih za osvežitev in oddih. Po programu smo ta večer potovali z vlakom v Sankt Peterburg, zato smo imeli še dovolj časa, da smo si v večernih urah v hotelu Kozmos ogledali koncert najboljše moskovske skupine imenovane "RUSSIAN NATIONAL DANCE SHOW". V istem hotelu smo imeli tudi samopostrežno večerjo, po njej pa nam je naš lokalni vodič predstavil še del ruske zgodovine.

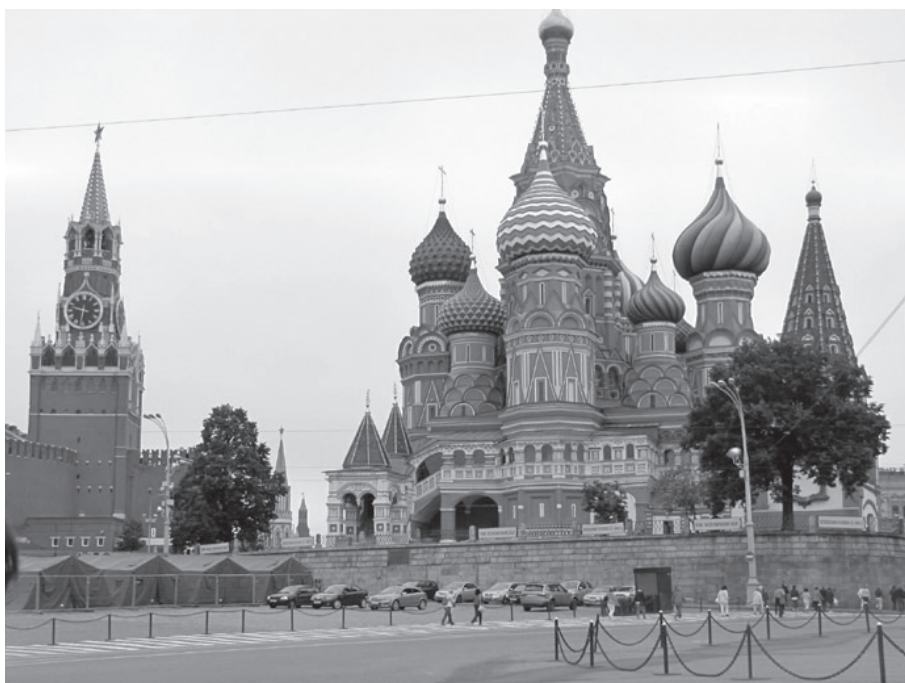
Ob polnoči smo se odpeljali na moskovsko postajo, kjer so nas z nočnim vlakom - spalnikom odpeljali proti Sankt Peterburgu. Zjutraj smo po nočni vožnji vlaka vstopili v Sankt Peterburg, kjer nas je pričakala ruska vodnica, ki nam je v naslednjih dneh predstavljala svoje mesto. S krožno avtobusno vožnjo se je pričelo ogledovanje mesta z romantično lego ob izlivu Neve v Finski zaliv Baltskega morja. Pričeli smo z znamenitim Nevskim prospektom do impozantne Dvorne ploščadi pred

Upokojenci pred cerkvijo Kristusa Odrešenika.

Zimskim dvorcem, kjer se je skozi stoletja odvijalo toliko prelomnih dogodkov ruske zgodovine. Zapeljali smo se preko Neve na Vasilevskij otok do novega carskega mesta Petrogradskaya, ki ga je zasnoval car Peter Veliki 1703. leta in mu tako določil izjemno lego med morjem in reko Nevo. Na otoku smo si najprej ogledali zasidrano križarko Auroro, ki je 1917. leta s topovskimi streli na Zimski dvorec naznanila začetek upora in zaznamovala celo 20. stoletje. Nadaljevali smo z ogledi Petro-Pavlovske trdnjave in Petrove cerkve, ki je z vsem marmorjem, pozlato in poslikavo postala dovolj veličastna za mavzolej mnogih kronanih glav slavne ruske carske dinastije Romanov, največjo pozornost v tem mavzoleju pa je gotovo vzbujala grobnica carja Petra Velikega. Odpeljali smo se proti središču večmilijonskega mesta po Nevskem prospektu, ki je s svojo dolžino štirih kilometrov ena najbolj velikopotezno grajenih petrograjskih avenij in je srce mesta. Prečkali smo številne mostove morskih kanalov in rek Fontanke, Mojke, Nevke in Neve ter izstopili pri hramu Spasa na Krovi, ki je velika mojstrovina značilne ruske cerkvene arhitekture številnih pozlačenih čebulastih kupol in izjemnega sakralnega okrasja v notranjosti, zgrajena pa je bila 1883 v spomin na prelito kri umorjenega carja Aleksandra II. V popoldanskem času smo se odpeljali k slikovitemu nabrežju Neve in vstopili v sijajne prostore Zimskega dvorca, ki je vrhunska kreacija slavnega arhitekta Rastrellija, ki je delal po zamislih carice Katarine Velike. Prevzela nas je lepota dvornih soban ter elegantnih stopnišč, višek doživetja pa je bil ogled svetovno znane galerijske zbirke likovnih in drugih umetnin Ermitaža, kjer najdemo platna Rafaela, da Vincija, Rembrandta, Rubensa, pa tudi Matissa, Picassa in mnogih drugih. Muzej hrani več kot 3 milijone eksponatov umetnikov od kamene dobe do današnjih dni.

Po ogledih in prvih bogatih vtisih o Sankt

Kremelj in cerkev Vasilija blaženega.

Peterburgu smo zaključili dan.

Naslednje jutro smo zapustili Sankt Peterburg in se odpeljali na izlet izven velemesta v Petrov dvorec ali Peterhof, kjer si je car Peter Veliki zgradil svetovno znane palače. Tudi fontane in parki Peterhova so izjemen dosežek ruske umetniške kulture 18. in 19. stoletja. Zasnovan je bil v samem začetku 18. stoletja na ukaz Petra Velikega. Blizu njegove nove severne prestolnice Sankt Peterburga naj bi Peterhof postal najbolj razkošna uradna carska poletna rezidenca. To je resničen dragulj ruske umetnosti, mesto palač in fontan. Danes se mesto imenuje »prestolnica fontan«, kjer se na ozemlju kompleksa nahaja okoli 200 fontan, ki delujejo vsak dan od maja do oktobra.

Sam dvorec Peterhof je bil v bombandiranju popolnoma uničen, vendar je dal Putin v času svojega županovanja dvorec pozidati na novo,

kljub temu pa je vrednost Peterhova ostala v zunanjem razkošju znamenitih fontan in parka, kjer smo našli tudi priložnost za počitek in opoldanski priložnostni prigrizek. Sprehodili smo se tudi do Baltskega morja, ki pa ni tako lepo kot Jadransko.

Ob vrnitvi smo si v nočnih urah ogledali in opazovali dvig mostov v centru mesta. Vsi mostovi čez reko Nevo (skupaj jih je 21) se ponoči dvignejo, da bi spustili skozi tovarne ladje.

Polni vtisov smo se v nočnih urah odpeljali z vlakom nazaj v Moskvo.

Zadnji dan ogleda so nas popeljali še na Zajčji otok, kjer so v cerkvi shranjeni mavzoleji carjev Rusije.

Tako smo zaključili še eno prijetno in poučno ekskurzijo, na katero se bomo z zadovoljstvom spominjali še lep čas.

vođa skupine Malči Šturm

Ermitaž - muzej v St. Peterburgu.

Ivana Gačnik: Potihoma si pa želim praznovati 100. rojstni dan!

7. avgusta letos je obrnila 99. list v knjigi življenja. Pogled ji beži skozi okno, v naravo, kjer se ji včasih še spočije oko, ko se v mislih počasi sprehaja po prehojeni težki poti svojega življenja. IVANA GAČNIK. Prijetna, drobna žena, bistrega spomina, tihega glasu, premišljenih besed. Njen dom, poln spominov na zakladnico dolgega življenja je ostal v Šentjuriju, potem ko je pred nekako dvema letoma svoj varen prostor našla v grosupeljskem domu starejših občanov. Zlomila si je kolk, sledila je operacija in tako je bilo konec njenih aktivnih dni, ko je kljub teži let še kuhala za domače.

Pred menoj razkriva zgodbo svojega življenja. Počasi, premišljeno, z očmi spremlja vsako mojo kretnjo, sledi mojim vmesnim vprašanjem. Zbrano. Da bi česa ne pozabila.

Spomin se najprej dotakne njenih prvih delovnih let; sedemindvajset let je delala v Motvozu. In potem kar naenkrat ni bilo več dela za vse. Pa ni stala križem rok; poiskala si je delo v grosupeljskem podjetju Mizarstvo. Tu, pravi, dolgo je že tega, so izdelovali stavbno pohištvo; barvala je okna in vrata. Ko pa je bilo treba, je poprijela za delo na žagi. Težko

delo, pa ni nikoli pomislila, da takšno delo ni za ženske. Lahkega dela ni nikoli imela. Doma je čakalo še delo na kmetiji.

Življenje ji nikoli ni prizanašalo. Prvega moža, Viktorja Kocmana, ji je vzela druga svetovna vojna; ustrelili so ga kot talca v Gramozni jami. „Štiri nedolžne ljudi so ustrelili takrat,“ niza spomine na najbolj boleče trenutke svojega življenja, svojih mladih dni. Otrok še nista imela; ostala ji je le hiša, ki sta jo skupaj zgradila.

„Sedem let sem bila sama, potem sem se ponovno poročila. V zakonu se nama je rodila hčerka. Mož je delal na kmetiji, jaz sem hodila v službo. Dela je bilo vedno dovolj, za počitek bolj malo časa,“ pripoveduje počasi, kot da v mislih podoživlja vsa tista leta. In potem vzdihne: „Že dvajset let je, od kar je umrl moj drugi mož. Ko tako ostaneš sam, je ta samota trpko boleča, občutiš osamljenost. V družini nas je bilo osem otrok; ostala sem sama. Sestra je umrla pri štiridesetih. Večkrat se sprašujem, kaj je bilo v mojem življenju, da sem dočakala toliko let. Ja, slabo hrano smo jedli, tisto, kar smo pridelali doma, pa veliko delali. Po njivah, na zraku. Gibanja nam ni manjkalo. Vse je bilo bolj zdravo, tega danes ni nikjer več, je pa veliko neozdravljivih bolezni,“ glasno razmišlja kot da hoče s temi ugotovitvami podkrepiti svojih 99 let. „Najstarejša sem v šentjurski fari. Saj ne vem, kdaj je to minilo. Nikoli pa nisem mislila, da bom dočakala toliko let,“ tiho zaključí svoje razmišljanje.

O čem razmišlja sedaj, ko ima ves čas samo zase, za spomine, jo povprašam, pa se ji na obraz prikrade kanec nostalgije po minulih letih, rekoč: „Največkrat se moje misli ubadajo z žalostjo, kajti, zemlje ni več, kmetije ni več... Ostala je še naša hiša, moj dom, ostali so moji domači.“ - Besede, ki zgovorno pričajo, kakšno ceno ima kljub njenim devetindevetdesetim letom zemlja – njive, travniki, ki so nekdaj črpale njeno moč in s pridelki vračale njen trud.

Kako ji minevajo dnevi?

„Tudi moja sostanovalka v sobi je iz šentjurske fare, pozna se že dolga leta, pa skupaj obujava spomine, da nekako mine čas. Zdaj je zbolela, je v bolnišnici,

kar malo mi manjka,“ pove. Potem pa se ji nenadoma obraz zjasni, ko pravi: „Skoraj vsak dan, takole po četrti uri popoldne me obišče vnukinja, ko se vrača iz službe. Brez urinirnih kazalcev vem, kdaj bo prišla in če malo zakasni, to že kar čutim. Potem pa mi razlaga, da mora včasih dalj časa ostati v službi. Veliko prijetnih trenutkov mi pripravi. Z vozičkom me včasih pelje v čajno kuhinjo, ob lepem vremenu tudi ven. Malo se pogovoriva, pa je hitro krajši dan, jaz pa potem razmišljam o teh najinih pogovorih.

Tudi nečak Jože ni pozabil name. Večkrat me pride obiskat, pa kakšno kavo prinese.

Včasih pride tudi vnuk, pa moji sorodniki iz Male vasi.

Kljub obilici let sem srečna, da so spomini bistri, da še vse dobro vem. Kaj bi sicer, če se še pogovarjati ne bi imela kaj, o čem razmišljati. Tudi nekaj korakov še poskušam narediti, takole ob postelji. Res ni, da bi samo obležala, kaj bi potem?!”

Volje in življenjskega optimizma ji ne manjka.

Kakšne pa so njene želje?

„Kaj naj bi si želela pri tej svoji obilici let?! Pravijo, da bom dočakala 100 let, pa da bo lepo. No, čisto potihoma: tega si pa res želim! Lepo se je spominjati prijetnih trenutkov. Ko sem praznovala 99. rojstni dan, so prišli sorodniki, polno rož sem imela in dobrot. Če mi je naklonjeno, bi tako lepe trenutke rada doživela še enkrat!“, so se ji iskreno zaiskrile oči in potem je dodala: „Tukaj mi je kar dobro, za vse je poskrbljeno, kaj hočem še več, mar ne?!”

Vnukinja Jelka pa je tisti biser, ki ji posvetli dan. Najprej pričakovanje, kdaj se ji bo nasmehnila skozi vrata, in ko odide, spomini, kaj vse sta doživeli skupaj tiste dragocene trenutke...

Kaj naj zapišem za zaključek najinega prijetnega pogovora?! Da si je mama po težki življenjski poti zaslužila mirne, prijetne dneve jeseni življenja! In seveda, da se ji uresniči ta tiha želja, da bi resnično lahko praznovala 100. rojstni dan! Takrat, sem ji obljubila, jo spet obiščem.

Torej, na svidenje avgusta prihodnje leto!

Alenka Adamič

**Zavod za prostorsko, komunalno
in stanovanjsko urejanje
Grosuplje d.o.o.**

⇒ PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJSKEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo »urbanističnega dela« posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih),
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov,
- pridobitev gradbenega dovoljenja,
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča.

⇒ ČE STE ETAŽNI LASTNIK V VEČSTANOVANJSKI HIŠI, NAS LAHKO NAJAMETE:

- za upravnika vaše hiše,
- za vpis etažne lastnine.

NAJDETE NAS
na Taborski cesti 3 v Grosupljem
in na telefonskih številkah
01 7810-320 ali 01 7810-329 ali 7810-333

Tina Gačnik zmagovalka na festivalu Ritem duha

Alfa in Omega

Pogovor je pripravila Mojca Pugelj, urednica dobrepoljskega časopisa Naš kraj.

Tina, živijo... Kako si? Še vedno pod vtisi sobotne zmage?

Lepo pozdravljena tudi ti in vsi bralci občinskega glasila, še posebno pa avtobus navijačev, ki me je podpiral in se na koncu tudi upravičeno prešerno veselil ob skupni trojni zmagi. Dan po festivalu me je napadla bolezen in me obvarovala pretiranega proslavljanja. Vtisi so seveda še vedno izredno živi, še kar dežujejo čestitke – Hvala vsem!

Kaj ti osebno pomeni nastop na festivalu Ritem duha? Kakšno je tvoje mnenje o tej prireditvi?

Ritem duha je festival slavljenja Boga, druženja podobno mislečih ljudi, festival plesa in petja ter razvijanja krščanske glasbe ter vzporedno z njo krščanskih vrednot.

Letošnji festival mi je do zdaj največ pomenil zato, ker sem svoj nastop, svojo pesem, sama v sebi in javno posvetila prijateljici, učiteljici, zaupnici in pevki, pokojni babici Marjeti Menard, ki je bila moja luč v veri, glasbi in življenju in je za nas ugasnila 2. 10. letos, a zdaj njen plamen še močnejše sveti pri Njemu, ki je Eden in Edini, Začetek in Konec, Prvi in Zadnji, Alfa in Omega! Vsakega mojega nastopa se je močno razveselila, me vedno kritično podpirala in ko je na radiu Ognjišče zaslišala mojo pesem, smo jo kmalu slišali tudi vsi ostali družinski člani v hiši. Ni bilo malo tistih, ki so mi po festivalu rekli, da je »mama zrihtala mojo zmago«. Ni važno, kdo je zaslužen, na odru sem čutila, da je z mano. Zares veliko mi je pomenila!

Ogledala sem si posnetek tvojega nastopa in zdel se mi je izredno dovršen. Kako so zgledale tvoje priprave na Festival?

Najprej moram izreči nekaj zahval: Hvala spremljevalnim vokalom in prijateljem Luciji Kos, Tadeji Dolenc, Boštjanu in Mihi Kaduncu za maksimalni prispevek v vseh pogledih. Hvala Primožu Šinkovcu za vse fotografije in moralno ter tehnično podporo. Hvala moji družini (staršem - njuni hrana in pijača ter za milijon ostalih stvari, sestri Poloni z možem Primožem in bratu Urošu z malim Maksom ter mojemu Mihi) za vsestransko podporo pri pripravi (peka peciva in ostalih dobrot, vodenje avtobusnega tima in duha in spremstvo na festivalu). Hvala navijačem - kako lepo je videti gručo veselja in dobre volje ter kasneje prejeti veliko poljubčkov in rož. Res, hvala! Hvala Vulkanizerstvu

in avtooptiki Stane Kadunc s Perovega pri Grosupljem za podporo. Hvala Leonu Oblaku in Boru Zuljanu za izvrstno pesem! Pri pripravi nastopa je vsak prispeval svoj delež. Na tem mestu se moram zahvaliti Franciju Zrncu za izposojno mikrofona in Big Bendu Grosuplje za možnost uporabe dvorane na Spodnji Slivnici. Hvala tudi Tadejini mami, ki je njej in fantoma sešila srajce in napisala ALFA in OMEGA, katera sta na koncu nastopa presenetila gledalce in poslušalce v dvorani. Moja obleka pa je nastala pod prsti Metke iz trgovine Metka v Sončnih dvorih. Veliko sodelujočih, kajne? J Ampak edino s takim pristopom smo bili na koncu lahko vsi zadovoljni, še posebno pa On!

Meniš, da je Ritem duha dobra odskočna deska za izvajalce? Pričakuješ morda še večjo prepoznavnost doma in v tujini?

Jaz jemljem festival Ritem duha kot osnovo za vse ostalo. Torej lahko temu rečem odskočna deska. Naj citiram kar stavek mojega tekstopisca in prijatelja dr. Leona Oblaka, ki pravi, da je »Ritem duha najbolj iskren festival v Sloveniji«.

Namen dobre glasbe je, da se širi med ljudi, da ponarodi, da jo prepeva mlado in staro. Verjamem, da tisti, ki sooblikuje festival, sooblikuje svoje plačilo. Torej naj se širi v prepoznavnosti doma in v tujini!

Festivala si se letos udeležila že tretjič. Si ga mogoče kaj spremljala že prej, v preteklih letih? Kateri nastop ti je najbolj ostal v spominu?

Sodelovanje z Leonom in Borom sem prvič

potrdila prav na tem festivalu, pred 3 leti, kjer sem prejela nagrado za najboljšo debitantko. Takrat sva z Leonom rekla usodni »da« k udeležbi na festivalu, dokler bova to zmogla. Tudi prej sem ga spremljala, a se mi je zdel tako nedosegljiv in daleč ... Najbolj sem si zapomnila nastope Petre Stopar, ki mi je potem lani pela spremljevalne vokale na EMI. Zares neverjetno je, kako se v življenju odvijajo stvari ...

Tvoja skladba Alfa in Omega skladba je zelo karizmatična, polna energije. Se z njo lahko poistovetiš?

Na začetku sva bila z Leonom malo v dvomih, ker je pesem precej rokerska, jaz pa sem do zdaj vedno pela bolj umirjene pesmi. A ker je sporočilo pesmi direktno in močno, kot si tudi sama ugotovila, je Bor močni sporočilni vrednosti dodal še malo kitar in bobnov, mi odeti v rdeče-bele obleke, vse skupaj pa podpisano s črkama A in Ω, kar pomeni Začetek in Konec in je nenazadnje tudi naslov pesmi. Slišite jo lahko na mojem blogu. <http://tinagacnik.blogspot.com/>

Tina, najlepša ti hvala, ker si si vzela čas za tale intervju. Želim ti veliko uspeha še naprej na vseh področjih.

Hvala tudi tebi, Mojca, za intervju in za možnost, da sem svoje veselje delila še z ostalimi, saj je moja zmaga naša zmaga in naša zmaga Njegova zmaga!

Glasbeni portret Bernarde in Marka Finka: Ko se duša izraža po glas

Uredništvo za resno glasbo in balet Televizije Slovenija je pripravilo enourni film, zelo tenkočuten glasbeni portret, v katerem so predstavili umetnika svetovnega slovesa, našega občana, basbaritonista Marka (Marcosa) Finka in njegovo sestro mezzosopranistko Bernardo Fink - Inzko. Glasbeni portret Ko se duša izraža po glas je umetnika spremljal v New Yorku, Gröningenu, Amsterdamu, Berlinu, Nantesu, Celovcu, na Dunaju, v Ljubljani, v Dolenji vasi pri Polici v Svečah na avstrijskem Koroškem.

Jože Miklič

O Finkovih

Marcos (mi ga kličemo Marko, po domače) Fink in Bernarda Fink - Inzko, brat in sestra, sta rojena slovenskim izseljencem v Buenos Airesu v Argentini. Rodila sta se slovenskima staršema, ki sta se po 2. svetovni vojni umaknila kot politična begunca iz Slovenije skupaj z drugimi 7000 begunci. Tam sta si oče Božidar in mama Valentina ustvarila družino, v kateri se jima je rodilo šest otrok, katerim sta privzgojila močno ljubezen do dveh domovin - tako domovine, v kateri sta rojena kot tudi domovine njunih izvornih korenin.

Sicer pa se je v njihovi družini veliko prepevalo. Že kot najstnika sta oba nastopala v zboru Karantanija, ki ga je vodila njuna teta Marija, očetova sestra, in v katerem je prepeval tudi Juan Vasle. Zdaj poleg Bernarde in Marcosa na svetovnih opernih odrih uspešno nastopa še njuna mlajša sestra Veronika.

Danes, ko nastopata pred svetovnim občinstvom, ju veliko teh »korenin«, čustvenega in duhovnega sveta spremlja na njuni poti, čeprav živita ne prepihu. Njuna duša se izraža po glas. Je kot molitev na poti umetniškega ustvarjanja. Značaj pa je prijeten, širok, odločen in ljubezniv.

O Marku

O Marku smo občasno v Grosupeljskih odmevih že kaj napisali. Za tiste, ki si vsega niste zapomnili, naj ponovimo, da se z glasbo profesionalno ni ukvarjal

vse do svojega 40. leta starosti, saj je po poklicu diplomiran agrarni inženir in je pred odločitvijo, da stopi na svetovne operne odre, bil 16 let uspešen predavatelj katedri Agrarne zoologije na Agronomski fakulteti v Buenos Airesu, zadnja štiri leta tudi direktor za podiplomske študije na isti fakulteti. S petjem se je ukvarjal večinoma ljubiteljsko in prepeval v zborih Karantanija in Argentinskem polifonskem zboru. Obiskoval je tudi učne ure petja pri Ivanu Ivanovu in Victorju Sruhu in koristil tečaje evropskih mojstrov, ki so prihajali v Buenos Aires.

Ob življenjski odločitvi za operno petje je prodal še ne popolnoma dokončano hišo v Argentini in je s podporo ljubeče žene Kristine, ki tudi rada zapoje, in nekajmesečne hčerke Cecilije, odpotoval na avdicijo v salzburško Deželno gledališče. »Ljubezen je motor, ki poganja svet naprej. Brez nje si življenja ne znam predstavljati,« pravi Marko, ko se je takrat soočil z veliko in pogumno odločitvijo in se podal na novo in nepoznano pot. Njegova hčerka Cecilija pa pravi, da se je iz te življenjske odločitve svojih staršev naučila, »da je včasih potrebno pošteno tvegati, da si nato pošteno srečen.«

Tveganje leta 1991 se je v Markovem primeru obrestovalo, saj od debitantske vloge Montana v Othellu Giuseppeja Verdija doživlja ovacije na opernih in koncertnih odrih v Baslu, Frankfurtu, Catanii, Bordeauxu, Parizu, na Japonskem, v ZDA in drugod po svetu. Za svoje delo je poleg tujih in domačih nagrad med drugim prejel

tudi Prešernovo nagrado. Zdaj že nekaj let živi z družino v Gorenji vasi pri Polici, kjer občasno obdeluje svoj vrt in ustvarja svoj prijeten kotiček raja okoli sebe, kadar ni na potovanjih oziroma gostovanjih na velikih svetovnih koncertnih odrih.

O Bernardi

Bernardina zgodba je prav tako po svoje očarljiva in vznemirljiva.

Že od srednješolskih let si je želela ukvarjati z glasbo. Malo pred koncem študija na pedagoški fakulteti pa se je udeležila avdicije v Teatru Colon na Instituto Superior de Arte v Buenos Airesu, kjer je bila sprejeta že v prvem krogu. Nato jo je pot vodila k najuspešnejšim svetovnim orkestrom. Pela je z londonskimi, dunajskimi, češkimi filharmoniki, s Filharmoničnim orkestrom radia Francije, Leipziškim orkestrom, Praškim simfoničnim orkestrom, Berlinskimi simfoničnim radijskim orkestrom, angleškimi baročnimi solisti, nastopala je v opernih hišah v Ženevi, Pragi, Montpellierju, Innsbrucku, Rennesu, Barceloni, Salzburgu, Buenos Airesu, pa tudi z ljubljanskimi filharmoniki in še marsikje drugje.

Prejela je dva gremija, nagradi Diapason d'Or, Prešernovo nagrado ter priznanje Republike Avstrije, častni križ za znanost in umetnost. Je svobodna umetnica. Največ v življenju pa ji še vedno pomeni družina. Z možem dr. Valentinom Inzkom ima dva otroke, Valentino in Simona.

Zanimiva je tudi zgodba, ki jo morda nekateri že poznajo, kako sta se spoznala

s svojim možem. Dr. Valentin Inzko je koroški Slovenec in je mednarodno uveljavljeni diplomat. Ko je bil v New Yorku, je v koroškem časopisu zasledil intervju z Bernardo in prevzela sta ga njeno razmišljanje in lepota. Poslal ji je pismo, ... in nato še več pisem. Čez dve leti sta se poročila v New Yorku, na poročno potovanje pa sta odšla v 100. nadstropje WTC - Svetovnega trgovinskega centra. Zdaj živita z dvema otrokoma v stari obnovljeni hiši moževih prednikov Einšpilerjev v koroški vasi Sveče.

O filmu

»Človek še vedno, vse življenje, išče samega sebe. Kdo si, kaj si, kaj želiš, kako to izraziti, katere so tvoje vrednote, kaj je bistvo življenja, zakaj vse to delaš?« so prve izrečene besede v glasbenem portretu dveh svetovno znanih opernih pevcev. V portretu filmski ustvarjalci niso samo nizali uspehov vrhunskih mojstrov, temveč so predstavili globljo zgodbo. Pravijo, da pripoveduje predvsem »zgodbo o lepoti in navdušujoči moči glasbe. Glasbe, ki v najtežjih trenutkih ponuja upanje za svetlo prihodnost, ki odpira vrata v skrivnost tega vesolja in ki človeštvo združuje v eno družino. Veliki umetniki, kot sta tudi Bernarda in Marcos Fink, so posredniki te lepote, ki s svojim ustvarjanjem humanizirajo naš prevečkrat razosebljeni svet. S svojim razmišljanjem, s svojim načinom življenja in tudi z duhovnostjo, ki jo vnašata v umetniško ustvarjanje, Bernarda in Marcos na najboljši možni način spreminjata svet tam, kjer ga je mogoče spreminiti. Pri sebi. Živita svoje sanje, a vendar preprosto in celovito. Z dokumentarno pripovedjo v sliki, glasbi in besedi smo ustvarili poklon idealu Človeka, ki z njima še vedno živi.«

Film je bil posnet v različnih krajih po svetu, kjer sta umetnika pretežno nastopala, nekaj pa tudi doma, ko prikazuje njihove zakonce in otroke v najrazličnejših trenutkih. Na ta način je prikazan tudi delček naše občine, kjer Marko živi s svojo družino. Aplavzi, koncertni nastopi in dolge poti so prepletene z razmišljanji in čustvovanjem umetnikov, izjavami domačih

in tujih glasbenikov, ki z njima sodelujejo (Carmen Piazzini, Riccardo Muti, Nikolaus Harnoncourt, Günther Theuring, Mirko Cuderman, Nataša Valant, Tomaž Faganel), zgodbami družinskih članov (Bernardinega soproga Valentina Inzka in otrok Valentine in Simona, Markove žene Kristine in hčerke Cecilije ter njune sestre, operne pevke Veronike Fink Menvielle, ki ustvarja in živi v ZDA) ter prijateljev in znancev. Prikaže pa tudi dogajanje za odrom in trenutke popolne zbranosti.

Glasbeni portret Ko se duša izraža po glasu so soustvarili scenaristka Barbara Brezavšček Perme, direktor fotografije Bernard Perme, režiser Aleš Žemlja, producentka Tanja Likeb ter urednica in strokovna sodelavka Danica Dolinar.

Po ogledu filma sta Marko in Bernarda dejala, da sta ustvarjalcem portreta izredno hvaležna, da so našli tisto rdečo nit, ki zelo dobro kaže njuno življenje. Marko je še dejal, da si ni želel portreta, ki bi preveč poudarjal in poveličeval njune dosežke. In ustvarjalcem je uspelo, da so uspeli ujeti tudi druge, bolj življenjske trenutke.

Prisluhnili smo tudi zahvali urednice, ki je bila namenjena potrpežljivosti umetnikov ter vso predanost in strokovnost sodelujočih pri snemanju. Oba umetnika sta izrazila tudi veliko hvaležnost ustvarjalcem filma, lahko pa zapišemo, da se je čutilo obojestransko zadovoljstvo v zraku.

Na televiziji ste si film lahko ogledali v torek, 10. 11., ob 21. uri, na 1. programu TV Slovenija, uredništvo Grosupeljskih odmevov pa si je film ogledalo v kinu Dvor v Ljubljani v ponedeljek, 26. 10., na predpremierni predstavitvi, katere sta se poleg ustvarjalcev filma udeležila tudi umetnika Marko in Bernarda.

Z g. Markom smo se osebno že večkrat srečali in vsako srečanje z njim prinaša tisto odprtost in iskrenost, ki si jo je Marko nedvomno pridobil že v odrasčanju v temperamentnem argentinskem okolju. Z go. Bernardo smo se srečali in pogovarjali prvič in (spet je treba reči) kljub tako uveljavljeni umetnici je pogovor stekel tudi z njo tako sproščeno, kot da se že od vekomaj poznamo.

Ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic predavanje po romarski poti Camino

Mestna knjižnica Grosuplje, dvorana, 19. november 2009, ob 18. uri

Na predvečer dneva slovenskih splošnih knjižnic smo v knjižnici gostili gospo Tatjano Bole – Mihelčič, ki nam je predstavila to starodavno romarsko pot v Santiago de Compostela.

Direktorica knjižnice Roža Kek je ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic poudarila, da so knjižnice prostori srečevanja vseh generacij, posredujejo izobraževanje, zabavo in koristno porabo prostega časa. Knjižnice so med najbolj obiskanimi kulturnimi ustanovami v slovenskem prostoru. Vedno večji obisk v naši ustanovi to samo potrjuje.

El Camino je romarska pot v Santiago de Compostela v Galiciji na severozahodu Španije. Je ena najstarejših romarskih poti v Evropi, saj njeni začetki segajo v 9. stoletje. Evropski svet jo je leta 1987 razglasil za Evropsko kulturno pot.

Zakonca Mihelčič sta hodila 32 dni, po 25 km na dan. Marsikdo, ki je prišel na to predavanje, razmišlja o tej poti. Vsem je dala korajžo in jih spodbujala, da ni tako hudo, ko si enkrat na poti.

Vsako leto se na romanje v Santiago poda množica ljudi iz vsega sveta. Razlogi za romanje so različni, veliko jih gre še posebej takrat, ko se znajdejo na prelomnicah življenja. Smisel Camina ni cilj, pač pa pot. Znati je treba hoditi in medtem prisluhniti svojemu telesu in duši, najti stik z naravo in ljudmi.

Marija Samec

Jan kvintet na 1. festivalu narodno-zabavne glasbe v Šentjerneju

V soboto, 17., in v nedeljo, 18. 10. 2009, se je v Šentjerneju na Dolenjskem odvijal prvi festival narodno-zabavne glasbe za veliko nagrado Dolenjske. Udeležil se ga je tudi ansambel Jan kvintet iz okolice Grosupljega. Festival je potekal v dveh delih. V soboto so nastopili mladi ansambli, katerih povprečna starost ne presega 18 let, v nedeljo pa starejši in izkušenejši mački. Ker so člani Jan kvinteta povprečno stari slabih 17 let, so se festivala udeležili v soboto. V mlajši kategoriji

je nastopilo 9 ansamblov iz cele Slovenije. Ob 18. uri zvečer se je začel uradni del festivala. Ansambel je kot 6. po vrsti nastop odlično opravil, kar je opazila tudi strokovna žirija in jim na koncu podelila nagrado za najboljšo melodijo. Melodija je delo g. Franca Korbarja, profesorja trobil na Glasbeni šoli Grosuplje. To je bil za Jan kvintet po festivalu v Števerjanu drugi festivalski nastop in prva festivalska nagrada.

J.G.

MIZARSTVO JAVORNIK

mizarstvo.javornik@siol.net
+386 (0)41 788 531

Koncert z odmevom v Županovi jami

Nedelja, 27. 9. 2009, ob 15. uri, Velika dvorana v Županovi jami

V okviru praznovanj 50-letnice po drugi svetovni vojni ponovno oživiljenega turističnega društva je Županova jama – turistično in okoljsko društvo Grosuplje v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Grosuplje priredilo koncert Mladinskega pevskega zbora Glasbene matice Ljubljana pod vodstvom dirigentke Mateje Kališnik.

Mladi pevci so odšli v jama že ob pol treh, da so zajeli sapo po utrujajočem vzponu po jami in da so se navadili na nizko temperaturo, hkrati pa so preizkusili akustiko. Ob 15. uri smo se ostali obiskovalci zbrali pred jama in pod vodstvom vodičev odšli do prizorišča koncerta v Veliki dvorani. V naši jami se sezona obiskov počasi zaključuje, zbor mladih pevcev pa je s tem nastopom otvoril sezono svojega delovanja. Prav tako se je prvič predstavila njihova zborovodkinja Mateja Kališnik. Mladi pevci so v parih vodili program in domiselno napovedovali pesmi. Poskušali so si odgovoriti na vprašanje, zakaj je zborovodkinja izbrala za nastop v jami prav to pesem: pesem o naravi zato, ker je kraška jama del narave, starinski madrigal zato, ker je tudi jama že stara, pred zadnjo pesmijo pa so ugotovili, da je v programu zato, ker mora biti vsega prava mera. Tudi lep koncert se mora končati, ko je najlepše. V hladu podzemne dvorane in stoje je prava mera res zlata vredna.

V akustični Veliki dvorani so mladi glasovi zveneli čisto in ubrano. Prav čutilo se je, da pevci radi pojejo, da so sprejeli nastop v jami kot nekaj posebnega, slovesnega. Resne in igrive pesmi so se razlivala po dvorani, se odbijale od skal in kapnikov in ustvarjale prijetno vzdušje. S svojo prisotnostjo smo zbudili nekaj netopirjev, ki so nemirno letali pod stropom dvorane. Obiskovalci so si po koncertu ogledali še drugi del jame in se vrnili na beli dan, kjer je njih in mlade pevce čakala pogostitev. Lepo sončno, z glasbo in s prijetnim vzdušjem obarvano nedeljsko popoldne smo doživeli.

Marija Samec

nedelja, 27. december 2009 ob 19:00

v Športni dvorani Brinje

Novoletni gala operni koncert

Janez Lotrič - tenor

Anja Bukovec - violina

Simfonični orkester z dirigentom **Markom Hribernikom**

plesni ansambel FourKlor

koreograf in plesalec Brane Potočan

plesno baletna skupina TeGIBlo z mentorico Špelo Repar,
KD Teater Grosuplje

Občina Grosuplje, Zveza kulturnih društev Grosuplje,
Zveza športnih organizacij Grosuplje

Informacije: 01/786 40 28, www.kultura.si

Predprodaja vstopnic: Zveza kulturnih društev Grosuplje,
Mestna knjižnica Grosuplje

Informiranje javnosti glede vsebin povezanih z ustanavljanjem parka in varstvom Radenskega polja je potekalo vrsto let

V zadnjem času so se v zvezi z vsebino akta o zavarovanju Krajinskega parka Radensko polje začele pojavljati mnoge govorice, ki nimajo realne osnove in bi jih lahko z eno besedo označili kot zavajanja z namenom prestrašiti ljudi. Zato se nam, kot koordinatorju ustanavljanja Krajinskega parka Radensko polje, zdi prav, da nekatere od teh napačno interpretiranih vsebin ponovno pojasnimo in morda s tem razblinimo dvom ali strah posameznikov v zvezi z zavarovanjem Krajinskega parka Radensko polje.

Razširile so se govorice, da bo park prinesel vasem znotraj parka velike omejitve. To pomeni, da ljudje ne bi smeli znotraj vasi graditi ali obnavljati objektov oziroma, da bi za to potrebovali dovoljenja bodoče uprave krajinskega parka. Ta trditev ne velja. Gradnja, obnova hiš, dvorišč ali prodaja stavbnih zemljišč ni stvar parka pač pa občinskega prostorskega načrta, dovoljenja bo, tako kot do sedaj, izdajala upravna enota. Prednostna pravica odkupa nepremičnin s strani države ali občine pa bo veljala le za gozdna, kmetijska ali vodna zemljišča, ne pa tudi za stavbna zemljišča ali stavbe. Pri tem je potrebo povedati, da se v praksi prednostna pravica odkupa zemljišč izvaja le za tista zemljišča, ki imajo z vidika varstva narave resnično izjemen pomen in se oceni, da se le z odkupom lahko tako območje ohrani tudi v prihodnosti. Vasi so vključene v park zato, ker se jim želi nuditi razvojne priložnosti iz dejstva, da so del parka. Omejitev znotraj vasi park ne prinaša.

Območje bodočega parka spada v največji meri pod okrilje dveh krajevnih skupnosti, ki si v enakovrednih deležih delita območje. Lastniki kmetijskih zemljišč, znotraj predlaganega parka, so tako prebivalci ene kot tudi druge krajevnosti. Mnenja, da je ena krajevna skupnost bolj pomembna kot druga, je zato nesmiselno in le neti nestrpnost med krajani krajevnosti. Glede na to, da za vasi omejitev s strani parka ne bo, samo število vasi vključenih v park, še ne pomeni večje pomembnosti ali privilegiranosti ene krajevnosti pred drugo. Z vidika varstva narave namreč štejejo naravne vrednote, biotska pestrost in zavarovane rastlinske in živalske vrste, ki pa se nahajajo na zemljiščih katerih v enakovrednih deležih so lastniki tako ene kot druge krajevnosti. Nihče ni manj ali več vreden. Nenazadnje tudi število kmetijskih površin znotraj parka, ki jih ima nekdo v primerjavi z drugim lastnikom ni merilo večje pomembnosti. Slednji ima lahko na zelo majhnem območju neko posebno in zelo redko vrsto, ki je nikjer drugje ni moč najti in je s stališča varstva narave neprecenljiva. Oba lastnika zemljišč sta enako pomembna, saj skrbita, da se območje ne zarašča in se ohranja status vrednega dela narave.

Na mnenja nekaterih, da ljudje niso bili dovolj informirani o tem, da se ustanavlja park, smo v dokaz nasprotnemu mnenju, pripravili povzetek nekaterih aktivnosti, ki so se izvajale v času

procesa ustanavljanja parka. 12. januarja 2007 smo sklicali neformalni sestanek različnih predstavnikov političnih strank, kjer smo jih seznanili o nameri ustanovitve krajinskega parka. Od sredine leta 2007 do danes smo o vsebinah povezanih s parkom, na kar 17. sestankih, seznanjali predstavnike krajevnih skupnosti znotraj parka. V 25. številkah Grosupeljskih odmevov smo pisali o različnih vsebinah povezanih z Radenskim poljem. Na lokalnem radiu Zeleni val je bilo objavljenih kar 115 prispevkov, vabil, reportaž v povezavi z Radenskim poljem. Od leta 2006 smo organizirali izlete v 4 različne slovenske parke, udeležilo se jih je več kot 200 zainteresiranih prebivalcev tako bližnje kot dalje okolice Radenskega polja. Dve leti zapovrstjo so vsa gospodinjstva na območju Radenskega polja dobila na dom koledar o Radenskem polju, katerega smo v večji meri

osebno razdelili po hišah in v katerem so bile vsakokrat na zadnji strani podane še informacije v zvezi z ustanavljanjem parka in priloženimi kontaktnimi številkami. Izdelale so se številne zgibanke (6 različnih vrst), v skupni nakladi 6000 izvodov. Organiziranih je bilo prek 20 predavanj na temo Radenskega polja, od začetka 2007 dalje pa je dostopna tudi ažurna spletna stran www.radenskopolje.si, kjer se trudimo, da bi podajali čim več informacij, ki bi koristile tako domačinom kot tudi širši javnosti. Na omenjeni spletni strani boste našli še več informacij v zvezi komunikacijskimi aktivnostmi, katerih namen je, da bi se ljudje čim bolj informirali o tem, kaj prinaša bodoči krajinski park.

Vse prebivalce Radenskega polja vljudno pozivamo, da se glede vprašanj, povezanih z zavarovanjem Radenskega polja, obračajo na strokovnjake s strani ministrstva (Mag. Suzana Zupanc Hrastar, tel. 01 478 74 80), občine Grosuplje (Martina Cingerle, tel. 01 78 88 778) ali koordinatorja ustanavljanja parka (Tina Mikuš, tel. 040 655 797), saj jim lahko le tako zagotovimo, da ne bodo napačno informirani ali zavedeni glede parkovne vsebine.

Mag. Tina Mikuš

Če imate kakršnokoli vprašanje nas lahko kontaktirate na spodnji naslov:
CENTER Grajski vrt Boštanj d.o.o., Veliko Mlačjevo 59, 1290 Grosuplje
Uradne ure so v ponedeljek in petek od 8:00 – 10:00,
Telefon: 040 655 796 (Lara Kastelic), 040 655 797 (Tina Mikuš)
Faks: 01 786 50 32 ali 01 786 36 68
e-pošta: info@radenskopolje.si, info@grajski-vrt.si
spletni naslov: www.radenskopolje.si in www.grajski-vrt.si

Krajinski park Radensko polje naj bi bil ustanovljen v decembru 2009

Zaradi zahtevnega postopka priprave stališč do pripomb na osnutek uredbe/odloka o Krajinskem parku Radensko polje, se bo predlog istega dokumenta sprejemal v decembru.

Stališča do pripomb na osnutek akta o zavarovanju Krajinskega parka Radensko polje bodo, po zagotovilih Ministrstva za okolje in prostor, pripravljena najkasneje do konca novembra. Na podlagi njih se bo oblikoval predlog akta o zavarovanju, ki bo poslan v pregled v medresorsko usklajevanje. Hkrati s tem pa bodo stališča do pripomb objavljena na internetnih straneh Ministrstva za okolje in prostor, Občine Grosuplje ter na spletni strani www.radenskopolje.si. Tako si boste lahko vsi zainteresirani ogledali odgovore na pripombe in komentarje v zvezi z osnutkom akta o zavarovanju Krajinskega parka Radensko polje.

Ko se bo medresorsko usklajevanje končalo, se bo predlog posredoval občinskim svetnikom Grosuplja. Ti naj bi predlog akta obravnavali na decembrski Občinski seji in ga tam tudi potrdili. Isto besedilo bo obravnavala nato še Vlada RS na decembrski ali januarski seji v letu 2010. S tem bo uspešno zaključen projekt ustanavljanja Krajinskega parka Radensko polje. Le ta se je formalno začel že s sprejetjem sklepa o soglasju k projektu, ki ga je 14. februarja 2007 sprejel Občinski svet občine Grosuplje. Dodatno pa je omenjen sklep potrdil še podpis sporazuma med občino in državo o sodelovanju pri ustanavljanju in kasnejšem upravljanju omenjenega zavarovanega območja, ki je bil podpisan 13. julija 2007.

Mag. Tina Mikuš

Utrinki iz tradicionalnega Jesenskega pohoda po Radenskem polju

V soboto, 7. novembra, je na Radenskem polju potekal že peti jesenski pohod. Kljub slabi vremenski napovedi, se je pohoda udeležilo 20 pohodnikov. Večina iz Planinskega društva iz Tržiča. Pohod je vodil Toni Gruden. Pred pohodom so pohodniki poslušali predavanje z naslovom "Naravne lepote Radenskega polja - nastajajočega krajinskega parka", ki je potekalo v prostorih galerije Grad Boštanj, predavala je Tina Mikuš.

foto: Tomaž Pirjevec

foto: Tomaž Pirjevec

foto: Tomaž Pirjevec

KOLEDAR DOGODKOV NA RADENSKEM POLJU

• December 2009

KOLEDARJI RADENSKEGA POLJA

Kot že dve leti zapovrstjo, se bodo tudi letošnje leto, v drugi polovici decembra, delili koledarji s tematiko Radenskega polja. Vsako gospodinjstvo, ki živi na območju Radenskega polja, bo dobilo po en izvod na dom. Vse informacije o razdeljevanju dobite na tel. štev. 040 655 796 (Lara Kastelic) ali na info@radenskopolje.si.

FizioFit Mediko

Fizioterapija, kozmetika
in pedikura

Dedni dol 33
1294 Višnja Gora
tel 01 78 84 631, 78 03 069

www.mediko.si,
e-mail: mediko@siol.net

- Klasična fizioterapija
- Manualna fizioterapija
- Nevrofizioterapija
- Ročna limfna drenaža
- Fizioterapija na domu

Vsak mesec nova akcija!
Preverite na naši spletni strani

www.fizioterapija-mediko.si

- Višnji Gori (01 78 84 631)
- v Ljubljani (01 42 73 129).

**Ker ste se odločili, da sebe
postavite na prvo mesto!**

svetovanje, izmere
in montaža na domu

IZDELAVA ZAVES PO NAROČILU

**Šiviljstvo
Kastelic Majda s.p.**

Polica 53, 1290 Grosuplje
tel. 01/786 49 43, 01 786 49 44
GSM 041 347 893

Gledališče Pod mostom iz Velike Loke pri Grosupljem

vabi na

DOBRODELNO PRIREDITEV,

kjer si boste ogledali komedijo:

DVA PARA SE ŽENITA,

ki bo

v soboto, 28. novembra 2009,

ob 18. uri,

v Kulturnem domu

ŠMARJE - SAP.

Ves izkupiček bo namenjen
Društvu Sožitje Grosuplje,
zato vse ljudi dobrega srca lepo vabimo.

GEODETSKE MERITVE Skubic s.p.

Grosuplje, Adamičeva cesta 2

Tel.: 01 786 37 60

Fax: 01 786 31 09

E-pošta: info@geodetskemeritve-skubic.si

www.geodetskemeritve-skubic.si

**Hitro in ugodno Vam opravimo vse geodetske storitve,
kot so parcelacije, ureditve mej, vris objektov v kataster,
izdelava etažnih načrtov, geodetski posnetki, zakoličbe, itd.**

Ljubljanska 17
1290 Grosuplje
tel. 01/ 787-34-22
GSM 040/ 22-44-07

PRODAJA:

- * REZERVNIH DELOV
ZA VSE VRSTE
OSEBNIH VOZIL,
- * DODATNA OPREMA,
- * MOTORNA OLJA
ZA OSEBNA IN
TOVORNA VOZILA,
- * AVTOPLAŠČI

**4 X NA DAN DOSTAVA
ISKANIH REZERVNIH
DELOV V TRGOVINO.**

RAČUNOVODENJE

Vida Kastelic Hočevar s.p.

Zagradec pri Grosupljem 59
1290 GROSUPLJE

GSM 031/390 340 tel. 01/786 27 46
F: 01/786 56 77 E: kastelic.vida@gmail.com

- Vodim knjigovodstvo za vse vrste poslovnih subjektov
- Pri delu uporabljam programsko opremo PRO-BIT in PANTHEON
- Pridem tudi na dom; prevzamem dokumente in vse stvari uredim pri vas – MOJA PREDNOST!

VERIGA JE TAKO MOČNA, KOLIKOR
JE MOČAN NJEN NAJŠIBKEJŠI ČLEN

instalacije d.o.o.

PRAVI NASLOV ZA ELEKTRO MATERIAL IN INSTALACIJE !

Cesta na Krko 9, 1290 Grosuplje
tel. 01/786 26 22, trgovina - 786 36 20

Krajevna skupnost Št. Jurij
in

Turistično društvo
Županova jama Št. Jurij

vabita na otvoritev razstave pod
naslovom

**Spoznaj sosednjo vas - razstava
kapelic in obcestnih znamenj
ter župnijske cerkve
s podružnicami**

v Krajevni skupnosti Št. Jurij avtorja
Toneta Podržaja, ki bo v
petek, 18. decembra 2009, ob 18. uri
v Kulturnem domu v Mali vasi.
Razstava bo odprta od 19. 12. 2009 do
24. 12. 2009, od 10. ure do 16. ure.
Vljudno vabljeni!

**Spoštovana sošolka,
spoštovani sošolec!**

Mimilo je že dobrih 40 let, ko smo 8. a, 8. b in 8. c razred
v letu 1969 zaključevali osnovno šolanje
v Grosupljem na nekdanji stari šoli na Adamičevi cesti.

Naše poti so nato vodile čez hribe in doline in le redkokdaj se srečamo.

**Taka priložnost bo v petek, 4. 12. 2009
od 19. ure dalje, ko se dobimo v gostilni**

S seboj prinesi veliko dobre voje
in spominov na najstniška leta!

Prosimo pa te, da predhodno najpozneje do ponedeljka,
30. 11. 2009, potrdiš svojo udeležbo zaradi rezervacije
na eno od naslednjih telefonskih števil:

031 637 763 Olga Kastelic por. Dimnik

041 344 194 Irma Antončič

031 580 340 Joža Mehle por. Perme.

MEDO šport

TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO

Cesta Toneta Kralja 2, Grosuplje
(Obrtna cona pod Slivniškim hribom)

ŽELITE DOBER KLOBUK, KAPO, BARETKO, ŠAL ?

Kupcem nudimo pester izbor ženskih in moških pokrival
priznanih blagovnih znamk: PAJK, MISTY in drugi.

IZBIRAJTE MED PONUDBO

- Moški in ženski klobuki vseh oblik in velikosti iz toplih materialov kot so volna, zajčja dlaka, angora, umetno krzno, usnje
- Elegantni svečani modni klobuki za posebne priložnosti
- Kape različnih oblik in barv iz volne, žameta in drugih prijetnih materialov
- Francoske baretke, volnene, pletene
- Otroške kape
- Modni šali in rokavice za posebne priložnosti in vsak dan
- Lovski klobuki

Delovni čas: pon. - pet.

08.00 - 12.00

13.00 - 17.00

Sobota

09.00 - 11.30

Tel.: 01/ 787 37 01 • www.biros.si

Husqvarna

Avtoval

Pod Jelšami 2, Grosuplje
info@avtoval.si; tel.: 01 78 11 300

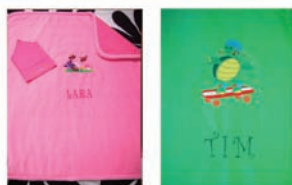

NUDIMO VAM:

- METRAŽNO BLAGO IN POZAMENTARIJO
- NOSEČNIŠKA OBLAČILA
- ŠIVANJE PO MERI, POPRAVLJANJE OBLAČIL
- UNIKATNA OTROŠKA DARILA (ODEJICE, SLINČKI...)
- ŠIVILJSKE TEČAJE

Brezje pri Grosupljem 70b (Sončni dvori), 1290 Grosuplje
 GSM: 031 356 802 www.trgovina-metka.si info@trgovina-metka.si
 Odprto: pon-pet: 9.00 - 13.00 in 15.00 - 19.00, sob: 8.00 - 12.00

10. Festival Stična od 20. 11. do 5. 12. 2009

Vse skupaj se je začelo leta 2000 z idejo o štirih celovečernih prireditvah in v vseh teh letih je festival tako zrasel, da je postal mednarodni, povečal število prireditev in spletel številne prijateljske vezi. Letos je že deseti po vrsti in z njim smo želeli zaokrožiti vseh devet festivalov in tako ponuditi najboljše oziroma najljubše goste. Ne tiste, ki so danes najbolj uspešni v komercialnem smislu, ampak tiste, ki so najbolj navdušili, ki so v Stični pustili delček svojega srca. Pa nekaj tudi tistega, kar smo vedno želeli, pa nam je sedaj uspelo uresničiti. Zato želimo, da se prepustite, da uživate in nenazadnje praznujete z nami. Slavnostna otvoritev 10. festivala je že za nami in prav tako odlični koncerti skupin **Terrafolk**, **Kraški ovčarji**, **Čompe**. Nasmejala nas je komedija **Najemnina** v izvedbi Rozin teatra in Kud France Prešeren. Otroci so uživali v gledališki predstavi **Medvedek Pu**, malo starejši pa so z zanimanjem poslušali potopisno predavanje **Od pingvina do Eskima**.

Niste še vsega zamudili. Prihajata še dva vikenda kvalitetne glasbe, smeha in novih spoznanj. Do 13. 12. 2009 pa si v okviru festivala lahko v galeriji Muzeja krščanstva na Slovenskem ogledate razstavo grafik in fotografij z naslovom **Podobe projektov Kulturnega društva Stična**, naše dolgoletne članice in odlične fotografkinje **Tine Rus**.

Več informacij lahko dobite tudi na naši spletni strani www.kd-sticna.si.

HYPOXI TERAPIJE

KAVITACIJA

POWER PLATE NOVO

SLENDER LIGHT NOVO

AEROBIKA

PILATES

SOLARIJ

PLESNA ŠOLA URSKI

FITNES KABINET

OSEBNO TRENERSTVO

BOWNOVA TERAPIJA

HYPOXI
design your body

OBIŠČITE NAS
BREZJE PRI
GROSUPLJEM

INFORMACIJE IN
REZERVACIJE
051/633 446
www.vitaline.si
info@vitaline.si

Pokličite 051/633 446 in se naročite na brezplačni testni obisk.

Avtoval

Pod Jelšami 2, 1290 Grosuplje

Avtoval
Prodajno
servisni center

www.avtoval.si

Veselite do vožnje

**IZKORISTITE KONEC MOTORISTIČNE SEZONE IN S TEM POSEBNE
UGODNOSTI ZA BMW MOTORNIA KOLESNA IZ ZALOGE**

www.avtoval.si
info@avtoval.si
 tel.: 01 78 11 300

Program festivala Stična

Četrtek, 26. 11. 2009

20.00: Afrika, Petra Šterlek,
potopisni večer
Kulturni dom Stična

Petek, 27. 11. 2009

19.00: Neisha, pop-soul koncert
Kulturni dom Stična
21.00: Freeway Machine, zmagovalci
Natečaja Festivala Stična in Rock
Maratona, predskupine **Negative Two,** rock koncert
Stična točka – bar Jama

Sobota, 28. 11. 2009 – KAVARNIŠKI VEČER

19.00: Laži, ampak pošteno,
Siti teater in Borut Veselko,
monokomedija
20.30: Aleš Hadalin in Joži Šalej,
večer šansonov in evergreenov
Kulturni dom Stična

22.00: Makako Jump, Italija, reggae-
ska koncert
Stična točka – bar Jama

Nedelja, 29. 11. 2009

16.00: Butalski policaj in razbojnik
Cefizelj, Gledališče Toneta Čufarja
Jesenice, otroška gledališka
predstava
Kulturni dom Stična
19.30: Japonska, Branko Strmole,
potopisni večer
Kulturni dom Stična

Četrtek, 3. 12. 2009

19.00: Polona Glavan, literarni večer
Kulturni dom Stična

Petek, 4. 12. 2009

19.00: Igra (The Game), Teater 007,
Makedonija, komedija
Kulturni dom Stična
21.00: Murat & Jose band, hip hop
koncert
Stična točka – bar Jama

Sobota, 5. 12. 2009

19.00: Mandolinski orkester,
Makedonija, koncert
Kulturni dom Stična
21.30: Kontrabant, etno-rock
koncert
Stična točka – bar Jama

FIZIOTERAPIJA

G R O S U P L J E

Fizioterapija

- Poškodbe: zvini, izpahi, poškodbe mišic...
- Ortopedska obolenja: bolečine v vratu, križu, kolenu...
- Športne poškodbe in preobremenitveni sindromi: teniški komolec, ahilova tetiva, trn petnice...
- Urinska inkontinenca: Neocontrol magnetna stimulacija, trening mišic medeničnega dna
- Obraba sklepne hrustanca: MBST terapija

NOVO! Bioresonanca: učinkovita, neinvazivna in neboleča terapija, s katero odkrivamo in zdravimo vzrok alergij, kroničnih bolečin, utrujenosti, obolenja prebavnega trakta, obolenj sinusov, nespečnosti, glavobolov, hormonskega neravnovesja in številnih drugih obolenj.

NOVO! IPL lasersko odstranjevanje dlak: hitro, učinkovito, neboleče in progresivno odstranjevanje dlak po vsem telesu.

NOVO! Freestyler: nova vrsta skupinske vadbe, ki osvaja svet. Dinamična vadba ob glasbi zagotavlja veliko porabo kalorij in odlično telesno pripravljenost.

Power plate: Pripravite se na smučarsko sezono in preprečite poškodbe. Povečajte mišično moč, vzdržljivost, koordinacijo, ravnotežje z vadbo na vibracijski napravi Power Plate.

Skupinske vadbe

- **NOVO! Freestyler** Funkcionalna dinamika
- Terapevtska vadba
- Pilates
- Vadba za nosečnice
- Joga
- Sprostitev- meditacija...

Darilni boni:
razveselite svoje
najdražje z
darilnim bonom
po izbiri

- masaža
- refleksna masaža stopal
- terapevtska masaža hrbet vrat
- paket šestih terapij
- Pregled z bioresonanco
- Powerplate trening
- Terapevtska vadba

www.fizioterapija-grosuplje.si
info@fizioterapija-grosuplje.si

Fizioterapija Grosuplje d.o.o.

Brezje pri Grosupljem 70 (Sončni dvori), 1290 Grosuplje
Telefon: 01 7863-135

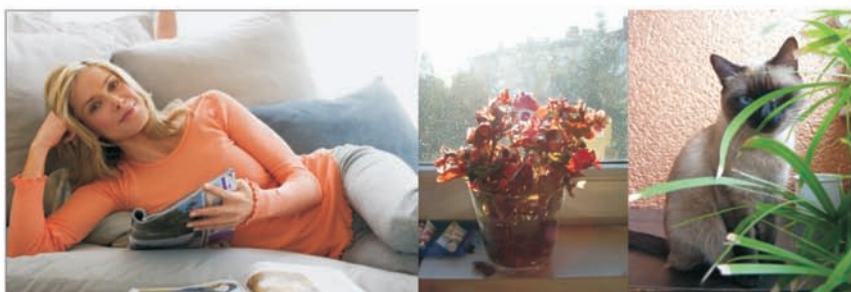

AŽUR

NEPREMIČNINE, DELNICE, SKLADI, MENJALNICA

- najdemo kupca za vašo nepremičnino
- najdemo nepremičnino, ki jo želite kupiti
- uredimo vso dokumentacijo- od sestave pogodbe do predloga za vpis v zemljiško knjigo- v sodelovanju z odvetnico
- spremljamo vas do zaključka posla

**VARNO.
ZANESLJIVO.
STROKOVNO.**

Kolodvorska cesta 2 Grosuplje T 01 7860 880 F 01 7860 881 M +386(0)31 610 644 E azur@siol.net www.azur-nepremicnine.si

MIZARSKES STORITVE

SIMON BABIČ s.p.

Sp. Slivnica 89, 1290 Grosuplje

gsm: **031/587 825**

simon.babic@amis.net

IZDELAVA in MONTAŽA:

- notranjih vrat
- kuhinj
- spalnic in otroških sob
- dnevnih sob
- garderobnih omar

Pregovori o neumnosti

Če bi neumnost bolela, bi kričali v vsaki hiši.

Španski

Samo tepec išče med v osirju.

Nemški

Bedakom in gospodi je vse dovoljeno.

Slovaški

Komur Bog ni dal pameti, mu jo tudi kovač ne prikuje.

Ruski

Parketarstvo Rajko Novak s.p.

Polaganje vseh vrst parketov in laminatov, tekstilnih in plastičnih podov ter obnova parketov.

**Nabava in dostava
vseh podov.**

Tel 041 / 658 – 955

e-pošta:

novak.rajko@siol.net

Ob tednu otroka

Teden otroka je program Zveze prijateljev mladine Slovenije. Temelji na obeleževanju svetovnega dneva otroka, ki ga je leta 1956 priznala generalna skupščina Združenih narodov.

Danes je teden otroka projekt ZPMS, ki se začne vsak prvi ponedeljek v mesecu oktobru. V tem tednu se organizirajo različni prostočasni in razvedrilni programi za otroke v vseh večjih krajih po Sloveniji. V javnost se preko medijev posredujejo sporočila otrok, ki jih pripravi ZPMS na podlagi sklepov Nacionalnega otroškega parlamenta in povzetkov ugotovitev iz analize klicev telefona otrok in mladostnikov (TOM). Tudi na naši šoli smo imeli šolski parlament, kjer smo se pogovarjali z ravnateljico Janjo Zupančič in voditeljico parlamenta Antonijo Raičević. Govorili smo o letošnji temi parlamenta - stereotipi, razizem in diskriminacija - in spoznali, da moramo vsi spoštovati drugačne in diskriminirane. Zavedamo se, da ima vsak otrok pravico biti slišan, zaslišan in vprašan, saj to predstavlja eno izmed temeljnih vrednot Konvencije o otrokovih pravicah.

Otroški parlamenti so možnost za pogovor o vseh vprašanih, ki zadevajo otroke, učence in najmlajše prebivalce kraja. Vsak otrok ima čustva, ki jih ne smemo zanemarjati in zato nobenemu ne bi bilo prijetno, če bi bil diskriminiran ali tarča posmeha. S to temo bomo nadaljevali celo šolsko leto, saj se zavedamo, da se s tem učijo sobivanja v demokratični družbi in sooblikovanja odločitev.

Teden otroka smo popestrili s plesom, ki so ga organizirali učenci devetih razredov. Bil je brezplačen in prirejen za vse razrede naše šole. Za dobro voljo je poskrbel ansambel PARALELKA v sestavi: pevka Katja Brlan, harmonikarja Janez Potokar in Jan Grčar ter DJ Miha & JAKA. Za dobro voljo pa smo poskrbeli vsi udeleženci plesa.

Ker je ples odlično uspel, so nam razredniki obljubili, da bomo v tem šolskem letu lahko organizirali še kakšnega. Zahvalili bi se vsem razrednikom, gospe ravnateljici za dovoljenje ter gospodu Novljanu za ozvočenje.

Živa Kukman, predsednica skupnosti učencev OŠ LA Grosuplje

Palaca Sprostitutve

KOZMETIČNI SALON

PON - TOR : 13 - 20h
SRE - PET: 9-20h
SOBOTA : 8 - 13h
NAHAJAMO SE V
STAVBI ZA
LEKARNO v
IVANČNI GORICI

051 627 427 ali 01/786 92 57

AKCIJA 20.11.-31.12.2009

- Ob nakupu DARILNEGA BONA v VREDNOSTI 90,00 € vam PODARIMO KLASIČNO MASAŽO HRBTA v vrednosti 25,00 € *
- Ob nakupu SPECIALNE NEGE OBRAZA vam PODARIMO DNEVNO LIČENJE v vrednosti 20,00 € (AKCIJA velja od 1.12.-31.12.2009)
- PARFUMSKI DARILNI SETI (La Perla, Elizabeth Arden) - 20 %
- Paket MOJE URICE (specialna nega obraza, kraljevska pedikura, tui na masaža hrbta) Redna cena: 120,00 -130,00 € * Cena paketa: 99,00 € Prihranek: 21,00-31,00 €**

PRODAJNA USPEŠNICA PARFUM

FANTASTIC FLOWER

PONOVNO NA ZALOGI !!!

ZBIRAMO SONČKE- NAGRAJUJEMO ZVESTOBO

V času od 22.10. 2009 do 22.07.2010 ob vsakokratnem nakupu specialne nege obraza, pedikure ali masaže prejmete en sonček. Ko boste zbrali 5 sončkov, vam podarimo ENAKO storitev za katero ste zbrali sončke.

LEPOTNI NOVOLETNI KOLEDAR:

30.11.-5.12.2009 NEGA TELESA
Pri vsaki negi telesa vam podarimo piling telesa
AKCIJA IZDELKOV: La cremerie Pilingi in kreme za telo - 30 %

7.12.-12.12.2009 DEPILACIJA - 15%
AKCIJA IZDELKOV: Naravna masažna olja La cremerie - 40%

14.12.-19.12.2009 NEGA OBRAZA
AKCIJA IZDELKOV: VSI IZDELKI za nego obraza La cremerie - 25%

21.12.-26.12.2009 MANIKURA, PEDIKURA
Ob nakupu kraljevske manikure podarimo poslikavo nohtov.
PEDIKURA - 15 %
AKCIJA IZDELKOV: Kreme za roke in noge La cremerie - 30%

28.12.2009 - 31.12.2009 SVEČANO LIČENJE, NEGE OBRAZA, MASAŽA -15 %
AKCIJA IZDELKOV: Dekorativna kozmetika Nicco Baggio - 15 %

Ob predložitvi tega kupona lahko kupite katerokoli **ogrlico** iz zaloge s **40% popustom.**

Več o naši ponudbi si lahko preberete na naši spletni strani www.palaca-sprostitutve.si, vabimo pa vas, da obiščete tudi našo **spletno trgovino** na naslovu

➔ www.palaca-sprostitutve.si/spletna-trgovina ←

POTRUDILI SE BOMO, DA VAM BO V NAŠEM KRALJESTVU LEPOTE IN DOBREGA POČUTJA LEPO.

Akcijske cene izdelkov veljajo do razprodaje zalog. Vzporedno potekajoče akcije se med seboj izključujejo.
* bon se lahko vnovči za vse storitve po rednih cenah in redne cene paketov
**odvisno od izbora specialne nege

www.palaca-sprostitutve.si, e-mail : salon@palaca.si

dogaja

Programski sestanek članov ZKD Grosuplje in JSKD OI Ivančna Gorica

V torek, 17. novembra 2009, v dvorani Družbenega doma Grosuplje ob 19. uri, smo v naslovu omenjeni imeli sestanek, kjer smo predstavili programske smernice za leto 2010. Vse datume srečanj JSKD OI Ivančna Gorica je predstavila vodja izpostave Barbara Rigler. Služba ZKD Grosuplje je predsednike društev in vodje skupin obvestila o tekočih aktualnih zadevah. Nova internetna stran ZKD Grosuplje www.kultura.si zahteva stalne aktualne informacije društev, jim omogoča predstavitev, fotogalerijo, z vstopnim geslo za društva pa bodo lahko pridobili potrebne obrazce za poročila redne dejavnosti, programska poročila, zahtevke in ostale obrazce, ki so potrebni za delovanje.

Pregledali smo osnutek delovnega in finančnega plana ZKD Grosuplje za leto 2010 in 2011 in seznanili člane KD s pravilnikom o nagradah ZKD Grosuplje. Dve nagradi se bosta podeljevali bienalno, v različnih kategorijah skupini in posameznikom. Zanje smo se odločili, ker bomo tako zapolnili vrzel, ki nastaja ob zdajšnjem podeljevanju nagrad Občine Grosuplje in Zelenega vala. Povabili smo člane na brezplačni program delavnic Dneva odprtih vrat 2009 »Ta veseli dan kulture«, predstavili soliste in ostale izvajalce Novoletnega gala opernega koncerta 2009 in predstavili temelja novega razpisa Občine Grosuplje za kulturo (za redno dejavno in projekte). Tem za pogovor je vedno dovolj. Načelno smo se dogovorili, da se na zboru članov ZKD Grosuplje dobimo v začetku marca 2010.

Naši najmlajši razveseljujejo v decembru 2009

V dejavnosti ZKD Grosuplje, ki se dogajajo ali v kulturnih društvih ali v sodelovanju z JSKD OI Ivančna Gorica, je vključenih kar 120 najmlajših Grosupeljčanov. V ustvarjanju načrtovanega dogajanja in umetniški izpolnitvi naš kulturni dom, ki je v tem času njihov varni dom, lebdi z njimi skupaj v pričakovanju: plesalke TeGiBLo v pripravi koreografije za novoletni koncert 2009, igralci Hiške v postavljanju predstave Pekarna Mišmaš za Veseli december 2009 in naši risarji Male šole risanja že zaključujejo z risbami, ki jih bodo razstavili za Ta veseli dan kulture 2009. Res, december 2009 bo letos zaradi njih še lepši. Organizatorji smo poskrbeli, da se bo za mnoge od njih prvi nastop končal najlepše: pred očmi polnih dvoran. Če predvidevamo po lanskim evidencam, naj bi si dogodke, ki jih pripravljajo najmlajši člani ZKD Grosuplje, ogledalo kar 2000 obiskovalcev. To ni malo. In

bomo naredili vse, da bo spomin na te nastope lep in nezpozaben. Veseli bomo, če bodo te male nastopajoče, ki pridno vlagajo napore in ure v umetniške kreacije, opazili tudi tisti, ki odločajo o prihodnosti mladega mesta. Vsak bi bil lahko ponosen na tako pridne, ustvarjalne in radovedne otroke. Držimo pesti, da bodo zadovoljstvo ob izpolnitvi umetniških kreacij dovolj močno občutili tudi sami, da jih bo navdušenje publike, zbrano spremljanje njihovega nastopa vzpodbudilo, da bodo še naprej želeli ustvarjati. Umetnost se vedno uresniči samo s publiko (gledalci, poslušalci) na drugi strani.

Delavci ZKD Grosuplje ljubimo preobremenjenem urniku lažje delamo, ko čutimo ta pričakovanja malih umetnikov, ki se iz dvorane in garderobe neslišno selijo v naše pisarne.

napovedujemo

»TA VESELI DAN KULTURE«, DAN ODPRTIH VRAT: LIKOVNI, MULTIMEDIJSKI, GLEDALIŠKI IN LITERARNI DOGODKI;

ZKD Grosuplje, Občina Grosuplje

Prešernov rojstni dan bomo praznovali že šestič zapored. S podporo Občine Grosuplje lahko v naš kulturni hram povabimo vse, ki ustvarjajo v naši ZKD Grosuplje. Lahko se udeležijo brezplačnih delavnic, lahko pripravijo lastni dogodek, lahko pa so preprosto dobra publika. Z drugimi besedami: organizatorji to razumemo kot dodatno izobraževanje, impulz za novo ustvarjanje in preprosto druženje. Seveda so nekatere delavnice odprte tudi za tiste, ki niso vključeni v zvezo. Kot običajno smo pripravili tudi program za šole in vrte. Tudi njih smo veseli. Moramo se zahvaliti še Mestni knjižnici Grosuplje in Glasbeni šoli Grosuplje, ki nam v dnevih odprtih vrat odstopita svoji dvorani. Preveč je dogajanja, da bi ga lahko imeli samo v Kulturnem domu. Odpiramo vrata za vse in vas vabimo!

četrtek, 3. 12, ob 17.00, Mala šola risanja ZKD Grosuplje in JSKD OI Ivančna Gorica otvoritev razstave:

MOJA PRVA RAZSTAVA,

tehnika: risba s svinčnikom, mentor: Judita Rajnar

Služba ZKD Grosuplje se že pripravlja na prvo otroško razstavo. Z mentorico Judito Rajnar smo naredili koncept in izbrali razstavne površine in dorekli potrebne tehnične podrobnosti. Nekaj risarjev pridno pripravlja program otvoritve – glasbeni in recitacijski

– ki bo pospremil kar 50 risb s svinčnikom na ogled javnosti. Prodornost, igrivost in velika mera otroške domišljije bodo prepričale. Tako kot so nas delavce ZKD Grosuplje prepričale zbrane ure, ko otroci tiho in disciplinirano ustvarjajo ob sredah popoldan. V pisarno slišimo samo mentorico, kako risarjem daje napotke. Vse, kar se zgodi prvič, ostaja zapisano v spomin. Zato vabimo vse sorodnike in prijatelje naših malih risarjev, da si pridejo ogledat njihove izdelke in jih tako podprejo v njihovem ustvarjanju, jim tako s prijetnim dejanjem povedo, da jim ni vseeno zanje. Razstavo bomo imeli na ogled do 23. decembra 2009. Risbe si boste ogledali pred prireditvami, ki jih je v veselem decembru polno. Prvič. Toplo povabljeni.

četrtek, 3. 12, ob 20.00, ZKD Grosuplje in Občina Grosuplje Glasba-film-kabaret:

DVE OSEBI IŠČETA ERIKA SATIJA,

multimedijski dogodek

O Eriku Satiju: Sin normanskega očeta in škotske matere je kot otrok občudoval ekscentričnega strica Morsko Ptico, potujoče gledališke skupine in cirkuse. Pri šestnajstih je odkril Bacha in Chopina, njegova najljubša pisatelja sta bila Flaubert in H. C. Andersen. Opustil je študij klavirja na pariškem konservatoriju in se zaposlil kot drugi pianist v kabaretu Črna mačka. Odselil se je od doma in se vselil v sobo na Montmartru v neposredni bližini cirkusa Medrano.

Živel je sam, v hiši, kjer je bilo s kredo na zidu napisano: V tej hiši strašijo zli duhovi. V arcuelskih bistrojih je praznil kozarec cenene rdečega vina, iskal človeške toplote in pisal Mrzle komade. Komaj je čakal na tisti dan v tednu, ko je bil povabljen na kosilo k Debussyu. Ta dan je bil zanj praznik. Imel je ducat sivih žametnih oblek enakih krojev, zato so ga klicali žametnih gospod.

Satie je opozarjal: »Ne vstopajte v hišo, ki je brez pohištvene glasbe!« In dodal: »Pohištvena glasba bi zapolnila tisto težko tišino, ki nastane med prijatelji, kadar skupaj večerjajo. Skrajšala bi jim muke, da bi odkrivali pozornost od svojih banalnih pripomb.« Živel je sam, bil je čaščen in preziran, zdaj prezrt. »Publika časti dolgočasje« je zapisal, »ker je dolgočasje skrivnostno globoko.« Tako, to je ...enostaven in zapleten, plašen in pogumen, prazen in poln, statičen in dinamičen ezoterik Satie in Satie Erik (1866 – 1925).

O Bojanu Gorišku: Diplomiral je na Akademiji za glasbo in Ljubljani in nadaljeval študij z enim od najpomembnejših evropskih strokovnjakov za sodobno klavirsko glasbo Herbertom Henckom v Kölnu. V svoji karieri je sodeloval z izjemnimi glasbeniki,

kot so Lucian Berio, Vinko Globokar, Jane Manning, George Crumb, Henri Dutilleux, Irena Grafenauer, John Edward Kelly, David Harman, Walter Proost in drugi. Prav tako tudi s številnimi orkestri, komorno zasedbo Percusion de Strasbourg in drugimi na različnih prizoriščih po Evropi (Nemčija, Italija, Finska, Španija, Avstrija, Švedska, Nizozemska, Švica, Francija, Portugalska). Poleg tega gostuje po dvoranah Evrope (Musikverein - Dunaj, Vatroslav Lisinski - Zagreb, Cankarjev dom - Ljubljana, Tiergarten Kirche, Fontane Haus - Berlin, Cite Internationale des Arts, Musicora - Pariz, Nybrokajen 11 - Stockholm) in ima pogosto koncerte v Združenih državah Amerike (Luisville Concert Hall, Merkin Hall - New York, Steinway Hall - New York, Kennedy Center - Washington), v Venezueli (Teresa Carreño Concert Hall - Caracas), Columbia (Teatro Colon - Bogota) in na Kitajskem (Peking Concert Hall), etc.

Bojan Gorišek je zavezan tehtni izbiri repertoarja in najvišjim merilom izvedbe, je navzoč na ključnih svetovnih prizoriščih, a zasidran v domačem glasbenem okolju. Njegova diskografija obsega več kot dvajset solističnih plošč z deli največjih avtorskih osebnosti 20. stoletja. Posnel je celotni opus Erika Satija. V zadnjem času je glasbeni svet navdušil s svojimi interpretacijami Arva Pärta in Philipa Glassa. Krstil je mnogo novitet slovenskih skladateljev Marija Kogoja, Alda Kumarja in Milka Lazarja. Prejel je več nagrad za svoje delo, vključno z najnovejšo prestižno nacionalno nagrado za umetnost Nagrado Prešernovega sklada v letu 2006. Je profesor za komorno glasbo na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

O Janezu Škofu: Janez Škof se je rodil leta 1960 in je diplomiran filmski in gledališki igravec ter harmonikar in pevec. Nastopil je na vseh ljubljanskih in slovenskih gledaliških odrih, dolgo je bil član ansambla Slovenskega mladinskega gledališča, trenutno pa je član ljubljanske Drame. Kot harmonikar in pevec je zaslovel predvsem kot interpret poezije Daneta Zajca, sicer pa je tudi član glasbene skupine Compe.

Čeprav je širšo medijsko prepoznavnost dosegel z vlogami v nekaterih televizijskih oddajah in nadaljevankeh (Teater Paradižnik, Naša mala klinika, itd.) in reklamnih spotih, je

v strokovnih in gledaliških krogih cenjen kot interpret z močno notranjo energijo in izrazno močjo. Leta 2005 je prejel Borštnikovo nagrado za naslovno vlogo v uprizoritvi Shakespearove igre Kralj Edvard II.

Povabljeni na resnično atraktiven in osrednji dogodek praznovanja Prešernovega rojstnega dne ZKD Grosuplje. Ne boste verjeli, da je to tudi rojstni dan igralca Janeza Škofa. Imeli se bomo lepo tudi po prireditvi, ko vas vse povabimo na kulturno pojedino.

petek, 4. 12, ob 9.00 uri in 10.30, Loški oder Milan Dekleva:

MAGNETNI DEČEK,

mladinska igra;

Vsebina predstave: Zgodba o dečku Netku, ki zaradi zavračanja najbližjih misli, da je neprivlačen in se počuti osamljenega. Po pomoč se zateče k magnetologu Albertu, ki ga namagnetni in Netek postane Magnetek. Igra je tekstovno zelo bogata, polna besednih iger in zato zanimiva otrokom z že dobro razvitim govorom. Hkrati pa ponujajo liki, polni karakternih lastnosti in vsak s po vsaj enim songom, gibalno in zvočno pisano uprizoritev, privlačno tudi najmlajšim

O avtorju: Milan Dekleva je slovenski pesnik, pisatelj, dramatik, publicist, novinar, urednik, skladatelj in glasbenik. Diplomiral je iz primerjalne književnosti in literarne

teorije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Zaposlen je kot urednik na RTV Slovenija, sicer pa je deloval tudi na Radiu Študent, pri časopisnih podjetjih Dnevnik in Tribuna ter sodeloval z mnogimi slovenskimi kulturnimi organizacijami. Dekleva je človek mnogih talentov, sicer najbolj poznan kot književnik, predvsem kot avtor lirčne poezije (mnoge njegove pesmi so uporabljene kot besedilo zimzelenih slovenskih popevk), pa tudi kot igravec rugbyja (več kot 100 tekem) in kot član slovenske glasbene skupine Salamander (ki so jo sestavljali mnogi znani slovenski ustvarjalci, Lado Jakša, Tomaž Pengov, Jerko Novak in drugi). Je tudi skladatelj scenske glasbe.

Napisal je več pesniških zbirk za odrasle, med katerimi je tudi ena vidnejših - Panični človek (1990). Otrokom pa je znan predvsem po dramskih delih, kot so Magnetni deček (1982), Igra o strašnem volku (1991), Totalka odštekana dan (1992) in Bučka na Broodwayu (1993). Veliko je bilo uprizorjenih kot lutkovne igre.

Gre za prodornega literarnega ustvarjalca, Prešernovega nagrajenca (2006), ki je tudi dobitnik Kresnika 2006, Veronikine nagrade 2008. Za svoje ustvarjanje je Dekleva med drugim prejel tudi Jenkovo in Rožančevo nagrado, ki sta mu v njegovi zbirki priznanj najljubši.

Zato je vmesno dodati, da pri tematiki, ki jo predstavlja Magnetni deček, uživajo današnje generacije otrok prav tako, kot so deset let nazaj. Predstava je bila izbrana na Regijsko srečanje otroških gledališč v selekciji JSKD R Slovenije v letu 2009. Odlikuje jo dobra ansambelska igra, čista scenografija in režija. Predstavo smo ponudili učencem druge triade OŠ.

Ustvarjalci predstave: režija in glasbena oprema: Iztok Drabik, igrajo: Martin Lunder, Gašper Murn, Urša Bobnar, Julio Gulan, Jan Bertancelj, Liza Stanovnik, Onia Brank Pečko in Špela Bobnar.

ob 19.30, Literarna skupina KD Teater Grosuplje

LITERARNI VEČER,

člani skupine z gostom

Jurij Hudolin je bil rojen leta 1973 v Ljubljani, kjer je leta 1992 tudi maturiral. Do leta 1995 je na ljubljanski Filozofski fakulteti študiral primerjalno jezikoslovje in srbohrvaški jezik, istega leta pa je postal svobodni književnik, kar je še danes.

Bil je leposlovni in odgovorni urednik revije Apokalipsa, urednik založbe VBZ, še vedno pa je član uredniškega odbora knjižne zbirke Beletrina in magazina Balcanis. Prevedel je več kot deset del avtorjev iz exjugoslovanskega prostora in uredil več antologij mlajše hrvaške, srbske in bošnjaške poezije. Napisal

➤ je prek trideset spremnih besed, piše pa tudi kolumne za različne časopise. Leta 2004 je objavil zbirko kolumen Pusti ti to, ki jih je objavljajal v tedniku Mladina. Skupaj z Mitjo Čandrom je napisal dva scenarija: Piši mi Medana, piši mi ljubezen in Žoga nam je padla na glavo (Portret Milka Đurovskega). Njegovo delo je revialno prevedeno v več kot dvajset različnih jezikov, v samostojnih knjigah pa je izšlo v hrvaškem, srbskem, makedonskem, češkem in angleškem prevodu. Doslej je objavil naslednje knjige poezije: Če je laž kralj, Ajdbog in ptičvolkkača, Bestije, Divjanje, Prividi nemirnega čudaka, Govori ženska, Ljubezni in romana Objestnost in Pastorek. Slednji je s svojo pretresljivo pripovedjo o odraščanju in nasilju v družini vzbudil veliko pozornosti. Srhlijivi in za nevajenega bralca (pre)trdi realizem udari že takoj na začetku knjige. Intima in trpljenje neke družine v slovenski literaturi že dolgo nista bila prikazana s tako disciplinirano distanco neobtoževanja, kot nam to v Pastorku prikaže Jurij Hudolin. Ob izidu se je veliko govorilo o avtobiografskosti Benjamina Zakrajška, knjižnega pastorka, ki jo Jurij v več intervjujih, ki so bili objavljeni ob in po izidu knjige, potrdi. Brez zatikanja skoraj s ponosom pove, da so mu knjige, ki jim dandanes posveča zajeten del svojega življenja, spremenile življenje in ga popeljale iz pekla, ki ga je kot odraščajoč fant doživljal v zakotni vasi blizu Pule. Večer z Jurijem Hudolinom oblikujeta člana literarne skupine KD Teater Larisa Daugul in Jan Pirnat. Obeta se zanimiv večer iz dveh razlogov: Jurij Hudolin je nekaj časa živel v Grosupljem, je zelo pronicljiv in direkten sogovornik. Povabljeni na literaturo.

**»TA VESELI DAN KULTURE«,
DAN ODPRTIH VRAT:
GLEDALIŠKE, VOKALNE, ETNO
IN PLESNE DELAVNICE ZA
ŠOLE, VRTCE IN ČLANE ZKD
GROSUPLJE;**

ZKD Grosuplje, Občina Grosuplje četrtek, 3. 12., ustvarjalne delavnice za šole in vrtce

Ponudbo, o kateri pišemo, bomo ponudili šolam brezplačno. Vse informacije smo oddali tudi Ministrstvu za kulturo, ki nas bo uvrstilo v predstavitev ponudbe vseh kulturnih ustanov na rojstni dan velikega pesnika. Nekaj delavnic smo pripravili tudi za naše skupine, zato da bodo mali umetniki in njihovi starši zgodaj spoznali, da je stalno izobraževanje temeljni del umetniškega ustvarjanja. Izbira mentorjev je bila zelo premišljena in smiselna v okviru programa, ki ga pripravljajo skupine za letošnjo sezono.

**9.00 – 11.00, dvorana Glasbene šole;
glasbena**

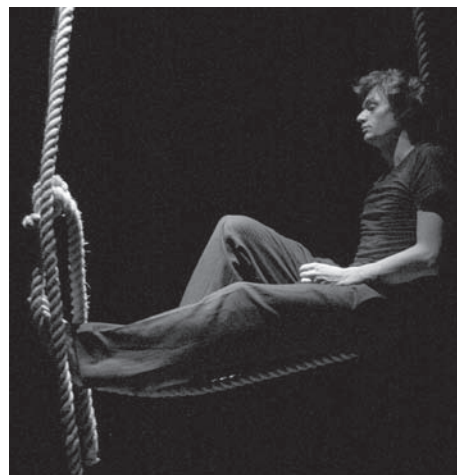
»ZIMA PRIHAJA; LETO ODHAJA«

z družinsko etno zasedbo Volk Folk

Skupina VOLK FOLK iz Ilirske Bistrice nadaljuje družinsko godčevsko in pevsko tradicijo s tega konca Slovenije, posebej še iz vasi Velika Bukovica, od koder rod izvira.

Zemljepisno se tu stikata Notranjska in Primorska, v glasbi pa se srečujejo in prepletajo sredozemski in alpski vplivi. Način njihovega glasbenega izvajanja sega od popolnoma zvestega izročila do svobodnejših predelav z avtorskimi posegi. Nina igra oprekelj (brano) in tržaško diatonično harmoniko (plonarco), Gregor violino (škant), Romeo pa kontrabas (bas). Vsi trije tudi zapojejo. V izvedbah poskušajo predstaviti dediščino v dovolj izvirni obliki, pri čemer ne tajijo svojega glasbenega temperamenta. Uporabljajo pa diatonično harmoniko plonarco, ki je bila izdelana pred približno stotimi leti, oprekelj, brano, violino, škant, boben, okarino ter kontrabas. Godčevska zasedba violina, oprekelj in bas je bila na Slovenskem najpogostejša zasedba vsaj od Valvasorjevih časov do konca 19. stoletja

Zanimiv izlet v slovensko etno glasbo z izvajalci, ki jih poznavalci uvrščajo med najboljše izbiri ta hip. Priporočamo za 4., 5. in 6. razred OŠ!

**8.30 – 11.30, oder Kulturnega doma;
gledališka =**

»ODRSKI GIB«

s Primožem Bezjakom za Gledališče Hiška

Primož Bezjak bo s svojimi izkušnjami na gledališkem in plesnem področju mladim ustvarjalcem Gledališča Hiška pomagal ustvariti karakterje in opredeliti gledališki prostor na odru. Skozi gib jim bo pomagal izostriti in poenostaviti pripoved zgodbe. Kadar beseda utihne, njeno vsebino sporoča telo igralca.

Primož Bezjak je rojen leta 1977 v Mariboru, na AGRFT je končal študij dramske igre. Dejaven je na področju gledališča, filma in televizije. Posebej izstopa njegovo sodelovanje z gledališko plesno skupino Betontanc. Je dobitnik Zlata ptica za scenske umetnosti leta 2003 za "improvizacijo, raziskovanje in izdelavo plesno-gledališkega materiala ter kompozicijo, v kateri se odražata izredna umetniška občutljivost in inteligenca". Je član Mladinskega gledališča Ljubljana od leta 2009.

**11.30 – 13.00 oder Kulturnega doma;
plesna =**

»RENASANSA V PLESU«

s plesalko Tanjo Skok

»Tristo let star plesni jezik je bil v času nastajanja na vrhu elitnih načinov umetniškega izražanja na evropskih dvorih. Skozi njega so se zrcalila stališča do osnovnih meril, ki vplivajo na življenje posameznika - etika, politika, kultura.« V procesu kreacije je plesalka Tanja Skok zanimalo osnovno vprašanje estetike in njene umeščenosti v sodobni čas. Iz tega razmišljanja izvira povabilo učencem višje triade, da se kot laiki seznanijo s plesom baroka.

Tanja Skok se je izobraževala na London Contemporary Dance School, kjer je

poleg redne diplome opravila magisterij. V Londonu je v bila v zadnjem letu študija članica London Contemporary Dance School Performance Group. Od leta 1996 dalje njeno delo vključuje umetniško vodstvo, poučevanje in koreografiranje v okvirih Plesnega studia Intakt, redno poučevanje sodobne plesne tehnike na Umetniški gimnaziji za sodobni ples ter sodelovanje v številnih glasbenih, vizualnih in filmskih projektih. V času od konca študija pa do danes je v Sloveniji plesala v predstavah koreografov kot so Sinja Ožbolt, Matjaž Farič, Branko Potočan in Uršula Teržan. Kot koreografinja in pedagoginja deluje tudi v Črni gori in na Hrvaškem.

Z zgodovinskimi plesi se je pričela seznanjati že v času študija v Londonu, intenzivno pa se je z njimi začela ukvarjati leta 2003, ko se je izobraževala pri priznanih evropskih strokovnjakih s področja renesančnih plesov (Barbara Sparti, Veronique Daniels, Lieven Baert, Bruna Gondoni) in baročnih plesov (Marie Genevieve Masse, Cecilia Gracio Moura, Beatrice Massin, Françoise Denieau). Preučevanje teh plesnih zvrsti vključuje spoznavanje različnih oblik plesne notacije v obdobjih od 15. do konca 18. stoletja, vmeščenosti plesa v družbeno življenje in spoznavanje družbeno političnih situacij, ki so vplivale na razvoj tako družabnih kot gledaliških zvrsti plesa.

V letu 2005 je pripravila plesni prvenec z naslovom Bassa Continua v produkciji Plesnega teatra Ljubljana, ki je izbrana v glavni program na tretjem Slovenskem plesnem festivalu GIBANICA.

sobota, 5. decembra 2009, od 10.00 do 12.00 ure, na odru Kulturnega doma, delavnica »RENEANSNA V PLESU« še enkrat, samo za skupino TeGIBlo KD Teater Grosuplje.

10.00 – 14.00, dvorana Mestne knjižnice Grosuplje; zborovska

»BRANJE IN IZVAJANJE IZ PARTITUR SODOBNIH ZBOROVSKIH SKLADB«

z Andrejo Martinjak

Lani je Andreja Martinjak navdušila zborovodje in člane pevskih zborov, ker so na delavnici delali konkretno in dobili veliko praktičnih, uporabnih napotkov za dobro fraziranje. Zato smo se letos skupaj z vodjo JSKD Ol Ivančna Gorica, mag. Barbaro Rigler, dogovorili, da jo spet povabimo. Tema delavnice se bo udejanjila na rednih letnih srečanjih pevskih zborov, ko bo moral vsak od prijavljenih zborov v obveznem programu izvajati sodobno skladbo slovenskega avtorja. Napotki strokovnjaka, kot je Andreja Martinjak, bodo dobrodošli. Če bo sprejela povabilo, bo na omenjenih srečanjih JSKD Ol Ivančna Gorica strokovno ocenila nastope in izvajanje naših zborov.

Andreja Martinjak je leta 2000 diplomirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani (smer glasbena pedagogika) z nalogo "Učitelj zborovodja" pri prof. dr. B. Oblak in prof. M. Vatovcu. V času študija in po njem se je dodatno izobraževala na več kot desetih različnih domačih in tujih seminarjih oz. simpozijih. Sodelovala je v šestnajstih različnih zborih, jih korepetirala in vodila. Od januarja 2003 je zborovodja Mešanega komornega zbora Ljubljanski madrigalisti. Začnejo peti tole zgodbo zbora: maja 2003 na Mednarodnem tekmovanju v Zadru prejme 1. mesto in "Zlatni križič opatice Čike"; oktobra 2004 prevetrio zasedbo, imajo tematske koncerte po Sloveniji, Avstriji in Nizozemski; pripravijo božične koncerte, zborovsko-literarni večer v spomin Srečka Kosovela, v juliju 2005 organizirajo odmeven

seminar afriške zborovske glasbe, izvedejo koncertni cikel "Pesem je ljubezen", imajo koncertno turnejo v Rimu in Vatikanu. V maju in juniju 2006 s koncerti »Vzcvetela je roža« obeležijo 15. obletnico delovanja, jeseni 2006 imajo koncertno turnejo po Nizozemski (Utrecht, Amsterdam in Haarlem), aprila 2007 se vrnejo na mariborski oder in osvojijo zlato plaketo na 20. slovenskem državnem zborovskem tekmovanju Naša pesem 2007. Še dodajajo, da jih prihodnost izziva. Nadaljnje zborovsko poustvarjanje zbora bo prineslo v prostor zborovskega petja novo svežino in prepoznavno muzikalnost. Z veseljem in samozavestjo so izdali sedmo zgoščenko, ki so jo poimenovali „BLIZU SRCA“. Zborovodkinja Andreja Martinjak je aprila 2007 na 20. slovenskem zborovskem tekmovanju NAŠA PESEM 2007 dobitnica nagrade in štipendije za najbolj perspektivno zborovodjo po izboru žirije ter dobitnica nagrade za najboljšo izbiro programa.

čet, 10. 12, ob 19:00, Najstniški abonma 2009/2010 – Ufurej se!, Slovenska Kinoteka Ljubljana, Kinotečni klub in ZKD Grosuplje

FILM O NAJSTNIKIH,

po filmu razgovor o vsebini filma

V sodelovanju s Kinotečnim klubom Slovenske kinoteke Ljubljana bomo s pomočjo Mitje Reichenberga, vodje programskega oddelka oblikovali drugi najstniško abonmajski dogodek Ufurej se!. S pogovorom po projekciji bomo udejanili osnovni cilj Kinotečnega kluba, citiram: »...omogoča nam doživljanje izkušnje, ki jo imenujemo »ogled filmske predstave«, omogoča nam druženje, razpravo, diskusijo, refleksijo, argument in transformacijo podobe skozi komunikacijo. Skozi komunikacijo z medijem in komunikacijo med opazovalci«. Med abonmajce Ufuraj se! vabimo tudi ljubitelje filma.

sob, 12. 12, ob 10.00, Gledališče HIŠKA, KD Teater Grosuplje in ZKD Grosuplje - Veseli december 2009

Svetlana Makarovič:

PEKARNA MIŠMAŠ,

premiera

V Veselem decembru 2009 naša ponudba vsebuje zgodbo, ki je vsem poznana: to je pravljica PEKARNA MIŠMAŠ izjemne Svetlane Makarovič. Takole je zapisano o peku, glavnemu liku v pravljici: »V pravljici lik Mišmaša predstavlja nekaj zelo skrivnostnega. Morda ravno zaradi tega, ker ne govori veliko. Tudi njegove miške se obnašajo zaradi njega zelo skrivnostno in so večino časa skrite. Nihče v vasi ne more veliko zvedeti o njem in ogled peke kruha ni dovoljen prav nikomur. Vendar je bralec lahko popolnoma prepričan, da je Mišmaš zelo dobra oseba, ker se je znal

➤ prijazno nasmejati in glede na to, da je rade volje pekel kruh za prebivalce vasi, sklepamo, da je bil zelo dober.« Veliko pravljico bo za mlade ustvarjalce in za veselo decembrsko vzdušje priredila mentorica Irena Žerdin. Lik Mišmaša jo je zavedel celo do te mere, da bodo prvič predstavo zvrstno poimenovali muzikal. To pa pomeni, da bo poleg plemenite vsebine pravljici dodano še veliko glasbe. To je za predstavo priredila Sabina Benedik. Seveda to pomeni, da boste doživeli glasbeno spremljavo v živo in tudi več petja med igralskim ansamblom. Majhna in žgečkljiva podrobnost: vloge črnih mišk so bila zaupane fantom, dobršen del njihovega nastopa je ob mesenju črnega testa tudi petje. Poleg repa, ki ga imajo kot miške, so izvrstni tudi v hip hop rapanju. So pa ostale miške še sive, rumene in bele barve. V kakšnem stilu prepevajo one, pa na predstavi.

Člani otroškega Gledališča Hiška bodo v razigranem otroškem vzdušju otrokom predstavili voščilo za leto 2010 s sporočilom pravljice, ki se konča zelo skrivnostno; pisateljica nakaže, da je v eni drugi vasi videla pekarno z napisom "Pekarna Mišmaš" in čeprav ne vemo, če je ta pekarna ravno od našega Mišmaša, nam pusti veliko upanja, da je z glavnim likom vse v redu in da še naprej peče najboljše kruh. Tako se bo zgodilo tudi pri nas, saj bo pek Mišmaš skupaj z miškami in po stari dobri navadi prišel nazaj na oder z dedkom Mrazom, ki bo razdelil bonbončke med otroke. Če bodo otroci staremu možu zapeli kakšno pesmico, pa mu bodo lahko prišepnili še svoje skrite želje za novoletno obdaritev.

Ustvarjalci predstave: režija in priredba: Irena Žerdin, kostumografija in scenografija: Tina Dobrajc, priredba skladb: Sabina Benedik, glasbo v živo izvajajo: Sabina Benedik (pianino), Benjamin in Kristina Gruden (ritmična spremljava), produkcija: KD Teater Grosuplje & OŠ Louisa Adamiča Grosuplje in ZKD Grosuplje

Gledališki ansambel: Rok Žerdin, Tjaša Furlan, Lea Gostinčar, Lovrenc Škoda, Andraž Zupančič, Petra Skubic, Staša Vidic, Manca Kastelic, Natalia Planinšek, Nina Žerdin, Pia Žmuc, Veronika Gavez, Eva Kastelic, Luka Bučar, Tim Lavrič, Lea Turšič, Petruša Rombo, Manica Petrič in Eva Gavez.

To, da se boste imeli mali obiskovalci lepo, se trudimo vsi omenjeni. Uspehi Gledališča Hiška, ki se je s svojimi predstavi že trikrat zapored uvrstil na državno srečanje med najboljše produkcije otroških gledališč v Sloveniji, jasno kažejo, da smo temelje dobrega gledališča usidrali na zdravo podlago: Veseli december. Več je ponovitev predstav, več mojstrskih igralskih večšin se naučijo mali igralci. Mogoče pa nas bo na eni od predstav obiskala tudi avtorica Svetlana Makarovič. Standardno zaključujemo pisanje: vsi lepo povabljeni na naše predstave. Posebej še naši mali otroci Otroškega abonmaja

2009/2010, ki imajo pri nakupu vstopnic 50% popust. Predstave za izven so še v soboto, 12., ponedeljek 14. in spet soboto, 19. decembra 2009. Predstavi ob sobotah sta ob 10.00 uri, v ponedeljek pa ob 17.00 uri.

sreda, 23. 12, ob 16.00, dvorana Družbeni dom; ZKD Grosuplje in Občina Grosuplje

OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI,

kulturna prireditev s predstavitev knjige poezij MOJ SVET gosta, igralca in pesnika Toneta Kuntnerja

Naj spomnimo: Dan samostojnosti in enotnosti je državni praznik v Sloveniji, ki ga praznujemo 26. decembra; je dela prost dan. Ta dan obeležuje razglasitev rezultatov plebiscita 26. decembra 1990 (plebiscit je potekal 23. decembra 1990), na katerem je od 93,2 odstotkov udeleženih volivcev na vprašanje »Ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država?« okoli 95 odstotkov odgovorilo pritrdilno (tj. 88,5 odstotka vseh volivcev), s čimer se je začela osamosvojitve Slovenije. Do septembra 2005 se je praznik imenoval le dan samostojnosti, a so ga s spremembo Zakona o praznikih in dela prostih dnevih dopolnili z in enotnosti, saj naj bi ta dan namreč Slovenci pokazali največjo mero enotnosti v svoji zgodovini. V dogovoru, ki ga imamo kot izvajalci programa javnega interesa v kulturi Občine Grosuplje, na Zvezi kulturnih društev vsako leto pripravimo program, na katerega so povabljeni vsi svetniki Občine Grosuplje kot tudi vsi ostali prebivalci občine. Poseben gost programa letošnjega državnega praznika bo Tone Kuntner.

Nekaj besed o njegovem življenju in ustvarjanju: Rojen je bil na Tratah v Slovenskih goricah leta 1943. Osnovno šolo je obiskoval na Zg.Velki (Marija Snežna) in klasično gimnazijo v Mariboru, kjer je maturiral leta 1963. Študiral je igralsko umetnost na AGRFT v Ljubljani in diplomiral leta 1968. Od tega leta do upokojitve 2005 je bil stalni član Mestnega gledališča ljubljanskega. Še vedno sodeluje pri umetniškem programu na radiu, pri filmu in na televiziji. Od leta 1986 je tudi predavatelj za umetniško besedo na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Še vedno piše poezijo. Je član Društva slovenskih pisateljev, član slovenskega PEN kluba, član Društva dramskih umetnikov Slovenije in Društva slovenskih filmskih delavcev. Za svoje delo je prejel nekaj nagrad in priznanj: Prešernova študentska nagrada 1967, Nagrada Prešernovega sklada 1970 (za poezijo), Priznanje ZDUS 1980, Borštnikova nagrada 1983, Severjeva nagrada 1985. Objavil je, vključujoč izbore, čez 20 pesniških zbirk. Pesmi so izšle v zbirkah ali posamično tudi v več tujih jezikih: nemščini, angleščini, francoščini, italijanščini, madžarščini, srbsščini, hrvaščini, makedonščini, češčini.

slovaščini, ruščini, gruzinščini, romunščini ... Pesmi, ki so zavezane slovenski besedi in zemlji, bo interpretiral avtor sam iz na novo ponatisnjene knjige izbora pesmi Moj svet. Seveda si slovenstva brez petja in glasbe kar ne moremo predstavljati. V ta del programa bodo prispevali tudi člani ZKD Grosuplje: vokalna skupina Brinke z zborovodkinjo Tino Vahčič, KD Šentjurski oktet in ŽePZ Lastovke pod vodstvom Mojce Intihar, KD Teater Grosuplje. V celoto bo preplet avtorske poezije in slovenske narodne pesmi povezala pedagoginja Glasbene šola Grosuplje, Cita Galič s citrami. Vse ustvarjalce programa, gosta in praznik nam bo predstavila novinarka in moderatorica Tadeja Anžlovar. Slavnostni govornik bo župan Občine Grosuplje Janez Lesjak. Povabljeni v dvorano Družbenega doma Grosuplje, v sredo, 23. decembra 2009 ob 16.00 uri popoldan.

Nedelja, 27. 12, ob 19.00, Športna dvorana Brinje Grosuplje; ZKD Grosuplje, ZŠO Grosuplje in Občina Grosuplje

NOVOLETNI GALA OPERNI KONCERT

Že sedmič zapored vas vabimo na najprestižnejši dogodek v letu. Letos mu bomo dali poseben pomen. ZKD Grosuplje ima novo internetno stran in logotip stiliziranega keltskega vojščaka, ki se veže na eno izmed prvih kultur, ki je bivala na območju občine Grosuplje, na Magdalenski gori. Prav zato bomo za drugo desetletje drugega tisočletja po keltskem običaju s tipičnim okrasjem »klicali« dobre duhove. V ta dramaturški koncept se bodo priključili plesalci: naše male baletke iz skupine TeGIBlo in izjemna zasedba fizičnega gledališča FuorKlor pod vodstvom Braneta Potočana. Plesalci bodo letos prvič plesali na obeh straneh osrednjega odrskega dela dvorane, tako na tleh kot v zraku. Spektakel, kot ga še ni bilo. Dodajamo samo še to, da o glasbi ni potrebno razlagati veliko, kadar gostimo umetnika s tako zvenečim imenom: izjemnega tenorista Janeza Lotriča in atraktivno violinistko Anjo Bukovec. Orkester in dirigent Marko Hribernik pa sta nas očarala že lani. Glasba bo novoletnemu času primerna: znani operni šlagerji in filmska glasba.

Violinistka Anja Bukovec je vrhunska glasbenica in priljubljena medijska osebnost. Ob tehnični dovršenosti izstopa zaradi prepoznavnega sloga, edinstvene interpretacije in komunikacije z občinstvom. Je prepoznavna in cenjena oseba, ki je lik kulturne ambasadorke pilila na šolanju v Pragi pri profesorju Jaroslavu Foltynu, Kölnu in na Dunaju pri profesorju Igorju Ozimu, Ljubljani pri profesorju Vasiliju Meljnikovu. Nastopa kot solistka in navdušuje občinstvo po vsem svetu. Nadarjena solistka brez zadržkov razkriva pogled na svet in dogajanje

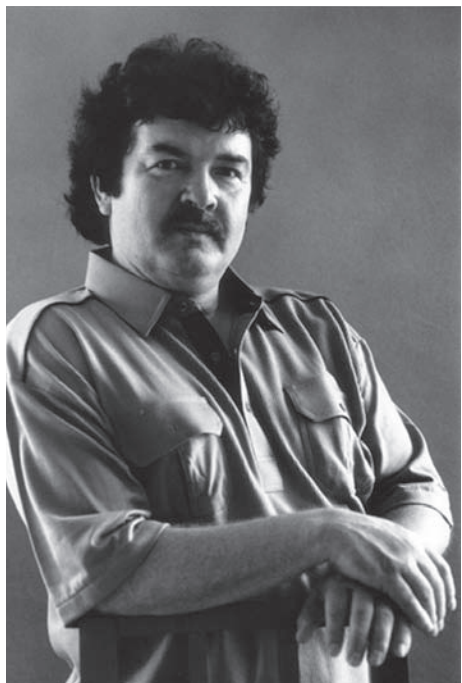

okoli nje ter zmaguje na tekmovanjih in festivalih po svetu.

Leta 2008 je Anja Bukovec v sklopu samostojne svetovne turnee nastopila na elitnih lokacijah v Kairu, Tel Avivu, Madridu, Lizboni, Berlinu, Edinburghu, Pragi, Bratislavi, Sarajevu, Skopju, Kijevu, Ottawi, New Yorku in Washingtonu. Izdala je tudi svojo drugo zgoščenko z naslovom Follow, imela čast nastopiti za britansko kraljico Elizabeto II. in ponovno razprodala samostojni božično-novoletni koncert v Ljubljani.

Konec letošnjega leta bo Anja zaključila z izidom nove, tretje zgoščenke s čudovito filmsko glasbo, ki jo je posnela v družbi Simfoničnega orkestra RTV SLO, dirigenta En Shaa in večkratnega dobitnika nagrad BAFTA skladatelja Christopherja Gunninga. Vsebinsko dovršen popularno obarvan program filmske glasbe pa bo zazvenel tudi po koncertnih odrih širom Slovenije.

Operni pevec, tenorist, Janez Lotrič je solo petje študiral pri Kseniji Vidali Žebre in na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri profesorici Ondini Ottili Klasinc. Izpopolnjeval se je pri Mariu

del Monacu in komorni pevki Hildi Zadek na Dunaju. Med letoma 1980 in 1987 je bil solist mariborske Opere, leta 1989 pa je dotedanje ustvarjanje kronal z odličnimi uvrstitvama na tekmovanju Toti dal Monte v Trbižu in na tekmovanju Maria del Monaca v Castelfrancu. Nastop na dunajskem tekmovanju Belvedere mu je zagotovil nastavev v operni hiši v Osnabrücku.

Je stalni gost Državne opere na Dunaju, v kateri je doslej nastopil že več kot petdesetkrat. Nastopal je v družbi velikih pevskih in dirigentskih imen v Deželni operi v Salzburgu, v berlinski Nemški operi, pariški Komični operi, v Danski kraljevi operi v Københavnu, v hamburški in essenski operni hiši.

Leta 1999 je posnel prvo samostojno zgoščenko z maestrom Urošem Lajovicem, posnetki pa so mu odprli vrata pariške opere Bastille, uspešno pa leta 2000 debitiral tudi v sloviti milanski Scali. Uspehi, ki jih dosega Janez Lotrič, so primerljivi z uspehi največjih tenorjev našega časa.

Dirigent in pianist Marko Hribnik je študiral klavir na ljubljanski Akademiji za glasbo v razredu prof. Acija Bertonecja in leta 1998 z odliko diplomiral. Kot pianist je že med študijem v Ljubljani prejel študentsko Prešernovo nagrado. Leto dni je pri prof. Antonu Nanutu hkrati študiral tudi dirigiranje. Po diplomi je študiral orkestrsko dirigiranje na Univerzi za glasbo na Dunaju pri prof. Urošu Lajovcu in se izpopolnjeval tudi v zborovskem dirigiranju v razredu prof. Güntherja Theuringa. Magistriral je junija 2004 s koncertom z Orkestrom Avstrijskega radia v zlati dvorani Musikvereina in dobil najvišjo oceno.

Deluje tudi kot pianist, korepetitor in komorni glasbenik. Redno dirigira vsem slovenskim orkestrom, nastopa tudi v tujini (Anglija, Italija, Kazahstan, Avstrija, Češka, Nemčija, Hrvaška).

Vidnejše ustvarjanje Braneta Potočana se je začelo že leta 1986, ko se je pridružil Plesnemu teatru Ljubljana (PTL) in kot del takratne avantgardne skupine pod vodstvom Ksenije Hribars sodeloval v vseh pomembnejših produkcijah. Med letoma 1990 in 1993 je v Bruslju sodeloval s svetovno znanim koreografom Wimom Vandekeybusom. Z njegovo skupino Ultima Vez je prekrižaril svetovne plesne in gledališke odre.

Leta 1994 je ustanovil svojo skupino fizičnega teatra Fourklor, s katero je v obdobju dvanajstih let ustvaril dvanajst celovečernih predstav in za delo prejel več nagrad. Med temi je tudi zlata ptica, ki jo je leta 1996 prejel za predstavo Sanjam spomin, a se spominjam sanj in leta 2005 Zlato paličico za režijo predstave Kekec. Prejel je posebno nagrado režije na festivalu MESS 98 v Sarajevu. Leta 1997 nagrada na festivalu INFANT v Novem Sadu. 2007 je s predstavo Zarjavele trobente

prejel glavno nagrado publike na festivalu Gibanica.

Že vrsto let deluje tudi v okviru gledališča kot koreograf oz. svetovalec za gib (produkcije Slovenskega mladinskega gledališča, sarajevskega Narodnega pozorišča, skupine Betontanc...), poučeval je kot pedagog (Srednja vzgojiteljska šola in Gimnazija - smer sodobni ples, študentska skupina Intakt, delavnice z mladimi ...). Vitkar zavod je ustanovil leta 1994 kot zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih dejavnosti, ki je v letih delovanja precej razširil svoje dejavnosti.

Plesno baletna skupina TeGIBlo KD Teater Grosuplje. Plesno baletna dejavnost je začela delovati v letu 2006 v Kulturnem domu Grosuplje, v okviru KD Teater Grosuplje. Zaradi dobrega dela mentorice Špele Repar se število malih plesalk vsako leto pridno povečuje. Vztrajnost, delovna vnema ter resno delo pa se kaže v uspehih skupin. Starejša skupina se redno uvršča na plesna državna srečanja med vrh skupin v selekciji JSKD R Slovenije, med najbolj prestižnimi nastopi malih baletk pa je nastop ob koncu leta, na novoletnem opernem gala koncertu. Koreografija njihovega nastopa je delo Špele Repar.

Si voščimo za naslednjih deset let v Športni dvorani Brinje, v nedeljo, 27. decembra 2009, ob 19.00 uri!

četrtek, 31. 12., Kolodvorska cesta, ZKD Grosuplje in Občina Grosuplje od 16.00 do 19.00

DRUŽINSKO SILVESTROVO POPOLDNE:

Novoletno dogajanje na ulici je strnjeno v

➤ zadnji dan leta 2009. Mrazu ne bomo pustili, da nam odžene voljo do druženja in veselja še zadnji dan. Dogajanje smo »postavili« pod šotor, ki bo na običajnem prireditvenem mestu na okrašeni Kolodvorski cesti. Silvestrski program je razdeljen v dva dela: popoldanski družinski in večerni silvestrski, ko bo zadnje ure leta 2009 napolnila glasba domače zasedbe Jan kvintet.

ob 16.00 NOVOLETNI VRTILJAK

Lepo vabimo skupaj z animatorjem Stenom Vilarjem na gledališko-animacijsko-glasbeni nastop:

“NOVOLETNI VRTILJAK”.

Gre za približno 45-minutni dogodek, ki je zelo dinamičen in vabljen za ustvarjalno sodelovanje otrok in staršev. Seveda je dnevu in času primerna tudi vsebina, ki temelji predvsem na duhovitosti in improvizaciji. Bo veselo!

ob 17.00 TAKE LJUDSKE,

lutkovna predstava

Predstava Take ljudske je preplet slovenskih ljudskih pripovedk. Govori o spominih, o človekovi topounosti, o živalih, ki se obnašajo kot ljudje in o brezmejni domišljiji, ki osmišlja in pojasnjuje človekova dejanja. V predstavi se 'nekoč' srečuje z 'danes', saj se človeške lastnosti prenašajo iz roda v rod. Predstava je primerna za starejše od 3 let in traja 40 minut.

Lutkovno gledališče Nebo je bilo ustanovljeno leta 2001 v Kranju. Ohranja klasične lutkovne tehnike ter raziskuje povezovanje drugih medijev – filma, fotografije, stripa – z lutkovnim gledališčem. V svojih začetkih je

gledališče uprizarjalo lutkovne predstave za odrasle. Danes se ukvarja s poetičnimi predstavami za otroke in eksperimentalnimi odrskimi dogodki za odrasle. Ustvarjalci razvijajo prepoznaven umetniški izraz prežet s poetiko, humorjem in inovativnostjo.

Za svoje delo so ustvarjalci Lutkovnega gledališča Nebo prejeli več nagrad: nagrado za režijski koncept in izvedbo (predstava Izbira, mednarodni festival Mini-mikro-impro, Maribor 2003), nagrado otroške žirije (To je Ernest, mednarodni festival Poletni lutkovni pristan, Maribor 2006) in nagrado za likovno zasnovu (To je Ernest, 4. bienale Ustanove lutkovnih ustvarjalcev, Koper 2007), nominacija za najboljšo predstavo (predstava Take ljudske, Fringe Festival, Adelaide, Avstralija), nagrada za izvirno idejo (predstava To je Ernest, festival Lut fest Sarajevo). Gledališče s svojimi predstavami gostuje po Sloveniji, zamejstvu in tujini. Sodeluje tudi na najpomembnejših slovenskih lutkovnih festivalih in se uvršča na festivale v tujini (Avstrija, Srbija, Turčija, Avstralija).

ob 18.00 DEDKOV PRIDNOMER in prihod DEDKA MRAZA

Bolfenk in Lenko, novoletna palčka, bosta na delu, z njunim pridnometrom. Ali si letos zaslužite darilo? Dedek Mraz je pred novim letom čisto preveč zaposlen, da bi se sam pogovoril z vsemi otroci in odraslimi, zato je v izvidnico pred svojim prihodom na pot poslal svoja škrate s prav posebnim elektrobožičnim strojaparatom: s pridnometrom. Bo humorno, inovativno na tej interaktivni predstavi, ki na obraze gledalcev in testiranih otrok vedno zariše širok nasmeh! In če bodo meritve pridnometra pokazale, da je bilo večina otrok dovolj pridnih, vas najbrž ne bo presenetil prihod dobrega starega moža, ki ga ni potrebno posebej predstavljati.

Večer v knjižnici: Alma Karlin

Oktobra je minilo 120 let, kar se je v Celju rodila Alma Karlin, popotnica, intelektualka, raziskovalka in pisateljica. Sama se je odpravila na dolgo pot okoli sveta. Bila je slovenskega rodu, a je govorila in pisala nemško. V svojem času je bila znana doma in v tujini. Po drugi svetovni vojni je bila pozabljena, dokler je niso odkrili v začetku devetdesetih let in njena dela začeli prevajati v slovenščino.

V Mestni knjižnici Grosuplje smo spomin na Almo Karlin obudili s knjižno razstavo in s pogovornim večerom 15. oktobra 2009. Gostje, vse članice Društva za študije kontemplativnih tradicij iz Mengša, so nam vsaka s svojega vidika poskušale osvetliti življenje in pot te neznane znanke.

Gospa Regina Bokan, profesorica pedagogike, nam je predstavila zanimive podrobnosti iz Alminega življenja ter njeno literarno ustvarjanje. Gospa Maja Polak, profesorica

biologije, nam je predstavila osemletno pot okoli sveta in nam na diapozitivih prikazala predmete, ki jih je Alma zbirala na poti. Gospa Nevenka Kovač, dipl. psihologinja, je na podlagi odlomkov iz njenih del osvetlila Almin značaj, njeno močno voljo in poslanstvo, ki jo je gnalo na to dolgo in zahtevno pot. Mesec oktober je bil v znamenju Alme Karlin. RTV Slovenija je predvajala dokumentarni film o njenem življenju in delu. Osrednja knjižnica Celje je pripravila spletno stran Virtualno domovanje Alme Karlin. Muzej novejših zgodovine v Ljubljani je pripravil razstavo Almino samotno potovanje, ki si jo lahko ogledamo do 31. decembra. Izdan je bil tudi zbornik, posvečen Almi Karlin. Tudi v Mestni knjižnici Grosuplje vas vabimo, da si izposodite njene knjige in se поблиže seznanite s to nenavadno in izjemno žensko.

Darija Kovačič

TVDK = Ta veseli dan kulture

*Organizator si pridržuje pravice do spremembe programa

Info in rezervacije vstopnic: ZKD Grosuplje, Adamičeva cesta 16, 1290 Grosuplje, T: 01/786 40 28

Predprodaja vstopnic na blagajni Kulturnega doma:

17.00 – 19.00 sreda, 18.00 – 19.00 sobota in uro pred predstavo

Predprodaja v pisarni Zveze kulturnih društev Grosuplje:

12.00 – 16.00 ponedeljek, torek in četrtek

Koledar kulturnih prireditev: december 2009, Kulturni dom Grosuplje

TVDK četrtek, 3. 12., DAN ODPRTIH VRAT: od 8.30 – 13.00, ZKD Grosuplje, Občina Grosuplje
8.30 – 11.30 gledališka = »ODRSKI GIB« s Primožem Bezjakom za Gledališče Hiška KD Teater; glasbena = etno delavnica in koncert z družinsko zasedbo Volk folk »ZIMA PRIHAJA, LETO ODHAJA«, 11.30 – 13.00 plesna = »RENEŠANSA V PLESU« s plesalko Tanjo Skok, za šole in vrtce

TVDK četrtek, 3. 12., ob 17.00, Mala šola risanja, ZKD Grosuplje in JSKD Ol Ivančna Gorica
otvoritev razstave: **MOJA PRVA RAZSTAVA**, tehnika: risba s svinčnikom, mentor: Judita Rajnar; kulturni program izvajajo mali likovni ustvarjalci, za izven

TVDK četrtek, 3. 12. 2009, ob 20.00, ZKD Grosuplje, Občina Grosuplje
Glasba-film-kabaret: **DVE OSEBI IŠČETA ERIKA SATIJA**, multimedijijski dogodek izvajata: Bojan Gorišek (pianist), Janez Škof (vlogi Erika Satija), projekcija nemega filma Erika Satija **ENTR' ACTE**; za izven

TVDK i petek, 4. 11. 2009, ob 9.00 in 10.30 Loški oder, ZKD Grosuplje in Občina Grosuplje
Milan Dekleva: **MAGNETNI DEČEK** mladinska igra; režija in glasbena oprema: Iztok Drabik, igrajo: Martin Lunder, Gašper Murn, Urša Bobnar, Julio Gulan, Jan Bertonecelj, Liza Stanovnik, Onia Brank Pečko in Špela Bobnar; **zaključeno in za izven**

TVDK petek, 4. 11. 2009, ob 19.30, Literarna skupina KD Teater Grosuplje, ZKG Grosuplje
OD LAŽI K LJUBEZNI, literarni večer z gostom Jurijem Hudolinom, avtorjem sedmih pesniških zbirk in dveh romanov; za izven

TVDK i sobota, 5. 12. **DAN ODPRTIH VRAT**: delavnice od 9.00 – 14.00, oder kulturnega doma Grosuplje in dvorana Mestne knjižnice Grosuplje; ZKD Grosuplje in Občina Grosuplje
TA VESELI DAN KULTURE - delavnice: 10.00 – 12.00 plesna = »RENEŠANSA V PLESU« s plesalko Tanjo Skok za skupine TeGIBlo KD Teater, 10.00 – 14.00 zborovska = »BRANJE IN IZVAJANJE IZ PARTITUR SODOBNIH ZBOROVSKIH SKLADB« z Andrejo Martinjak; **za društva, mentorje, šolarje in za izven**

sobota, 5. 12.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; **UGRABITEV METROJA PELHAM 123**, kriminalka/triler

četrtek, 10. 12., ob 19.00, Najstniški abonma 2009/2010 – Ufurej se!, Slovenska kinoteka Ljubljana, Kinotečni klub in ZKD Grosuplje
FILM O NAJSTNIKIHI, po filmu razgovor o vsebini filma; **tudi za izven**

sobota, 12. 12. 2009 ob 10.00, Gledališče HIŠKA, KD Teater Grosuplje in ZKD Grosuplje – Veseli december 2009
Svetlana Makarovič: **PEKARNA MIŠMAŠ**; režija in priredba: Irena Žerdin, scenografija, kostumografija: Tina Dobrajc, priredba glasbe: Sabina Benedik, otroški ansambel Gledališča Hiška ter Dedek Mraz

sobota, 12. 12.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; **HUDIČEVI JEZDECI**, akcijski triler

ponedeljek, 14. 12., do sobote, 19. 12., ZKD Grosuplje in KS Grosuplje

»**Veseli december 2009**« in obiski Dedka Mraza

Otroško gledališče HIŠKA: Svetlana Makarovič: PEKARNA MIŠMAŠ, priredba in režija: Irena Žerdin; zaključeno in za izven

1. ponedeljek, 14. decembra 2009: ob 17. uri za male člane ŠD Grosuplje in NK Brinje
2. torek, 15. december 2009: ob 17. uri (zaključeno)
3. sredo, 16. december 2009: ob 17. uri (zaključeno)
4. četrtek, 17. december 2009: ob 18. uri (zaključeno)
5. petek, 18. december 2009: ob 18. uri (zaključeno)
6. sobota, 19. december 2009: ob 10.00

petek, 18. 12. 2009, ob 19.00, avla OŠ LA, Glasbena šola Grosuplje
BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT pihalnega orkestra GŠ Grosuplje; izvajajo člani in učenci GŠ pod vodstvom: Mitje Dragoliča; za izven

sobota, 19. 12.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; **NADOMESTKI**, znanstveno-fantastični akcijski triler

ponedeljek, 21. 12. 2009, ob 19.00, Glasbena šola Grosuplje
BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT godalnih orkestrrov GŠ Grosuplje; izvajajo člani in učenci godalnega oddelka GŠ, pod vodstvom: Polone Udovič (veliki godalni), Viktorije Šušteršič (komorna skupina), Polone Udovič (komorna skupina); **za izven**

torek, 22. 12. 2009, ob 19.00, Plesni studio Tina
NOVOLETNI PLESNI NASTOP, izvajajo: plesalci in mentorji plesnega studia Tina; za izven

sreda, 23. 12. 2009, ob 16.00, dvorana Družbeni dom, ZKD Grosuplje in Občina Grosuplje
Ob **Dnevu samostojnosti** in enotnosti, kulturna prireditev s predstavitvijo knjige poezij **MOJ SVET** igralca in pesnika Toneta Kuntnerja, v programu sodelujejo še: Cita Galič (citire), vokalna skupina Brinke z zborovodkinjo Tino Vahčič, ŽePZ Lastovke z zborovodkinjo Mojco Intihar, moderatorka Tadeja Anžlovar; za izven

sobota, 26. 12.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; **POČITNICE ZA ODRASLE**, komedija

nedelja, 27. 12. 2009, 19.00, Športna dvorana Brinje Grosuplje, ZKD Grosuplje, ZŠO Grosuplje in Občina Grosuplje
NOVOLETNI GALA OPERNI KONCERT, solisti: Janez Lotrič (tenor), Anja Bukovec (violina), simfonični orkester pod vodstvom Marka Hribernika, plesni ansambel FourKlor in koreograf Brane Potočan, plesno baletna skupina TeGIBlo z mentorico Špelo Repar, KD Teater; za izven

četrtek, 31. 12. 2009, Kolodvorska cesta, ZKD Grosuplje in Občina Grosuplje
od 16.00 do 19.00 **DRUŽINSKO SILVESTROVO POPOLDNE**: Studio Anima, **NOVOLETNI VRTILJAK** z animatorjem Stenom Vilarjem, Lutkovno gledališče Nebo: **TAKE LJUDSKE**, Teater Cizamo: **DEKOV PRIDNOMER in DEDEK MRAZ**
22:00-01:00 **SILVESTROVANJE z JAN KVINTETOM**

sobota, 2. 1.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; 2012, znanstveno-fantastični akcijski triler

Ansambel Šrangarji

Naziv ansambla, ki nosi bogato dediščino običajev, ki so se do danes ohranili, je nastal leta 1999, ko sta prve temelje postavljala **Jaka Kastelic** (harmonika, bas) in **Damjan Žibert** (kitara, klaviature). Začela sta kot duet, kasneje se jima pridružita še pevka in basist. Čez nekaj let ansambel postane fantovski kvartet, danes pa ansambel sestavljajo trije fantje in dekle. Poleg ustanovnih članov še

basist **Miha Bedenčič** in pevka **Saša Hažič**.

Leto 2003 je bilo prelomno, ko se ansambel prvič pojavi na festivalu narodnozabavne glasbe. Takrat dobi tudi prvo nagrado strokovne žirije (Koroški festival polk in valčkov). Isto leto dobijo nagrado najboljšega novince festivala (Števerjan), naslednje leto drugo nagrado strokovne žirije (Koroški festival), pa uvrstitve v finale (Vurberk 2006,

Števerjan 2007) ter Pesem preprostih ljudi (2007, 2008). Skozi ves čas so snemali tudi svoje najbolj znane viže, posneli 2 video spota ter nastopali na raznih radijskih ter televizijskih oddajah.

Letos so Šrangarji pred kratkim **praznovali deseto obletnico obstoja**, ki so jo priredili skupaj z Društvom prijateljev konj Višnja Gora. To društvo je bilo ustanovljeno istega leta kot ansambel. Imeli so veliko vrtno veselico, na kateri so si tako člani ansambla kot društvo dali vsak svoje ime. Vse je bilo zgolj naključje, danes pa aktivno sodelujejo skupaj in so med seboj pobrateni.

Trenutno ansambel pripravlja v studiu tudi nove viže, katerih dve že lahko slišite na radijskih valovih. Ena iz med njih je polka, ki nosi naslov **Mi smo klapa** druga pa valček z naslovom **Na drugi strani meje**, ostale pa boste kaj kmalu slišali in tudi videli na televizijskih zaslonih.

Šrangarji veliko nastopajo na različnih prireditvah, od osebnih praznikov, porok, veselic, koncertov ter dobrodelnih nastopov. Letošnje prvo skupno leto v novi zasedbi je prineslo veliko novega in upajo, da se bodo Šrangarji prihodnje leto zopet pojavili na kakšnem od festivalov.

Vsem bralcem pa se ob tej priliki zahvaljujejo za podporo, hkrati pa vabijo na skupno sodelovanje.

Njihov moto je:

**Če kdo na ohceti fali,
to ne smejo biti Šrangarji!**

Čebelarstva knjiga Vide in Antona Koželja

V oktobru je v Lanšprežu Čebelarstvo društvo Trebnje praznovalo 100-letnico svojega delovanja. V kapeli, ki je bila nekoč del gradu Lanšprež, katerega lastnik je bil nekaj časa tudi znan čebelar Peter Pavel Glavar, so uredili lepo razstavo čebelarstva

pripomočkov, ki smo jih večino že lahko občudovali v Mestni knjižnici Grosuplje. Tudi za to razstavo je svoje eksponate prispeval gospod Anton Koželj iz Šmarja – Sapa, ki je po rodu iz teh krajev in je zato tudi član ČD Trebnje. Po razstavi nas je ob čebelarki domačinki popeljala

tudi njegova žena Vida Koželj, ki jo poznamo kot slikarko panjskih končnic.

V ostanku gospodarskega poslojja so razstavili čebelarstvo pridelke, izdelke iz voska in medeno pecivo. Po razstavah so vodili prijazni trebanjski čebelarji in čebelarke. Povedali so, da so odkupili propadajočo kapelo in jo obnovili na svoje stroške. Želijo odkupiti tudi zemljo okoli nekdanje graščine, načrtov za delo jim ne manjka.

Svojo visoko obletnico so obeležili z obširno in mogočno knjigo Čebelarstvo v dolini Temenice in Mirne. Avtorja besedil o zgodovini čebelarstva, Petru Pavlu Glavarju, o baronu Emilu Rothschildu – Ravenegu z gradu Podsmreka pri Višnji Gori, o čebelarskih glasilih, čebelarskih patronih sv. Medardu in Ambrožu, o Čebelarskem društvu Trebnje ter seveda tudi o zgodovini in obnovi kapele, kjer je svoje zadnje počivališče našel Peter Pavel Glavar, sta naš izstopajoči čebelarski par, ga. Vida in g. Anton Koželj.

Marija Samec

Louis Adamič v predavanju dr. Janje Žitnik

V okviru Historičnega seminarja na Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU poteka mednarodni multidisciplinarni cikel javnih predavanj in znanstvenih sestankov. Namenjen je predstavitvam novih, izvirnih in aktualnih znanstvenih dognanj in dosežkov, predvsem humanističnih in družboslovnih področjih znanstvenega raziskovanja. Sodelujejo domači in tuji vabljeni predavatelji, predavanja so namenjena širšemu strokovnemu občinstvu.

Za nas je bilo zanimivo zadnje predavanje, ki ga je pod naslovom **Nove potrditve starih pogledov: Louis Adamič**, v četrtek, 15. oktobra 2009, podala **dr. Janja Žitnik Serafin** v Mali dvorani ZRC SAZU v Ljubljani.

Dr. Janja Žitnik Serafin, ki je zaposlena na Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije, se obravnava Louisa Adamiča loteva vse od svojih zgodnjih objav, preko magistrske naloge (Geneza Adamičeve knjige *Orel in korenine*: analiza končne redakcije, 1988), doktorske disertacije (Zadnje obdobje Adamičevega literarnega ustvarjanja, 1991), publikacij (Louis Adamič in sodobniki: 1948-1951, 1992; Pero in politika: zadnja leta Louisa Adamiča, 1993; *Orel in korenine* med »brušenjem« in cenzuro, 1995 in Pogovori o Louisu Adamiču, 1995) ter mnogih objav v periodiki. Izstopajoče je še geslo o Adamiču v zvezku *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon* (2000).

Nekajkrat smo jo poslušali tudi v Grosupljem na prireditvah, posvečenih Louisu Adamiču, nazadnje na Adamičevem večeru v marcu letos.

Na oktobrskem predavanju se je lotila vloge Louisa Adamiča v tedanjem času v okviru

porajanja ameriškega multikulturalizma in njegovega pomena še za današnji čas v sklopu priseljske problematike, stapljanja in ohranjanja identitete v multikulturni sodobni družbi. Dotaknila se je tudi položaja slovenskih izseljencev in priseljencev v Sloveniji.

Nekaj poudarkov iz njenega predavanja:

"Adamič je namesto k strpnosti pozival k sprejemanju in iskrenemu, zrelemu spoštovanju razlik. Poudarjal je bistveno razliko med spoštovanjem razlik in obsedenostjo z njimi. Želel si je, da bi bili večetni narodi zmožni tvorno črpati iz svoje notranje kulturne raznolikosti: 'Morajo nas naučiti,' piše v enem svojih najpogostejših citiranih predavanj, 'moramo se privaditi, da nas začne posameznik ustvarjalno, pozitivno zanimati tudi zato, ker je drugačen, kajti njegova drugačnost je porok, da lahko ponudi nekaj izrednega nam osebno in razvijajoči se kulturi in civilizaciji.' Adamič se je predvsem zavzemal za naravno, nenehno razvijajočo se nacionalno skupnost, ki bi varovala in sprejemala svojo raznolikost ter iz nje črpala svojo življenjsko silo.

Adamič je bil predhodnik najprodnarnejših sodobnih zagovornikov enakopravne integracije priseljencev, ki zahtevajo priznanje in enakovredno vlogo marginaliziranih skupin, ne da bi demonizirali prevladujočo kulturo. Le na ta način lahko pripadniki večetni družb razvijejo multikulturno nacionalno identiteto in medkulturno zavest, torej prav to, za kar se je zavzemal Adamič. Brez prve in druge je namreč lahko resno ogroženo uresničevanje nekaterih pomembnih človekovih pravic.

Ko govorimo o Adamičevi trajni aktualnosti,

ne moremo mimo vsebine neobjavljenega poglavja knjige *Orel in korenine* z naslovom *Igra šaha med potresom*. Med osrednjimi temami tega poglavja so namreč nepravilna porazdelitev izkoriščanja naravnih virov in energije v svetu, pa politični in gospodarski imperializem, manipulativni vpliv javnih medijev v službi velekapitala, izkoriščanje domoljubnih čustev v vojne namene, razpihovanje sovraštva med narodi in kulturami ter odvisnost vprašanja vojne in miru v svetu od naftnih in drugih interesov ameriškega velekapitala. Danes, skoraj šestdeset let po nastanku rokopisa, pa so prav ta vprašanja še vedno izvor najhujših stisk človeštva."

Njeno celotno predavanje s pogledom na tedanjo Adamičovo vlogo v ameriškem multikulturalizmu in o njegovemu vplivu na obravnave odnosov v moderni družbi in aktualnosti v novih časih bomo lahko prebrali v naslednjem tiskanem zvezku Historičnega seminarja, izdaja pa bo izšla tudi kot spletna publikacija.

D. Samec

Prašiče je peljal v Ljubljano

Pripovedi iz Grosupljega in okolice – 51

Gospod Anton Lukše je bil furman, ki je s konji in vozom ter furanjem penzijo zaslužil. Rad pripoveduje o svojem delu, saj je doživel marsikaj zanimivega in tudi smešnega.

Enkrat sem prašiče peljal v Ljubljano, 20 prašičev. Ko sem na Škofljici z red

dol prišel, pa nekaj zacvili odzad. Pa sem ustavil in šel pogledat. Z rilci so odzad vrata privzdignili, pa je bil eden že zunaj. Prašič je bil težak 180 kg. Kaj čem zdaj sam narediti, sem se vprašal. Pri komatu sem imel zmeraj rezervno "štrango" ali pa dve zavezane, za vsak slučaj. Tako so nas naučili, ko sem izpit delal, da moraš imeti vso opravo s seboj. Kar štrango sem vzel, pa sem prašiča čez pas privezal za telegrafštango. Pa naprej sem pognal hitro. V Ljubljani je bil pa nek Madžar, pa

razbit poltovornjaček je imel, pa sva šla nazaj po prašiča. Sama ga nisva mogla naložiti, vendar je prišel nekdo mimo, da nama je pomagal. Prašič je bil velik, lahko bi skočil dol. Kaj sva naredila? Šipo sva razbila v kabini, pa lopato počez sva dala, pa sva ga privezala. V tem času je mesar v Ljubljani komaj enega prašiča iz kože dal, ko sva že nazaj prišla.

Zapisala Marija Samec

Napoved skladovih prireditev

Srečanje s predsedniki kulturnih društev, vodji skupin in njihovimi predstavniki v občini Grosuplje, v organizaciji ZKD Grosuplje in JSKD OI Ivančna Gorica,

Dvorana Družbenega doma Grosuplje, 17. 11. 2009, ob 19.00

Letno srečanje s kulturnimi producenti v mestni občini Grosuplje omogoča skupno delovanje in usklajitev le-tega na območnem nivoju. Predstavljeni bodo načrti za leto 2010, možna sodelovanja med društvi, ZKD, JSKD in ustvarjalnimi posamezniki ter predstavitev obeh spletnih strani www.kultura.si in www.kultura-ustvarjanje.si.

Kulturni maraton - otvoritev prenovljenega kulturnega doma Španski borci,

KD Španski borci, 20. - 21. 11. 2009

JSKD RS in OI Ljubljana sta skupaj z zavodom En knap zadolžena za izvedbo programa Španskih borcev. Tako da bo ta novi prostor ponudil možnosti za udeležbo in predstavitev naših skupin v centru Ljubljane. Njegovi prostori bodo v nadaljevanju gostili številne regijske prireditve Koordinacije Osrednja Slovenija in skladowe državne dogodke.

30 ur neprekinjenega kulturnega dogajanja se pričinja v petek, 20. novembra, popoldne, ko bodo Španski borci na široko odprli svoja vrata in vabili vse, da se sprehodite skozi, najdete v njem svoj najljubši kotiček in program ter pustite svoj pečat tudi v nadaljnjem življenju tega kulturnega centra v Mostah.

ŽIVA 2009 - Festival mlade plesne ustvarjalnosti,

Kulturni dom Španski borci, Ljubljana - Moste, 27. - 29. 11. 2009

Prireditvebotridnevni festivalizbranih plesnih skupin iz vse Slovenije, kar je lepa priložnost za pregled dosežkov, primerjav, analiz ter neformalnih srečanj skupin. Ime festivala je posvečeno Živi Kraigher, znani pedagoginji, koreografinji in dolgoletni voditeljici Oddelka za izrazni ples na SGBŠ v Ljubljani, ki je ena od utemeljiteljic sodobnega plesa na Slovenskem in njegovega kasnejšega širšega uveljavljanja v oblikah, kot jih poznamo danes. V okviru festivala bodo podeljena priznanja in nagrade.

Sozvočenja – Regijsko tekmovanje odraslih pevskih zborov in malih pevskih skupin

Škofijski zavodi, Ljubljana – Šentvid, 28. 11. 2009

Pravico do prijave so imele zasedbe, ki so sodelovale na Sozvočenjih 2008, Reviji izbranih malih pevskih skupin Slovenije 2008 ali pa so jih na najmanj regijski nivo predlagali strokovni svetovalci na območnih revijah v sezoni 2008/2009. Na tekmovanju bo tako nastopilo največ 18 zasedb, ki jih je potrdil umetniški svet tekmovanja. Iz ivanške izpostave se bodo predstavila dekleta male pevske zasedbe Sekstet Komplet Videm – Dobropolje pod vodstvom Ane Erčulj.

Nastope bo ocenjevala tričlanska žirija (Stojan Kuret, Andraž Hauptman in Branka Potočnik Krajnik).

Razstava otroških risb, nastalih na Likovni šoli pod mentorstvom Judite Rajnar

Kulturni dom Grosuplje, 3. 12. 2009, ob 17.00

Otroci so v drugi polovici šole, ki poteka že od začetka oktobra. Tam spoznavajo likovne zakonitosti skozi ustvarjanje risb s svinčnikom. Likovna dela na razstavi bodo prikazala proces, skozi katerega so otroci spoznali likovne prvine črto, barvo in prostor. Videli bomo, kako so sledili svojim domišljijским podobam, razvijali natančnost ter koncentracijo.

Razstava ilustracij in predstavitev treh prevodov knjige Jurčičevega dela Kozlovska sodba v Višnji Gori

Mestna hiša Višnja Gora, 3. 12. 2009, ob 19.00

Vabimo vas na razstavo in predstavitev treh prevodov knjige Josipa Jurčiča Kozlovska sodba v Višnji Gori. Ob dnevu odprtih vrat bomo odprli razstavo ilustracij za francoski in španski prevod znane Jurčičeve humoreske. Z nami bodo vsi trije ilustratorji, Marjan Manček, Judita Rajnar in Santiago Martin. Jurčičeve zgodbe, ki bodo v angleškem, francoskem ter španskem jeziku izšle v obliki slikanic, bodo omogočale nagovor ne samo domače, temveč tudi širše evropske in svetovne publike ter literarnih sladokuscev. Kozlovska sodba v Višnji Gori Josipa Jurčiča je kulturni, legendarni slovenski tekst. Njegova vsebina je splošna človeška problematika, ki je večna in sodobna. Na način pravljičice se spopada s človeško neumnostjo in s humorjem rešuje zapletene medčloveške zadeve.

Prevajalci so strokovnjaki na področjih

jezikoslovja, hkrati pa tudi prevajalci v svoj materni jezik. Le-to omogoča prevod v žive, govorne in sodobne jezike. Posamezne knjige pomenijo vpetost ivanške kulture v mednarodni prostor. Literarno dediščino dolenskega prostora promovirajo in odprejo širšemu krogu bralcev. Zgodba je v svojih specifičnih lastnostih primerna tako za otroke kot za odrasle. Francoski in španski prevod krasijo izvirne ilustracije, ki so nastale ob poglobljanju v vedute in pejzaže ivanškega okoliša, predvsem višnjegorske panorame in predstavljajo domišljijško izdelane karakterje iz besedila. Z angleškim prevodom smo se poklonili velikemu priznanemu slovenskemu ilustratorju Marjanu Mančku, ki je upodobil eno prvih samostojnih in sodobnih, slovenskih različic Jurčičeve zgodbe, ki je leta 1977 izšla pri Mladinski knjigi. Ilustracije za francoski prevod je prispevala Judita Rajnar, likovna pedagoginja, ki živi v Ivančni Gorici. Rajnarjeva je likovno opremo pripravila v risarski tehniki in je delno oživila tradicijo naive, ki lepo sovпада s predstavljenimi karakterji v knjigi. Ilustracije za španski prevod je prispeval Santiago Martin, ki je hkrati prevajalec besedila v španski jezik. Njegove ilustracije so barvne karikature in na sodoben način oživljajo posamezne like v knjigi.

Kulturni program bodo oblikovali: igralci gledališke skupine KD Višnja Gora, citrarka Marija Zupančič in recitatorka Barbara Bobnar.

Mavrična kultura za vse

SEKSTET KOMPLET USPEŠNO NA DRŽAVNEM SREČANJU V RADOVLJICI

Državno srečanje malih pevskih skupin Slovenije je potekalo v Radovljici konec oktobra. Iz ivanške izpostave so nastopile Vokalni sekstet Komplet pod vodstvom Ane Erčulj.

Radovljiška graščina je kulturni center, ki gosti vse od čebelarkega muzeja do Linhartovega muzeja in hkrati nudi prekrasen prostor za uživanje kulturnih dogodkov. Eden od teh je bilo državno srečanje malih pevskih skupin Slovenije. Pevske zasedbe so se lahko prijavile na razpis pod pogojem, da jih je strokovni spremljevalec na območnem nivoju izbral za višji nivo, hkrati pa je bil njihov program tudi pregledan in izbran s strani strokovne komisije. V radovljiški baročni dvorani so se tako med sedmimi zasedbami predstavile tudi Dobropoljke s pestrim glasbenim programom.

Na srečanju so bile podeljene tri nagrade na podlagi izbora Andraža Hauptmana in Sebastjana Vrhovnika.

SEMINAR ZA 41. TABOR SLOVENSKE PJEVSKIH ZBOROV PONOVO V ŠENTVIDU

Že tradicionalno se v OŠ Ferda Vesela v poznem jesenskem času zberejo zborovodje, ki se nameravajo s svojimi pevske zbori in malimi pevske zasedbami udeležiti Tabora v mesecu juniju. Na seminarju za 41. tabor slovenskih pevske zborov so se zborovodje iz vse Slovenije seznanili z notnim gradivom za naslednji Tabor. Seminar je vodil g. Igor Švara, ki je zborovodje popeljal skozi posebnosti zborovske interpretacije izbranih pesmi. Srečanje se je zaključilo z družabnim delom in pogostitvijo vseh udeležencev seminarja.

REGIJSKA RAZSTAVA KOLAŽ NA TURJAKU Z DVEMA GROSUPELJČANKAMA

Na območni razstavi Kolaž v stškem muzeju sta bili za viši nivo s svojima deloma izbrani med drugimi tudi Mirjam Mazaj in Alenka Rožac. Njuni likovni deli sta nastali na tematiko ekologije in predstavljata dokaj izvirno interpretacijo kolažne tehnike. Tako se trenutno predstavljata na regijski razstavi na Turjaku, skupaj z ostalimi sedmimi iz ivanške izpostave in med 52 likovniki Osrednje Slovenije. Za regijsko razstavo je izbor pripravila likovna kritičarka in umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn. Razstava v Viteški dvorani na Turjaku prikazuje prerez ljubiteljske likovne dejavnosti na območju Osrednje Slovenije.

Na splošno o kolažu in njegovem pojavljanju v zgodovini pa akademski slikar Janez Zalaznik v svoji knjigi »Kako je umetnost izgubila nedolžnost« pravi takole: »Kolaž je pomenil tudi drugačno razmišljanje o tem, kaj je umetniško delo, kakšen je status umetnine kot avtorskega dela, in prvi zabrisal ločnico med umetniškim delom in popularno kulturo. Kot miselni koncept je dodobra spreobrnil razumevanje umetnosti; brez njega težko dojamemo celovitost ne samo modernističnega likovnega izraza, ampak tudi, morda še težje, ustvarjalnost postmoderne dobe in sodobnega časa.«

V skladu s tem se veselimo sprememb, ki jih je v letošnjem letu ukvarjanje s kolažem prineslo v ljubiteljsko ustvarjanje in tako pričakujemo v nadaljevanju pri udeležencih razstave malo revolucijo v ustvarjalni praksi ter dojemanju in interpretaciji slike.

Mirjam Mazaj je odprla svojo prvo samostojno razstavo

Mestna knjižnica Grosuplje, galerija, četrtek, 22. 10. 2009, ob 18. uri.

V galeriji smo se zbrali vsi, ki imamo radi umetnost, ki nas dela radovedne, ob kateri se sprašujemo, kaj nam pripoveduje, razkriva in skriva, je v uvodu povedala direktorica knjižnice Roža Kek. Vstopili smo v svet barv in podob naše kranjke, slikarke Mirjam Mazaj. Sodelovala je že pri mnogih skupinskih razstavah, to pa je njena prva samostojna.

O njenem umetniškem ustvarjanju in iskanju je spregovoril profesor Igor Gedrih:

»Marsikdaj ne pomislimo na osebo, ki je vse življenje opravljala poklic in delo, ki ni povezan z umetnostjo, a se je v poznih letih posvetila slikarstvu, grafiki ali kiparstvu. Mirjam Mazaj je sicer že v mladih letih čutila privlačnost do umetnosti, zgodovinsko in spoznavno, a ji tedanjikar ni dopuščal, da bi se preizkusila v slikarstvu. Šele leta 2001 je pričela s tečajem pri profesorju akademskem slikarju Janezu Zalazniku in osvojila prve izkušnje. V krožku je nadaljevala pri slikarki Sandi Zalar; iz obojega je izpopolnjevala svoje slikarsko znanje.

Vztrajno delo za slikarskim platnom in z grafičnim listom ji je pomagalo do vse bolj razpoznavnega in opredeljenega osebnega sloga. Mirjam Mazaj ni blizu preslikavanja naturalističnega sveta, želeč globlje in več ji je postala najbližja ekspresija. Prerastla je vtis trenutka in je stilno, barvno in kompozicijsko ekspresivno, tudi simbolno odrazila globlji čustveni, miselni, spoznavni odnos, naj gre za osebo, pokrajino ali včasih že abstrahirano ozadje. Vodilo intenzivnih barv je tipično za njene slike, obrazi niso razpoznavni, ker hoče zaobjeti problematiko, ki je širša, obča. Tudi drža teles je ekspresivno poenostavljena, a nič manj zgovorna. Kompozicijsko je uravnotežena s smiselnim poudarkom na celoto; ponekod je tudi manj običajna površina slike. Le pri portretu ostaja realno podrejena podobi obraza, a s psihološkim in razpoloženjskim nadihom. Skozi prakso je osvojila oljno tehniko, akvarel, akril, nista ji tuja lepljenka in kolaž.

Tudi pri grafiki sledi ekspresiji v črno-beli upodobitvi. V imaginarni prostor je vpeta ženska oseba z nerazpoznavnim obrazom, a celota izraža vzdušje, razpoloženje. Pri njeni grafiki je sveža geometrizacija ploskve, kar daje svojski učinek. Lok umetničine ustvarjalnosti je različen po motivih in izpeljavah, a prepoznaven, osebne. Je iščoča ustvarjalka, ki hoče prerasti že doseženo. Razstava ponuja prerez zadnjih dveh let njenega slikarstva in grafike.«

Gospa Zora Trilar, predsednica Kulturnega društva Teater Grosuplje, je v imenu likovnega krožka Paleta, katerega članica je tudi Mazajeva, čestitala kolegici. »Počaščeni smo, da je že druga članica naše likovne skupine priredila samostojno razstavo. Mirjam ima že veliko »kilometrino« v risanju, zato je lažje

zbrala korajžo za samostojno predstavitev.

Gospa Mirjam Mazaj je vesela in počaščena, da se je na tak turoben dan zbralo toliko njenih prijateljev, sošolcev, občudovalcev lepe umetnosti. Kot Alenka Rožac pred tedni, se tudi sama počuti razgaljena do dna duša. Njena duša je na platnu, vse, kar je v njej, je razkrila. Morda je kakšna njena slika prav zato tudi težavna, ampak upodobila je vse, kar je doživljala zadnji dve leti. Pokojni mož Dušan je želel, da bi predstavila svoje delo na samostojni razstavi, ko je opazoval njeno delo v kleti njihove hiše. Ni ga več in vesela je, da je uresničila njegovo željo.

Ko je bila stara 50 let, ji je za darilo kupil paste, stajalo in priročnik, da bi se ob misli na upokojeve z nečim zaposlila. Začela je s portretom svoje mame. Prepričevali so jo, da portrete delajo izkušeni slikarji in ne začetniki. Veliko listov je zavrgla. Možno je ob enem od poskusov pripomnil: »Človek bi bil, mama pa ne!« Mama je bila v domu ostarelih in Mirjam ji je hotela v bolniško sobo prinesiti mladost. Ko je sliko postavila ob steno sobe, je mama ugotovila: »Veš, da sem bila fejest punca, ko sem bila mlada!« Prepoznala se je in to ji je bila velika vzpodbuda.

Rada ima portret. Zdaj, ko sama slika v kletnem ateljeju, ni sama. Obkrožajo jo podobe na platnu, barve. To je dobra psihična terapija, lažje shajaš s težavami. Njeni vzorniki so zadnji dve leti ekspresionisti. Išče izhod iz realnosti v drugo smer, ki jo še išče in razkriva v sebi. Zahvalila se je Mestni knjižnici Grosuplje, direktorici Roži Kek in vsem zaposlenim za pomoč pri postavitvi razstave, svojim mentorjem, prijateljem, sosedom in sorodnikom.

»Dekanja« Univerze za tretje življenjsko obdobje Andreja Smolič je tudi počastila »svojo« članico z nagovorom in z rožicami. Sošolka se ji je zahvalila za prijateljstvo in poudarila, da sta ji poleg družine prav gotovo slikanje in razstava velik dosežek.

Za glasbeno spremljavo večera je poskrbel Tomaž Plahutnik, citrar in prijatelj Dušana Mazaja. Mirjam je povedala, da bi bil Dušan vesel prijateljevega obiska. Več kot sto obiskovalcev je slikarka počastila s šampanjcem in sladkimi dobrotami, ki so jih prispevale njene prijateljice.

Marija Samec

Droga je zoper življenje

Človek je v družbenem nauku Cerkve v središču zanimanja. Cerkve namreč posveča svoje znanstveno in praktično prizadevanje prav služenju ljudem našega časa. Človek je zaznamovan z enovitostjo, presežnostjo, enkratnostjo in svobodno voljo; lahko spoznava samega sebe, se ima v posesti ter svobodno vstopa v občestvo z drugimi in z Bogom. Na svoji življenjski poti se vedno znova sreča z okoliščinami, ki ga postavijo pred dilemo, kako ravnati. Eno izmed njih je tudi področje uživanja drog. V naslednjem prispevku bom na kratko predstavil mnenje Cerkve in prejšnjega papeža Janeza Pavla II. o tej tematiki.

Andrej Štrus

Problem drog je že vrsto let tudi slovenski problem. Podatek, da se uporaba marihuane med slovenski dijaki, starimi med 15 in 16 let, zmanjšuje, je vsekakor lahko razlog za zadovoljstvo, hkrati pa zbujajo skrb ugotovitev, da se je povečala uporaba kokaina. Tako beremo, da je leta 1995 po anketah približno 40 odstotkov dijakov kadilo marihuano, jih zdaj »le še« 30 odstotkov. Uporaba kokaina pa je poskočila za dve odstotni točki. A povečana uporaba drog med šolarji pesti vse evropske države. Predvsem povzroča težave uporaba novih, še neznanih drog, katerih posledice niti niso povsem znane. V večini evropskih držav se je povečalo število kaznivih dejanj, povezanih z uporabo drog. Resen razlog za skrb je tudi smrtnost zaradi uporabe drog. V obdobju od leta 1990 do 2006 je omenjenih 30 držav poročalo o skupno 6400 do 8500 smrtih na leto, kar pomeni, da je v tem obdobju zaradi mamil umrlo približno 135.000 prebivalcev Evrope, polovica v Veliki Britaniji in Nemčiji. Slovenija je po številu smrti zaradi drog na milijon prebivalcev (umrlih 26) na 12. mestu. (vir: M. Fe., STA)

Očitno je, da je pojav droge svetovni problem, zato so vodilni člani mednarodnega programa za nadzor droge pri OZN na Dunaju na prelomu tisočletja pisali svetemu očetu Janezu Pavlu II. in zaprosili Cerkev za sodelovanje pri reševanju enega izmed »največjih problemov našega časa«. Direktor programa G. Giacomelli je v svojem pismu poudaril, da »mednarodna policija in sodni sistem ne moreta premagati tako razširjenega pojava«. Zato je zaprosil Cerkev za pomoč, »zlasti na področju preprečevanja, da bi s poudarjanjem močnih vrednot odvrnila nove rodove od uživanja droge«. Rezultat te prošnje je med drugim tudi pastoralni priročnik Cerkev, mamila in odvisnost, ki je izšel leta 2001 pri Papeškem svetu za pastoralo zdravlja (v Sloveniji je izšel leta 2004 pri založbi Družina). Dokument ima 200 strani, razdeljen je na pet poglavij in sklep in je vsebinsko zelo bogat. Osredotočil se bom na osrednje misli prejšnjega papeža Janeza Pavla II. o pojavu mamil in odvisnosti in predstavil nekaj po moje ključnih poudarkov okrožnice.

Papež začne okrožnico z mislijo, da je med nevarnostmi, ki danes pretijo mladini in celotni družbi, droga na prvem mestu, kot zahrbtna in nevidna nevarnost, ki še ni ocenjena v vsej svoji negativni razsežnosti. Širi se iz velikih mest v manjše kraje, iz bogatih in

industrializiranih držav v tretji svet. Trgovina z mamili pretresa cele dežele. Za papeža so mamila pojav, ki je tesno povezan s t.i. »kulturo smrti«, ki »...zmaguje nad ljubeznijo do življenja«. Papež obsodi veliko škodo, ki jo v nekaterih družbah povzročata vsakovrstno nasilje in preprodaja mamil, in sicer celo do te mere, da zamaje njene temelje; pri tem misli zlasti na umore, ugrabitve in izginotje nedolžnih ljudi.

Mamila so obenem posledica in vzrok velike etične izprijenosti in naraščajočega družbenega razkroja, ki razjeda temelje morale, medsebojnih odnosov in družbenega sožitja, pravi papež. Poudari spremljajoče in posledične telesne učinke, od hepatitisa do tuberkuloze in aidsa. Omeni nasilje, spolne zlorabe, trgovino z orožjem in terorizem kot okolje, v katerem se mamila uspešno širijo. Vse to moreče vpliva na družinsko življenje, posebno breme pa pade na ženo, ki je ponekod prisiljena v prostitucijo, da vzdržuje moža odvisnika.

Vzroki

Papež nato spregovori o vzrokih. Prvi vzrok, ki ga navede in ki sili mlade in odrasle v pogubno izkušnjo droge, je pomanjkanje jasnih in prepričljivih razlogov za življenje. Pomanjkanje opornih točk, prepričanje, da je vse brez smisla in da se ne splača živeti, tragičen in obupen občutek, da smo neznani popotniki v absurdnem vesolju, namreč lahko potisne človeka v ogorčen in obupen beg. Naslednji razlog, ki spodbuja človeka k iskanju »umetnih nebes« v raznovrstnih mamilih, je »pomanjkljiva in neustrezna struktura družbe«. In končno je vzrok za pojav mamil tudi občutek osamljenosti in slabega komuniciranja, ki je, žal, zelo razširjen pojav v hrupni in odtujeni sodobni družbi in celo v družini. To je žalostno, vendar resnično dejstvo, ki nam »z odsotnostjo Boga v človekovem življenju pomaga razumeti, ne pa opravičuje, njegov beg v mamila, da bi s pomočjo omame pozabil nase in se znebil neznosnih položajev, ki ga tako zelo utesnjujejo, da zavestno stopa na pot brez vrnitve«.

Takratni državni tajnik kardinal A. Sodano dodaja, da je odvisnost povezana s sedanjo permisivno in sekularizirano družbo, v kateri prevladujejo hedonizem, individualizem, psevdo-vrednote in negativni zgledi. To je razosebljena in pomasovljena družba.

Zatekanje ljudi v mamila, nadaljuje kardinal A. Sodano z besedami kardinala J. Ratzingerja, sedaj Benedikta XVI., pomeni »popačenost človeškega teženja po neskončnem..., psevdomistiko današnjega sveta, ki ne veruje, in vendar se njegova duša ne more osvoboditi hrepenenja po nebesih.«

Temeljni vzrok za poseganje po drogah je po mnenju svetega očeta pomanjkanje vzgoje, ker družbi in družini ni uspelo posredovati lastnim otrokom življenjskih vrednot. Brez vrednot je odvisnik »bolnik ljubezni«. Ne gre samo za vprašanje mamil: pod temi vedenjskimi vzorci se namreč skrivajo globoka človeška, psihološka in življenjska vprašanja. Prepogosto družba noče razumeti teh problemov in pozablja, da odvisnosti ne ustvarja mamilo, ampak človek, ki čuti potrebo po njem. Zatekanje v mamila je simptom globokega nezadovoljstva. Za temi pojavi se skriva klic na pomoč, klic človeka, ki ostane v življenju sam in velika potreba, ne samo po priznanju in spoštovanju, ampak tudi po ljubezni. Problem ni v mamilih, ampak v boleznih duha, ki vodi v mamila, opozarja papež Janez Pavel II.

Človek nima pravice škodovati sebi

Predstavitev problema je implicitno pokazala potrebo, da se z moralnega vidika popolnoma zavrne uporaba mamil. Gre namreč za prakso, ki je popolnoma nezdružljiva s krščansko moralo. Papež imenuje preprodajalce mamil »prekupčevalce s smrtjo«, odvisniki pa so »popotniki«, ki iščejo nekaj, v kar bi lahko verovali in za kar se splača živeti; v resnici pa naletijo na »prekupčevalce s smrtjo«. Uživanje droge, pravi, je vedno »nelegalno dejanje«, ker predstavlja nerazumno in neupravičeno odpoved posameznika, da razmišlja, odloča in deluje kot svoboden človek. Ni mogoče govoriti o »svobodi do omamljanja« niti o »pravici do mamil«, kajti človek nima pravice škodovati sebi in se ne sme nikoli odpovedati osebnemu dostojanstvu, ki mu ga je podaril Bog. »Ti pojavi - to je treba vedno znova poudarjati - poleg tega, da prejudicirajo fizično in psihično počutje posameznika, tudi frustrirajo njegovo zmožnost komuniciranja in samopodaritve. To je posebej hudo pri mladih; v tem življenjskem obdobju se namreč odpirajo življenju, to je čas velikih idealov, čas iskrene in nesebične ljubezni.«

Bog hoče človekovo srečo

Krščanstvo vztrajno govori o sreči, h kateri so ljudje poklicani že na tem svetu, ne da bi pozabili na srečo v večnosti, pravi sveti oče. Listina sreče, opredeljena v evangelijskih blagih (Mt 5,1-12), »predstavlja vrata v moralno in duhovno življenje, ki temelji na odnosu ljubezni do Boga«; je tudi pot moralnega življenja, pot svetosti in cilj, ki ga moramo doseči. V krščanskem izročilu se človek, ki si prizadeva za dobro, poveže z Bogom, kajti »edino Bog je Dobro«, in izkusi zadovoljstvo

v izpolnjevanju zakona božje ljubezni. Biti »srečni« pomeni živeti v evangelijskem miru in radosti. Zadovoljstvo je radost, ki izvira iz milosti in iz gorečnosti v izpolnjevanju dobrega. Veselje pa ni v vznemirjenosti in trajni vznemirjenosti, veselje je v tem, da spoznamo tisto, kar prispeva k uresničevanju dobrega in resničnega in da v skladu s tem spoznanjem tudi živimo. Obstajajo objektivne okoliščine, ki so v nasprotju s človekovo srečo, ker so v nasprotju s tistim, kar je zanj dobro. »Krščanska vera je vera sreče. Bog nas kliče v življenje, vendar tudi k temu, da v svojem bivanju prakticiramo življenjske vrednote. Evangelijska morala je te vrednote prevedla v izraze ljubezni do Boga, do sebe in do bližnjega, v svobodo, odgovornost in dostojanstvo človeške osebe.«

Evangelijski je po mnenju Janeza Pavla II. vir in temelj življenjskih vrednot. Odkriti Kristusa pomeni dobesedno odkriti življenje. Kristus nam razodeva, da nas Bog ljubi in da moramo odgovor na to ljubezen dajati v vsakodnevem življenju. Bivanje je včasih zelo težavno in naporno: na vse to se moramo odzvati tako, da se vedno odločamo za tisto, kar je pravično in resnično. Pravičnost, resnica, dobrota in prava ljubezen so najvažnejša načela za moralno vrednotenje človeških dejanj.

Kako ravnati

Dokument Cerkev, mamila in odvisnost vsebuje precejšnje število nasvetov za vzgojno in drugo dejavnost. Cerkev tako pomaga odvisnikom z naslednjimi vzgojnimi cilji:

(1) Vzgajati za celovitost človeške osebe. Človek napreduje in se spreminja samo v razmerju do vrednot, ki so mu bile posredovane in za katere se je tudi sam odločil. V razmerju do teh vrednot se uči odločati za dobra in koristna dejanja in sodeluje pri izpolnjevanju svoje osebnosti.

(2) Vzgajati človeka za presežnost in ne pozabiti, da človeškega bitja ne moremo skrbiti na biološko raven, ker nosi v sebi željo po neskončnem in božjem.

(3) Vzgajati mladega človeka, da prek postopnega zorenja celotnega bitja odraste na fizični, psihični, intelektualni, moralni in duhovni ravni, da je iz dneva v dan bolj odgovoren zase in da zna razločevati svoje želje.

(4) Oznanjati evangelij kot dar in polnost življenja, s ciljem osebne in skupne uresničitve itn.

V nadaljevanju lahko beremo zanimiva razmišljanja o vprašanju iskanja užitka v drogah, o liberalizaciji drog, o pedagoških smernicah, o različnih pristopih k obravnavi odvisnikov; na kratko je predstavljena večina aktualnih drog in njihovi učinki, na voljo so nasveti, kako prepoznati odvisnika in kako ukrepati. Pastoralna okrožnica se izkaže kot resno, a zanimivo branje tako za tiste, ki delajo na področju vzgoje mladine, na področju sociale in zdravstva, kot za vse, ki jih tovrstna problematika zanima.

Al-anon

Svojo težko izkušnjo v družini zdravljenega alkoholika nam je zaupala ena od družinskih članic alkoholika, ki je vključena v društvo Al-anon že 10 let. Člani tega društva pa prosijo za anonimnost, zato njihovo željo spoštujemo.

Jože Miklič

Meseca november in december sta v zadnjih dveh desetletjih med Slovenci postala meseca, ko se vedno več tudi pije alkoholne pijače. Ker pa gre pri tem pitju za mnoga pretiravanja in nepremišljena dejanja, prihaja do veliko nesreč tako v prometu, pri delu kot tudi v družinah. A se pijančevanje pri mnogih Slovencih stopnjuje do te mere, da z leti preide v »kronično potrebo« pitja, ki pa se je sami alkoholiki praviloma zelo težko ali pa sploh ne rešijo.

V ta namen, in da bi pomagali družinskim članom, so 27. 2. 2001 ustanovili društvo Al-anon za samopomoč družin alkoholikov. Prvi člani društva pa so se trudili oblikovati skupine že od leta 1989 dalje in so letos, prav v soboto pred najinim pogovorom, praznovali 20 let delovanja.

Z gospo, ki mi je zaupala svojo zgodbo, sva se dobila neke jesenske nedelje dopoldne v njeni hiši, kjer je lepo dišalo po sveže pečenem kruhu. Povedala mi je, da se v društvu srečujejo ljudje, ki si med seboj pomagajo, ker imajo v družinah alkoholika. Tukaj najdejo pomoč, razumevanje, skratka vse, kar jih teži, lahko v skupini povedo. Če resno vztrajaš, pravi, in se udeležuješ redno njihovih srečanj, se slej ali prej pokažejo dobri rezultati. Življenje se izboljša, čeprav je to trdo delo. Veliko je treba delati na sebi, ne na drugih. Ko začneš sebe sprejemati takega, kakršen si, z vsemi hibami in napakami, takrat se življenje zagotovo spremeni. V društvo Al-anon gospa hodi na ta srečanja že 10 let.

Njeno življenje se ni začelo v družini alkoholika, pač pa je spoznala moža, ki je začel piti, oziroma je bil doma iz alkoholne družine. Njen pokojni oče jo je pred to nevarnostjo svaril, a zaradi mladosti in zaljubljenosti vsega tega ni opazila. Od začetka, pravi, je kot fant pil samo občasno. Bil je vesel, še kakšno je zapel... In včasih ji je to tudi godilo.

Potem sta se poročila. Pitje pa se je stopnjevalo in ugotavljala je, da ji to ne ustreza. Poskušala ga je prepričevati z lepo besedo. Prosila. Obljube so bile vedno dane. (Tako kot počne vsak alkoholik!) – Pa

se je spet vse ponovilo. Iz tega, preprosto, alkoholik ven ne more.

Dokler je redno hodil v službo, je še imela upanje. Saj bo bolje, se je tolažila. Ampak to »bolje« je šlo vedno na »slabše«. Stanje je postalo nevzdržno. Opijati se je začel vsak dan. Začeli so se prepiri. Začelo se je nasilje – ne fizično, ampak psihično. Bolj je trpela s tem psihičnim nasiljem, kot če bi dobila klofuto. Postal je celo ljubosumen. Takrat je začela razmišljati, da tako življenje ne pelje nikamor več. V svoji družini tega ni bila navajena – ne grdega govorjenja, alkoholik pa vse to zna.

Ko je bila že čisto na tleh, ko je njeno zdravje že začelo popuščati, vrstile so se neprespane noči, ko je v mislih imela samo še alkoholika, kakšen bo prišel domov, če bo sploh prišel, kaj bo počel, je našla pot v Al-anon. Tam so jo izredno lepo sprejeli. Ko je v skupini prvokrat slišala, da je alkoholizem bolezen in da spremenjen odnos v družini lahko pripomore k boljšemu okrevanju, se je šele dobro zavedla, in je tudi na svojega moža začela gledati kot na bolnika. Takrat se je tudi njun odnos začel spreminjati. Nič več ni bil moteča oseba, ki ji nagaja in ki ji bremeni življenje.

Prej je hodila okoli zdravnikov, socialnih delavcev, pa ni nič pomagalo. Nekateri so ji celo rekli, da bo po 20 letih pitja težko prenehal piti. Edino upanje ji je dal dr. Rugelj, ki ji je dejal: »Privlecite ga k meni!« Ko je to omenila možu, ji je dejal, da je nora. Ko zdaj razmišlja, meni, da je res ona potrebovala pomoč, ker v njeni glavi ni bilo ničesar drugega kot samo alkoholik. Zanimarjati je začela celo svoje otroke, do njih pa je bila vedno bolj stroga, ker je hotela, da bi pred svetom bili vzorna družina. Kljub temu so vsi v okolici vedeli, da mož pije.

Potem je v društvu začela delati po njihovem načelu dvanajstih korakov. Najprej je osvojila, da je pred alkoholom nemočna, in da mora to prepustiti Nekomu, ki je močnejši od nje, kar v društvu imenujejo Višja sila. Zanj je bil to moj Bog. Zdaj ve, da se lahko v vsakem trenutku obrne Nanj. Vse skrbi prepusti Njemu. Ta Bog pa je lahko v drugi veri tudi Bog njihove vere. Tudi dober človek ima Boga v sebi.

Ko v njej ni bilo več jeze, zamere, žalosti, in ni bilo več strahu, neprespelih noči, je njen mož prenehal piti. To je bilo približno po enem letu in pol, ko je naredila prvi korak v Al-anon.

Prepričana pa je, da bi brez pomoči v društvu Al-anon tega nikoli ne dosegla. Prepričana je tudi, da je mož veliko trpel v času pitja. Potem sta imela lepo življenje. Na žalost je zbolel in po sedmih letih umrl. So ji pa tudi v tako težki situaciji pomagali v društvu.

Kljub temu ji veselje dajejo njeni vnuki in življenje živi še vedno po načelih društva

➤ Al-anon, da je treba največ narediti na sebi. Zato še vedno hodi v skupino in spremlja delo oziroma ga kreativno sooblikuje. Zdaj celo meni, če bi se prej vključila v delo društva, bi se tudi njeno trpljenje prej končalo. Vendar vsak začetek je težak, končno pa je važno le, da se začne. Sodelovanje v društvu je prostovoljno in brezplačno, dobivajo pa se vsak teden. Gospa pravi, da bi delo v društvu priporočala vsakomur, ki se srečuje z alkoholizmom. Družina, ki ima alkoholika, je vsa bolna. Tam je bolan še pes, če ga imajo pri hiši. Ko pa se v družini začne spreminjati samo en član, se začne spreminjati na boljše. Pa še nekaj je gospa poudarila: Če nekdo v družini, kjer se je pitje začelo in se celo nadaljuje iz roda v rod, tega ne prekine, se to nadaljuje v nedogled.

Nekaj podatkov iz spletnih strani Društva Al-anon:

V tej skupnosti boste lahko:

- srečali druge, ki imajo enake probleme,
- spoznali alkoholizem kot bolezen,
- nadomestili obup z upanjem,
- izboljšali razmere v družini,
- zgradili zaupanje vase.

Al-anon je svetovna skupnost z več kot 24.000 skupinami Al-Anon in blizu 1.800 skupinami Alateen v 131 državah, ki obstaja že od leta 1951. Osnovni nivo druženja so tako skupine za samopomoč, ki delujejo po programu Dvanajstih korakov in izročil Anonimnih alkoholikov, ki je prirejen za družinske skupine in njihove člane. Društvo se ne zavzema za politične cilje in ni vezano na nobeno vero, stranko, sekto, organizacijo ali kakršnokoli drugo obliko organiziranja.

Temeljno načelo, po katerem društvo deluje, je načelo anonimnosti, zato društvo ne vodi evidence članstva niti ne pobira članarine. Vse, kar je povedano na srečanjih, ostane zaupno. Evidentira pa skupine in javno objavlja kraj in čas sestajanja skupin.

Vzdržuje se s pomočjo prostovoljnih prispevkov članov in odklanja vsakršne zunanje prispevke.

V Sloveniji trenutno deluje 32 skupin. Srečanj ne vodijo zunanji strokovnjaki, ampak potekajo pod vodstvom al-anonskega člana. Ljudje, ki redno obiskujejo srečanja, se seznanijo z dejstvi o alkoholizmu kot bolezni in s posledicami te bolezni na njihovo življenje - fizično in psihično - ter z delom po programu in iz izkušenj, ki jih slišijo na srečanjih. Tudi iz brezupnih primerov najdejo zase primerno rešitev.

Vse informacije ljudje lahko dobijo na spletni strani: www.al-anon.si;

e-naslov društva je: info@al-anon.si;

poštni naslov: Al-Anon, Lepi pot 6, 1000 Ljubljana;

tel. številke: 041/590-789, 031/744-722, 01/256-74-80;

tel. odzivnik: 01/251-3000.

Nekaj najpogostejše zastavljenih vprašanj in odgovorov nanje:

Kaj je alkoholizem?

Alkoholizem je trojna bolezen, ki napade telo, um in dušo. Eden od simptomov je neustavljiva želja po alkoholu.

Kako družina lahko pomaga alkoholiku? S pomočjo Al-Anon programa nismo spreminjati tistega, ki ga ne moremo spremeniti, to je alkoholika. Namesto tega usmerimo vso pozornost nase, kajti spremenimo lahko le sami sebe.

Kaj je Al-Anon?

Je skupnost svojcev in prijateljev alkoholikov, ki skušajo svoje probleme rešiti tako, da si delijo izkušnje in širijo svoje znanje in razumevanje o sebi in alkoholizmu.

Kaj lahko storimo, da alkoholiku pomagamo, da bi nehal piti?

S tem ko spremenimo svoj odnos oz. svoje razumevanje alkoholizma oz. življenja nasploh, ustvarimo bolj zdravo okolje za vso družino, vključno z alkoholikom. Zelo pogosto mu to pomaga, da prepozna svoje stanje in najde pot do Anonimnih alkoholikov (AA).

Kako pa lahko spremenimo svoj odnos do alkoholizma?

Da Al-Anon program (korake, izročila, gesla in molitvico za spokojnost) uporabljamo v vsakdanjem življenju, da alkoholizem poskušamo razumeti kot bolezen in kako je le-ta učinkovala na nas, da redno obiskujemo srečanja Al-Anona.

Naj doma strežemo alkoholne pijače?

Ovisno od posameznika. V začetku treznosti je vsekakor bolje, da ne. Odvisno od reakcije alkoholika samega.

Ali naj sprejemamo povabila na prireditve, kjer se ponuja alkohol? O tem naj odloči alkoholik sam. Prav tako tudi mi sami odločamo, ali sprejeti takšno povabilo ali ne.

Ali naj svojci tudi nehamo piti?

Če alkoholiku kaj pomeni, je to priporočljivo. Vsekakor pa je to osebna odločitev.

Kdaj je najprimerneje z alkoholikom spregovoriti o njegovem pitju ali drugih resnih problemih? Večinoma je to stvar občutka. Nekateri so po kakšnem težkem krokanju najbolj dostopni. Pogoji pa je, da se o problemih pogovarjamo takrat, ko smo sami sposobni ostati mirni in objektivni.

Naj alkoholika razvajamo?

Ne! Izkušnje so pokazale, da več ko mu posvečamo pozornosti, manj naredi, pitje pa

se nadaljuje.

Bo naših težav konec, ko bo alkoholik nehal piti? Ne pričakujemo prehitro preveč. Od bolezni do zdravlja se napreduje počasi, pa tudi vsi problemi niso nastali zaradi alkoholizma.

Ali potrebujemo Al-Anon, ko alkoholik neha piti?

Da. Pri prilagajanju na trezno življenje si lahko pomagamo tako, da se vztrajno osredotočamo nase in da rastemo v Al-Anonu.

Smo tudi svojci bolni?

Dobro si je zapomniti, da trpimo za posledicami alkoholizma nekoga drugega.

Katere odgovornosti lahko prevzame alkoholik?

Malo katero, dokler ne preneha piti. Nekateri alkoholiki lahko prevzemajo odgovornosti prej, drugi kasneje. Sposobnosti streznjenega alkoholika pa so lahko brezmejne.

Kako lahko pomagamo alkoholiku, potem ko je nehal piti?

Z ljubeznijo in razumevanjem. In tako, da se tudi sami zdravimo za posledicami alkoholizma - družinske bolezni.

Kaj je "suho pitje"?

Če se alkoholik, ki trenutno ne pije, znajde v duševnem stanju ali kaže vedenje, ki ga običajno enačimo s pitjem alkohola, to imenujemo "suho pitje". To se pogosto dogaja na začetku treznosti, pa tudi kasneje ni to nič nenavadnega. V podobni "suhi" omamljenosti pa se lahko znajdejo tudi nealkoholiki.

Ali tudi v Al-Anonu recidiviramo?

Da. Navad se je težko znebiti in včasih ponovno zaidemo na stare tire razmišljanja in ravnanja. Pred tem pa se najbolje zaščitimo, da smo v stalnem stiku z Al-Anonom, bodisi po telefonu, da beremo našo literaturo ali obiskujemo srečanja.

Kako alkoholiku preprečimo stik s svojo pivsko družbo?

Tega ne moremo.

Kako se zaščitimo pred obupom?

Z vero v program in v Višjo silo, tako, da se zaposlimo in pomagamo drugim, z molitvijo in meditacijo.

Kako lahko dosežemo notranji mir, sproščenost, spokojnost?

Ko se odkrito izpovemo na srečanju, nam skupina lahko posreduje znanje in moč, tako da iz Dvanajstih korakov, molitvic in gesel vzamemo tisto, kar nam najbolj ustreza, tako, da se naučimo "spustiti in Bogu prepustiti"; da se od alkoholika čustveno odmaknemo z ljubeznijo v srcu in z vero v Boga - kakor ga razumemo.

Kako lahko pomagamo svojim otrokom?

Tako da postanemo aktiven član Al-Anona, da opogumljamo mlajše otroke, naj obiskujejo Alateen, in starejše otroke, da obiskujejo Al-Anon srečanja, tako da prebiramo Al-Anon in Alateen literaturo in se poučimo, kako je alkoholizem prizadel celotno družino.

Klub zdrav- ljenih alkoholi- kov Grosuplje

Klub zdravljenih alkoholikov Grosuplje je bil ustanovljen 4. 2. 1981. Prvi zbor je odprl dr. Mravlje, potek dela je podala sestra Vida Tomšič ter dala tudi napotek za nadaljnje delo kluba. Zbora so se udeležili še dr. Česnikova iz Centra za zdravljene alkoholike, medicinska sestra Potrpinova in Vida Volk. Prvega zbora se je udeležilo 7 pacientov in 7 svojcev. Izvolili so predsednika, namestnika, tajnika in blagajnika.

Do leta 1983 je klub vodil dr. Janez Mervič, po njegovem odhodu v tujino pa dr. Barbara Sraka skupaj s sestro Angelco Ahlin. Po smrti dr. Srake sta klub vodili višja medicinska sestra Teja Zakšek in Irena Koritnik. Zdaj klub vodi Milena Kamin.

V klubu so se nato srečevali enkrat tedensko vse do 10. 6. 1993, od tedaj naprej pa na vsakih 14 dni. Tako se srečujejo tudi še zdaj. Od začetka dela kluba do danes se je vpisalo 15 zdravljenih alkoholikov in 95 svojcev. Zdaj klub redno obiskuje 17 zdravljenih alkoholikov in 14 svojcev iz občin Dobropolje, Ig, Ivančna Gorica, Grosuplje, Ribnica, Škofljica in Trebnje. Najstarejši član klub obiskuje že 27 let.

Člani kluba se zahvaljujejo za trud in delo dr. Janezu Merviču, Štefanu Fortuni, pokojni dr. Barbari Sraki, sestram Vidi Volk, Angelci Ahlin, Ireni Koritnik, Teji Zakšek, Mileni Kamin, dr. Katarini Vukelič, Centru za zdravljenje alkoholikov Ljubljana – Poljanski nasip 58, dr. Jožetu Jakopiču in vsem zaposlenim na Centru.

Člani Kluba zdravljenih alkoholikov Grosuplje

**V petek, 11. decembra,
bo imel
prof. dr. Janez Juhant
nagovor pri sv. maši ob
18. uri, ob 19. uri pa bo
v kletnih prostorih pod
cerkvijo predstavitev
njegove nove knjige
OBČUTEK PRIPADNOSTI
in pogovor z avtorjem.**

Vabljeni!

Organizirano dnevno varstvo starejših v Grosupljem

“Tako lepo nam je tukaj, da je kar težko oditi!”

Urini kazalci se že nagibajo proti petnajsti uri popoldne in prijeten prostor, ki so ga v Domu starejših občanov pridobili s prenovo, zaključeno letos spomladi, namenjen dopoldanskemu varstvu starejših (ki ga je, mimogrede, financirala tudi Občina Grosuplje), je že skrbno pospravljen. Dve varovanki še pritegnem k pogovoru, medtem ko čakata, da ju kdo izmed domačih pride iskat. „Tako lepo se imamo tukaj, da mi je vsak dan znova težko, ko odhajam. Od zgodnjega jutra, ko pridemo, pa do popoldneva, ko odhajamo, se ves čas nekaj dogaja. Kljub temu da pogosto vsak zase misli, da ne zmore ničesar več, pa smo pod skrbnim vodstvom negovalke in delovne terapevte še kako ustvarjalni. Imamo tudi kuhinjo, kjer si pripravljamo priboljške po svojih idejah in željah, od peke piškotov, do jabolčnih zavitkov, kar je poleg zajtrka in kosila, ki ga imamo, pogosto za nas kar preveč. Po drugi strani pa nas osrečuje spoznanje, da nekaj še zmoremo,“ pripoveduje z veliko mero zadovoljstva in neprikrito nostalgijo po časih, ko je svoj delavnik začela zarana in ga končala pozno v noč. „Za to, da nam nikdar ni dolgčas, znajo odlično poskrbeti v domu. Mi pa s tem dokazujemo, da imamo še kar nekaj ročnih spretnosti, pa tudi zanimivih idej, ko sedemo skupaj in ustvarjamo iz najrazličnejših materialov, ki potem krasijo dom in sobe varovancev. Seveda pa se tudi veliko nasmejimo in sploh smo ves čas dobre volje.

Dobra volja je tista, ki nas drži pokonci. Vse naše življenje je bilo naravnano v delo in tako si imamo tudi zdaj, ko se družimo, marsikaj povedati. Še posebej so prijetni trenutki, ko se ob najrazličnejših spominih in pogovorih prešerno nasmejimo in tako preženemo tudi slabe trenutke, ki jih prinaša betežna starost!”

Je k tem besedam moje zgovorne sogovornice sploh še treba kaj dodati?

Morda le to, da je ideja o uvedbi dopoldanskega varstva starejših nastala zgolj iz potreb tudi v občini Grosuplje. Staranje prebivalstva je naravna zakonitost, in prav tu nastanejo problemi, kam z ostarelim staršem, ki v času delovnih obveznosti svojcev, sam ne more več ostati doma. Tako se začne z dnevnim varstvom, ki pa potem, ko to več ne zadošča, preide v sprejem v stalno domsko oskrbo. Poleg dveh obrokov hrane in popolne oskrbe v času bivanja v domu so pod skrbnim vodstvom negovalke; zelo pomembno pa je tudi druženje in aktivnosti, ki ohranjajo in vzpodbujajo psihofizično kondicijo varovancev. Posebej imajo urejen tudi prostor, kjer mirno ležejo k počitku. Imajo možnost druženja s stanovalci oz. varovanci doma, kar veliko prispeva k boljšemu počutju takrat, ko dnevno varstvo preide v potreben sprejem v dom. Osnovni moto druženja je prav druženje s stanovalci in to prispeva k obojestranskemu dobremu počutju. Po besedah delovne terapevte imajo sedaj šest stalnih dopoldanskih varovancev in tudi še nekaj prostih mest za potrebe, ki bi se v družinah še pojavile.

Kakor potrebujemo namreč organizirano varstvo za otroke, prav tako je potrebno varstvo za naše ostarele starše, ki so lahko še med svojci takrat, ko so le ti doma, v času njihove odsotnosti pa glede na to, da starost prinese svoje tegobe, potrebujejo nekoga ob sebi. Zato je uvedba dopoldanskega varstva v Domu starejših občanov v Grosupljem gotovo poteza, ki bo marsikomu pomagala v težkih trenutkih.

Alenka Adamič

*Zdrav človek ima sto želja,
bolan le eno. (A. P. Čehov)*

Varna spolnost

Tema, o kateri mnogo premalo govorimo in razmišljamo

Živimo v času, ko so metode za preprečevanje nosečnosti pripomogle k mnogo bolj brezskrbni spolnosti, po drugi strani pa se težko sprijaznimo z dejstvom, da so spolno prenosljive bolezni v porastu po vsem svetu. Nekaj znanja o tej temi ne bo odveč, še posebej pa je o osveščanju potrebno razmišljati, ko doraščajoči otroci stopajo v družbo spolno aktivnega prebivalstva.

Po definiciji so spolno prenosljive bolezni tiste, ki se prenašajo s spolnimi stiki. Možnost okužbe je prisotna vedno, ko se odločimo za spolni odnos, zato je poleg spolne vzdržnosti edina zanesljiva zaščita spolni stik s stalnim partnerjem, ki mu zaupamo in ga dobro poznamo. Kondom seveda do določene mere prav tako ščiti pred okužbo, vendar ni popolna zaščita. Najpogostejše so spolne okužbe v obliki vnetij, ki jih povzročajo glivice ali bakterije. Veliko spolno prenešenih okužb poteka brez znakov ali drugih bolezenskih težav. Kasneje, zlasti v rodni dobi, se pokažejo posledice teh okužb kot težave pri zanositvi, neplodnost ali izvenmaternična nosečnost.

Še vedno je ena najbolj razširjenih spolno prenosljivih bolezni GONOREJA ali KAPAVICA. Prenaša se s spolnimi odnosi in prizadene spolne organe, lahko pa se okuži tudi otrok ob porodu, če je bila mati okužena z gonokokom. Moški opazi nekaj dni po okužbi srbenje in pekoč občutek pri uriniranju, opazi tudi izcedek iz sečnice za razliko od ženske, ki sprva nima izrazitih težav. Posledice nezdravljene okužbe pri moškem so vnetje prostate, obmodka in neplodnost, pri ženski pa so možni zapleti neplodnost in izvenmaternična nosečnost. Bolezen mora zdraviti zdravnik z antibiotičnim zdravljenjem.

Do odkritja penicilina je bil SIFILIS tista spolna bolezen, za katero so umirale celo kronane glave. Poleg okužbe z virusom HIV je to ena najtežjih spolno prenosljivih bolezni. Bolezen lahko prizadene vse organe človekovega telesa, večinoma se prenaša s spolnim stikom, prenos pa je možen tudi s poljubljanjem, z ugrizi in z drugimi dotiki bolnika, ki ima značilne sifilitične razjede

na koži. Povzročiteljica sifilisa je bakterija. Tako kot pri večini spolno prenosljivih bolezni, je tudi tu pomembna zgodnja diagnostika in pravočasna terapija. Pomembno je vedeti, da je čas med okužbo in izbruhom bolezni pri sifilisu dolg približno tri tedne. Okužbo delimo na zgodnjo in pozno, razlikujeta se po znakih in posledicah. Pri zgodnji obliki se na mestu okužbe, kjer je bakterija prodrla skozi površino, po treh dneh pokaže zatrdlina, ki po nekaj dneh razpade v nebolečo razjedo s trdimi robovi. Razjeda je najpogostejša na spolovilu, lahko pa tudi na ustnicah ali v ustni votlini. Po nekaj dneh otečejo lokalne bezgavke, po nekaj mesecih pa je otečena tudi večina preostalih bezgavk. Kasneje se pojavi nesrbeč izpuščaj, ki se širi s trupa na okončine in po enem do dveh mesecih spontano izgine in zapusti belkaste lise. Več mesecev po okužbi lahko pride do izpadanja las. V pozni fazi pride do sprememb na ožilju in centralnem živčnem sistemu, spremembe na koži niso nujno značilne. Diagnosticiranje poteka z ugotavljanjem protiteles v krvi ali možganski tekočini.

Za ženske prav zagotovo ena bolj zaskrbljujočih bolezni je OKUŽBA S PAPILOMA VIRUSOM. Nekateri od virusov, ki spadajo v to skupino, povzročajo nastanek bradavic na spolovilu. Doba inkubacije je lahko dolga več mesecev. Spremembe same so sicer benigne, vendar okužbo z nekaterimi tipi virusov povezujejo z nastankom raka na rodilih. Bradavice sicer odstranijo, vendar virusa samega ni mogoče uničiti.

VIRUSNO OKUŽBO Z VIRUSOM HERPES SIMPLEX TIP 2 prav tako uvrščamo med spolno prenosljive bolezni. Pojavi se kot skupek drobnih, kasneje zagnojenih mehurčkov na ženskem spolovilu in v njegovi okolici. Mehurčki se pojavijo – enako kot herpes na ustnicah – ob padcu odpornosti, stresu ... ali ob menstruaciji. Kasneje nastanejo majhne ranice. Pojave na koži se zdravi lokalno. Tudi ta okužba z virusom je trajna in jo prav tako povezujejo z nastankom raka na rodilih. Če se nosečnici, ki preboleva svežo okužbo, rodi otrok, je ta lahko zelo ogrožen. Če so bolezenski znaki prisotni ob času poroda, je treba opraviti carski rez, da preprečimo okužbo novorojenca.

GLIVIČNE OKUŽBE so ene pogostejših težav, ki jih občutijo tako moški kot (še bolj) ženske. Glivica, ki se razmnoži na sluznici ženskega spolovila bolj kot običajno, se pri spolnem odnosu prenese na partnerja. Pri ženskah se okužba pokaže kot srbeča in pordela sluznica spolovila ter bel grudast izcedek iz nožnice, moški pa imajo pekoče, pordele in z oblogami prekrte izpuščaje na penisu. Zdravljenje (kreme in vaginalne tablete) obema partnerjema predpiše zdravnik.

OKUŽBA Z VIRUSOM HIV je bolezen, ki ni nujno vezana na spolni odnos, z virusom se človek lahko okuži tudi z uporabo okužene injekcijske igle pri injiciranju drog. Kri pri nas testirajo na virus HIV že od leta 1986. Okuženi ne zbolijo nujno za AIDS-om, t.j. sindromom pridobljene imunske pomanjkljivosti. AIDS povzroča virusa HIV 1 in HIV2, usoden pa je zaradi simptomov in infekcij ter zaradi izčrpanosti imunskega sistema, povzročene z okužbo z virusom HIV. http://sl.wikipedia.org/wiki/Aids_-_note_Marx-0 Od začetka zbiranja podatkov o okužbah je bilo v Sloveniji 91 primerov AIDS-a, pretežno med homoseksualnimi moškimi. Statistiki poudarjajo, da narašča skupina okuženih med nezaščitenimi spolnimi odnosi s prostitutkami iz azijskih dežel in podsaharske Afrike. Številke o okuženih po svetu so prav grozljive: v letu 2007 je na svetu živelo 33,2 milijona okuženih in za posledicami aidsa je umrlo le v tem letu 2,1 milijona ljudi.

Okužba lahko poteka tiho več let, lahko pa se po nekaj tednih pojavijo povečane bezgavke, izpuščaj, vročina, hujšanje. Sluznice postanejo dovzetne za glivice, lahko se pojavi herpes. Pomanjkanje obrambne sposobnosti organizma pa omogoči bakterijam, glivicam in virusom uničujoč pohod na človekovo telo. Zdravila za AIDS človeštvo še ne pozna.

Virus je izven telesa zelo kratkoživen. Za zaščito pred virusom HIV je potrebno poznati način prenosa: med nezaščitenim spolnim odnosom z okuženim partnerjem; z okuženo krvjo, z okužene matere na otroka pred oz. med rojstvom. S pravilno uporabo kondoma se tveganje za prenos virusa HIV precej zmanjša.

Mojca Sajovic

Vir: <http://www.tosemjaz.net>

Ogled oddaje Piramida

V torek, 13. oktobra 2009, se je osem deklet iz OŠ Brinje Grosuplje, ki obiskujejo izbirni predmet retorika (Anja Dolšina, Sara Javornik, Mirjam Javornik, Leja Kezmič, Lana Berčan, Špela Škoporc, Marina Karnelutti in Lucija Slemenjak) v spremstvu učiteljice Brigitte Praznik podalo na ogled televizijske oddaje Piramida, ki se predvaja vsak torek v živo ob 19.55. uri na RTV Slovenija.

Namen ogleda je bil, da učenke od blizu spoznajo, kako nastajajo televizijske oddaje, in se seznanijo z nastopi v živo, z nastopi javnih osebnosti, v katerih morajo izkazati svoje retorične sposobnosti – zastopanje lastnih mnenj in stališč. Že na poti do stavbe RTV Slovenije so se dekleta lahko spoznala s snemanjem oddaj v živo, saj smo na Kolodvorski ulici pred stavbo Slovenskih železnic srečale ekipo oddaje Svet, ki jo predvajajo na Kanalu A. Novinar se je ravno javljal v živo v oddajo in dekleta so videla, kako lahko poteka javljanje v živo kar z ulice. Novinarjev zaključek javljanja so pospremile z bučnim aplavzom, za kar jim je bila zbrana ekipa hvaležna. Nato smo pot nadaljevale do stavbe RTV Slovenije.

Ob 19.45. uri smo lahko vstopile v studio oddaje. Dekleta so si izbrala sedeže in kmalu se je oddaja začela. Tokratna oddaja je imela zanimive gostje, in sicer

dve igralki, Zvezdano Mlakar in Tino Gorenjak, ter stand-up komičarko Martino Ipša. Simpatični animator publike Gorazd Špegel je izrazil bojazen, da bo oddaja pravi »babji ravs« in da bo na koncu gotovo deževalo. In prav je imel. Skozi štiri teme so se zvrstili številni govori in replike gostij, v katerih so izražale svoja mnenja in nasprotovanja, na koncu pa je publiko v studiu in pred TV-ekrani najbolj prepričala Zvezdana Mlakar.

Učenke so v oddaji zelo uživale, bile so odlična publika, so pa tudi poskrbele, da so bile ves čas v kadru, saj so se sedele v prvih vrstah pri Zvezdani Mlakar in Martini Ipši. Po koncu oddaje je sledilo druženje z voditeljico Eriko Žnidaršič in preostalo ekipo. Dekleta so se lahko fotografirala z voditeljico, dobile so njen avtogram, Erika pa jim je tudi predstavila svoje delo v kratkem pogovoru. Srečanje je bilo prav prijetno, a na žalost smo ga morale zaključiti, saj je bil čas za odhod proti domu. Dekleta so bila mnenja, da je bilo to srečanje zelo zanimivo, prava dogodivščina. Tako smo sklenile, da bomo obiskale snemanje še kakšne TV-oddaje, mogoče ravno Piramide, saj je to odlična izkušnja, v kateri lahko v praksi spoznajo, kako lahko uporabljamo retorične veščine.

Brigita Praznik

Novost iz domoznanske zbirke - 36

KNAFELJ, Avguštin

Univerzalno duhovno znanje / Avguštin Knafelj. - Ljubljana : Amaliotti & Amaliotti, 2009 ([Ljubljana] : Atelje Pance). - 80 str. ; 17 cm.

Srce ja pravi učitelj: str. 7-17. - Avguštin - edini slovenski puščavnik: str. 73-77. Avguštin Knafelj, ki živi blizu Police pri Grosupljem, je izdal knjigo, ki je prava zakladnica duhovnih modrosti. Ne pripada nobeni ideologiji ali duhovni šoli. V vseh izročilih je našel zrna resnice.

Pripravila Marija Samec

Razpis za "upoko-jensko" najemno stanovanje

Društvo upokojencev Grosuplje

razpisuje

po pooblastilu in Pravilniku za oddajo namenskih najemnih stanovanj Nepremičninskega sklada ZPIZ d.o.o. Ljubljana, Mala ulica 5:

Prosto najemno stanovanje v izmeri 34,50 m2 neto površine se nahaja na Stranski poti I/lb (I.nad.).

Prednost pri izbiri imajo člani Društva upokojencev Grosuplje.

Vlogo za najem stanovanja naj zainteresirani dvignejo na sedežu društva.

Interesenti naj svoje vloge oddajo v pisni obliki na naslov:

Komisija za socialne zadeve, Društvo upokojencev Grosuplje, Stranska pot I/lb

Rok za oddajo prošenj je 15 dni po objavi razpisa v Grosupeljskih Odmevih.

Predsednica Komisije za socialne zadeve Jožica Mlakar

Predsednik Lojze Gabršček

Družbena odgovornost posameznika

V prejšnji številki lokalnega časopisa sem pripravil zapis o družbeni odgovornosti podjetij. To pot pa sem se osredotočil na družbeno odgovornost vsakega posameznika.

Živimo v času, ko nas globalne spremembe prehitujejo in razmišljanje posameznika še ni prilagojeno oziroma po večini nismo sposobni na hitro sprejeti ali razumeti korenite spremembe. Politična in gospodarska moč se sunkovito seli v Azijo in vpliv Kitajske in Indije je iz dneva v dan večji. Ameriško gospodarstvo izgublja vpliv globalnega igralca, ameriški finančni sistem je ranjen, klimatske spremembe in posledično vremenske nevšečnosti povzročajo velike spremembe tudi v načinu kmetovanja. Imamo potrošnja, kjer posameznik želi imeti več kot lahko, nepredvidljivi so finančni trgi in kar lepo število delovnih mest je ogroženih. V določenih delih sveta pod idejo človekovih pravic in svoboščin spreminjajo stoletno tradicijo pomena družine. Vse to pelje k temu, da se v družbi uveljavlja nova vrednota te družbe, to je **vrednota varnosti**. Ta ima več oblik ali razlag, od finančne, ekonomske, socialne, prometne in klimatske. Če želimo z vsemi temi spremembami živeti, je potrebno postati družbeno odgovoren posameznik ali pa družbeno odgovorno podjetje. To pot prispevek opisuje družbeno odgovornost posameznika in kaj naj bi posameznik na tem storil.

Beseda odgovornost nas v svojem izvornem pomenu opozarja, da ima odgovornost nekaj skupnega z odgovorom. Človekova posebnost in odlika obstaja v tem, da je sposoben z besedami in dejanji izražati svoja spoznanja, doživetja, občutja, vrednotenja in odločitve. Človekovo osebno razvitost in zrelost je mogoče presojati in vrednotiti po njegovi govorici in dejanjih, ki ni le merilo njegove naravne nadarjenosti, izobrazbe in kulture, ampak tudi njegove etične zavesti in osebnostne moči v doživljanju vrednot, v odkrivanju vedno novih razsežnosti duhovnega in ostalega sveta. Izgovorjena beseda pa spet vpliva na človeka, ga spodbuja k novemu iskanju, odkrivanju in spoznavanju, ustvarjanju in odločanju.

Ali sem komu odgovoren?

Nihče med nami najbrž ne bo odgovoril: Nikomur nismo odgovorni! Prepričanje, da je vsakdo nekomu odgovoren, je tako splošno sprejeto in razumljeno, da noben človek tega ne taji ali se s tem ne strinja. Komu sem odgovoren, pa se zdi, da ni noben poseben problem. Če te na cesti ustavi prometna policija, ker si napak vozil in plačaš kazen ali prideš pred sodnika za prekrške, takoj veš, komu si odgovoren. Če podjetje ne uspeva in dela z večjo izgubo in direktorja kličejo na odgovor in zagovor, se vsaj v tem trenutku zave, komu je odgovoren. V javnem življenju, v industriji, gospodarstvu in trgovini, v politiki in v socialnem življenju, v šolstvu in v zdravstvu ljudje veliko govorijo o odgovornosti, včasih pa še raje tožijo nad neodgovornostjo in

pomanjkanjem odgovornosti. Prepričanje o pomenu in nujnosti odgovornosti je tako splošno, da tem vlada med ljudmi edinstvo brez ozira na svetovnonazorske razlike. Odgovori na vprašanje, komu sem odgovoren, pa so kljub neposrednim osebnim izkušnjam zelo različni. Eni trdijo: odgovoren sem samemu sebi in lastni vesti. Drugi pravijo: bližnjemu in družbi. Spet drugi govorijo o odgovornosti pred zgodovino ali pred neko nevidno skrivnostno usodo. Na temo odgovornosti je veliko pisal preminuli Ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar in nekaj misli je podanih v nadaljevanju. Verni kristjani se zavedamo svoje odgovornosti pred živim Bogom. Kdo ima prav? Ali odgovori končno ne pomenijo eno in isto, le da je povedano v nekoliko drugačni obliki? Ali pa bi bilo morda najbolje, da bi na odgovornost gledali kot na neko brezimno in splošno človeško dolžnost in vsakemu pustili njegovo mnenje, komu misli, da je odgovoren?

Odgovornost pomeni zavestno življenjsko držo, v kateri pokažemo svojo zrelost kot oseba in kot družbeno in dialogično bitje, da znam poslušati, razumeti in odgovoriti, da se zavedam, kako zelo me moj odgovor angažira, obvezuje, mi nalaga dolžnosti in določa moje življenje; s tem pa daje mojemu življenju tudi smisel, duhovno bogastvo in vsebino. Izkušnja vedno znova potrjuje, kako prazno je življenje ljudi, ki nimajo nobene odgovornosti, ker jih nihče ne nagovarja, ki ne dajejo nikomur odgovora in se zato ne zavedajo nobene odgovornosti. Opozorjanje na odgovornost spada danes med najbolj značilne dejavnike v družbenem življenju. Ljudje se med seboj presojajo in vrednotijo ravno po tem, koliko se zavedajo svoje dolžnosti in odgovornosti. Izjemno pomembna vrsta odgovornosti pa je tista, ki se je človek zaveda zaradi vrednot, ki so mu zaupane. Le kdor spozna, koliko je v življenju odvisnega od njegovega osebnega svobodnega odločanja, koliko lahko stori dobrega ali slabega zase in za druge, za skupno blaginjo in za prihodnost, se zaveda tudi svoje odgovornosti. Hkrati je potrebno tudi spoznanje, kako resno je osebno udeležen pri prispevkih za skupno blaginjo in družbeno življenje. Kdor misli, da njegov prispevek nima nobenega pomena, da že tako ne more dosti narediti, da od njega domala nič ni odvisno, se rad izogiblje svoji odgovornosti. Namesto, da bi odgovoril na klic vrednot, ki zahtevajo njegovo osebno sodelovanje, se izgovarja na druge ali na neko anonimno skupnost ali kolektiv, v katerem so odgovorni vsi in nihče. Odgovornost je torej zelo osebna zadeva. Le, kjer se kdo čuti osebno nagovorjenega, izzvanega, poklicanega in zadožčenega, bodisi v ljubezni, zaradi zapovedi, pogodbe, ali pravnih predpisov, ali zaradi vrednot, ki so mu zaupane, bo dal tudi osebni odgovor in sprejel odgovornost. Ker otrok tega še ni sposoben, pri njem še ne moremo govoriti o odgovornosti. Vzgoja k zavesti osebne odgovornosti pa spada tako zelo k razvoju človeka kot osebe

in kot družbenega bitja, da mora vzgoja otroka čim prej vsebovati tudi vzgojo k odgovornosti. Čut za odgovornost, sposobnost za odgovornost in pravilno izpolnjevanje odgovornosti je zato merilo za zrelost človeka in družbe. Človek brez odgovornosti škoduje sebi in družbi. Seveda ne zadošča samo govorjenje o odgovornosti, potreben je pravi etos odgovornosti in predvsem vsakodnevna dejanja. Kjer se v družbi kažejo znaki propadanja in razkranjanja, je to znamenje, da propada osebna odgovornost.

Komu sem odgovoren?

Če se zgodi prometna nesreča, če ima podjetje izgubo, če je naročeno delo slabo opravljeno ali če nekaj v družbenem življenju ni v redu, se takoj pojavi vprašanje, kdo je za to odgovoren. Družba ima organe, ki imajo nalogo, da odkrijejo krivca in ugotovijo mero odgovornosti. Sodišča na podlagi dejstev, dokazov, okoliščin in osebne udeležbe prizadetih razsojajo, kakšna je bila osebna odgovornost, in določijo kazen. Temelj za tako sodbo so zakonski predpisi in uredbe, pogodbe in dogovori. V družbenih odnosih gre predvsem za legalno, kazensko-pravno odgovornost. Za tako odgovornost je odločilno zunanje dejanje in njegovi učinki, ki jih je mogoče objektivno ugotoviti. Notranje mišljenje, namen, ki ga je nekdo imel, cilj, ki ga je pri svoji odločitvi zasledoval, pridejo v poštev šele v drugi vrsti kot obteževalne ali olajševalne okoliščine. Ker je v pravno urejeni družbi zavest odgovornosti pred zakonom splošna, je najbolj razširjeno mnenje, da je vsakdo odgovoren družbi, pred družbo oziroma pred avtoriteto in oblastjo, ki družbo predstavlja. Sredstvo, s katerim družba posameznika ali skupine nagovarja, so zakonske uredbe, pravni predpisi, pogodbe in dogovori. Odgovornost pred družbo torej pomeni zavest dolžnosti in obveznosti, ki jih človeku nalagajo zakonski predpisi in pogodbe. Čim resneje ljudje jemljejo zakonske predpise in družbene dogovore, čim odločneje oblast skrbi za njihovo upoštevanje in izpolnitev, tem jasnejša in izrazitejša je zavest odgovornosti. Zavest odgovornosti do družbe in pred družbo, pred zakonom in postavbo skuša družba doseči na dva načina. Najbolj vidni in za večino ljudi najbolj občuten način so kazenski predpisi in njihovo dejansko uveljavljanje. Kjer bi kazenski predpisi ostali le na papirju, kjer bi ne bilo iz tega ali onega razloga mogoče najti krivca in ga kaznovati, ali kjer bi se preiskave izgubljale v anonimnosti ali kolektivni odgovornosti, ali kjer bi v javnosti nastajal vtis, da je ugotavljanje odgovornosti pristransko, neobjektivno in da pri sodiščih veljajo dvojna merila, tam bi nujno propadla zavest odgovornosti. Kazenskopravni predpisi in njihovo uveljavljanje pa so le zasilni, čeprav nujno potreben pripomoček za zavest odgovornosti. Zato si vsaka družba prizadeva še za drugo sredstvo, namreč za vzgojo k zavesti odgovornosti. Končno sožitje v družbi, njenega razvoja in njenega pravnega reda ni

mogoče graditi le na kazenskih predpisih, policijskem sistemu, sodiščih, globah in zaporih. V današnji družbi ima vzgoja za odgovornost veliko in pomembno vlogo. Prava vzgoja ne opozarja toliko na kazenske predpise za prestopke, ampak predvsem na škodo, ki nastane iz prekrška kazenskih predpisov in pogodb tako za posameznika kakor za družbo. Pozitivno to pomeni, da vzgoja k odgovornosti opozarja na temeljni pomen poštenosti, pravičnosti, zanesljivosti, zvestobe, resnicoljubnosti, odkritosti, solidarnosti, povezanosti in medsebojnega sodelovanja, torej na etične vrednote, brez katerih ni humanega življenja. »Brez skupnega priznanja vrednot in njihovih obveznih zahtev mora ob nebrzdanem egoizmu propasti vsaka družba,« je zapisal Aleksander Mitscherlich, psihoanalitik in socialni psiholog, direktor instituta Sigmund Freud v Frankfurtu, ki se označuje za premišljenega ateista. Če se v prepričanju ljudi prvi odgovor na naše vprašanje »Ali sem komu odgovoren?« glasi: »Odgovoren sem družbi in pred družbo,« takoj postavljamo vprašanje, ali ta odgovor zadošča in kaj pravzaprav pomeni. Ali naj pomeni, da je družbena odgovornost le stvar zunanje družbene kontrole, ko vsak kontrolira vsakega, vsi kontrolirajo drug drugega, družbe kot take pa ne kontrolira nihče in zato tudi ni nikomur odgovorna? Ali naj odgovornost družbi in pred družbo pomeni, da so vsi solidarno in kolektivno odgovorni za skupno blaginjo in drug za drugega, toda odgovorni pred kom? Družbena odgovornost, odgovornost do družbe in v družbi torej nujno vključuje, kot je bilo že zgoraj omenjeno, etične vrednote, ki jih družba sama ni iznašla, ampak jih le odkriva v sami človekovi naravi in ki so za družbeno sožitje neobhodno potrebne. Odgovornost lastni vesti, pred lastno vestjo ali v lastni vesti je nekaj skrivnostnega. Nekateri jo označujejo kot odgovornost samemu sebi ali pred samim seboj.

Širjenje kroga družbene odgovornosti

Občutki pripadnosti posameznika nimajo vse enake pomembnosti. Nekatere se nam zdijo pomembnejše kot druge. Versko pripadnost lahko na primer uvrščamo višje kot pripadnost razredni skupnosti v šoli. Vrstni red pomembnosti pripadnosti se neprestano spreminja. Pojavljajo se vedno nove pripadnosti. Vendar novonastala pripadnost ne prekine prej obstoječih, čeprav so si včasih med seboj v nasprotju. Vsaka pripadnost prinaša tudi etično odgovornost delovati ne le v dobro sebe ampak tudi v dobro celotne skupnosti. Te odgovornosti se je potrebno učiti. Vendar se svetovnega državljanstva ni mogoče naučiti kar naenkrat. Učiti se ga je potrebno postopoma, s spodbujanjem pripadnosti vedno večjim skupinam ljudi. In povedano sedaj vse skupaj zgoraj zapisano je družbena odgovornost posameznika najbolj učinkovita na primerih, ko je potrebno delovati bodisi v kulturnem, športnem, turističnem ali drugem društvu oziroma organizaciji.

Matjaž Trontelj

Pri Zvončkih v Žalni se je dogajalo

V mesecu oktobru se je v skupini Zvončki v Žalni izvajalo veliko različnih dejavnosti. V TEDNU OTROKA so potekale predvsem različne športno-gibalne dejavnosti, ki smo jih podkrepili z veliko gibanja v naravi. Imeli smo glasbeno-plesno dopoldne, izdelovali smo male instrumente, ustvarjali in spoznavali smo glino, ki sta nam jo predstavila gospod in gospa Dobovšek iz Žalne, imeli smo vadbeno urico v šolski telovadnici, strokovne delavke smo otrokom zaigrale lutkovno igrico Razbita buča, postavili pa smo tudi t.i. »čutno pot«, kjer smo krepili naše gibalne sposobnosti in uživali na svežem zraku.

Ker je oktober mesec požarne varnosti, smo skupaj s PGD Žalna in PGD Velika Loka izvedli požarno vajo. Prijazni gasilci so nam prikazali potek požarne vaje, kjer so lahko sodelovali tudi otroci, pokazali so nam gasilsko opremo in vozila, urili smo se v spretnosti gašenja z vodo, za konec pa so nas še povabili na vožnjo z gasilskim moštvenim vozilom po Žalni. Kot se za jesen spodobi, smo tudi mi s starši pekli kostanj in imeli pravi kostanjčkov piknik. Preživeli smo aktivno popoldne na naši terasi ter treh igriščih, kjer so potekale različne športne dejavnosti.

Strokovne delavke vrtca Zvonček

V vrtcu smo obeležili dan hoje

Otroci, starši in vzgojiteljici iz vrtca Kekec, skupina Zajčki smo 15. oktobra popoldne obeležili dan hoje z orientacijskim pohodom po Rožletovi poti. Na poti smo večkrat prisluhnili zvokom iz narave, reševali uganke in izvedli kar nekaj gibalnih aktivnosti.

Na zaključku poti smo skupaj zapeli Kekčevo pesem, nato pa so otroci še plesali in peli, se lovili in tekli po gozdni jasi.

Prvo skupno srečanje je hitro minilo in vsi skupaj smo se dobre volje odpravili nazaj proti našemu zbirališču. Skupaj smo aktivno preživeli nekaj našega dragocenega časa, zavedajoč se, da je hoja najpreprostejša in najprijetnejša vadba za izboljšanje telesnega in duševnega počutja.

**Vida Kastelic in
Barbara Matjaž Likovič**

Poklon umrlim veteranom ob 1. novembru

Prvi november je dan, ko se živi poklonimo spominu na mrtve svojce in prijatelje. To je dan, ko se zazremo v preteklost, da bi se iz nje učili sedanjosti in ustvarjali prihodnost. Na ta dan počastimo spomin na ljudi, ki so darovali največ – svoje življenje, zato da lahko mi danes živimo v svobodi, na svoji slovenski zemlji. Ob pomnikih se s spoštovanjem in ponosom v srcih spominjamo teh junakov, saj smo tudi po njihovi zaslugi uresničili in izsanjali naš stoletni sen in si izborili samostojno Slovenijo. Veterani se bomo vedno trudili, da bodo tudi mlajše generacije poznale težko pot do naše samostojnosti. Veterani smo nevladna, nestranska organizacija, ki deluje v javnem interesu in takšni bomo tudi ostali kljub takšni ali drugačni strankarski politiki. Mogoče smo ravno zaradi take usmeritve velikokrat odrinjeni ali potisnjeni v kot.

Delegacija Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo v sestavi: Jelka Janežič, Gregor Bregar, Franc Omahen, Boris Peterka, Davorin Tomažin, Alojz Vrhovec in Stane Žvegla je v petek, 30. 10. 2009, pri pomnikih osamosvojitvene vojne za Slovenijo v Grosupljem in v Ivančni Gorici prižgala sveče in se poklonila žrtvi osamosvojitvene vojne Franciju Špelku, vsem ostalim žrtvam te vojne ter umrlim članom našega Območnega združenja. Vedno se jih bomo spominjali, saj je najlepša oddolžitev mrtvim, da gojimo njihove ideje in nadaljujemo njihovo delo.

Davorin Tomažin

POGREBNE STORITVE

Perpar Janez s.p.
Zaboršt 16, 1296 Šentvid pri Stični
Tel., faks: 01 7885 113
GSM: 041 785 113, 041 647 380

NUDIMO VAM VSE STORITVE
OB IZGUBI VAŠIH NAJDRAŽJIH
24 UR NA DAN

*Vse življenje truditi si se znal,
v težki bolezni in trpljenju se nikdar
nisi vdal.*

*Minile zate vse so bolečine,
a v naših srcih pustil si neizmerno lepe
in drage nam spomine.*

ZAHVALA

*ob nepričakovani boleči izgubi dragega
brata, strica, svaka, bratranca*

Milana Ahlina

(28. 8. 1933 – 6. 11. 2009)
iz Grosupljega – Brinja.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, darove za cerkev in svete maše. Zahvaljujemo se osebju ZD Grosuplje, Domu starejših občanov Grosuplje, za nego in pomoč na domu, prijateljem in sodelavcem za obiske in vzpodbujanje v času njegove invalidnosti.

Posebno hvaležnost izrekamo za slovesen pogrebni obred PGD Grosuplje in za ganljive besede slovesa predsednika Iztoka Vrhovca. Hvala tudi g. župniku Janezu Šketu za pogrebno slovesnost, pevcem za ganljivo odpeto žalostinke in trobentaču za zaigrano Tišino.

Iskreno se zahvaljujemo vsem in vsakemu posebej, ki ste imeli Milana radi, ga spoštovali, se še zadnjič poslovili od njega in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: brat Dušan z ženo Angelco, sinom Markom in Borisom z družino, nečakinji Saša in Sabina z družino, sestrične in bratrance ter ostalo sorodstvo.

*Ni več tvojega smehlaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.
Sam odšel si tja,
kjer ni bolečin in ne solza.
Zaprl trudne si oči,
zdaj nič več te ne boli.*

ZAHVALA

*Po dolgotrajni bolezni nas je zapustil
naš dragi mož, ati, stari ata in tast*

Franc Zupančič

iz Dol pri Polici 3a
(1932-2009).

Iskreno se zahvaljujemo vaščanom, sorodnikom in prijateljem za vso pomoč, izrečena sožalja, zanj darovane sveče, svete maše in v dober namen.

Hvala poliškemu župniku Jožetu Mrvarju za lep pogrebni obred s sveto mašo, Emilu za zaigrano Tišino, poliškim pevcem in gospodu Adamiču iz Komunalnega podjetja Grosuplje. Hvala PGD Polica, ostalim društvom in vsem, ki so ga tako lepo pospremili v zadnji dom.

Še enkrat hvala vsem, tudi tistim, ki vas nismo posebej imenovali.

Vsi njegovi

*Ko pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči.
Pa čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.*

ZAHVALA
ob boleči izgubi naše drage žene,
mame, babice, prababice in tašče

Ivanke Željko

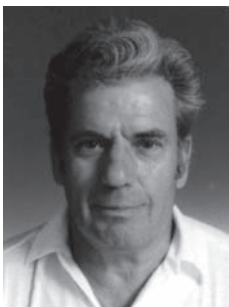
roj. Pavlin
(18. 12. 1933 – 21. 10. 2009)
s Plešivice pri Žalni.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Pristrčna hvala g. župniku Andreju Šinku in g. župniku Romanu Globokarju za prečudovit obred. Zahvala vsem sodelavcem iz ZSS, DU Grosuplje, dr. Taseskemu, patronažnim sestram ZD Grosuplje in Onkološkemu inštitutu Ljubljana.

Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni najdražji.

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(S. Gregorčič)*

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.*

ZAHVALA
ob tragični izgubi ljubega moža, očeta,
dedka in pradedka

Franca Noseta

23. 9. 1936 - 27. 9. 2009
iz Št. Jurija, Grosuplje.

Smrt je prišla nenapovedana in nepričakovano, kot rezilo nas je zarezalo v srce...

V najtežjih dneh našega življenja so nam nesebično in s sočutjem priskočili na pomoč sosede, sorodniki, prijatelji in znanci. HVALA VAM!

Gospodu Niku Mihičincu izrekamo posebno zahvalo za pripravo in izvedbo zadnjega slovesa ter prelep poslovitni govor ob slovesu! Posebna zahvala vsem njegovim bivšim sodelavcem Policije, Klubu Maksa Perca, Godbi Policije, Radiu Zeleni val in g. Borisu Peterki, pevcem za prelepo odpete pesmi, trobentaču za odigrano Tišino! Vsem, ki ste nam izrekli sožalje in ste se poslovili od njega, ki ste darovali cvetje in sveče in ga v tako velikem številu pospremili na poslednjo, žalostno pot.

HVALA VAM!

Vsi njegovi žalujoči

ZAHVALA

ob boleči izgubi naše drage mame

Terezije Škrabl

17. 9. 1918 – 15. 10. 2009

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za izrečene besede sožalja in tolažbe ter darovano cvetje in sveče. Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo pospremili k njenemu zadnjemu počitku na pokopališču v Selnici ob Dravi. Še posebna zahvala članicam Društva podeželskih žena Sončnica, predstavnikom Krajevne skupnosti, Društva upokojencev in Turističnega društva Šmarje - Sap.

Žalujoči: Hčerke in sinova, še posebej Sonja, Hedvika Zinka in Slavka.

Praznovanje na Veliki Ilovi Gori

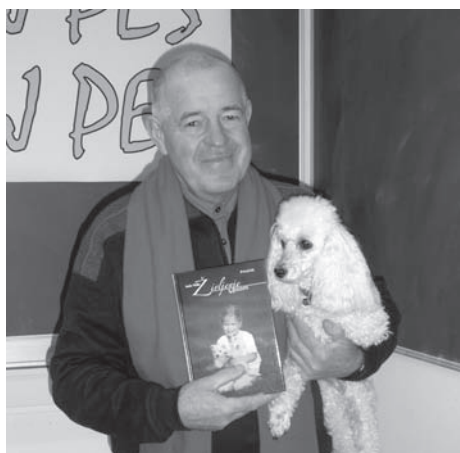
V soboto, 7. novembra, je ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik blagoslovil prenovljeno cerkev sv. Trojice na Veliki Ilovi Gori. S škofom so somaševali poleg grosupeljskega dekana g. Šketa še duhovniki z Grosupljega, Št. Jurija in Kopanja.

Cerkev svete Trojice ima bogato zgodovino, saj jo zgodovinski viri omenjajo kot kapelo na poti v Stično, katero so uporabljali stiški menihi. Po nekaterih podatkih naj bi bila stara več kot petsto let. Čas pa je zahteval svoje in cerkev je bila potrebna prenove, zato so se vaščani, s pomočjo gospoda dekana, odločili, da se izvedejo nujna gradbena dela v notranjosti, na strehi in na fasadi. S prostovoljnimi prispevki dobrih ljudi in s podporo grosupeljske dekanije so bila dela uspešno zaključena.

Tudi gospod škof je v svoji pridigi poudaril, da je v prijateljstvu moč in da se z božjo pomočjo lahko naredijo velika dela. Z obnovitvenimi deli in z izgledom božjega svetišča je bil zelo zadovoljen, saj ga cerkev spominja na njegovo mladost, ki jo je preživel v sosednji rojstni vasi. Veselje in lepa ljudska pesem je po končanem bogoslužju še dolgo odmevala pod cerkveno lipo. Gospod škof pa je v prijetnem kramljanju pohvalil domačine za tako požrtvovalno delo in jim zaželel še veliko božjega blagoslova.

Jože Jamnik

V petek, 6. 11., je bila v predavalnici zavetišča na Gmajnicah v Ljubljani tiskovna konferenca za novinarje in predstavitve nove knjige za soustvarjalce revije Moj pes ter vabljenе goste. Prirčni slovesnosti je sproščeno vzdusje na svoj duhoviti način dodal še Tone Hočevar, novinar in glavni urednik revije Moj pes, sicer pa poznavalec psov in eden pravih ljubiteljev, ki je svojo naklonjenost do psov dokazal ne le s šolanjem, vzrejo in razstavljanjem najbolj eminentnih predstavnikov posameznih pasem, pač pa tudi s posvojitvijo treh psov iz zavetišča. Da je bil dogodek tudi primerno »pasje« obarvan, je poskrbela Vesna Hude s psičko Žižo; skupaj sta dosegli naziv pokalne prvakine za leto 2009 v agility-ju, sicer pa sta pokazali, kako se osemletna psička skupaj z vodnico iskriivo giblje v ritmu glasbe. Prikazali sta namreč pravo plesno točko, kakšne vidimo na velikih razstavah psov.

Kraj predavitve ni bil izbran naključno, saj je Zdenka Ban Fischinger, direktorica ZOO Ljubljana, kamor sodi zavetišče na Gmajnicah, z veseljem povedala, da je Jože Vidic tudi član sveta zavetišča in njegovi nasveti so neprecenljivi, ko gre za odgovorno ocenjevanje psov pred oddajo. Eden pomembnih »krivcev«, da je knjiga ugledala luč dneva, je prav gotovo tudi direktor založbe Dedal, ki je knjigo izdala. Tudi sam je navdušen ljubitelj psov in že 18 let izdajatelj revije Moj pes. S prijaznimi besedami zahvale je novo knjigo na pot med bralce, slovenske aktualne in bodoče skrbnike psov, pospremil mag. Blaž Kavčič, predsednik Državnega sveta, sicer pa član predsednik Kinološke zveze Slovenije. S pričujočo knjigo je k slovenski kinološki literaturi Jože Vidic dodal pomemben del, prav gotovo napisan po sodobnih merilih in prilagojen vsakdanji uporabi v praksi. Še posebej je mag. Kavčič

Najboljši človekov štirinožni prijatelj ni stol – ampak pes!

»Življenje s psom«

Tak naslov si je izbral Jože Vidic, doktor veterinarske medicine, dolgoletni mednarodni sodnik za delo psov, kinološki strokovnjak in odgovorni urednik revije Moj pes, za svoj prvenec, ki smo ga ljubitelji psov težko čakali.

pohvalil poudarke v zvezi z razvojem modernih metod šolanja in vzgoje, na katerih temelji knjiga.

Na področju športne kinologije je knjiga »Življenje s psom« drugo tovrstno slovensko delo po skoraj štirih desetletjih, ki so minila od izida knjige Miroslava Zidarja »O psih«.

Na vprašanje, kaj je navedlo avtorja, da se je odločil napisati knjigo, je Jože Vidic povedal, da je knjiga plod njegovih 40-letnih izkušenj, temelječih na aktivnem ukvarjanju s psi. Kot vodja policijske »pasje šole« na Podutiku si je nabral veliko mero znanja, ki ga je gradil na dolgoletni veterinarski praksi. Vedno si je želel napisati nekaj preprostega in uporabnega za ljudi, pravi Jože Vidic in dodaja, da se je potreba po knjigi odrazila še toliko bolj zaradi mnogih vprašanj in klicev skrbnikov psov, ki potrebujejo rešitev svojih težav in odgovore na vprašanja čim prej ali celo takoj. Odgovori so zdaj po alineah zbrani v pregledni in berljivi knjigi, razdeljeni kar na 21 poglavij. Jože Vidic poudarja, da je knjiga brez odvečnega balasta, celotna knjiga je pravzaprav en sam odgovor na številna vprašanja, ki jih je pomagal razreševati. Pri posameznih temah avtor ni pozabil mimogrede opozoriti na nekatere zakonske določbe, ki zavezujejo skrbnike psov.

Jože Vidic pravi, da se psov nikdar ne naveličaš: vsak je namreč svet zase in to mu lahko mirne duše verjamemo, saj je izšolal že številne pomočnike za invalide in slepe ter oral ledino na tem področju. Poudaril je, da odgovori, ki jih posreduje skrbnikom psov, marsikdaj zahtevajo odkrivanje novih področij. Kinologija je namreč dinamična veda in se ves čas razvija. »Pes mora vsak teden kakšno »ušpičiti« svojem skrbniku«, hudomušno pravi Jože Vidic, »njun odnos pa mora biti tak, da se v kritičnem položaju pes vedno pravilno in takoj odzove.«

V pomoč skupnemu življenju človeka in psa, knjiga »Življenje s psom« obravnava vsa področja pravilne nege in vzgoje psa; od priprav celotne družine na prihod novega

štirinožnega družinskega člana do njegove prehrane, higijene, sprehodov ter odnosa med psom in otrokom. Pes je igrivo in učljivo bitje, ki sovraži dolgočasje, piše avtor, in za uravnotežen psiho-fizičen razvoj psa poudarja pomen igre s psom ter daje napotke za učenje osnovnih vaj. Ker je za pravilno vzgojo psa pomembno razumevanje različnih stopenj pasje socializacije in govorice psov, so v priročnik uvrščena tudi ta poglavja. Tako kot človek ima namreč tudi pes različna razvojna obdobja, ko se različno odziva na okolje. Gre za pomembna življenjska obdobja, ki se bolj ali manj »dotaknejo« vsakega psa. Zato jih moramo poznati, da se lahko, če je treba, pravilno odzovemo. Avtor veliko pozornosti posveča tudi v zadnjem času vedno bolj izpostavljenim neželenim oblikam vedenja in podaja učinkovite načine njihovega preprečevanja oziroma odpravljanja. Dejstvo je, da se noben pes ne rodi z neželenimi oblikami vedenja, ampak se te razvijejo zaradi napačnih vzgojnih prijemov oziroma vpliva okolja. Poleg opisa najpogostejših bolezni psov, je ob koncu priročnika naveden tudi seznam slovenskih veterinarskih klinik, kinoloških društev in trgovin za male živali. Poleg svaril in nasvetov, ki izzovejo resen razmislek, ne gre prezreti seznama dejstev o ugodnem delovanju psa na ljudi, seveda le, če živi skupaj s svojim človekom.

Avtor čudovitih fotografij je Blaž Košak, fotograf in velik ljubitelj živali, zlasti psov, ki jih že več let lovi v svoj fotografski objektiv. Najraje jih slika v naravi in skuša ujeti ne le njihovo zunanjo podobo, temveč tudi odsev njihovega značaja in razpoloženja. Njegove avtorske fotografije v knjigi »Življenje s psom« pripovedujejo zgodbo, ki jo ustvarjata pes in »njegov človek«, hkrati pa se navezujejo na besedilo in z zapisanim tvorijo celoto.

Mojca Sajovic

Vprašanja o štirinožnih prijateljih lahko posredujete na elektronski naslov: astra10@siol.net.

Vreme v Grosupljem: oktober 2009

Toplo in sončno vreme, ki je zaznamovalo že zadnjo polovico septembra, je 2. oktobra prehodno prekinila hladna fronta. Potem, ko se je prvi dan meseca živo srebro še povzpelo preko +25 °C, sta dež in nevihta v zgodnjih jutranjih urah povzročila občutno ohladitev. Temperatura se je v oblačnem popoldnevu gibala okoli +13 °C. Že naslednje dni je bilo več jasnine, zaradi česar so bili tudi popoldnevi zopet bistveno toplejši. Ob jutrih se je pogosto zadrževala megla, čez dan pa je bilo zdaj več, zdaj manj oblačnosti. Temperatura je vse do 9. oktobra vsakodnevno presegla 20 stopinj Celzija. 7. oktobra je bilo izmerjenih celo +25,8 °C, kar je bila najvišja vrednost v mesecu. Z zadnjim dnem prve dekade se je nadpovprečno toplo vreme začelo počasi poslabšati. Že ponoči in tekom dneva je občasno deževalo, v noči na 11. oktober pa se je ob prehodu hladne fronte dež okrepil. 11. oktobra se je vreme prehodno izboljšalo, a je že v večernih urah od severozahoda oblačnost začela znova naraščati. Dan kasneje nas je dosegla še ena hladna fronta, ki je hitro prešla naše kraje. Povzročila je nevihtno dopoldne in izrazito ohladitev. 13. dne je bila zabeležena prva slana! V teden dni trajajočem suhem in hladnem obdobju s spremenljivo oblačnostjo je bila slana pogost spremljevalec jutranjih ur. V tem času se je 5 cm nad tlemi ohladilo že do -5,1 °C. V začetku zadnje dekade je vreme postalo bolj spremenljivo in med

22. ter 24. oktobrom je padla dobra tretjina mesečne količine dežja. Proti koncu meseca smo bili deležni nekaj toplejših in sončnih dni, zadnji dan pa se je znova ohladilo.

Povprečna mesečna temperatura je bila +10,0 °C, kar je glede na povprečje obdobja 1995-2008 za 0,6 °C hladneje. Glede na povprečje obdobja 1961-1990 z nekdanje uradne meteorološke postaje v Šmarju - Sapu pa je bil letošnji oktober toplejši za 0,7 °C. Jutra s povprečno temperaturo +5,4 °C so bila glede na povprečje obdobje 1995-2008 hladnejša za 1,3 °C, popoldnevi s povprečno temperaturo +16,0 °C pa so bili toplejši za 0,5 °C. Najnižja mesečna temperatura je bila -3,4 °C (31. 10.), najvišja pa +25,8 °C (7. 10.). Megla je bila opažena v dvanajstih dneh; enajstkrat se je pojavljala v mestu, še dan več pa je jutra spremljala v bližnji okolici. Zabeležena sta bila dva dneva z nevihto in grmenjem ter kar devet dni s slano. V dveh popoldnevih se je živo srebro povzpelo preko 25 stopinj Celzija, v osmih dneh pa je padlo pod ledišče. V dvanajstih padavinskih dneh je na kvadratni meter tal padlo 88 litrov padavin, kar glede na obdobje po letu 1995 predstavlja 67 % običajne količine padavin. V omenjenem obdobju je bil najbolj suh oktober leta 2006, ko je padlo 15 litrov padavin, najbolj namočen pa s 358 litri leta 2004.

Iztok Sinjur

Skavtsko življenje

Kaj sploh pomeni, da si skavt? Ljudje pogosto ne vedo, kaj skavti sploh počnemo. Poznajo nas po rutkah in oranžnih krojih (če nas že ne zamenjajo s taborniki), vedo, da smo povezani s cerkvijo, potem pa se že konča.

Skavtsko gibanje je razširjeno po vsem svetu in sama ideja je zaživela že pred letom 1907, ko se je zgodil prvi skavtski tabor. Ustanovitelj skavtstva je sir **Robert Stephenson Smyth Baden - Powell**, gilwellski lord in baron. Temeljna ideja ustanovitelja je bila, da so mladi

sposobni opraviti vsakolako, če se jim le zaupa in da s v o b o d o . Skavte po vsem svetu družijo veselje do življenja v naravi, dru-

ženja, pustolovščin in pripravljenost na izzive, osebno rast in pomoč sočloveku. Skavti nismo le na srečanju, ampak se za vrednote trudimo tudi takrat, ko nimamo rutice za vratom. Kot bi rekel ustanovitelj: »Skavtstvo je vesela igra na prostem, kjer skavti kot bratje skupaj izkušajo dogodivščine, tako mladi kakor stari. Rastejo v zdravju in sreči, urijo se v ročnih spretnostih in v pripravljenosti na pomoč drugim.«

V Sloveniji smo skavti pripadniki ZSKSS – Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, sestavlja ga 72 lokalnih enot (stegov) in ima preko 4.400 članov – smo ena izmed največjih mladinskih organizacij v Sloveniji.

Upamo, da ste dobili boljši občutek, kaj počnemo. Če vas zanima kaj več, pa lahko pobrsate na naši spletni strani <http://zskss.skavt.net>.

Bodite pripravljeni!

Tanja Adamič, skavtska voditeljica stega Grosuplje 1

Eko-paket spodbuja k odgovornemu ravnanju z embalažo

V Sloveniji količina odloženih komunalnih odpadkov iz leta v leto narašča. S tem ko vse odpadke odlagamo v isti koš za smeti, pozabljamo, da predstavljajo pomemben vir surovin za izdelavo novih izdelkov ali za pridobivanje energije. Posamezne vrste odpadkov so uporabne le v primeru, ko so pravilno zbrane in oddane na za to predvidena mesta. Med odpadke, ki jih je mogoče predelati in uporabiti za izdelavo novih izdelkov, sodi tudi odpadna kartonska embalaža za živila (KEŽ), s katero se vsakodnevno srečujemo. Temeljni namen projekta Eko-paket je zato ozaveščanje mladih o pomenu ločenega zbiranja in oddajanja kartonske embalaže za živila v za ta namen predvidene zabojnike na ekoloških otokih.

Pobudnik in nosilec projekta je že četrto leto zapored podjetje Tetra Pak, partner projekta pa program Ekošola kot način življenja. V projekt se je v šolskem letu 2009/2010 vključilo več kot sto ekovrtcev in ekošol, med katerimi je tudi Osnovna šola LA, Podružnična šola Št. Jurij.

V preteklih letih so vrtci in šole tekmovale v skupni količini zbrane kartonske embalaže za živila, letos pa je koncept projekta nekoliko spremenjen. Tako je ločeno zbiranje in oddajanje kartonske embalaže za živila pogoj za sodelovanje, otroci v vrtcih in šolah pa bodo do konca aprila 2010 tekmovali v pripravi projektov na temo odgovornega ravnanja s kartonsko embalažo za živila. Najboljši projekti bodo seveda nagradjeni, saj v Tetra Paku želijo tudi na tak način spodbuditi otroke, da pripravijo in predstavijo svoje ideje in predloge za čim bolj odgovorno ravnanje z odpadno kartonsko embalažo za živila.

V okviru projekta je zaživelo tudi spletno mesto www.eko-paket.si, kjer najdete veliko informacij o kartonski embalaži za živila in pravilnem ravnanju z njo, recikliranju ter veliko drugih uporabnih informacij.

Nadja Novak

Miro Cerar

Grosupeljčan Miroslav Cerar je bil nedavno odlikovan z najvišjim državnim priznanjem - zlatim redom. Pri svojih 70 letih je lahko za zgled vsem, tako na športnem, zasebnem in delovnem področju. Kljub svojim letom je še vedno zelo aktiven in zdi se, kot da mu upokožitev ni prav nič zmanjšala življenjskega tempa. Živi športno življenje, predan je svoji družini in kot prvo načelo v ospredje postavlja fair-play, zaradi česar so ga od nekdaj in ga še vedno cenijo po vsem svetu.

Tamara Barič

Nedavno ste prejeli zlati red za zasluge za velik prispevek na področju športa in prepoznavnosti Slovenije ter izjemne dosežke v gimnastiki. Kakšni so vaši občutki ob tako izjemnem priznanju?

Sem vesel in počaščen, zlasti, ker vidim, da mnogi delijo te občutke z menoj.

Kljub temu, da ste pravkar prejeli najvišje državno priznanje, ste v preteklosti prejeli tudi, denimo, Bloudkovo nagrado, nagrado AVNOJ v Jugoslaviji in olimpijski red. Vam katera nagrada morda pomeni več od ostalih? Vsaka mi je pomenila veliko priznanje za določeno življenjsko obdobje in uspehe. Vse zelo visoko cenim.

Pred desetimi leti so vas sprejeli tudi v mednarodno hišo slavnih (Hall of Fame). Koliko Slovencev je že bilo sprejetih tja?

V Mednarodno hišo slavnih v gimnastiki sva bila doslej uvrščena le dva Slovenca - Leon Štukelj in jaz. To je priznanje svetovnega pomena.

Ko vas je predsednik RS Danilo Türk odlikoval z zlatim redom, je v obrazložitvi dejal, da ste bili in ostajate zgled športnikom in mladim nasploh. Se vam zdi, da vam s svojim vedenjem, športnimi in študijskimi dosežki vaši nasledniki, predvsem Pegan in Petkovšek, sledijo?

Tu ni mogoče postaviti skupnega imenovalca. Čas bo pokazal, kaj je

kdo od njih na vseh naštetih področjih dosegel.

Kar je še toliko bolj izjemno pri vaših dosežkih, je dejstvo, da ste kljub napornim treningom uspešno doštudirali pravo na ljubljanski fakulteti. Kakšen je bil vaš vsakdan?

Moj vsakdan je bil deloven od jutra do večera, in to intenzivno. Športne, študijske in družinske obveznosti so se preplatale med seboj. Vse je bilo treba postoriti in ni bilo lahko.

Se vam zdi, da je današnjim športnikom težje usklajevati šolanje in šport? Kje vidite razlog za to, da mnogi pustijo šolanje ali pa se v študijske klopi vrnejo po končani športni karieri?

Morda je zdaj, v času profesionalizma, usklajevanje težje. Predvsem pa vzgoja ni enaka. Često so šolske, študijske ali zaposlitvene obveznosti zapostavljene, odrinjene na kasnejši čas - športni rezultat je prevladujoč. Za življenje pa se je treba učiti sproti. Lahko se čas podaljša, a na življenje po koncu kariere je treba misliti. Vsak se mora nanj pripraviti sam, tudi če se nekoliko naslanja na pomoč družbe.

Na največjih tekmovanjih ste osvojil 30 odličij, od tega na olimpijskih igrah tri kolajne (dve zlati), šest odličij ste dobili na svetovnih prvenstvih in 21 odličij na evropskih prvenstvih. Verjetno ne pretiravamo, če rečemo, da ste v letih od 1962 do 1970 veljali za nepremagljivega? Drži. Dodal bi, da sem se v svetovni vrh gimnastike uvrstil že leta 1958 v Moskvi, obdobje na vrhu pa je bilo dolgo.

Največje uspehe ste dosegli na konju z ročaji. Zakaj vam je ta disciplina bolj ustrezala od ostalih?

Rad sem telovadil na vseh šestih orodjih, kar kažejo tudi osvojene kolajne. Na konju z ročaji sem postal specialist, ker sem ga lahko več vadil. To orodje namreč terja manj prostora in varoval. Zanj sem imel tudi ugodnejše pogoje za trening.

Med drugim ste bili devetkrat izbrani za najboljšega športnika v Jugoslaviji. Vaš ugled pa ne sestoji le iz športnih in študijskih dosežkov. Ljudje se vas spominjajo tudi kot poštenega športnika in zagovornika gibanja za fair play. Kakšen pomen pripisujete fair playu v življenju? Se vam zdi, da današnji športniki fair playu pripisujejo manjši pomen v primerjavi z nekdajnimi asi?

V mojih časih smo se po fair play-u ravnali, ne da bi vedeli zanj. Takšno obnašanje je bilo samoumevno in tudi vzgajali so nas tako. Do današnjih dni pa so te vrednote tako zbledele, da jih kličemo nazaj. Iste vrednote pod drugim modernim izrazom - športni bonton in tovarštvo bi morali prenesti na vsa področja življenja.

Po končani športni poti ste kariero nadaljevali v pravu. Na katerem področju ste delali? Zakaj ste se odločili ravno za to področje?

Bil sem odvetnik. Delal sem na vseh področjih prava. To je zanimivo delo, vanj sem moral vložiti vso - športno - pridnost in doslednost.

Po najvišjem državnem priznanju je Gimnastična zveza Slovenije izdala vašo biografijo z naslovom Miroslav Cerar in njegov čas. Kakšen se vam zdi »vaš čas«? Menite, da boste v spominu ljudi ostali predvsem kot športnik, pravnik, borec za fair play ali kaj drugega? Spomine prepuščam drugim. Moj čas in jaz sva zabeležena sedaj tudi v knjigi, ki je pravkar izšla. Ves izkupiček od prodaje bo šel v korist Gimnastične zveze Slovenije.

Ravnokar ste dopolnili 70 let. Se še kdaj zavihtite na konju z ročaji ali kako drugače športno udeležujete?

Sedaj gojim aktivnosti, ki so primerne mojim sposobnostim. Gotovo je konj z ročaji prezahteven.

Vas je v življenju spremljal kakšen moto oziroma misel, s katero ste lažje

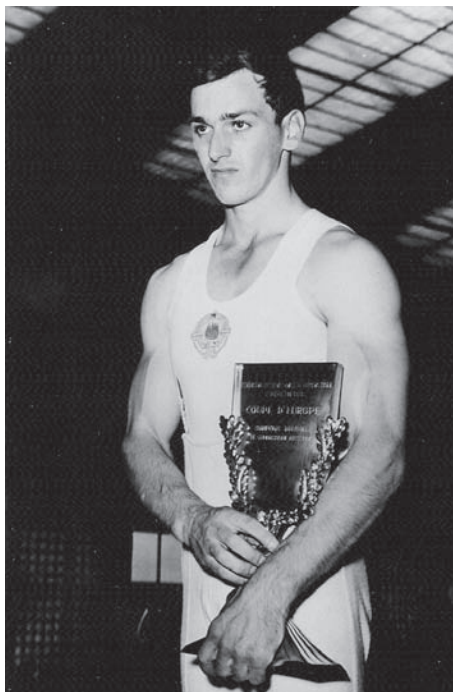
prebrodili krize in sledili ciljem?

Moj moto je bil in je še vedno, da je treba vsako delo in dolžnost opraviti dobro. Potem pridejo rezultati sami od sebe.

Še vedno ste nosilec številnih funkcij. Ste član izvršnega odbora Olimpijskega komiteja Slovenije, član Združenja športnih zvez ter ustanovitelj, predsednik Slovenske olimpijske akademije, član izvršnega odbora Evropskega gibanja za fair play (EFPM) in predsednik komisije EFPM za nagrade v fair playu. Kakšne načrte imate za prihodnost?

Želim si, da bi te funkcije uspešno in z veseljem opravljal.

Najlepša hvala za pogovor!

Mame, navdušene nogometašice

Vsaka pohvala godi, še posebno taka, ki jo izreče ženska ženski. Tako vsekakor nisem ostala ravnodušna ob besedah Mojce Miklavčič, ki je v svoji pripovedi o nogometu, omenila mame nogometašice.

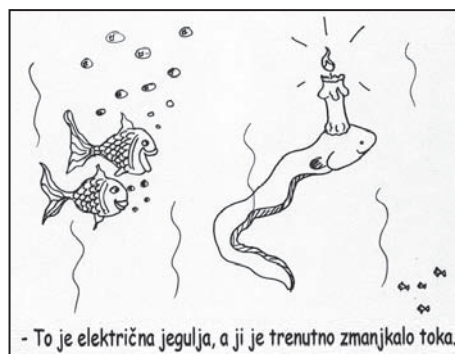
Tudi sama sem ena izmed njih in moram priznati, da vsak teden komaj čakam na sredo. Takrat imamo ob 19.00 na umetni travi zmenek nogometne mame s trenerjem Borutom.

Vse skupaj se je začelo kot hec, ko smo se na zaključnih turnirjih ponavadi pomerile z mamami ostalih ekip. In tako je ob koncu sezone leta 2007 padla odločitev, da začnemo trenirati. Naš prvi trener je bil velecejenji Jože Kuhelj. Eno sezono je vztrajal z nami, nas učil veščin nogometa in si zatiskal ušesa ob komentarjih 10 žensk. Potem pa nas je pod svoje okrilje vzel trener Borut Kolarič in nogometna pravljica se je začela. Iz tedna v teden se je poznala Borutova potrpežljivost z nami in pa seveda tudi naša vztrajnost in zagrizenost. Sedaj lahko s ponosom rečem, da vem, zakaj je žoga okrogla in tudi za besedico »out« mi ni potrebno pogledati v slovar tujk. In nenazadnje, srede so rezervirane za rekreacijo, druženje in učenje nogometa.

Vse pohvale našemu trenerju, ki nas razume, podpira in nam deli nauke o nogometu. Naj omenim še Maria, ki občasno nadomešča Boruta, da gre pohvala za trud in vztrajnost z nami absolutno tudi njemu. Tako kot za otroke sta tudi za nas prava sončka.

Torej, mame, navdušene nogometašice! Prisrčno vabljeni, da se nam pridružite. Poskrbljeno je za dobro družbo in obilico športnih trenutkov.

Nina Debeljak

- To je električna jegulja, a ji je trenutno zmanjkalo toka.

Na Sp. Slivnici se je zbrala pisana družina konjenikov

Na Ranču Zupančič na Spodnji Slivnici so štiridnevni pohod po Sloveniji zaključili konjeniki iz Slovenije, Italije in Hrvaške. Pisana družina konj in njihovih lastnikov se že deset let dvakrat na leto odpravi raziskovat brezpotja in lepote Slovenije. Pet Slovencev, trije Italijani in Hrvatica so sredi oktobra raziskali Dolenjsko. Pot jih je vodila mimo Žužemberka, Dolenjskih Toplic, Krke in tudi Radenskega polja, ki je tujcem prav zaradi lepe narave in čudovitih poti menda še najbolj ugajal. Pot so končali pri Tini Podržaj in Mihi Zupančiču, ki sta jim pred povratkom domov (konje so naložili na prikolice in odpeljali) pripravila še manjši sprejem.

Helena Miklič

Katja, Maruša in Tamara atletske reprezentantke Slovenije

Dobro delo v AK ŠPELA, odlično tempiranje forme, vse to je botrovalo uvrstitvi Katje Zof, Maruše Mišmaš in Tamare Dizdarevič v državno reprezentanco Slovenije.

18. 9. 2009 sta Tamara Dizdarevič v suvanju krogle in Maruša Mišmaš v teku na 800 m kot reprezentantki Slovenije nastopili na 36. mladinskih igrah mladih treh dežel AUT-ITA-SLO v Šentvid ob Glini (A) in dosegli odlične rezultate. Tamara je v suvanju krogle z rezultatom 11.47 m osvojila 1. mesto, Maruša pa v teku na 800 m v fotofinišu osvojila drugo mesto z rezultatom 2.20,13.

V petek, 2. 10. 2009, pa so se članice AK ŠPELA Tamara, Maruša in Katja ter trenerka Špela odpravile na tekmovanje Troboj pionirskih reprezentanc HUN-CRO-SLO v Kaposvare na Madžarsko. Pot je bila dolga in zanimiva, saj so bile iz AK ŠPELA kar tri reprezentantke. AK ŠPELA je imel v pionirski kategoriji deklet tudi najštevilčnejšo udeležbo. Prva disciplina je bila na sporedu tek na 300 m z ovirami in tam je Maruša dokazala, da je trenutno v Sloveniji največji talent na nizkih ovirah, saj je v cilj pritekla z veliko prednostjo in rezultatom 44,67. Bila je zelo ponosna, saj je odtekla svoj osebni rekord in se približala

normi za nastop na Olimpijskih igrah mladih v Singapurju. Pridobila si je tudi status kategorizirane tekmovalke. Kmalu za njo je sledil nastop Tamare v suvanju krogle, ki je kljub utrujenosti zaradi tekmovalnega ritma kroglo sunila zelo daleč 11.39 in s tem dokazala, da ima tudi ona željo po nastopu na Olimpijskih igrah mladih v Singapurju. Takoj je sledilo še tekmovanje v metu kopja, kjer je Katja v hudi konkurenci zalučala kopje 40,91m in osvojila 2. mesto. Tudi Katja je s tem potrdila mladinski razred pri OKS.

AK Špela, Špela Dizdarevič

Rokometaši zabeležili že tri zmage

Rokometna sezona se nadaljuje. Člani RK Grosuplje so v 1. B ligi oktobra dosegli novo zmago na domačem igrišču proti RD Šmartno 99. Zmagali so z rezultatom 30:28. Ob koncu prvega polčasa so vodili za tri gole, čeprav so tekmo začeli nekoliko zadržano. Do 20. minute so zaostajali, nato pa s par lepimi akcijami povedli in prednost držali do konca tekme. Po temu derbiju so Grosupeljčani gostovali v Sevnici, kjer so zabeležili novo zmago. Konec oktobra so tako v statistiko zabeležili tretjo zmago, prej pa so eno tekmo izgubili, eno pa remizirali. Sezona pa se je začela tudi za mlajše selekcije. Mladi rokometarji iz Grosupljega so sicer lani v 1. mladinski ligi končali na petem mestu in se od njih veliko pričakuje tudi letos. V RK Grosuplje pravijo, da se

»sistematično delo z mladimi v zadnjih desetih letih odraža tako v rezultatih teh ekip, kot tudi v sestavi članske ekipe, ki je v letošnji sezoni pretežno sestavljena iz igralcev, vzgojenih v domačem klubu. To je tudi eden izmed ciljev delovanja kluba, kajti le na ta način je mogoče dolgoročno zagotoviti kvalitetno člansko ekipo, ki bo predstavljala klub in kraj Grosuplje tudi v širšem slovenskem rokometnem in športnem prostoru.«

V klubu se posebej posvečajo delu z najmlajšimi dečki od 6. do 11. leta starosti, s katerimi klub sodeluje tudi v akciji Rokometne zveze Slovenije »Rokomet v osnovne šole«. Akcije se udeležujeta denimo Osnovna šola Louisa Adamiča Grosuplje in Osnovna šola Brinje Grosuplje. Tisti, ki jih rokomet zanima in se želijo preizkusiti v tej dinamični igri, se

lahko obrnejo na Marka Strojana (01 7808-550), najmlajši pa informacije najdejo na svoji šoli.

RK Grosuplje vabi mlade k odlični ekipi

Vpis novih članov je možen na treningih, ki potekajo v Dvorani Brinje. Letniki 1997, 1998 in mlajši trenirajo ob ponedeljkih, torkih in petkih od 14.30 do 16.00, letniki 1995 ter 1996 pa trenirajo vse dni v delovnem tednu med 16. in 17.30. uro. Treningi mini rokomet potekajo ob ponedeljkih in četrtek od 14.30 do 16.00 oziroma tudi v času interesnih dejavnosti, in sicer na Osnovni šoli Brinje ter podružničnih šolah Žalna, Št. Jurij in Šmarje - Sap.

Tamara Barič

Tenis klub Grosuplje vstopa v zimsko sezono

Na teniških igriščih se je že začelo zimsko obdobje, ki bo trajalo do sredine aprila. Člani kluba Grosuplje lahko za to obdobje vzamejo abonma, s katerim si tudi zagotovijo določene ure za igro. Nečlani pa seveda plačajo vsako uro igre posebej. Več informacij najdete na spletni strani www.teniski-klub-grosuplje.si. Naj dodamo, da so teniška igrišča tudi v Šmarju - Sapu, kjer potekajo organizirani tečaji tenisa za odrasle in otroke. Delo lahko poteka individualno ali skupinsko.

Kot so zapisali v Teniškem klubu Grosuplje, so »pričeli samostojno s svojimi aktivnostmi že v letu 1985. Program dejavnosti kluba zajema programe rekreativnega tenisa, organizacije teniških tekmovanj, obsežen program teniške šole (od leta 1998) ter program teniških tečajev za vse starosti.«

Za rekreativne dejavnosti imajo dobro poskrbljeno, trudijo pa se tudi na tekmovalni ravni. Največ upov polagajo na 12-letnega Tima Vidica iz Šmarja- Sapa. Tim je začel trenirati s sedmimi leti, po dobrem letu pa se je tega športa lotil bolj resno. Prvi večji

uspeh je dosegel z zmago na državnem prvenstvu na Otočcu v kategoriji do 12 let pri svojih desetih letih.

Osvojil je več turnirjev v kategoriji do 12 let, vendar se je kmalu odločil za nastope tudi v kategoriji do štirinajst let. V tej starostni kategoriji se je že prebil med najboljšo deseterico v državi. Kot zanimivost naj dodamo, da ni edini športnik v družini: njegova sestra je namreč uspešna rokometašica. Za tiste starše, ki razmišljate, da bi svoje otroke usmerili v resno igro, naj povemo, da to zahteva popolno predanost. Tim denimo trenira po 15 ur na teden, med počitnicami trenira tudi dvakrat na dan. Tim in njegov trener Marko Škrjanec imata za zimsko in seveda tudi poletno sezono resne načrte: v kategoriji do 14 let preboj med najboljši tri ter posledično tudi uvrstitev v reprezentanco, povečala pa bosta tudi nastope v kategoriji do 16 let. Tim se namerava preizkusiti na več mladinskih turnirjih (ETA) v kategoriji do 14 let.

Tamara Barič

Za toplo malico

Na sobotno dopoldne, sredi oktobra, dan po svetovnem dnevu hrane, so člani območne izpostave Rdečega križa Grosuplje pripravili prav posebno akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov za topel obrok osnovnošolcev na osnovnih šolah Louisa Adamiča in Stična. V Grosupljem so postavili tri stojnice - v supermarketu Mercator na Brvacah, na tržnici in pred supermarketom Tuš ter pred supermarketom Tuš v Ivančni Gorici. Anica Smrekar, sekretarka območnega združenja, je povedala, da so z akcijo, ki so jo v Grosupljem in v Ivančni Gorici organizirali prvič, zelo zadovoljni, saj so zbrali 1249 evrov v Grosupljem in 291 evrov v Ivančni Gorici. Denar so zdaj nakazali na obe osnovni šoli, socialno ogroženim otrokom pa bodo z njim omogočili toplo malico. V akciji je skupaj sodelovalo 12 prostovoljcev, mimoidočim pa so s pomočjo donatorjev delili tudi svež kruh. Ob svetovnem dnevu hrane se je sicer akciji pridružilo 22 območnih združenj.

Helena Miklič

Skakalci končali poletno sezono z uvrstitvami na stopničkah

Za skakalci smučarsko Skakalnega kluba Račna je končana poletna sezona, ki smo jo končali uspešno v tekmovalnem delu kot tudi na delavnem področju.

Tako smo v letošnjem letu zamenjali dotrajano plastično maso na manjših (7 in 15 m) skakalnicah. Zamenjava je bila nujno potrebna. (Ko smo pred več kot desetimi leti pokrivali te skakalnice, smo že takrat vgradili rabljeno plastiko, saj ni bilo denarja za novo.) Zadnje dve leti smo uvrščali v programe zamenjavo dotrajane plastike, tudi v proračunu so že bila sredstva, prosili pristojne, da naj nam pomagajo. Tako tudi tokrat (kot že vsa leta do sedaj) pomoči s strani občine oziroma športne zveze ni bilo.

V klubu smo se zavedali, kaj to pomeni za sam razvoj skokov, če ne zamenjamo plastike na najmanjših skakalnicah, ki niso bile več primerne za treninge in so najbolj nujne za razvoj tega športa. Tako smo še enkrat zavihali rokave, pridobili sponzorje za nakup plastike in sami z delovnimi akcijami zamenjali plastiko, tako da so skakalnice

spet uporabne. Nikakor nam to ni bilo težko, se pa nam vseeno zdi malo nenavadno, da smo si morali sami v lastni režiji zgraditi pet skakalnic, vlečnico, klubske prostore itd., nekaterim športom pa je pomagala ali zgradila občina, kot da ne bi živeli v isti občini.

Vse priprave in treningi so potekali po planiranih programih, večji del skakalnih treningov smo opravili po skakalnih centrih po Sloveniji, nekaj pa tudi izven države. Že kar nekaj let poletne priprave opravljamo na Poljskem, zadnje pa smo opravili v jesenskih

počitnicah v Kranjski Gori in Beljaku.

Tudi na samem tekmovalnem področju v poletni sezoni smo bili uspešni, saj smo se na tekmah slovenskega pokala uvrščali tudi med prve tri tekmovalce.

Vabimo vse mlade, ki bi želeli skakati na smučeh, da se nam pridružite.

**Vpis na SSK Račna
Klemen, 041 446 590**

Lojze Verbajs

Končne uvrstitve v slovenskem pokalu:

TEKMOVALEC	KATEGORIJA	UVRSTITVE V POKALU	KONČNO MESTO
Jan KUS	CI	5, 9, 6,	6. mesto
Ubran ŠEME	MDI	7, 11, 4,	10. mesto
Anej KLINC	MDI	16, 18, 6,	18. mesto
Jan JAMNIK	SDI	29, 27, 26,	33. mesto
Mark BAHOVEC	SDI	17, 15, 14,	18. mesto
Tomaž ŠEME	SDI	14, 15, 14	14. mesto
Tomaž VERBAJS	SDI	4, 3, 2,	6. mesto

Piše, ureja,
brska, stika,
Polde Sever,
ker ga mika.

Kako sta Lojz in Mihel kravo po bližnjicah gnala

Krtinarjev Lojz jo je mahnil na sejem v Veliko Reber, da bi tam kupil kravo. Ko je že nekaj časa taval med kravjimi gobci, je srečal soseda Miha, ki se mu je ponudil za mešetarja. Mihel, kakor so mu po domače rekli, je bil spretnega jezika. Z njim si je pomagal, ko sta se pogajala in kupila sta lepo kravo po ugodni ceni. Zategadelj Lojz na poti proti domu ni skoparil pri zapitku in krava Breza je morala na več krajih čakati pred gostilno. Ker sta bila pozna in precej okrogla, sta se odločila, da bosta hodila po bližnjicah. Res sta potem večkrat krenila z glavne poti in se kar hitro znašla pred domačo vasjo. Tam je med prvimi stala Reberjakova hiša. Stala je tako, da je morala pot v velikem loku okoli nje. Ko sta se sejmarja približala poslopju, sta opazila, da so prednja in zadnja vrata na stežaj odprti – Reberjačka je namreč ravno tedaj zakurila v peči, pa ji je slabo vleklo. Razpoložena popotnika nista dolgo pomišljala, temveč sta v skladu z njunim popotnim načelom ubrala bližnjico – tokrat skozi Reberjakovo vežo. Na nesrečo je ravno tedaj Breza dvignila rep in kravjaki so z značilnim »tac, tac, tac« padali po veži. Eden izmed njih je priletel celo na Reberjačkin čevlji, ko je z odprtimi usti zijala v prikazen. Tedaj je gospodinjo obšla sveta jeza. Močna, kakor je bila, je pograbila burklje in padlo je po Lojzovi in Mihelnovi glavi, da so se kar iskre delale. Preden sta se zdrenjala skozi izhodna vrata, sta dobila v zadnjo plat še vsak po eno brco s čevljem, pokritim s kravjim onem.

Po vsem tem sta morala kajpak zaviti še v domačo gostilno. Tam sta ob poliču žalostno preštevala buške na glavi, otipavala boleča trtična vretenca in vzdihovala: »Škoda, vse bližnjice sva srečno prešla, nazadnje pa tole«.

LS

Šale – okrogle in na vogale

1. »Danes ob dveh sem imel posebno srečo. K meni je pristopil pijan hrust in me vprašal, koliko je ura. Takoj ko sem mu povedal, mi je dal dve zaušnici, češ, da ga imam za osla,« je Ludve potožil prijatelju.

»In ti to šteješ za srečo,« se čudi prijatelj? »Seveda. Pomisli, kaj bi bilo, če bi ga srečal ob dvanajstih!«

2. Tonček je pri spraševanju naštel že skoraj vse domače živali: kravo, konja, kokoš, ovco, kozo, zajca, mačko, psa, toda učitelj še ni bil zadovoljen, zato mu je skušal pomagati: »Tonček, pomisli vendar: je umazana, se valja po blatu, stika po dvoriščih in ji ni za umivanje.« Tonček zardi in sramežljivo izdavi: »To sem pa jaz.«

3. Direktor banke stopi v pisarno ravno v trenutku, ko je mlada referentka končevala telefonski pogovor. Direktor je kajpak takoj izkoristil priložnost: »Gospodična Vida, kaj nisem strogo prepovedal vseh privatnih telefonskih pogovorov?«

Vida: »Seveda ste, gospod direktor, toda jaz sem se pogovarjala službeno z neko stranko.«

Direktor: »Že prav, toda poslej se od naših komitentov ne poslavljate več z: 'adijo, srček moj dragi'«.

4. Zdravnik je po temeljitem pregledu dal bolniku med drugim tudi tole navodilo: » .. pa vina ne pijte preveč.« Bolnik pa nazaj: »Brez skrbi, gospod doktor, meni ni vina nikoli preveč!«

Kdo pravi, da ne vem!

- Kateri kovanec ima največji premer?
a) za deset centov
b) za pet centov
c) za dva centa
d) za en cent
- Kaj je oselnik?
a) staja za osle
b) posoda za brusilni kamen
c) posebno velik osir
- Poiščite oronim, ki ni iz naše občine!
a) Škrjanka
b) Kovačevce
c) Debeli vrh
d) Ostrk
- Določite najstarejšo kulturo v naših predelih!
a) krompir
b) oves
c) koruza
- Koliko nog imajo pajki?
- Kaj v izvirni obliki pomeni izraz »servus«?
a) jedilni pribor
b) podajalec žoge
c) suženj
- Kje je prelaz Kremence?
a) med Račno in Ilovo Goro
b) med Spodnjo in Zgornjo Slivnico
c) med Predolami in Rožnikom
- Kateri mesec je dobil ime po vladarju?
a) avgust
b) november
c) marec
- Kdaj sejemo jaro žito?
a) pozno jeseni
b) zgodaj spomladi
c) kadarkoli
- Kaj je na podobi?

Odgovore na vprašanja najdete nekje v okolici!

5. »Oči, termometer je padel,« sinko očetu. »Jej, spet me bo trgalo v sklepih,« zastoka oče, »za koliko pa, sine?« »Se ne vidi, ker se je razbil!«

6. Mlad fant sreča prikupno dekle, ki na vrvi žene psa. Mladenič se kajpak takoj prilizne: »Zavidam psu, ki sme hoditi ob tako prikupni deklici. Prav rad bi ga zamenjal!« »Lahko,« odgovori dekle, »toda dvomim, če bi vam bilo všeč; pravkar ga namreč ženem k veterinarju, da mu bo odrezal rep!«

Stara »novica«: Kmetška tlaka oživljena

»Balkanska vlada v Belgradu je v zakonu za dvanajstine spet oživela kmetško tlako, ki je pri nas že precej nad pol stoletja odpravljena. V 22. členu tega zakona zahteva, da more oblast vsako leto dvakrat po sedem dni poklicati kmete in sicer samo kmete na brezplačno delo za popravilo cest. Vsi nekmetje se bodo lahko z nekaj dinarji odkupili.

Najprvo naš kmet plača davkov neprimerno več kot plačuje srbski kmet in kot je plačati dolžan. S temi davki potem Srbi popravljajo svoje ceste. Zakaj po istem zakonskem načrtu je za popravilo srbskih cest vnesenih 107 milijonov dinarjev, za slovenske ceste pa niti en vinar.

Končno pravi gospod balkanski minister: slovenski kmet, ti svoje ceste kar sam popravljaš s tlako.

To je nečuvena krivica, ki jo hoče zopet na podlagi samostojno-liberalnega centralizma zadati finančni minister slovenskemu kmetu, da človeku mora kri zavreti.

Radi odločnega nastopa naših poslancev, ki so kratkoma izjavili, da slovensko ljudstvo balkanske tlake ne bo sprejelo, se je finančni minister za toliko umaknil, da se bo tlaka uvedla samo tam, kjer se bo zanjo izreklo prebivalstvo.

DOMOLJUB, 27. junija 1923

Končno pojasnjeno

Dolgo smo ugibali, kaj je vlado vodilo pri predlaganju Aleša Guliča za vodjo Urada za verske skupnosti - končno se je stvar le razjasnila: vladni ljudje so skoraj zagotovo opazili, da je gospod Gulič nadvse podoben asketskemu svetniku Antonu Puščavniku. Primerjalna podoba je iz votline pod taborsko cerkvijo nad Cerovim. Svetniški sij se kajpak lahko pojavi naknadno, skladno s pristnostjo in uspešnostjo novo pečenega varuha bogaboječnosti na Slovenskem. Radi ali neradi - priznati moramo, da ima naša vlada res dobre opazovalce. **LS**

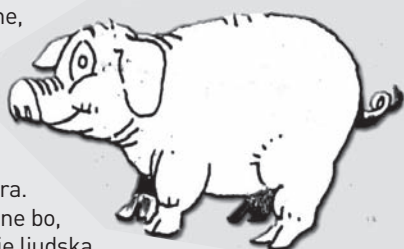
Rešitve za tokratni kviz. 1. b, 2. b, 3. a, 4. b, 5. štiri, 6. c, 7. c, 8. a, 9. b, 10. streme.

Ljudska primerljivka Dve uganki Je zviti ko svinjski repek! šaljivki

He, he, he,
kajne,
da

je

dobra.
Kaj ne bo,
saj je ljudska.

Katerega angelca imajo
otroci najrajši?

ODGOVOR: Tistega, ki za
njimi pospravlja igrače!

Čim krajše je, več
pokaže?

ODGOVOR: Žensko krilo

Drugi časi - drugi špasi

(HUMOR PRED STO LETI IN ČEZ)

Kakor vas je volja

Gosposki izletnik se ustavi pri kmetu, ki naklada voz sena, in vpraša: »Foter, koliko hoda je do vrha hriba onstran globeli?«

Kmet privzdigne klobuk, se popraska po glavi in odgovori: »Kakšne tri ure, če boste dobro stopili.«

»Kako tri ure,« se začudi izletnik, »saj znaša zračna črta komaj tri kilometre!«

»No, potem pa pojdite po zračni črti,« odgovori kmet in nadaljuje z nakladanjem sena.

Dobra perspektiva

»Kaj nameravate početi v našem mestu,« vpraša policijski uradnik pravkar prispelega priseljenca v Chicago.

»Še ne vem čisto točno,« odgovori priseljenec, »vsekakor se bom skušal preživljati na pošten način.«

»Tu ne bo težav,« meni uradnik, »take službe so v našem mestu večinoma nezasedene.«

Neskladnost

»Miha, slišim, da te niso potrdili za vojaka,« ogovori stari Brence sosedovega fanta.

»Res je, naborni zdravnik je dejal, da nisem sposoben,« pojasni fant.

»Veš, kaj je čudno,« pravi Brence, »tu naokrog vsi govorijo, da si vsega zmožen.«

Razumem Floki, da ne
poznaš zajca, ker nisem še
nobenega zadel. Ti ga bom doma pokazal na sliki.

- Naše frizure dajejo malo zaslužka, vaše pa še manj!

še pomnite,
tovariši?

[illegible]

Delitev Titove zapuščine

Srbski notranji minister Ivica Dačić in Jovanka Broz, vdova nekdanjega jugoslovanskega predsednika, maršala Josipa Broza - Tita, naj bi bila na nedavnem srečanju, na katerem sta se dogovorila, da bo nekdanja prva dama po več kot 30 letih znova dobila potni list, govorila tudi o dveh milijardah dolarjev, ki naj bi ji jih bil soprog zapustil na računu v Švici.

že leta krojižo govorice, da je Tito med prvo in drugo svetovno vojno pridobil 30 odstotkov delnic dunajskega hotela Imperial in dve milijardi evrov v gotovini. Ta denar je na računu v Švici in to je verjetno razlog, da je danes 84-letna Jovanka Broz že več kot 30 let brez potnega lista, po poročanju sarajevskega Dnevnega avaza trdi dobro obveščen vir. Domnevno naj bi se bil nekdanji srbski voditelj Slobodan Milošević z Jovanko Broz poskušal dogovoriti o prenosu denarja v Srbijo. Pred 15 leti naj bi jo bil poskušal prepričati o tem, a ni bil uspešen. Po Dačićevi napovedi, da bo Jovanka dobila potni list, pa je bil dogovor očitno dosežen, piše Dnevni avaz. Jovanka Broz bi zdaj lahko razkrila tudi nekatere druge nepojasnjene stvari iz časa Titovega življenja, preden je postal jugoslovanski voditelj. Dnevni avaz pri tem izpostavlja datum njegovega rojstva, ali je igral klavir in nekatere druge podrobnosti. Dačić trdi, da na srečanju z Jovanko Broz niso govorili o denarju. »Nisem o tem govoril. Govorila sva samo o dokumentih, potnem listu in osebni izkaznici, njenem statusu in nekaterih drugih stvareh,« je po navedbah Dnevnega avaza dejal Dačić. Jovanka Broz je sicer od smrti Tita maja 1980 živela v hišnem priporu. Razlogi za to niso bili nikoli povsem pojasnjeni. Popolnoma svobodna ni postala niti s političnimi spremembami v Srbiji leta 2000, čeprav se je njen položaj tedaj izboljšal. Dotlej je bila odvisna od socialne pomoči države, šele po padcu Miloševića je začela prejemati tudi pokojnino kot vdova predsednika in dobila osebne dokumente, razen potnega lista.

P.S. Titove sprehajalne palice ni več v tej zupušcini, ker se zdaj z njo spreha Moamer el Gadafi.

Uspehi YUGO-slovenskega gospodarstva

Vse same licence:
FIAT 750 (fičo),
FIAT (Zastava) 1300,
Wartburg in
Škoda!
Kje je pa YUGO-
slovenska izvirnost?
Zrak v gumah.

Danes - **VEČER**
PETEK, 27. OKTOBRA 1989
**Hvalevredna
kritika**

Svojim sam prvim članom — io tridimo brez izlozice izonje — mora biti republiki celica hvalazen, da se (še) oglašajo. Popoln je pred dvema mesecema s svojo kritiko Kucana naravnost razrezele sil znotraj vodstva ZKS razjednje. Hafner in Krauscher sta vnapaj potekla še razjednje črto med 'staros in 'novos' slovensko paritjo. Če tega ne bi bila storila, bi bil lahko nad razjednje, ko sta izživalnem dokumentu, kot je program za enajstih kongres, obvisel dvom, ali je obče strnjene s Kucanovo linijo prava shika svdari oziroma ali ne gre zgolj za strah tih kritikov, da bi bili od 'mladih radikalcev' v cekaju javno pozovani.

Lahko prebiti očitoa Cirilu Ribičiču, da je prehiro in celo preastro odgovarjal Hafnerju [zlonamernečibi si namreč lahko to razlagati kot »usmerjanje« razprave]. A to ne spreminja dejstva, da opozarjanje na pomankanje »samoupravljanja« in »velaskega razreda« v dokumentu, podprto iz izrabljenimi in celo kompromitiranimi ideologiji iz zadnjih tridesetih let, pomeni največjo podporo radikalnemu prelomu z njimi. Seveda ne dvomimo o dobranamernosti takšnih in podobnih opozoril (so posvelem legitiinam in jih ne kaže odpravljati z levo roko) — toda stranka z ambicijo vnovič pridobiti zase mlado generacijo nima z njimi več veliko početi.

Milan Predan

Kako so sestopali z oblasti?

Komentar: Raje naj priznajo, da so se med seboj »borili«, kdo bo ostal na oblasti! Čez dober teden se je nato začel podirati berlinski zid, kar pa je njihovo »borbo« samo še pospešilo.

In potem so Stanetu Kavčiču postavili spomenik?

Stanetu Kavčiču so spomenik postavili v glavnem (t)ISTI, ki so ga odstavili. Postal je legenda, a IPAK je bil samo KOMUNIST.

mi se volimo

Nemce, Ruse, ... smo že...

Nemce smo premagali med drugo sv. vojno, Ruse na nogometni tekmi, Američani pa bodo sami razpadli zaradi gnilega kapitalizma. Zdaj Slovenci premagamo samo še Kitajce - v gospodarski rasti.

Putin poslal telegram

Po tekmi v Mariboru je Putin brez besed odšel nazaj in poslal telegram:

Čestitam k vaši zmagi - STOP
Plin - STOP
Nafta - STOP

Dejali so:

- Zaupnica
naši vladi
ni potrebna
- naši ji
zaupamo,
drugi pa
naj upajo -
Vinko Vast

- Čeprav je državna blagajna prazna, je iz nič minister Franc Križanič delil obljube, in ker v matematiki nič ni nič, ampak nekaj več, je ta več dal v proračun. – **Vinko Vasle**

- Nobelovo nagrado za kemijo bi osebno podelil ministru Gregorju pa nič. Iz laži je v laboratoriju Zares (ob podpori predsednika države Türka) naredil resnico, iz ministrstva za visoko šolstvo pa obrtno delavnico. - **Vinko Vasle**

Luksemburg	1642
Irska	1462
Belgija	1382
Nizozemska	1382
Francija	1381
Vel. Britanija	1010
Španija	728
Grčija	681
Malta	630
Slovenija	589
Portugalska	525
Češka	306
Slovaška	296
Poljska	281
Estonija	278
Madžarska	270
Latvija	254
Litva	232
Rumunija	153
Bolgarija	123

**Minimaln€
plač€ po €vropi**

Seveda pa so vse številke napisane v bruto vrednostih, kar pa Sloveniji ne olajša položaja, ker imamo itak najvišje davke na svetu.

P.S. Še vedno jih veliko prejema pod 500 €. V farmacevtskem podjetju Krka pa ima najnižjo plačo snažilka in znaša 800 € neto.

Najbogat€jši Slov€nci (v milijonih €)

340,6	Mirko Tuš
240,7	Igor Lah
112,1	Darko Horvat
93,0	Dari in Vesna Južna
88,3	Jurij Krč
73,6	Tomaž Lovše
68,5	Hetem Ramadani
68,5	Gabrijel in Petra Rejc
65,4	Joc Pečecnik
56,3	Družina Anderlič
52,2	Ivan Zidar *
52,1	Stanko Polanič
50,8	Bahtijar Bairovič

Žežka Zagraškega ne boste našli na LEVEM seznamu, čeprav so ga na enem izmed levih VELEUPELJSKIH PODNFORUMOV proglasili za največjega (U)PORabnika komunskega rebalansiranega proračuna. Je pa zaradi tega na tem seznamu njegov nekdanji generalni Ivan Grozni, ki mu je ostalo poleg dobičkoviz bivše JUGE še vsaj 5000 US\$ samo od irškega PORAČUNA, kljub temu da mu Žežek ni zaupal svojih certifikatov, ker jih je 'vložil' v VELEUPELJSKO kanalizacijo... (odtekleo proti KRKI).

Komentar: Naseznamu NAJBOGATEJŠIH SLOVENCEV nedvomno tudi ne boste našli v spodnjem grafikonu zajete brezposelne. »Kakšno fantastično leto,« vzdikajo nekateri v vladaajoči koaliciji.

RAST REGISTRIRANE BREZPOSELNOSTI

Kako ocenjujete delo vlade, kot uspešno ali neuspešno?

Novi davki

Še bolj pomembno je to, da smo v Sloveniji v povprečju že ITAK obdavčeni čez 50 %. Zato bodo tisti, ki varčujejo in kupujejo ali zidajo stanovanja ali hiše ter s tem tudi rešujejo svoje socialne probleme, še enkrat obdavčeni. Nauk iz te zgodbe: »Treba ga je srat, pa če ostaneš tud' brez gat.«

Ustavni sodniki so preSODILI... (d=L)

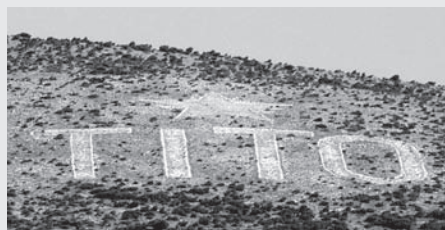
... v zadevi povečanja sodniških plač in tako preprečili, da bi se ljudstvo o tem izreklo na referendumu. Tako se je spet lepo pokazalo, da so razen dveh izjem med njimi zelo lepo uglašeni z vladajočo koalicijo.

Po muslimanskem pregovoru: Kadija Si sudi, kadija Si sudi. **Komentar:** Le kako bodo presodili v zvezi z VELEUPELJSKIM romskim svetnikom?

DeSUS - (ne)razpada?

Po odstopu anemične ministric Zlatke so nadomestili maminega sinka. Pri tem so se užgali med seboj, da bi kmalu rebra pokala. Ko pa bodo govorili o polpreteklosti, se bodo spet vzljubili.

medunarodni odnosi

Trst smo izgubili tudi zaradi Titove napake.

19. 8. 1946 so na Titov ukaz, da naj JLA strelja na dve ameriški transportni letali, ki sta kršili jugoslovanski zračni prostor, sestrelili eno od njih in ubili dva pilota. Ker pa je prav v tem času od 29. 7. do 15. 10. potekala Pariška mirovna konferenca, ki je sklepala, čigav bo Trst, je bil to še dodaten razlog, da Trsta nismo dobili. Po informburoju ter hladni vojni med Zahodom in Sovjetsko zvezo je bila stvar samo še dodatno zapečaten.

Komentar: Iz arbitražnega sporazuma s Hrvaško pa je globoko zavel tudi Kardelj in Bakaričev duh.

Koliko imamo NEsporazumov?

Slovenci smo pred kratkim izvedeli, da sta v zvezi z mejo imela NEsporazum že Kučan in Tudman. Vedeli smo za NEsporazum Drnovšek - Račan. Zdaj premlevamo NEsporazum Pahor - Kosor.

1. vprašanje: Ali bo vsaka vlada naredila svoj NEsporazum (beri: spor)?

2. vprašanje: Do kdaj še?

Arbitražni NEsprazum?

Kosorjeva Pahorju: »Borut! A v arbitražni

sporazum vnesemo še to, da nama bodo delavke Mure šivale obleke, dokler bova na oblasti.«

Pahor Kosorjevi: »Krucefiks, Jadranka! To pa ni slaba ideja, le nisem prepričan, če bova sploh še dolgo na oblasti.«

Komentar: Delavke Mure so nazadnje pred kakšnimi 40 leti dobile moderne šivalne stroje iz splitske tvornice Bagat.

P.S. Zasluge za to, da imamo mejo na Dragonji, imata pokojna Kardelj in Bakarič, zasluge, da bo meja na morju sredi Piranskega zaliva in Savudrijske uvala pa bolj Jadranka kot Borut.

»Bom/ne bom odstopil...?«

Borut Pahor je še 31. oktobra 2009 tik pred dnevom spomina na mrtve v slovenskem Zagorju namignil Slovincem v zvezi z rešitvijo mejnega spora s Hrvaško: »Ampak če ne BOSTE zadovoljni z rešitvijo s Hrvaško, ne bom dolgo več... Srečno!« Že 4. novembra pa je povedal, da bi odstopil samo takrat, če bi bili različni pogledi v koaliciji. Se pravi: Ne bo odstopil. Raje čisti kopačke - pucmajster.

Patria kabriolet

Po poročilu računskega sodišča se nekateri v vrhu obrambnega ministrstva za zdaj še odločajo, da bi izvedli PATRIO KABRIOLET - osem gumi koles, nekaj pleha okol', volan, pa še sprednja šipa. Če bi sovražnik začel streljati, se lahko ubranijo tako, da šofer vključi brisalec. Vojaki ITAK ne bodo nosili nobenih zaščitnih čelad, ker imajo nekateri že dovolj trde buče, nekaterim pa po nekajmesečni dresuri postanejo celo gumaste. P.S. Zgornji del PATRIJE se lahko izvede tudi v leseni izvedbi po Da Vincijevih načrtih.

Kaj imata skupnega prašičja gripa in afera Patria?

Finski preiskovalci so prinesli dokument z naslovom Matrix of influence. Ker je med zdravniki znano, da influenza pomeni bolezen dihal povezano z vročino, so nekateri v Sloveniji dobili pravo patriotsko vročico in hiteli pojasnjevati, da do zdaj v življenju sploh še niso videli nikoli nobenega orožja, kaj šele osemkolesne patrije. Za njih je bila

edina in ena sama (Je in bo ostala na veke vekov - Amen!) samo PARTIJA.

Prenašalci prašičje gripe pa se ve, kdo so. Prasci. A' ne?

Komentar:

Nekateri žurnalisti osrednje-slovenskih medijev si že na Finskem in Švedskem ogledujejo »objekte posebnega družbenega POMENA« za prevzgojo neposlušnih lokalPATRIOTOV. Ker so kapacitete na Dobu, Igu, Rogozi, Kopru in Povšetovi že popolnoma zasedene, so odkloPLjeni občani od vrtcev že predali ministru za PRAVNO-SOD-JE načrte, kako naj izgleda pospešena gradnja zaporov.

Na sliki: Primer švedskega zapora. Podobnost z nekaterimi našimi primeri je zgolj slučajna.

poredniška palitka

Pivo - za Martinovo?

Iz klicnega centra 313 so ZA!-GRAŠKI fajerbergerji prejeli zapoznili klic na pomoč, da je v času OKTOBERFESTA na VINSKO CESTO zapeljala cisterna s PIVOM. Gasilci so bili takoj ZA in so brž priskočili NA POMOC ter šoferju pomagali spiti pol cisterne, pol pa so si ga natočili v steklenice in odpeljali svojim sovaščanom domov, da so nato kljub MARTINOVANJU in policijskim grožnjam VINJENIM VOZNIKOM namesto vina pili samo PIVO. JØežek ZA-graški je bil tud' ZA in je bil tud' zraven.

Je ali ni?

Kmalu zatem je na POREDNIŠTVO VELEUPELJSKIH EHO CAJTNGOV NEODGOVORNI POREDNİK od ene poslušalke, ki je že zadnjič nekaj godrnjala, prejel fotografijo, kaj se je pripetilo ekipi vračajočih se gasilcev z LOKALnega OKTOBERFESTA. Da pa bi bila nesreča še večja, gasilci niso zapeljali v navadno mlakužo, ampak v razlivno RAČENSKO POLJE, ki je že ITAK preobremenjeno z VELEUPELJSKO čistilno napravo.

Gasilci so zaradi pirovih hlapov hitro splavali na površje, kljub temu da je nekaj v bližnji okolici zelo smrdelo. Prav slednje pa še raziskujejo, vendar v interesu preiskave o tem še ne moremo poročati.

Kolofon

Grosupeljski odmevi - Glasilo prebivalcev občine Grosuplje

Ustanovitelj časopisa: Občinski svet Občine Grosuplje

Odgovorni urednik: Jože Miklič,
tel. popoldne 786-07-22, 786-07-21 GSM 041-98-22-33
e-pošta: joze.miklic@t-2.net

Uredniški odbor: mag. Tatjana Jamnik Skubic, Barbara Pance, Janez Pintar, Marija Samec, Vera Šparovec, Matjaž Trontelj.

Naslov uredništva:
1290 Grosuplje, Taborska 2
(Občina Grosuplje, hišna centrala 788 87 50)

Lektoriranje: Marija Samec

Oblikovanje matrice: Miha Črtalič

Fotografije in prelom: Jože Miklič

Tisk: PARTNER GRAF d.o.o., Grosuplje, Kolodvorska 2

COBISS-ID: 61148160 / ISSN: 1580-0911

V skladu z določili Zakona o medijih (Ur. list 35/2001) je z odločbo št. 006-611/2002 z dne 13. septembra 2002 lokalni časopis "Grosupeljski odmevi" vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) spada časopis med izdelke, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 20 %. Glasilo izhaja enkrat mesečno (od novembra 2009 dalje) v nakladi 6.265 izvodov in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Navodila za dopisovalce

PRISPEVKE ZA GROSUPELJSKE ODMEVE V DECEMBRUJE TREBA ODDATI do petka, 4. 12. 2009.

Nenaročeni prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Sporočila, ki se nanašajo na kritiko katere koli pravne ali fizične osebe in posegajo v področje, kjer bi lahko prišlo do sporov po Zakonu o medijih, je treba oddati na papirju z lastnoročnim podpisom in polnim naslovom - pravne osebe morajo prispevek avtorizirati in dodati še žig. Avtorji besedil so po zakonu odgovorni za navedbe. Nepodpisanih prispevkov in prispevkov, oddanih po datumu za oddajo, ne objavljamo.

V uredništvu NISMO ZAVEZANI, da se z vsemi pisci prispevkov tudi strinjamo.

Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi v časopisu pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Javne ustanove imajo pravico do brezplačnih objav nekomercialnih prispevkov. **Nenaročeni prispevki bralcev in pravnih oseb ter PR prispevki se ne honorirajo, objavijo pa se, če so napisani v skladu z NAVODILI.**

Če želite, da vam posamezno gradivo vrnemo, priložite kuverto z ustrezno znamko in na njej napisan vaš polni naslov.

Vse ostale pravice in obveznosti uredništva in sodelu-

jočih ureja ODLOK O USTANOVITVI IN IZDAJANJU LOKALNEGA ČASOPISA GROSUPELJSKI ODMEVI (št. 006-1/95-1), ki je bil sprejet na seji Občinskega sveta Občine Grosuplje, dne 30. 10. 2002.

NAVODILA ZA PRIPRAVO BESEDIL

Zaradi velikega števila prispevkov in zaradi želje uredništva, da čim večjemu številu ljudi omogoči povedati svoje mnenje, pripombe in pobude, bomo objavljali prispevke, dolge do največ 30 tipkanih vrstic (cca. 1800 znakov). Daljše prispevke bomo skrajšali ali jih ne bomo objavili. **PRISPEVKE V DIGITALNIH OBLIKAH JE TREBA ODDATI V RTF, TXT ALI DOC ZAPISIH BREZ VNEŠENIH FOTOGRAFIJ.** Prispevki, natisnjeni na papirju, morajo biti zaradi optičnega prepoznavanja besedil printani v ARIAL ali TIMES NEW ROMAN pokončnih fontih velikosti 12 (do max 16) pt in dovolj močnem temnejšem natisu brez kakršnih koli barvnih in drugih okrasnih podlag. Naslovi datotek naj bodo sestavljeni iz prvih dveh (treh) besed iz naslova prispevka - npr. **RES NAJLEPŠI** je mesec maj.

Digitalne fotografije naj ne bodo vstavljene med besedila, temveč naj bodo priložene posebej, v/pri samem besedilu pa naj bo označeno, kaj posamezna fotografija predstavlja. Krajši, na roko napisani prispevki, naj bodo čitljivi.

TEHNIČNA NAVODILA ZA PRIPRAVO FOTOGRAFIJ IN SLIKOVNEGA GRADIVA

Fotografije, risbe in ostalo slikovno-grafično gradivo naj bo posredovano na mediju, ki ga je mogoče skenirati na ploskovnih skenerjih, le izjemoma so lahko tudi diapozitivi ali negativni. Digitalne fotografije naj bodo zapisane v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu, 300 dpi, barvne v CMYK razslojitvi. Najmanjša ločljivost glede na željeno velikost objave in motiv mora biti 180 dpi.

Oglasno trženje v Grosupeljskih odmevih

CENIK IN POGOJI OGLAŠEVANJA

V zvezi z možnostmi za oglaševanje v Grosupeljskih odmevih objavljamo cenik oglaševanja, ki je narejen na podlagi cenika št. 006-1/95, sprejetem na občinskem svetu 29. 9. 1999.

Iz 1. člena

TABELA ZA OKVIRNI IZRAČUN (CENE SO PRERAČUNANE V EVRO)

Dimenzije oglasa v cm	Površina oglasa v cm ²	Korekcijski tržni faktor	Skupno število točk	Cena v €	Končni znesek z DDV v €
A 6,0 x 6,0	36,0	1,650	59	30,37	36,44
B 6,0 x 8,3	49,8	1,549	77	39,44	47,33
C 6,0 x 12,5	75,0	1,347	101	51,65	61,98
D 9,2 x 8,3	76,4	1,339	102	52,28	62,73
E 12,3 x 8,3	102,1	1,143	117	59,66	71,59
F 12,3 x 12,5	153,8	1,060	163	83,56	100,28
G 18,6 x 8,3	154,4	1,062	164	83,83	100,59
H 18,6 x 12,5	232,5	0,994	231	117,92	141,51
I 18,6 x 27,3	507,8	0,918	466	238,33	286,00
J [39,6 x 27,3]	1081,1	0,866	936	478,68	574,42

Vrednost oglasa J dimenzij [39,6 cm x 27,3 cm] je izračunana za oglas na dveh straneh v sredini. Točka znaša 0,51129188 €. Izračun je za vse oglase pripravljen za črno-beli natis. **Za oglase na notranjih barvnih straneh je treba znesek pomnožiti z 1,25, na zadnji strani z 1,5, na naslovnici pa s faktorjem 2,00.** K neto vrednosti oglasa je treba dodati še 20 % DDV. Račun se izstavi po izidu časopisa. **V ceno ni vračunano oblikovanje oglasa.**

2. člen

Za vmesne velikosti se število točk izračuna z interpolacijo.

Za prvo objavo enakega oglasa ni popusta.

Vsaka naslednja serijska objava je cenejša za 5 % do največ 30 %. Če se stranka odloči za celoletno redno oglaševanje, se ji lahko obračuna razlika popustov do 30 % pri sedmem nespremenjenem oglasu.

Rok za oddajo podatkov za oglas (besedila, logotipi, fotografije, ceniki in podobno) je enak kot za oddajo ostalih prispevkov. Predhodno rezervirajte časopisni prostor za vaš oglas!

Če boste oddali **digitalno oblikovan oglas**, mora biti zapisan v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu (300 pik/palec - za barvne oglase v CMYK barvni razslojitvi), naslov datoteke pa naj bo **npr. lon_oktober_2009.pdf**.

Digitalno izdelan oglas pošljite na elektronski naslov joze.miklic@t-2.net najpozneje en teden po roku za oddajo nenapovedanih prispevkov, vendar morate o nameri predhodno obvestiti odgovornega urednika po telefonu (GSM 041/98 22 33) ter mu po pošti na njegov domači naslov poslati potrjeno naročilnico prav tako najpozneje en teden po roku, ki je določen za oddajo ostalih prispevkov.

ZA OGLASE, PREDSTAVITVENE PR (piar) ČLANKE IN ZAHVALE OB SMRTI SVOJCEV JE TREBA NAVESTI POLN NASLOV NAROČNIKA OZIROMA PLAČNIKA RAČUNA.

Za vse dodatne informacije sem vam na voljo popoldne na naslovu:

Jože Miklič, Zagradec 53, 1290 Grosuplje,
ali na tel. št. 01/ 786-07-22 (popoldne)
ali **GSM 041/98-22-33,**

lahko pa tudi po elektronski pošti na naslovu: joze.miklic@t-2.net.

»Za prijazno Grosuplje«
odgovorni urednik **Jože Miklič**

Ogled eko kmetije

V petek, 2. 10. 2009, smo imeli učenci 3. razreda POŠ Žalna naravoslovni dan. Obiskali smo eko kmetijo v Žalni, kjer sta nas prijazno sprejela gospa in gospod Pucihar. Gospa Ivica nam je pripravila izvrsten eko zajtrk, potem pa je obširno ter nazorno predstavila način dela na njihovi kmetiji. Gospod nam je pokazal postopek priprave

jabolčnega soka. Seveda smo si ogledali tudi živali na pašniku in celotno gospodarsko poslopje. Preživeli smo lepo in zanimivo dopoldne, zato se našima gostiteljema še enkrat prisrčno zahvaljujemo.

Učenci in učiteljica Stanka

bredent
medica

ZASEBNA ZOBNA ORDINACIJA
 Adamičeva 30, Grosuplje

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- oralna kirurgija: implantologija (vsadki Bredent)
- dentalna higiena
- beljenje zob
- rtg digitalno slikanje zob

Petrović Goran dr. dent. med.
 tel.: +386 1 767 34 13
 gsm: +386 41 723 731

NIKO MIHIČINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE

TEL.: 01-786 56 60, FAX: 01-786 56 65

GSM: 041-405 258

E-MAIL: NIKO@MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

URL: WWW.MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

Če želite svojo nepremičnino VARNO prodati, podariti, izročiti ali jo pridobiti, vam priporočamo, da se o svoji nameri prej POSVETUJETE PRI NAS!

Svetujemo in posredujemo pri nakupu TV aparatov, monitorjev in druge avdio-video tehnike priznanih znamk:

**SONY
SHARP
ViewSonic®**

*Servisiramo
vse avdio video
naprave*

GABER
servis

Peter Kastelic s.p.

Partizanska 8, 1290 Grosuplje

Telefon: 059 190 524

GSM: 041 774 274

E-mail: servis.gaber@masicom.net

Del. čas:

pon., sre., pet.

9-12^h in 14-16^h

Pooblaščen servis za:

BANG & OLUFSEN
YAMAHA
harman/kardon
marantz

Vabljeni na dobrodelno prireditev

**Z ROKO V ROKI
2009,**

z naslovom

**HITRO, HITRO
MINE ČAS**

na prvo adventno nedeljo,

**29. 11. 2009,
ob 15. uri,
v kulturnem domu
v Žalni.**

**Letošnja prireditev bo
jubilejna,
že deseta po vrsti,
zato smo vam pripravili
lepo presenečenje.
Skupaj bomo obujali
spomine iz mladosti naših
dedkov in babic.**

**Zbrane prostovoljne
prispevke bomo namenili
za božično in velikonočno
obdarovanje najstarejših,
invalidov in ljudi s
posebnimi potrebami v
Krajevni skupnosti Žalna.**

**VABLJENI!
Prijatelji RK Žalna**

*BI SVOJE BLIŽNJE
NA NJIHOVI ZADNJI
POTI RADI
POSPREMILI
S CVETJEM?*

**CVETLIČARNA
BARBARA**

V CENTRU ADAMIČ V GROSUPLJEM

NUDIMO VAM:

- ✿ **ŽALNO FLORISTIKO, SVEČE**
- ✿ **REZANO CVETJE, LONČNICE**
- ✿ **POROČNO DEKORACIJO**
- ✿ **ARANŽIRANJE PO ZADNJIH TRENDIH**
- ✿ **DEKORACIJO POSLOVNIH PROSTOROV**

Tel.: 01/786 26 88, Gsm: 041/32 67 78

Odperto: pon-pet: 9.00 - 18.00, sobota: 8.00 - 12.00

Jesenski kredit

- maksimalen znesek kredita: **2.000,00 EUR**
- doba odplačila: **12 mesecev**
- nizki stroški odobritve: **20,00 EUR**
- ugodna obrestna mera: **5,00 % NOM**
(obrestna mera je fiksna, nominalna)
- letni EOM*: **9,907 %**

*EOM je izračunan na podlagi Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK) na dan 17. 9. 2009 in se lahko spremeni, če se spremenijo podatki, uporabljeni za njegov izračun. V izračunu EOM niso zajeti stroški, ki bi nastali zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti.

Opozorilo: Hranilnica si pridržuje pravico, da stranki, ki ne izpolnjuje pogojev za pridobitev, zavrne odobritev

HRANILNICA LON

Poslovna enota **GROSUPLJE**

Kolodvorska 3, telefon: 01 781 01 30

www.lon.si info@lon.si

Jesenski paket dobrodošlice

- **brezplačno** vodenje računa (prvo leto)
- 10 položnic **brez plačila provizije**
- **brezplačno** pristopnino na elektronsko banko eLON
- **dodatek 0,10 odstotne točke** k obrestni meri pri sklenitvi enega novega depozita
- ter še veliko ugodnosti

**Novim komitentom ob otvoritvi osebnega računa
podarimo posebno darilo.**

Varčevanje in vse bančne storitve na Ljubezniv Oseben Način